

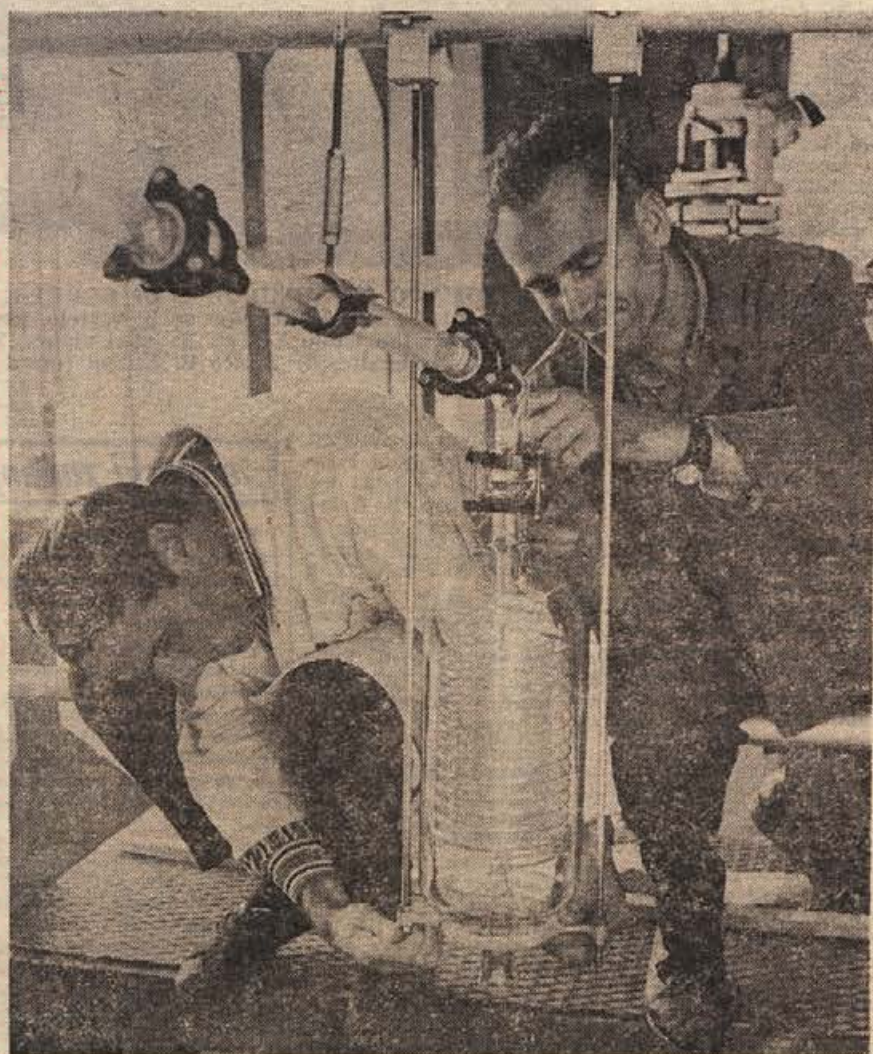
Danes pride Titova štafeta

Danes, 24. aprila okoli 8. ure, bodo prebivalci Kočevja sprejeli pri spomeniku štafeto, ki nosi pozdrave maršalu Titu za njegov rojstni dan. Ob tej priložnosti bo krajši kulturni program, ki bo trajal le okoli 10 minut, ker mora štafeta hitro nadaljevati pot. Kočevska mladina bo namreč prevzela štafeto palico od ribniške le pol ure prej na Jasnici, že ob 10. uri pa jo mora predati v Starem trgu ob Kolpi črnomajlskim mladincem.

Novomeščani bodo štafeto prevzeli od Belokranjcev na Jugorju ob 11. uri in jo bodo poneli na stadion v Novem mestu, kjer se ji bo pridružil tudi 6 občinskih štafet in 5 štafet iz delovnih organizacij. Po krajšem kulturnem programu jo bodo novomeški mladinci odnesli v Sentjerne in naprej v Prekopo, kjer jo bodo predali mladincem iz krške občine.

Koncert IPZ v Črnomlju

29. aprila bo ob 19. uri v črnomajlskem prosvetnem domu koncert invalidskega pevskega zbora iz Ljubljane, s čimer bodo v Črnomlju počastili 50-letnico ZKJ, SKOJ in sindikata, hkrati pa 27. april. Pred koncertnim programom bo o zgodovini delavskega gibanja govoril zvezni poslanec Bogdan Osolnik. Na prireditvi bodo Invalidskemu pevskemu zboru slavnostno dodelili listino, ker je bil zbor ustanovljen 1944. na Planini pod Mirno goro.

V tovarni zdravil KRKA — Foto: MOSKON

„... Morda gremo v obdobje, ko se gospodarska reforma spreminja v znanstveno reformo,“ je rekel mandator za sestavo novega zveznega izvršnega sveta Mitja Ribičič na tiskovni konferenci v inštitutu Boris Kidrič. Zato se bomo morali opirati na objektivne znanstvene analize in podpirati razvoj znanstvene misli za gospodarski in celotni napredek jugoslovanske skupnosti. Tam, kjer prizadevanja delovnih ljudi temelje na dosežkih znanosti, je delo lažje in uspešnejše!

Pojdimo na proslavo v Velenje!

Družbeno-politične organizacije vabijo občane in delovne kolektive, naj se 27. aprila v čim večjem številu udeležijo osrednje, vseslovenske proslave v Velenju

27. aprila bo v Velenju osrednja, vseslovenska proslava posvečena štajerskim in ko-

roškim partizanskim enotam, legendarnemu pohodu XIV. divizije na Štajersko in ustanovitvi Osvobodilne fronte Slovenije. Skupaj s štajerskimi in koroškimi partizanskimi enotami bomo ta dan praznovali spomin na pohod XIV. divizije, ki je bil ena največjih akcij slovenske partizanske vojske, hkrati pa bomo prvič praznovali ustanovitev Osvobodilne fronte Slovenije kot državni praznik.

26. aprila ob 19. uri bodo v rudarskem šolskem centru v Velenju odprli razstavo »Štajerska in Koroška v revolu-

ciji, ki jo pripravljajo muzeji NOB iz Štajerske. Združene ZB NOV bo skupaj z mladino ob 19.30 ob poteh XIV. divizije na več kot 50 mestih

(Nadaljevanje na 5. str.)

General Poglajen v Trebnjem

V torek se je mudil na obisku v trebanjski občini general-polkovnik Franc Poglajen in se s predstavniki občine pogovarjal o možnosti sodelovanja vojakov pri modernizaciji ceste Slovenska vas—Mokronog. Zatem si je ogledal tudi odsek te ceste.

Novomeščanka Jelka in Vinko bosta slovenski par na »Kmečki občeti«

„Tovariš Tito nam je naročil, naj se učimo“

27. aprila bo v Velenju veliko slavlje, ki se ga bo udeležil tudi tovariš Tito. Ljubljenemu predsedniku bo v imenu slovenskih pionirjev dala šopek Majda Kraševc, 14-letna učenka metliške osnovne šole.

Prikupna Majda nam je tole povedala o sebi:

»Doma sem iz Bušnje vasi, iz družine, ki je med NOB sodelovala s partizani. Štirje moji strici so padli v partizanih, moj očka in mamica pa sta prav tako aktivno delala med NOB. Mnogokrat mi pripovedujeta o tistih časih. Tudi stara mama, ki še vedno ne more preboleti izgube svojih štirih sinov, mi pogosto govori o partizanih in o grozotah, ki jih je prinesla vojna. Imam še dva brata.

Doslej sem bila odlična učenka. Ni bilo težko, saj moramo vsi pionirji vedeti, da nam je tovariš Tito naročil: »Učite se, učite se, in še enkrat; učite se!« Ni-

sem se še odločila, kam pojdem po osnovni šoli.

Ponosna sem, ker so izbrali prav mene, da dam šopek tovarišu Titu. Še nikoli ga nisem videla. Zelo ga cenim, ker sem toliko lepega slišala o njem.»

M. P.

Srečno našemu paru!

Novomeščanka Jelena in Vinko bosta slovenski par na »Kmečki občeti« v Ljubljani 31. maja. Bralec Ljub-

ljanskega dnevnika so zanj udeležili kar 46.587 glasov.

»Slovenski par 69« sta postala Jelka Zic, ekonomski tehnik iz tovarne zdravil KRKE, in Vinko Dežman, strojni tehnik iz splošnega gradbenega podjetja PIONIR. Simpatični dolenski par je z veliko večino glasov premagal 32 parov, ki so se konkurirali za ta laskavi naslov. Zbrala sta kar 7.406 več glasov kot drugouvrščeni par Lidija in Jože. Jelena in Vinko ter vsi njuni navijači, ki so pridno zbirali glasovalne listke, so tako poplačani za svoj trud. Na »Kmečki občeti« 31. maja bomo spremljali naš slovenski par še z desetimi drugimi pari iz inozemstva.

Našemu mlademu paru želimo uspešen nastop in srečno pot v zakonski stan!

S. DOKL

20-letnica Vestnika v M. Soboti

Jutri praznujejo: Pomurski Vestnik, pokrajinsko glasilo SZDL v Murski Soboti, 20-letnico izhajanja, glasilo madžarske narodne manjšine »Nepujsaga« 10-letnico izhajanja in radijska postaja Murska Soboti 10-letnico delovanja. Za trojni jubilej iskreno čestitamo kolektivu ter želimo vsem trem javnim občinam še obilo uspehov pri obveščanju ljudi na njihovem območju!

OD 24. APRILA DO 4. MAJA

Prevladovalo bo oblačno vreme s pogostimi deloma močnejšimi padavinami in ohladitvami.
Dr. V. M.

Delovnim kolektivom in občanom čestitamo za obletnico ustanovitve Osvobodilne fronte slovenskega naroda in za praznik dela

1. maj

ter jim želimo še veliko delovnih uspehov in prijeten počitek v prazničnih dneh!

DOLENJSKI LIST

tedenski mozaik

Severnoatlantski pakt ima nad dvesto odborov. Na leto imajo kakih dva tisoč sestankov, ki se jih udeležijo deset tisoč uradnikov in izvedencev. Ni čudno, če je neki natoški diplomat v Washingtonu posmehljivo pripomnil: »Najbolje bi bilo, če bi ustanovili nov odbor, ki bi imel nalogo odpraviti natoške odbore...« V ZDA kroži precej neprijetna šala, neprijetna za sedanjega podpredsednika ZDA Agnewa, ki bi nemudoma postal predsednik, če bi Nixon umrl. Zlobni jeziki trdijo, da so Agnewu dodelili dva nova orjaka kot telesno stražo. Če bi se predsedniku Nixonu kaj zgodilo, naj bi ga ta dva orjaka pri prči ustrelila — da ne bi postal predsednik... Zlobni jeziki tudi po svoje komentirajo obisk poljskega voditelja Gomulke v vzhodnem Berlinu pri Ulbrichtu. Pravi jo, da se oba moža bojita, da ne bi Moskva šla predaleč v smuljenju zahodne Evrope in Zahodne Nemčije. Če bi res nastopila odjuga v Evropi, bi oba politika s svojo »zamrzljeno« politiko običala v nerodnem položaju... Tretji najvišji zahodnonemški general Grashy ni zadovoljen z moralno v Bundeswehru, kakor se zdaj imenuje armada. Morala pa zato ni trdna, ker parlament vodi vojsko, čeprav ni rekel, da bi morala vojska parlament. Vsekakor ni prav, da imajo zahodnonemške vojske samo za civilista v uniformi... Potniki iz Kantona poročajo, da so v dneh devetega kongresa kitajske partije opazili na ulicah novost. Stevilni državljani imajo na sukajnih pripete majhne baterije z Maocestungovim portretom. Ko se lučka posveti, se pojavi nasmehljani obraz Mao Ce Tunga. Morda bodo to uvedli kot nov podraz v Kitajskem, če imajo dovolj baterij... »Zahvaljujem se vam, ker ste ozorno izpolnili svojo internacionalno dolžnost, ko ste podprli češkoslovaško ljudstvo pri obrambi njegovih socialnih pridobitev,« je pohvalil vzhodnonemške vojske sovjetski obrambni minister Grečko, ko je obiskal ND Nemčijo. Češkoslovaških vojakov ni pohvalil...

Pomlajevanje v Zvezi - zgovorno merilo

V nekaterih občinah so obnovili visok odstotek članstva ZK, ponekod pa se organizacije še zapirajo vase

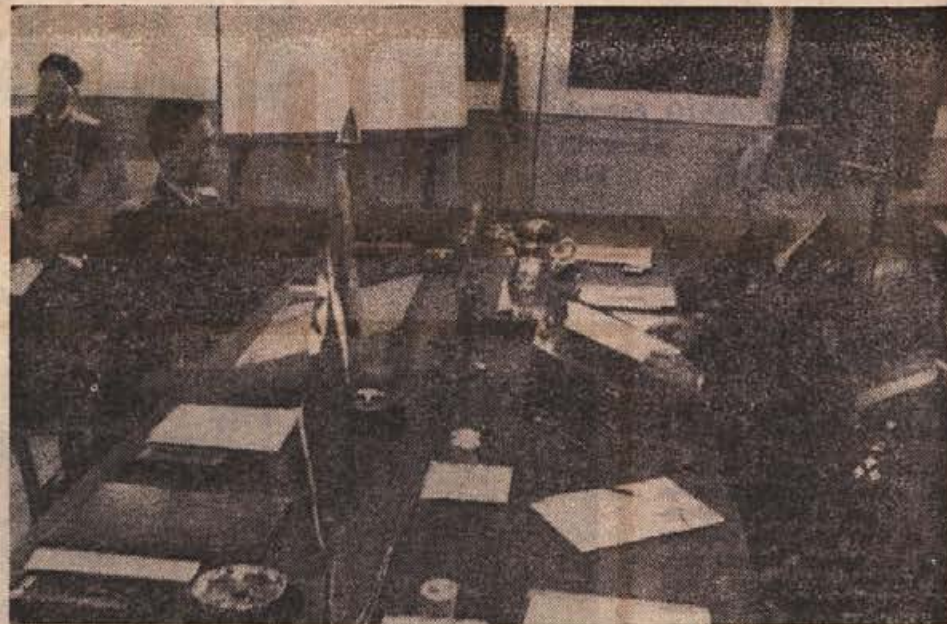
Med občinskimi organizacijami ZK v Sloveniji je po odstotku novih, lani sprejetih članov na prvem mestu Ribnica. V tej občini so lani sprejeli 44 novih članov ter s tem obnovili 19,6 % vsega članstva. Na drugem mestu je občinska organizacija Idrija (18,7 % ali 130 novih članov), na tretjem Trebnje (18,6 ali 85 novih članov). Povsem na zadnjem mestu je Krško (lani vsega le 2 % ali 11 novih članov, v prvih dveh letošnjih mesecih pa še 14). Pod republiškim povprečjem (8,5 odst. novih članov) so bile v tem pogledu ob koncu lanskega leta, recimo, občinske organizacije ZK v Novem mestu, v Metliki, v Sevnici, itd., vendar so letos sprejele še nekaj članov.

To pove, da poteka pomlajevanje članstva v posameznih občinah zelo različno. Število novo sprejetih članov pa hkrati kaže tudi to, koliko je že uspelo prenavljanje posamezne osnovne ali občinske organizacije ZK. Zlasti mladi ljudje raje vstopajo v tiste organizacije ZK, ki se učinkovito pojavljajo v svojem okolju, se ne izogibljajo še tako »vročim« zadevam, uveljavljajo gibčne, privlačne metode in po novih merilih presojaajo, kdo lahko postane član ZK in kdo ne. So pa or-

ganizacije in vodstva ZK, ki so še zaprta vase ter jih pravzaprav ni čuti v njihovem okolju, tam kjer se ljudje ubadajo z družbenimi problemi. Take organizacije seveda niso vabljuje za mlade, napredne ljudi, ki imajo raje dejanja kot besede. Čas je, da bi si take organizacije bolj pogledale »pod kožo«.

Povejmo si tudi resnico, da je pomlajevanje članstva marsikje doslej bolj zasluga občinskega komiteja ali celo le nekaj ljudi v njem kot pa večine osnovnih organizacij.

Zveza komunistov ni več zrasčena z oblastjo, marveč je vodilna idejno politična sila. Spričo tega ljudje ne vstopajo vanjo zaradi »mode«, komolčarstva in »boljših položajev«, marveč želijo sodelovati pri spreminjanju družbe, pri razvijanju socialističnih samoupravnih odnosov. Takšni novi člani zagotavljajo ne le pomladitev članstva ZK v starostnem pogledu, marveč predvsem tudi vsebinsko svežino in preobrazbo ZK. To velja za večino novih članov. Ob tem pa prisluhnimo tudi pojavom, na katere tu pa tam opozarjajo mladi: ponekod sprejemajo v ZK tudi po merilih, na katere ni moč kar tako priseči. Nekateri smatrajo, da kaže sprejeti v ZK mladega človeka že zgolj zato, ker je odlični dijak ali delavec. Taki so seveda res najbolj zaželeni, če imajo hkrati tudi moralne vrline, če so tovariški, ne stremuški, če so svetovno-nazorsko napredno usmerjeni in morda celo že delajo v mladinski organizaciji, pri tabornikih, v literarnem krožku, kjerkoli. Zelo poenostavljeno merilo uporabljajo tam, kjer mladega fanta ali dekleta povabijo v ZK samo zato, ker je že tudi njegov oče komunist, ne glede na to, kakšen je predvsem tudi on sam. Zgodil se je celo primer, da so snubili mlade ljudi v ZK s tem, da so jim namigovali na zaposlitev, na boljše delovno mesto itd. Razumijte,

PANMUNJOM: PO 290 SEJAH JE TUDI KOREJSKA KOMISIJA ZA PREMIRJE dočkala svojo »pomlad«. Ozračje se je segrelo, ker so Severnokorejci sestrelili ameriško izvidniško letalo EC-121. Na sliki vidimo komisijo v trenutku, ko ameriški letalski generalmajor James B. Knapp (desni) dolži Severno Korejo za ta incident.

vo je, da takšno ravnanje odbija druge mlade ljudi. Ponekod drugod pa še vedno ocenjujejo prestrogo, ko zahtevajo, da je mlad človek že pred vstopom v ZK »komunist od nog do glave«. Zlasti kaže vsem jasno povedati, da članstvo v ZK ne more pomeniti kakih posebnih pravic, marveč dolžnosti. Vrata v ZK pa morajo biti nihajna, nenehno odprta navznoter in navzven.

Med novimi člani prevladuje delavska in dijaška mladina. To je dobro in kaže tako nadaljevati. Hkrati pa naj bi v ZK sprejemali več kot doslej zlasti tudi mladih visokokvalificiranih delavcev in mladih tehničnih inteligentov. Na nekatere sloje pa še vse preveč pozabljamo. Ne moremo se ravno postavljati s tem, da je med 5852 lani sprejetimi člani ZK v Sloveniji vsega skupaj le 13 mladih ljudi iz vrst kooperantov oziroma zasebnih kmetov. In vendar vemo, da prenekatera organizacija ZK na vsi nima ustreznega vpliva na svoje okolje predvsem tudi zaradi neustrezne sestave, v kateri skoraj ni kmetov. Res učinkovita je namreč lahko le organizacija, ki združuje vse nosilce napredka v svojem okolju.

MIRO ZAKRAJSEK

tedenski zunanjepolitični pregled

Na Češkoslovaškem se je zgodilo tisto, kar smo že dolgo pričakovali — pravzaprav že od 21. avgusta lani, ko so čete varšavske peterice, v bistvu pa sovjetska armada, zasedle neodvisno in suvereno socialistično državo, ki je začela popravljati blodnje in krivice »Novotnyjeve ere«. Neodvisno in suvereno državo, ki je hotela uresničiti socializem s »človeško podobno«.

Prejšnji teden se je zgodilo torej tisto, kar smo pričakovali: prvega sekretarja KPČ Aleksandra Dubčka so odstavili in namesto njega postavili voditelja slovaške partije Gustava Husaka. Storiš so vse lepo in zakonito. Dubček, simbol januarja 1968, pomladi Čehov in Slovkov je tako rekoč »s kape v roki« sam ponižno prosil, naj ga razrešijo in priznal svoje »pomanjkljivosti«. Te pomanjkljivosti so hkrati bile »pomanjkljivosti« Čehov in Slovkov.

Znane demonstracije ob hokejski zmagi CSSR nad sovjetskim moštvom v Stockholmu so Rusi temeljito izkoristili. Poslali so Pragi ultimatum in ta ultimati je med drugim zahteval tudi Dubčekov odstop. Kaj vse je še vseboval ta ultimati, ni znano, a da je vseboval še dosti drugega, ni nabenej dvoma.

V tej zvezi je zgovorno pisanje sovjetske revije »Novoje vremja«, ki je zahtevala popolno politično in moralno rehabilitacijo partijskih članov, ki jih je češkoslovaški tisk neposredno po invaziji označil za kolaboracioniste, klicanje na odgovornost tistih, ki imajo »partijske izkaznice«, pa se nočejo podrediti politiki vodstva (kateriga — moskovskega?), predvsem pa nadzorstvo nad sredstvi javnega obveščanja.

Za sovjetske voditelje je to najhujši trn v peti. Ne morejo trpeti tiska, ki bi drugače poročal kakor moskovska »Pravda«, sleherno drugačno pisanje ocenjujejo kot antisovjetsko. Celotno to jih bo, če tisk (med drugim tudi jugoslovanski, ki hvala bogu ni pod njihovim nadzorstvom) priobčuje tudi kake druge komentarje in ne samo njihovi edino zveličavni in »resnični« nazorov in tolmachenj.

Na plenumu, na katerem se je Dubček poslovil, čeprav je še vedno ostal član predsedstva KPČ, so veliko govorili o nevarnosti razbrzdane tiska in desne nevarnosti. Pač pa niso omenili levih reakcionarjev, ki bi hoteli tako kakor sodobni Metterni

chi potisniti kolo zgodovine nazaj. To ne pomeni, da je Husak predjanuarski človek. Pomeni le, da sta — kakor je zapisal komentator v »Delu« — polet in romantika januarja končana. Začenja se novo obdobje povsem nove politike, ki bo na ruševinah Novotnyjeve in Dubčkove ere skušala najti sedanjim razmeram in problemom ustrezne odgovore.

Za nas naj bo tudi to nauk Dežela, ki je okupirana, ne more biti svobodna. Z

Zbogom Dubček

bratsko Češkoslovaško smo enkrat v nedavni zgodovini že delili usodo okupirane države. Trdno smo odločeni, da je ne bomo še v drugič. Zavo bod mo enotni in v obrambi naše neodvisnosti nepopustljivi in budni.

Ameriški predsednik Richard Nixon je že takoj v prvih mesecih svojega predsednikovanja doživel svojo afero »Pueblo« kakor njegov predhodnik predsednik Johnson. Pueblo je bila vojniska ladja, ki je plula ob severnokorejski obali in so jo severni Korejci ujeli s posadko vred, ki je štela 88 članov. Skoraj leto dni so bili zaprti in nato izpuščeni.

Prejšnji teden pa je bilo nad Severno Korejo — kakor trdijo severni Korejci — nad mednarodnimi vodami — kakor trdijo Američani — sestreljeno ogledovalno oziroma vojnusko letalo ZDA, EC-121 z 31 možmi posadke. Ta letiški elektronski laboratorij za ogledovanje se sestrelili severnokorejski lovci, ki noben član posadke ni preživel napada. Poleg nekaj razbitin letala, prešetanih z izstrelki, so doslej našli samo dve trupli.

Nixon je pred volitvami grmel, da ne bo kot predsednik dovolil, da bi iz ameriške zastave »delali predpražnik«. Toda kot predsednik ima v rokah odgovornost. Če tudi bi hotel ostati zvest predvolilni obljubi, ne more vendar začeti vojne s Severno Korejo. Zato je modro dejal, da ne bo »represalije«. Pač pa bodo odslej spremljali vojnuska letala lovci. To so v Washingtonu govorili tudi po zajetju ladje »Pueblo«.

TELEGRAMI

BELFAST — Severna Irskaja je skoraj na robu državljanske vojne. Po krvavih spopadih v Londonderryju, kjer je bilo ranjenih 300 oseb, in po številnih sabotažah, je britanska vojska zasedla ključne položaje v deželi. Severna Irskaja je del Velike Britanije, a uživa skoraj popolno avtonomijo in ima svoj parlament.

MOSKVA — Na Rdečem trgu v Moskvi letos ne bo tradicionalne vojaške parade za prvi maj. Namesto nje bodo civilne manifestacije.

BEJRUT — Palestinska organizacija Al Fatah je objavila sporočilo, v katerem pravi, da v imenu Palestincev lahko govorijo samo partizanski komandosi. To je odgovor na prizadevanja arabskih vlad, da bi si podredile to vnanje.

tedenski notranjepolitični pregled - tedenski notranjepolitični pregled

TITO V VOJVODINI — Predsednik republike Tito s soprogo Jovanko je bil prejšnji teden na večdnevem obisku v Vojvodini, kjer je obiskal več krajev. Njegova srečanja z ljudmi na tej poti so bila prisrčna in odkrita kot vedno. V svojem nagovoru na prebivalce Bečeja je Tito pozval k negovanju bratstva in enotnosti, ki sta največji pridobitvi naše revolucije. Dejal je, da je Vojvodina, kjer žive skupaj mnoge narodnosti, lep zgled, kako važno je, da se ljudje raznih narodnosti razumejo med seboj. Na svoji poti si je ogledal tudi žrelo »bačkega vulkana« in se zanimal za ukrepe, ki naj zaščitijo tamkajšnje prebivalstvo pred nevarnimi plini.

Prejšnji terek je predsednik Tito sprejel delegacijo SZDLJ, ki jo je vodil predsednik zvezne konference SZDL Rato Dugonjić. Ob tej priliki je Tito poudaril, da morajo imeti voditelji kar največ stikov z ljudmi. Dejal je tudi, da se morajo komunisti vsestransko zavzeti za delo v Socialistični zvezi.

SLAVNOSTNA SEJA CK ZKS — V ponedeljek je bila v Ljubljani slavnostna seja centralnega komiteja ZK Slovenije, ki je bila posvečena 50-letnici ZKJ. Na seji, ki jo je vodil Miha Marinko, je petdesetletnici bojev ZKJ za zmago socialističnih družbenih odnosov govoril predsednik CK ZKS Franc Popit. Na sejo so povabili vse predvojnne komuniste.

SMRTNA NESREČA SLAVKA

FURLANA — V nedeljo so v Kranju pokopali Slavka Furlana, republiškega sekretarja za notranje zadeve, ki se je v petek smrtno ponesrečil pri smučanju na Kravcu.

DAN ZELEZNICARJEV — Prejšnji terek je bila žalna svečanost na Zaloški cesti v Ljubljani, kjer so pred 49 leti žandarji ob veliki železničarski stavki ustrelili 14,

TITO: Negujmo bratstvo in enotnost

ranili pa kakih 40 ljudi. Ob letošnji obletnici tega dogodka so v Mariboru proslavili hkrati 120-letnico prvega vlaka iz Maribora v Ljubljano in ob tej priliki podelili 67 slovenskim železničarjem odlikovanja predsednika republike Tita.

OTVORITEV NAJVEČJE SLOVENSKE HE — Dne 26. aprila bodo izročili svojemur namenu največjo slovensko in prvo jugoslovansko kanal-sko hidroelektrarno Srednjo Dravo—Zlatoličje. Zmogljivost te elektrarne je 154.000 kW. Kolektiv je na otvoritev povabil predsednika Tita.

STAVKA NA JESENICAH — V martinarni jeseniške železarne je bila

prejšnji teden enodnevna stavka. Centralni delavski svet železarne je postopek organizatorjev stavke obsodil. Deset delavcev, ki so zlasti onemogočili začetek rednega poslovanja, so dali v disciplinski postopek. Stavka je povzročila kolektivno za 1,1 milijona novih din škoda, lahko pa bi bila še dosti večja, če je ne bi preprečili nekateri delavci, ker organizatorji stavke niso poskrbeli za varnost naprav in so staljeno jeklo pustili kar v pečeh.

ZAGREBSKI VELESEJEM ODPRTO — V soboto so v Zagrebu odprli 76. spomladanski velesejem. Na njem sodeluje 588 razstavljalcev iz Evrope, Azije in Severne Amerike ter 972 domačih razstavljalcev.

ODREZANI OD SVETA — Nekateri kraji v zahodni Makedoniji so bili več dni brez elektrike in poštne zvez, ker je snežni vihar podrl več daljnovodnih stebrov.

UVOZ SUROVEGA MASLA — Ze nekaj mesecev primanjkuje v naši državi surovega masla. To je posledica prejšnjega dumpinškega uvoza masla, ko je cena v drobni prodaji zdrknula na 15 Ndin za kg. Temu se je pridružila kriza govedoreje, zaradi česar se je zmanjšal odkup mleka. Ze pred tedni je bilo sklenjeno, da bomo uvozili več tisoč ton masla, zaradi zamotanega birokratskega mehanizma pa bomo maslo uvozili šele te dni. V zahodni Evropi je masla na preostajanje, saj ga je v tamkajšnjih hladilnicah kakih 300.000 ton in ga ponujajo skoraj zastoj.

Zmeraj z ljudstvom

OB PETDESETLETNICI
KOMUNISTIČNE PARTIJE
JUGOSLAVIJE

4

Znano je, da so se v zgodovini človeške družbe pojavljali vizionarji, ki so sanjali o tem, kakšna naj bi bila prihodnost, kako naj se spremeni dovedanji svet. Toda svet so v resnici lahko spreminjala le tista gibanja in tisti razredi, ki so se za spremembe v družbi borili s praviimi sredstvi in po pravi poti.

★ Vodilna ustvarjalna osebnost

Prav tedaj se je začela velika Titova vloga v zgodovini delavskega razreda in narodov Jugoslavije. Kajti Tito je tista vodilna ustvarjalna osebnost našega revolucionarnega delavskega gibanja, ki je Komunistično partijo Jugoslavije oborožil z največ spoznanji, ta pa so ji omogočila uspehe in zmago.

Ti uspehi pa niso posledica slepih zgodovinskih tokov v dogajanju. V minulih treh desetletjih Titovega vodstva Komunistične partije Jugoslavije, pa

nje politične strukture, ki so vplivali na razbijanje frakcijske borbe.

In tretjič je bilo to dozorevanje in učvrščevanje predpostavk za notranjo enotnost Partije in premagovanje neživljenjskega doktrinarne frakcijskega tipa, tako oportunističnega kot sektaškega tipa, in obenem hitra krepitev notranjih sil v Partiji. To je dobilo svojo popolno afirmacijo, ko je Tito prevzel vodstvo KPJ.

Ze v letih 1932, 1933 in 1934 je Partija vodila vrsto akcij delavskega razreda kmetov in študentov. To so bili štrajki in demonstracije. Partija je postala važen politični dejavnik v sindikatih, kmečkih organizacijah, na univerzah, v tisku, v kulturnem življenju in marksističnem družbeno teoretičnem ustvarjanju.

★ Učvrstitev Partije

Obenem z borbo proti frakcijskega tipa se je razvijala tudi notranja učvrstitev Partije.

Ze leta 1934 so bile prve dobro pripravljene pokrajinske konference KPJ. Ze tedaj je postal v ustvarjanju partijske politike odločujoč kader, ki je zrasel doma, v samem gibanju, in ki ga je prekalil šestojanuarski režim in robitva. To je bil kader, ki se je sam prepričal, da more Partija obstajati samo po akciji množic, in ki je ravno zaradi tega videl najvišji smisel Partije v tem, da postane gibalno, organizator in vodja akcije delovnih množic.

Istega leta, 1934, je iz kaznilnice prišel Tito in se takoj vključil v partijsko delo. Hitro je postal središče vseh pozitivnih akcij v KPJ. Pod njegovim vodstvom je postala Partija močan dejavnik v celi državi in postajala je čedalje močnejša. Komunistom je uspelo, da so na široko fronto odvrgli okove ilegalnosti in postali vodje številnih aktivnosti delavskega razreda.

★ Obsodba sektaške smeri

Partijski kadri so bili enotni v oceni, da je izhod iz krize in frakcijskega števila v čedalje večji osamosvojitvi Komunistične partije Jugoslavije.

To se je vse bolj izražalo v zahtevi, naj bo Centralni komitej doma, ne pa v tujini. To zahtevo je najodločnejše oblikoval in se boril zanjo prav Tito.

Cetrta deželna konferenca je, čeprav ne povsem dosledno, obsodila sektaško usmerjenost v partijski politiki.

Leta 1936 je Tito postal organizacijski sekretar KPJ. Ze sredi prihodnjega leta je v bistvu prevzel vodstvo Centralnega komiteja. Toda že vrsto let pred tem je bil Tito najizrazitejši predstavnik najbolj pozitivnih tendenc v razvoju Partije, zato je tudi bil deležen največjega zaupanja partijskih ljudi.

★ Boriti se za množice in skupaj z njimi

»Partijski« je nedavno rekel Kardič, »so v Titu videli človeka, ki mu je vsaka prazna psevdorevolucionarna fraza bila prav tako odvratna kot mladen oporuzenim. Z drugo besedo: v Titovih pojmovanjih in nazorih so se izrazile prav tiste lastnosti, o katerih je Lenin govoril, da so odločilnega pomena za uspeh revolucionarne akcije. To sta dosledna revolucionarnost in realistična ocena stvarnosti...«

Titov prihod na čelo Partije je pomenil dokončno uveljavitev načela o njeni vodilni vlogi, in načela, da se je treba boriti za množice in skupaj z množicami. To je bila »konceptija partije množic«, v nasprotju s konceptijo partije kot doktrinarne sekte.

Pod Titovim vodstvom so si komunisti v vsej državi prizadevali ustvariti revolucionarno partijo marksistično-leninskega tipa, ki pa naj bo obenem sodobna in izvirna tvorba jugoslovanskega delavskega razreda, docela prilagojena tedanjim potrebam in pogojem borbe delavskega razreda in naprednim silam narodov Jugoslavije.

Tovariš Josip Broz pred vojno v Zagrebu (na sliki: kot inž. Slavko Babić — po potnem listu)

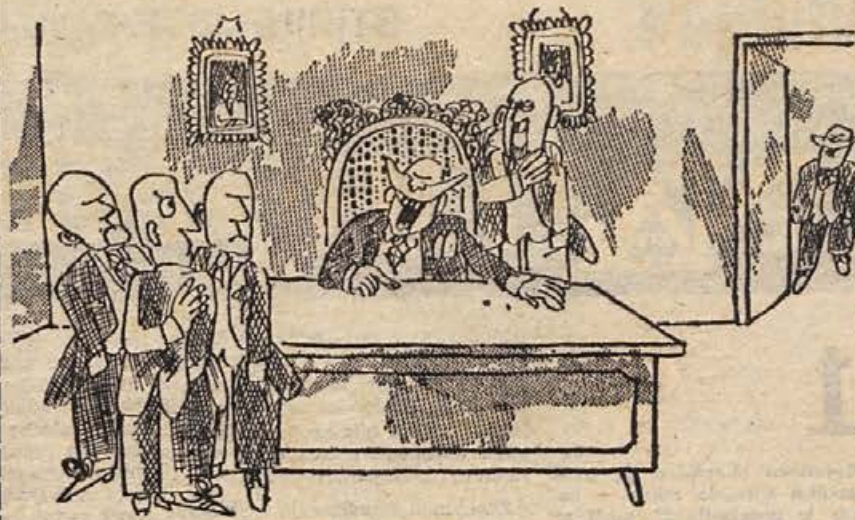
tudi prej, so bile potrebne številne borbe in težke žrtve delavskega razreda, revolucionarnega kmetstva, napredne inteligence, mladine in vseh progresivnih ljudi naše domovine. »Bila je potrebna,« je nedavno zapisal Kardič, »tudi subjektivna sposobna politična moč, ne samo drzna in uporna v svoji revolucionarni in humanistični viziji, ampak prav tako sposobna, da se v vsakem razdobju svoje žive revolucionarne akcije prilagodi stvarnim pogojem borbe in ki je zmogla tako oblikovati cilje in borbeno osnovo, da more uspešno aktivirati in zediniti revolucionarno energijo delavskega razreda in ljudstva. S Titom na čelu je Komunistična partija Jugoslavije postala vodilna politična moč, ki je imela prav te kvalitete.«

★ Boj proti frakcijskosti

Da bi razumeli vse uspehe, ki so jih delavski razred in narodi Jugoslavije dosegli v minulih petdesetih letih, je treba upoštevati vzajemno povezavo treh temeljnih dejavnikov.

Najprej čedalje večji in vse bolj zavednejši odpor delavskega razreda, kmečkih ljudi in vseh drugih demokratičnih in protifašističnih sil jugoslovanske družbe po šestojanuarski diktaturi leta 1929.

Drugič je treba upoštevati pozitivne procese v razvoju idejne in politične orientacije Partije in njene notra-

— Tako: skozi boj mišljenj bomo izkristalizirali moje mnenje!...

(Karikatura M. Stojanovića v beograjskem JEZU)

Več pridelkov ali divjadi?

Lovske družine množijo divjad za tuje lovce — Predlog za spremembo lovskega zakona ustavnemu sodišču SRS — Kako ocenjevati donosnost lova?

Kmetijci niso zadovoljni s sedanjim lovskim zakonom. O tem so že veliko razpravljali, spremembe pa ni še nobene. Zato so iz občine Slovenska Bistrica poslali predlog ustavnemu sodišču SR Slovenije, naj ugotovi, če nekatera določila zakona niso v nasprotju z ustavo. O tem so obvestili tudi zbor zadrušnikov in kooperantov Slovenije, ki je bil pred tedni v Ljubljani. Ker je na zboru zmanjkalo časa za nadrobno obravnavanje vseh vprašanj, je o predlogu ustavnemu sodišču razpravljali na prvi seji odbor, ki so ga izvolili na zboru. Sklenil je, da bo podpril predlog.

Lovci bodo gotovo zagovarjali sedanji lovski zakon kot doslej. Kmetijci pa so se stvari dobro preučili in utemeljili, preden so se podali pred ustavno sodišče. Kot najpomembnejšo spremembo v sedanjem zakonu predlagajo črtanje določila, da so kmetijci dolžni zaščititi svoja polja na krajevni običajni način. Tako določilo namreč pogosto koristi lovcom, ki jo povzroči divjad na poljih in v gozdovih, ali vsaj ne vse škoda. Kmetijci trdijo, da je to v nasprotju z lastninsko pravico. Zakaj bi morali oni zaščititi svoja polja pred divjadjo, kar jim povzroča dodatne stroške, in ne lovci svoje divjadi, da ne bi delala škoda lastnikom in upravljalcem zemljišč? To ni uskladen z dobrim gospodarjenjem. Šele ko bodo stroške za zaščito poljskih pridelkov pred divjadjo in raznih nasadov prevzele lovске družine, bo možno izračunati, koliko koristi ima naše gospodarstvo od lova.

Kmetijci opozarjajo, da se s kmetijstvom preživlja veliko ljudi, zato mora imeti prednost pred lovstvom. Obe dejavnosti bi morali obravnava vsaj enakopravno. Sedanji račun niso čisti. Pred 10

in več leti, ko je bil lov le neke vrste šport za domače lovce, je bilo manj divjadi kot zdaj. Za zadovoljitev tujih lovcev in za zvečanje svojih dohodkov jo množijo. Tuji lovci sicer dobro plačajo uplenjeno divjad — plačajo pa jo lovskim družinam, ne kmetijcem, ki jim zvečano število divjadi povzroča več škoda.

Ali ni v nasprotju z ustavo, da se razmnožena divjad — srnjad se je v 10 letih menda pomnožila za desetkrat, fazani pa še bolj — hrani skoraj vse leto na poljih in v gozdovih, korist od odstrela pa imajo le lovci? O tem naj razsodi ustavno sodišče. Kmetijci pa predlagajo, da bi o številu divjadi o zaščiti kmetijskih zemljišč in gozdov odločali tudi oni skupaj z lovci. Le tako bo možno uskladiti koristi vseh in se zmeniti brez sodišča za ustrezno plačilo škode. Za lovstvo naj velja enak gospodarski račun in obveznosti lovcev do dajalcev krme njihovi divjadi kot za vse druge gospodarske dejavnosti. Seveda bodo morali oboji upoštevati, da se ohrani ustrez-

no razmerje posameznih vrst za lovstvo koristne divjadi in drugih poljskih in gozdnih živali, da se posamezni škodljivci v kmetijstvu in gozdarstvu ne bi preveč razmnoževali.

V skupnem gospodarstvu je treba upoštevati koristi kmetijstva in gozdarstva — lov naj bo le dopolnilna dejavnost. Takim zahtevam je gotovo težko oporekati, saj tako gospodarstvo tudi v tistih državah, iz katerih prihajajo lovci k nam na lov.

JOZE PETEK

Prevelik uvoz v zadnjih dveh mesecih

V državi smo lani januarja dosegli v blagovni bilanci 1046 milijonov din primanjkljaja, letos pa znaša zunanjetrgovinski deficit že 1642 milijonov din in je za 57 % večji kot lani v enakem času. To pomeni 131 milijonov dolarjev primanjkljaja. Izvoz smo z 10–12 % povečanjem dosegli, uvoz blaga iz tujine pa preseglj v 2 mesecih za 27,3 %, kar je znatno nad predvidevanji družbenega plana.

Kmetijski nasveti

Zajedalci pri perutnini

Gojiteljem perutnine često jemljejo voljo različni zajedalci, ki povzročajo, da živali hujšajo, slabo nesejo jajca, njihovo meso pa je manj okusno. Posebno nevarni so črevesni zajedalci, ki so velikokrat krivi za neuspehe v kokošjereji. Bolezenski znaki so si pogosto zelo podobni in jih loči le živinozdravniki.

■ Klopke, ki se zadržujejo v temnih, neočiščenih kurnicah in pijejo kri perutnini, uničujejo tako, da prebivališče kokoši razkužujemo s karbolineji ali z zažiganjem žvepla. Kokošjo pršico, ki tudi sesa kri, odpravimo, če kurnice premažemo z apnenim mlekom, kateremu smo dodali malo kreolina. Kokošjo uš, ki žre perje, zatiramo s pantakanom ali kakim drugim podobnim pripravkom.

Proti kokošjim glistam in želodčnim črvom se borimo z dajanjem zdravila anthelmina. Da se bolezn obvarujemo, morajo biti kurnice čiste, dobro razkužilo pa je vreli lug. Tudi proti trakuljavosti poznamo že zelo uspešna zdravila, vendar je zdravljenje zamudno in je bolje preprečiti razvoj trakulje, ki gostuje še v nekaterih drugih živalicah.

Krvava griža je zelo nevarna bolezen piščancev, ki so stari že 14 dni in več. Bolezenski znaki so: kilavost, povešana krila, driska, krči, zateglo čivkanje, dremavica, pogini. Znaki so precej podobni beli griži, za katero pa zbolijo piščanci že takoj ob rojstvu. Bolne živali moramo odstraniti prostor pa temeljito razkužiti.

■ Kot smo nekajkrat poudarili, je posebno važno, da znamo kurnice in druge prostore ter predmete, s katerimi lahko pride v stik perutnina, temeljito razkužiti in da imamo kot reči perutnine smisel za red in čistočo. Najbolj učinkovito je slej ko prej kemično razkuževanje, kamor šteje razkuževanje z lugom, s karbolineji, kreolinom, klorovim apnom, nadvse zanesljivo pa je razkuževanje s plamenom, za kar uporabljamo spajkalno svetlo.

Inž. M. L.

NAJDRZNEJŠI POHOD

1

Slovenska skupščina je pred nedavnim sprejela zakon, s katerim je proglasila 27. april za državni praznik Slovenije. Z velikim slavljem, ki bo v nedeljo v Velenju, bomo torej prvič v naši zgodovini proslavili državni praznik slovenske republike. Kakšne misli se vam utrinjajo ob tem prazniku, če se spomnite usodnih aprilskih dni v 1941. letu?

Pametno in modro je, da 27. april ponovno vstopi v vrsto slovenskih narodnih praznikov. Veliko slavje, ki bo na ta dan v Velenju, bo sicer posvečeno spominu na slavne boje koroških in štajerskih partizanov, na legendarni pohod Štirinajste divizije v severno Slovenijo, vendar je ustanovitev Osvobodilne Fronte slovenskega naroda eden najpomembnejših dogodkov v naši zgodovini. Obletnice ustanovitve OF bomo zato odslej praznovali še dolgo vrsto let, saj tako imenitni dogodek ne bo mogel biti tako kmalu pozabljen.

Odločno usmerjanje sodobnega političnega gibanja v Jugoslaviji po demokratičnih poteh, da bi ljudje s samoupravljaljskimi oblikami družbenega udejstvovanja praktično utrjevali socializem, povezuje s političnim programom OF slovenskega naroda. Tedaj je uspelo združiti vse napredne sile slovenskega naroda v boju za skupni cilj, to je za narodno osvoboditev in združitev ter za socialistične družbene odnose. Usodni aprilski dnevi leta 1941 so z Osvobodilno fronto dali Slovencem politično zasnovo, ki je rodila sijanje rezultate in še dandanes oplaja sodobne politične tokove. To je poglobljena misel, ki se mi utrinja ob proslavi 27. aprila.

2

Ali je točna ugotovitev in mnenje, da Slovenci slabo gojimo spomine na slavne dni naše revolucije? Kako ocenjujete to področje v zadnjem obdobju?

Res je, Slovenci nezadostno gojimo spomine na slavne dni naše revolucije in osvobodilne vojne. Kot potrdilo tej trditvi velja omeniti zakasnitev sklepa o praznovanju tako pomembnega dogodka kot je bila ustanovitev Osvobodilne fronte. Naša zgovina je polna sijajnih vojaških akcij, bojev in bitk, ki jim ne posvečamo zadostne pozornosti. Boj v Jelenovem žlebu je npr. klasičen primer slučajnega spopada dveh enot, v kateri zmaguje številčno slabši nasprotnik. Od kod je izhajala moč trem partizanskim bataljonom Gubčeve in Cankarjeve brigade, ki so šteli okoli 360 borcev, da so obkolili in v komaj dve uri trajajoči borbi skoraj popolnoma potolčili italijanski bataljon, ki je imel okoli 500 mož in je bil do zob oborožen? Vsak narod bi bil ponosen in srečen, če bi na strani svoje zgodovine lahko zapisal tako slavno bitko neglede na to, kakšna je bila formacijska moč udeležencev enot. Hrabra obramba peščice grških vojakov, ki so zaprli pot sovražniku v termopilski ožini, živi kot legenda že več kot dva tisoč let!

Skoraj popolnoma v pozabo je utonil junaški boj štirih slovenskih brigad, ki so 24. julija 1943 napadle Zuzemberk. Brigade so se tokle tri dni in tri noči — prav kot v pravljici — sredi gibanja desetkratno močnejših sovražnikovih čet in dosegle zavidljive uspehe.

Med sijajne boje lahko še prištevamo bitko v Suhi krajini marca 1943 in bitko pri Ribnici istega meseca 1943. Dražgoška borba pozimi 1941 — 1942 je bila zgodovinska znamenilka osvoboditve zatiranih, okupiranih in zaslužjenih narodov.

Znamenite so operacije velikih slovenskih operativnih enot. Med nje štejemo pohod Štirinajste na Štajersko, pohod XXX. divizije v slovensko Benečijo in dalje prav do furlanske nižine in do sotesk pontebške železnice. Znamenite in zgodovinsko važne so vojaško politične akcije, ki so bistveno vplivale na potek vojnih dogodkov ter dale nacionalno ali pa revolucionarno obeležje dogodkom. Sem bi prišteli razorožitev italijanske vojske ob njeni kapitulaciji in likvidacijo belogardizma ter plavogardizma.

Posebnost naše vojne zgodovine je ljudska vstaja na Primorskem ob italijanski kapitulaciji. Na Štajerskem je znamenita jesenska ofenziva Slandrove brigade leta 1943. Niso pa samo naše zmage znamenite. Tragičen, toda junaški konec so doživeli mnoge partizanske enote. Poznamo poslednji boj Pohorskega bataljona, bataljona Prešernove brigade na Pokljuki pa Cankarjevega bataljona na Gorjancih. Tu so bili uničeni skoraj popolnoma do poslednjega partizana bataljoni, ki so se toliko do zadnjih moči. Niso se predajali sovražniku niti niso zastoj polagali svojih žrtev. Naštel bi lahko še dolge vrste bojev, bitk, operacij, ofenziv in protiofenziv, ki so kot znamenita zgodovinska dogajanja izoblikovala končno zmago.

V novejši dobi se je glede vrednotenja narodnoosvobodilne vojne in revolucije marsikaj izpremenilo. Vojni in revolucionarni tradiciji se

posveča velika pozornost. Zgodovinsko se obdelujejo in prikazujejo značilnosti naše preteklosti in z gojitvijo tradicij NOB se popularizirajo. Založbe si prizadevajo, da bi izdajala politično, vojaško in umetniško pomembna dela in jih razširjala med ljudmi. Kulturna ustvarjalnost vedno bolj posega po gradivu iz naše vojne preteklosti.

3

O slavnem »Pohodu Štirinajste« ste napisali pred leti znano knjigo. Kot enega izmed odgovornih komandantov NOB vas prosimo, da v zgoščenem prikazu ocenite legendarni pohod XIV. divizije. Predvsem nas zanima odgovor, kaj je pomenil pohod XIV. divizije kot vojaško dejanje

O pohodu štirinajste na Štajersko so še danes najrazličnejša mišljenja. Eni, zlasti tisti, ki so površno, brez poglobitve oblikovali svoje zaključne misli, menijo, da je pohod bila nepotrebna in neuspela akcija. Drugi pretiravajo vojaško in politično pomembnost pohoda Štirinajste. V prvi vrsti je treba vedeti, da je bilo pošiljanje tako močne operativne enote v severno Slovenijo nujnost. Dobro poveljstvo, ki mu je bila poverjena naloga, da skrbi za vojaške operacije na Slovenskem, je moralo konec leta 1943 računati, da morda prihaja že konec Hitlerjevega režima spričo porazov na vseh frontah. Tedaj so bile na Štajerskem in na Koroškem sicer sijanje, toda pre slabotne partizanske enote, da bi bile kos položaju v primeru nemške kapitulacije in poraza. Zato je bila poslana na Štajersko Štirinajsta. V

tako imenovani Ljubljanski pokrajini jo je bilo lahko pogrešati. Težišči pomembnosti osvobodilnega boja na Slovenskem sta namreč proti koncu vojne nastajali na Primorskem in v severni Sloveniji. Poleg tega je se-

General Lado Ambrožič-Novljan

verna Slovenija tedaj imela še ljudi, ki bi jih bilo treba mobilizirati k partizanom in jih tako rešiti pred usodo, da bi se kot nemški vojaki borili proti zaveznikom in proti interesom svojega ljudstva. Mobilizacijske naloge Štirinajste so torej imele velik političen pomen, ker so krepile osvobodilno in revolucionarno gibanje v severni Sloveniji.

Štirinajsta divizija je s sijajnim manevrom prodrla na Štajersko kot celovita enota in izzvala Nemce na boj. Prodrila je globoko na področje, ki ga je nemški rajh smatral za svojega in ga določil za priključitev. Vojaški pomen pohoda je v tem, da je pripeljal na prag Hitlerjeve trdnjave partizansko operativno enoto, ki je tako bolj od vseh ogrozila interesa nemstva v sev. Sloveniji. Štirinajsta je prehodila nad 300 kilometrov, napravila znameniti manever skozi Hrvaško, prodrila neprestano boreč se od Mozirskih planin in, četudi zdesetkana, ostala na Štajerskem. Teško bi v zgodovini osvobodilne vojne Jugoslavije našli drznejši in pomembnejši bojni pohod kot ga je napravila Štirinajsta. Njen vojaški pomen ni zato samo lokalni, pač pa obči primer osvobodilnih vojn in revolucionarnih gibanj sodobnega sveta.

Seveda ne moremo pripisati vseh uspehov v boju z Nemci v sev. Sloveniji le Štirinajsti. Na Štajerskem so se pod najtežjimi pogoji borile še druge partizanske enote kot sijajna in borbena Slandrova brigada, Zidanskova brigada, številni štajerski in koroški bataljoni, kozjanski, kamniško-zasavski in koroški odred ter tretja brigada VDV. Na pleča borcev teh enot so se zvalile težave vseh bojev in nepopisno trpljenje od začetka vstaje slovenskega naroda pa do prihoda Štirinajste divizije.

4

Včasih slišimo in beremo, da Slovenci nimamo Kozare, Sutjeske in drugih slavnih prizorišč največjih bitk za osvobojanje domovine. Mar ni legendarni pohod Štirinajste divizije naše največje vojaško dejanje v vsej slovenski zgodovini? Mar ga ne bi mogli (oz. morali) primerjati z najdragocenejšimi izkušnjami osvobodilnega boja v drugih področjih Jugoslavije? Prosimo vas za oceno, kakšen je s tem v zvezi glavni nauk našega vseljidskega

upora, če pomislimo na zmogljivosti naroda v boju za goli obstoj na svetu.

Deloma je odgovor na to vprašanje vsebovan že v odgovoru na drugo vprašanje. Dodati moramo le še, da imamo Slovenci svoje legendarne vojne epizode, ki v ničemer ne zaostajajo za onimi iz drugih jugoslovanskih pokrajin. Denimo npr. velika italijanska ofenziva 1942. Trajala je polnih šestnajst tednov. Italijani so dosegli številčno premoč v razmerju 1:27. Boreč se proti temu fantastičnemu pritisku sovražnika, je partizanska vojska ne le vzdrljala, temveč je prav tedaj ustvarila svoje najslavnejše brigade kot so Tomšičeva, Gubčeva, Cankarjeva in Serčerjeva. Čeprav je italijanski okupator sistematično uničeval materialno zaledje partizanske vojske in ubijal ali pa odganjal v zapore ter internacijo pripadnike OF, ni mogel zatreti politične zasnove osvobodilnega gibanja. V tej bitki se je bila naša Kozara in naša Sutjeska, če že hočemo primerjav iz osvobodilne vojne jugoslovanskih narodov. Pohod Štirinajste in njen boj februarja 1944 pa je eno največjih vojaških dejanj v slovenski zgodovini.

Naša osvobodilna vojna je pokazala, da so neizčrpane zmogljivosti naroda, če se bori za svoj obstoj in za nove družbene odnose. Zmogljivosti osvobodilnih in revolucionarnih gibanj pa so nova kvaliteta, ki bo vplivala morda odločilno pri oblikovanju sodobnih strategij.

5

Zakaj Nemci niso mogli uničiti XIV. divizije, čeprav so imeli skoraj vse »vojaške adute« glede številčne premoči, oborožitve itd. na svoji strani?

Glede na dejstvo, da se je Štirinajsta gibala in se borila na Štajerskem kot celovita enota, da je bila obremenjena s težkim in rezervnim orožjem, da je bila sama sebi zaledje, ker na terenu še ni mogla najti zadostne podpore prebivalstva, glede na to, da se je začela prav ob prihodu čez Sotlo huda zima, so zares imeli Nemci vse taktične adute na svoji strani. Vendar divizije niso mogli uničiti, ker je bila Štirinajsta močna zaradi svoje izredno kvalitetne kadrovske sestave, ki je razpolagala z veliko moralno močjo. Dandanes zatrdno vemo, da je moralni faktor v določenih pogojih vrednejši od materialnega, da ga prekaša, da spodbuja fizično moč, ki jo je težko premagati. Vsega tega je bilo v neizčrpnih zakladnicah enot Štirinajste v izobilju. Od tod in pa od prenašanja neizmernih naporov in zaradi mnogih žrtev, ki jih je dala divizija, izvira njena legendarna veličina.

6

Kaj menite o vprašanju tradicij NOB in revolucije na mladi rod?

Tradicije je treba prenašati na mladi rod. Ob bogatem izviru moralnih in bojnih kvalitet borcev naj mladi rod črpa navdih in moč za svoj napredek, blagostanje. Tukaj bo našel tudi pota, da se bo znal upreti vsakemu nasilju in da bodo njegove ideje in dela ostala nepremagljiva.

Lado Ambrožič-Novljan

Reprodukcija ilustracije Božidarja Jakca »POHOD« iz knjige Staneta Terčeka ŽIVI ZID o pohodu XIV. divizije s Suhorja v Beli krajini na Štajersko

Največji uspeh s prikolicami

IMV je v Beogradu spet uspešno nastopila z prikolicami tipa »Adria« — Osebni avtomobili Austin 1300 že letos na tržišču.

V petek, 18. aprila, je generalni direktor Indrije motornih vozil iz Novega mesta Jurij Levičnik, na beograjskem avtomobilskem sejmu sklical novinarsko konferenco. V paviljonu št. 7, kjer imajo razstavljene prikolice »Adria«, se je zbralo več kot 50 novinarjev iz številnih jugoslovanskih redakcij. Po uvodnih besedah direktorja Levičnika so novinarji zastavljali vprašanja.

Direktor Levičnik je poudaril, da namenoma sklicuje novinarsko konferenco v od-

delku, kjer so razstavljeni najrazličnejši tipi IMV prikolic, ker bo tovarna tudi v bodoče posvetila veliko pozornost prav izdelavi avtomobilskih prikolic.

Novinarje je zanimalo, zakaj na našem tržišču prodajo tako malo prikolic (letos okoli 120). Zvedeli so, da naši ljudje še ne vedo za ugodne pogoje pri nabavi avtomobilskih prikolic. Ob tej priložnosti so zastopniki IMV omenili tudi nelojalno konkurenco, ki jo pri nas podpirajo nekateri gospodarstveniki, ko nabavljajo angleške prikolice za drage devize; enake bi pri nas dobili za dinarje, in celo 20 odst. ceneje.

Prisotni so spraševali direktorja Levičnika, kdaj bodo pričeli z montažo osebnih avtomobilov AUSTIN 1300. Odgovoril je, da bodo prvi prišli na tržišče že v drugi polovici letošnjega leta; njihova cena bo okoli 30.000 dinarjev.

Omenil je, da je avtomobilski del sicer nekoliko zapostavljen zaradi povečane proizvodnje prikolic, vendar

Belokranjci bodo plesali v Velenju

30. maja se bodo v Velenju srečali slovenski in hrvaški pionirji. Udeležili se bodo pomembnega slavlja ob petindvajsetletnici pohoda XIV. divizije na Stajersko. Tež slovesnosti bodo prisostvovali tudi bivši komandanti in preživeli borci XIV. divizije. V Velenju bo odpotovalo tudi 50 metliških pionirjev, 20 pionirjev, ki so člani folklorne skupine, bo sodelovalo tudi v kulturnem programu. Na tem slavlju bodo zaplesali dva belokranjska plesa.

Sejmišča

Živahen novomeški sejem

21. aprila je bil v Novem mestu sejem, na katerega so pripeljali kmetovalci 651 prašičkov, prodanih pa je bilo 570. Manjši pujski so šli v denar po 160 do 220 din, večji pa po 230 do 320 dinarjev. Cene so bile tokrat malo višje kot pretekli teden.

Brežiški sejem

V soboto, 19. aprila, je bil v Brežicah sejem, na katerem je bilo naprodaj 535 prašičkov, prodanih pa so jih 499. Za manjše so zahtevali 10 din za kg, za večje pa 6 din za kg.

Smreka ugasnila vse luči v Novem mestu

Smreka, ki jo je nekdo v torek zvečer posekal v Ragozemem logu je pretrgala električni vod, ki napaja Novo mesto. To se je zgodilo ob 18.35. Skoraj 4 ure in pol je bil v temi ves star del Novega mesta na levem bregu Krke, na desnem bregu pa del Kandije in naselje Majde Sile. Vse večerne prireditve so odpadle. Luči so zagorele ob 22.58, ko je dežurni ekipi električarjev uspelo okvaro odpraviti.

imajo v programu proizvodnjo 1,5-tonskega dostavnega vozila, ki ima posebne sposobnosti in servisno opremo angleške znamke KISMET.

Posebno pozornost obiskovalcev sejma je vzbudila vrsta novih tipov kombijev in poltovornih avtomobilov, katerih proizvodnjo je IMV dokončno osvojila. S. DOKL

Danes novi Austin 1500!

Pričakujejo, da bo angleški koncern BMC, s katerim ima novomeška IMV podpisano pogodbo o skupni izdelavi njihovih tipov avtomobilov, danes objavil proizvodnjo novega AUSTINA s približno 1500 kubičnim motorjem. Na pogled bo novi avtomobil podoben dosedanjemu tipu 1800, le da bo manjši.

Novomeška tovarna zdravih KRKA ima poleg večjega razstavnega prostora na Zagrebškem velesajmu tudi poseben paviljon na prostem, kjer prodajajo svoje kozmetične izdelke. Pri stojnici je bila že prve dni velika gneča. Kaže, da je Krkina kozmetika med potrošniki zelo cenjena. (Foto: Ria Bačer)

Zastopniki IMV iz Novega mesta Čedo Črnelič, Jurij Levičnik, inž. Božo Kočevar in inž. Martin Sever so odgovarjali novinarjem v petek, 17. aprila, na novinarski konferenci v Beogradu (Foto: S. Dokl)

Pojdimo v Velenje!

(Nadaljevanje s 1. str.)

prizgalo kresove, okrasili bodo spomenike NOB in partizanska obeležja, vsi kraji v velenjski občini, še posebej pa Velenje, bodo pričakali odeti v zaslave in zelenje množice ljudi, ki bodo prišle na to veliko slavnost.

V partizanskem taboru v Velenju se bo zbralo okoli 6000 borcev iz Stajerskih in koroških partizanskih enot. Prireditelji vabijo nekdanje borce, naj ne pridejo na proslavo v nekdanjih uniformah, pač pa v civilnih oblekah, priprno pa naj si odlikovanja.

Iz sosednje Avstrije bodo prišle delegacije Zveze slovenskih organizacij, Zveze koroških partizanov in Narodnega sveta, borčevske organizacije Avstrije in delegacije 85 obmejnih občin iz Avstrije. Iz Italije bodo navzoče delegacije Slovenske kulturne gospodarske zveze, Slovenske skupnosti, Zveze partizanov in AMPI, vabljeni pa so tudi delegacije iz Madžarske.

V Velenju bodo v nedeljo, 27. aprila na dan proslave odprte vse trgovine, za prehrano bo skrbel na prireditvenem prostoru 219 stojnic, med stojnicami pa bo tudi več zabavišč z glasbo.

Avtomobiliste z našega območja opozarjamo, naj vozijo po naslenjih cestah: Ljubljana—Arja vas — Velenje in Rogaška Slatina—Smarje—Celje—Arja vas—Velenje.

Posebni vlaki s polovičnim popustom bodo z našega območja vozili 27. aprila takole:

Iz Novega mesta (za kraje do Trebnjega) odhod ob 5.20 in prihod v Velenje ob 9.00, povratek iz Velenja ob 17.32, prihod v Novo mesto ob 20.59.

Iz Dobove (velja za kraje na progi od Dobove do Zidanega mosta) odhod ob 4.56, prihod v Velenje ob 7.45, povratek iz Velenja ob 19.30 in prihod v Dobovo ob 22. uri.

DOLENJSKA BANKA IN HRANILNICA

v NOVEM MESTU s podružnico v KRŠKEM in ekspoziturama v TREBNJEM in v METLIKI

iskreno čestita za praznik dela 1. maj vsem poslovnim prijateljem, komitentom in vlagateljem in se še nadalje priporoča za sodelovanje.

- za hranilne vloge in sredstva na deviznih računih občanov nudimo najugodnejšo obrestno mero od 6,5 do 8 odstotkov,
- dajemo kredite za stanovanjsko graditev, pospeševanje kmetijstva, obrti in turizma na podlagi namenskega varčevanja,
- vodimo žiro račune občanov,
- opravljamo devizno-valutne posle, odkup in prodajo valut,
- odobravamo kratkoročne in dolgoročne kredite
- opravljamo tudi vse druge bančne posle

Zaupajte nam svoje denarne posle! Opravimo jih hitro, natančno in zaupno pod najugodnejšimi pogoji.

Dvajset šol v sedmih letih!

»Prepričan sem, da bo sklad uresničil tudi program za preostala tri leta!« —
 »Ustanovitev sklada za kulturo je pomemben korak za reševanje kulture v novomeški občini« — »Velika samorastniška sposobnost Dolenjske!« —
 Pogovor z Jožetom Suhadolnikom iz Novega mesta

Znano je, da ste že več let predsednik medobčinskega sklada za investicije v šolstvu. Bi nam povedali, kakšne uspehe je imel sklad od ustanovitve in kaj od njega lahko še pričakujemo?

— Kljub nekaterim težavam, predvsem pri zbiranju sredstev, je sklad uspešno preživel že sedem let od desetih, za kolikor je ustanovljen. V tem času je bilo zgrajenih, dograjenih ali preurejenih 20 šol od 25, kolikor jih predvideva desetletni program. Dober program je omogočil, da so bile uresničene vse investicije, predvidene do zdaj. Seveda je bilo možno uspešno delati le s prizadev-

— Novomeška, pa tudi druge dolenjske občine imajo načrte za izgradnjo in opremo šol, zato mislim, da gre tu bolj za vprašanje, s kolikšnimi sredstvi bo republika pomagala uresničiti občinske načrte. Iz izkušenj vemo, da ni republika niti prej niti letos zagotovila za izgradnjo šol toliko denarja, kot je bilo sprva predvideno.

Kakšno je vaše mnenje o tem, da pri nas čedalje bolj uveljavljamo »načelo«, naj tisto, česar ne more občina, zgradijo občani? V mislih imam krajevne samoprispevke, za plačevanje katerih se občani odločajo na referendumih?

— Sredstva za skupne potrebe (v naselju, krajevni skupnosti, občini) se lahko zagotovijo iz občinskega proračuna, iz prispevkov delovnih organizacij ali s prispevki občanov. Vedeti moramo, da so tako sredstva občinskega proračuna kot sredstva delovnih organizacij v bistvu sredstva občanov, ker so jih ustvarili občani. Ker gre torej za sredstva občanov, je vprašanje, ali je bolje zbirati denar za skupne potrebe v občinskem proračunu ali tako, da jih dajo občani neposredno za vnaprej določen namen (za šolo, cesto, vodovod itd.). Prepričan sem, da je treba zbirati denar na oba načina.

Ali je kultura — po vašem mnenju — s tem, da je občinska skupščina ustanovila sklad za kulturo, že povsem rešena?

— Z ustanovitvijo sklada je občinska skupščina napravila pomemben korak na poti k načrtnemu in samoupravnemu reševanju tega področja. Zagotovljeno je predvsem, da bodo delavci, ki delajo na področju kulture, odločali o delitvi denarja, namenjenega kulturi. V odloku o ustanovitvi sklada je med drugim rečeno, da je potrebno pri delitvi denarja za osebne dohodke delavcev v kulturnih zavodih upoštevati merila, ki že veljajo za osebne dohodke

delavcev na področju izobraževanja.

Na katero vprašanje bi se radi odgovorili, pa do zdaj niste imeli priložnosti?

— Zakaj nekatere republiške institucije prezre Dolenjsko, kadar govorijo o razvoju Slovenije?

Menim, da je že čas obravnavati Dolenjsko v okvirju Slovenije enakovredno s drugimi območji. Dolenjska je zanimiva s svojimi posebnostmi in je pokazala veliko samorastniško sposobnost. Zato bo ena glavnih nalog dolenjskih poslancev, da se bodo zavzemali, da bo Dolenjski naposled le priznana enakovredno mesto.

IVAN ZORAN

Močan in mrzel veter je pihal v soboto, 19. aprila, na Vahti (na Gorjancih), kjer so pionirji iz metliške občine predali torbo s kurirčkovo pošto pionirjem iz novomeške občine. Pionirji stopiške in podgrajske šole so ob sprejemu priredili krajski kulturni spored. Zbranim je o poteh kurirčkove pošte spregovoril predsednik občinske Zveze prijateljev mladine iz Novega mesta Ivan Grašič. Predstavnik I. slovenske topniške brigade ki se je med NOB dalj časa zadrževala tudi v krajih pod Gorjanci, je predal pionirjem osnovne šole v Podgradu darilo. Na sliki: Ivan Grašič govori pionirjem. (Foto: Ivan Zoran)

Četrto stoletje v službi ljudstva

V počastitev 13. maja bo tudi letos teden varnosti s prireditvami

13. maja 1944 je vrhovni komandant NOV in POJ maršal Jugoslavije Josip Broz — Tito izdal odločbo o ustanovitvi odseka za zaščito naroda (OZNA) pri poverjeništvu za narodno obrambo.

S tem je bila sredi najhujših bojev narodnoosvobodilne vojske in najtežjih dni naše zgodovine ustanovljena enotna organizacija za boj proti notranjim in zunanjim sovražnikom ljudske revolucije.

Služba javne varnosti kot razvojna naslednica OZNE praznuje letos 25-letnico ustanovitve. Za njo je četrto stoletje trdega, a za varnost ljudi, ki zgrajujejo in utrjujejo socialistične odnose, prepotrebna dela.

Naporno in odgovorno delo, ki ga opravljajo organi notranjih zadev, visoko cenijo vsi naši delovni ljudje, vsi, ki jim je pri srcu zgraditev

socializma, je ob 10-letnici službe izjavil takratni predsednik izvršnega sveta Slovenije pokojni Boris Kraigher.

Dejavnost varnostne službe se je ves čas življenjsko prepletala z nalogami in cilji KP, ki danes predstavlja jedro v socialističnem družbenem razvoju, je ob 15-letnici službe razmišljal Vladimir Kadunc, nekdanji državni sekretar za notranje zadeve Slovenije.

Zvezni sekretar za notranje zadeve Radovan Stijačić je dal lani v tednu varnosti daljšo izjavo, v kateri je med drugim poudaril:

»Organi notranjih zadev ne morejo uspešno delovati brez pomoči občanov. Ta pomoč pa je vse večja in vsestranska. Brez njene ni primeri, da so občani s svojo pomočjo onemogočili kazniva dejanja in storilce. Služba javne in služba državne varnosti tu

di v prihodnje računata na tako pomoč občanov.«

V naši samoupravni družbi nam je vse bolj jasno, da varnost družbe ni samo dolžnost te ali one službe, marveč vsakdanja pravica in obveznost občanov, samoupravnih organov in družbeno-političnih skupnosti.

Skrb za varnost države in človeka, za zakonitost, za varstvo temeljnih načel socialističnega sistema torej ne more biti samo na ramenih kriminalistov, milicnikov in drugih specializiranih družbenih organov, marveč mora biti ta skrb enakomerno porazdeljena v vsej družbi in tudi med vsa njena predstavniška telesa. V razvoju našega druž-

benega sistema pomeni uveljavitev tega načela novo kvaliteto.

Kako bodo izpolnjene naloge organov za notranje zadeve, je torej dokaj odvisno od družbenih razmer. Bolje povedano, vse je odvisno od tega, ali družba odpravlja vzroke nje škodljivih pojavov, ali skrbi dovolj za vzgojo, posebno še za varstvo mladine, ali posveča dovolj pozornosti razvijanju takih odnosov med ljudmi, ki temeljijo na načelih socialistične moralne, in podobno.

Teden varnosti, ki se bo začel s 13. majem, bo praznik, hkrati pa tudi priložnost, da postane teden sodelovanja med občani in tistimi, ki vsak dan skrbijo za njihovo varnost in varnost skupnosti.

„Provokacija“ v skupščini

Končno prve besede o JUŽNI MAGISTRALI v zveznem zboru zvezne skupščine

Pred kratkim smo brali v DELU, da je poslanec Čedo Kapor sprožil v zveznem zboru nekoliko provokativno vprašanje o graditvi JUŽNE MAGISTRALE, se pravi izgradnji oziroma modernizaciji ceste v smeri Ljubljana—Bihac—Sarajevo—Skopje.

Na slovenskem delu te ceste je poslanec omenil, da bi šla cesta prek Novega mesta, in ne Kočevja, kot je predvideno v študiji beogradskega železniškega inštituta, ki je to študijo izdelal. Iz vsebine poročila pa se ni dalo jasno razbrati, kakšen odgovor je poslanec dobil.

No, naj je bil odgovor tak ali drugačen, smo mnogi prepričani, da vprašanje ni bilo

provokativno. Študijo so izdelali strokovnjaki in v njej zatrdili, da bi bila ta cesta za Jugoslavijo večjega pomena kot ostale ceste. Občutno bi bilo izrednega pomena za Slovenijo, ki vedno tesneje sodeluje na vseh področjih z drugimi republikami, predvsem z Makedonijo.

Tudi niso potrebni spori, če bo JUŽNA MAGISTRALA na slovenskem delu potekala prek Novega mesta ali prek Kočevja, ker bo nedvomno potreben priključek iz obeh smeri: prek Novega mesta zaradi Zasavja in Stajerske, prek Kočevja pa, ker je to najkrajša zveza iz smeri Ljubljane in zahodne ter južne Evrope.

Začetek javne razprave

S petkovim medobčinskim posvetom v Novem mestu se je na Dolenjskem pričela javna razprava o predlogih za izpopolnitev pokojninskega in invalidskega zavarovanja. Uvodne misli je povedal Janez Japelj, član delovne skupine za proučitev sistema zdravstvenega in invalidskega pokojninskega zavarovanja pri republiški skupščini, ki je predloge pripravila. Navzoči predstavniki občinskih konferenc SZDL, občinskih

sindikalnih svetov, službe socialnega zavarovanja in zaposlovanja so ugotovili, da bo potrebno v nadaljnjih razpravah predvsem najti ključ za rešitev financiranja pokojninskega zavarovanja. Zavzemali pa so se tudi za to, da bi socialno zavarovanje dobilo več samoupravnih pravic. V nadaljnjih razpravah, ki bodo potekale predvsem v občinskih strokovnih krogih, bodo morali razrešiti tudi vprašanje upokojevanja žensk.

Izjemoma smo se odločili objaviti gornjo fotografijo: 7-letni Zlatko Žitnik iz Sevnega pri Otočcu je 17. aprila ob 12.10 plačal krajšo pot z življenjem. Pri Lešnici je na poti v šolo pretekel avtomobilsko cesto kakšnih 30 m od podvoza za pešce in vovze. Naletel je na osebni avtomobil PU 137-11, ki ga je

zbil ob cestni tlak, odkoder ga je nato odbilo čez levo polovico ceste na travnati cestni rob. Tam je Zlatko obležal ob šolski torbici nem in tih, v krogu njegovih domačih pa je zazijala boleča rana. Tragična nesreča naj bo opozorilo vsem tistim, ki so vajeni prečkati avto cesto na Lešnici ali kjerkoli drugje!

JOŽE SUHADOLNIK

nostjo vseh članov upravnega odbora, ki ga sestavljajo zastopniki šestih občin — ustanoviteljice sklada. Prepričan sem, da bo sklad uresničil tudi program za preostala tri leta. S soustanoviteljicami pa se že dogovarjamo, da bi delovanje sklada podaljšali za pet ali deset let.

Kako se je novomeška vključila v republiški program »Sto let — sto šol«?

4. julija na svidenje v Škofji Loki

4. julija bo na vrtu gradu v Škofji Loki veselo, saj se bo okoli 5.000 ljudi udeležilo 14. tradicionalnega izseljenskega piknika, ki ga pripravljata občinska skupščina in Slovenska izseljenska matica. Pokrovitelj nad prireditvijo je Kreditna banka in hranilnica iz Ljubljane.

Na priljubljeni izseljenski prireditvi bodo nastopili: slovenski izseljenski pevski zbor »Zvona«, folklorna skupina iz nizozemskega Heerlena, trio Lojzeta Slaka z vokalnim kvintetom »Fantje iz Praprotna«, pihalni orkester glasbene šole iz Škofje Loke, moški pevski zbor »Ivan Cankar« iz Virnaša, vokalni kvintet bratov Pleško iz Puštalca, ženski vokalni kvartet glasbene šole, trio bratov Arnold iz Zelezničkov, trio Mihe Dovžana z vokalnim kvintetom Gorenjci in pevsko Ivanka Kraševac, tamburaški orkester iz Reteč, folklorna skupina turističnega društva iz Škofje Loke. Organizatorji prireditve bodo izdali poseben prospekt v 4.000 izvodih, kjer bodo še podrobneje informacije.

Ivanka pravi: „Kar bo pa bo“

Pred kratkim sem imel priložnost govoriti s pevko Ivanko Kraševac. Odgovorila mi je na nekaj zastavljenih vprašanj

— Kdaj se prvič zapeli?
— Prvič sem zapela še kot otrok v domači kuhinji. Leta 1957 sem nastopila v Ljubljani na oddaji »Pokaži, kaj znaša«. Potem sem nekaj časa hodila k solo petju.

— Kaj požete najraje?
— Začela sem z zabavno glasbo, pred dvema letoma pa sem postala pevka domačih viš, ko me je Maroltova prosila, naj zapojem nekaj belokranjskih pesmi. Na neki prireditvi sem srečala tudi Dolžanov ansambel in vokalni kvintet »Gorenjci«. Tako smo začeli nastopati skupaj.

— S katero pesmijo ste dosegli največ uspeha?

— Z Belimi rožami iz Aten in s Prodajalko vijolic, v narodno zabavni glasbi pa s Šopkom jasmina.

— Kdo vasraje posluša, mladi ali starejši?

— Radi me imajo ljudje srednjih let, ki niso posebno navdušeni nad beat glasbo. Mislim, da bo mirna melodija ostala vedno lepa in cenjena.

— In vaši načrti?

— Samo bo prišlo. Kar bo, pa bo! Zdi se mi naj-

(Ivanka Kraševac v narodni noši.)

(Foto: Albin Božič)

bolje prepustiti toku življenja in si ne obetati preveč. Tako ne moreš biti ne razočaran ne presenečen.

VINKO VLASIC

S komedijo DNEVI NAŠE SREČE so se te dni predstavili kočevskemu občinstvu mladi igralci MKUD »Matej Bor« iz kočevske gimnazije. Naštudirali so jo pod vodstvom mladega režiserja RTV Ljubljana Jožeta Voznyja. Igrali so jo že za domačo osnovno šolo, gimnazijo in za ostalo občinstvo, gostovali pa so tudi v Ribnici. V načrtu imajo še nekaj gostovanj po Dolenjski, nato pa bodo 7. junija nastopili z njo še na osrednji proslavi 50-letnice kočevske gimnazije, ki se je bodo udeležili bivši in sedanji profesorji ter dijaki.

(Foto: Peter Šobar ml.)

Sprememba naslova!

Naročniki, ki spreminjajo svoj stari naslov, naj sporočijo oba naslova. Događa se, da sporočijo samo novega, ker pa imamo pri nas več različnih naročnikov z enakim priimkom in imenom, seveda ne moremo vedeti, čigav naslov je treba spremeniti!

Obtožbe niso resnične

Glede na članek v »BELT« Tudi niso potrebni spori, ki je bil objavljen na 16. strani Dolenjskega lista 17. aprila 1969, smo dožniti dati naslednje pojasnilo:

Za odhod v tujino obravnavamo le tiste kandidate, ki so brezposelni (to dokažejo z zaključeno delovno knjižico). Upoštevamo tudi take, ki so odvečna delovna sila v delovni organizaciji, sporazumno z delovno organizacijo. Način takega poslovanja imamo uveden od julija 1968. V tujino posredujemo zaposlitev le tistim, si to zahtevajo.

Primer »Belta« je naslednji: Samo v letošnjem letu do 20. aprila 1969 je zapustilo delo 91 delavcev, v tujino pa jih

je odšlo preko zavoda (organizirano) 16, in to v času od julija 1968 do 20. aprila 1969. Od teh 16 delavcev se je prijavilo 12 z zaključeno delovno knjižico, 4 pa s pisanim pristankom »Belta«. Lahko, da jih je na delo v tujino odpotovalo več, toda ne s posredovanjem zavoda. Smatramo, da so obtožbe v članku, ki se nanašajo na Zavod za zaposlovanje, neresnične in prosimo, da se v bodoče, ko se bo pisalo o zaposlovanju v tujini, preverijo in dopolnijo podatki pri Zavodu za zaposlovanje.

KOMUNALNI ZAVOD
ZA ZAPOSLOVANJE,
NOVO MESTO

Kurirčkova pošta v Vavti vasi

Dva tedna so tekle skrbne priprave na kurirčkovo pošto. V soboto so pionirji postali borci, knjige so zamenjali za puške, razredne pionirske skupnosti pa so dobile imena slavnih brigad in divizij VII. korpusa. Veter je nosil snežinke, bičal je borce, ki so korakali na obrambne položaje, da obranijo osvobodjeni šolski okoliš. Njihov trud ni bil zaman. Z njimi so se veselili prebivalci, matere, žene padlih borcev so iz njihovih rok dobile šopke rož in iz drobnih src pionirjev je prireela iskrena zahvala vsem ljudem, ki so trpeli za našo svobodo.

Kurirska patrula VII. korpusa je krenila v partizansko vas Drganja sela in se z nagelnimi zahvalila materam, ženam in očetom. Tu so pionirji sprejeli tudi kurirčkovo pošto. Na poti v osvobodjeno vas so morali uničiti dve skriti sovražni zasedi. V koloni se je najbolj izkazala bolničarska skupina, ki je pomagala ranjencem. Brigade so se z zastavami in transparenti zbrale pred spomenikom, kjer so se udeležile partizanskega mitinga. V nedeljo so pionirji borci stržili kurirčkovo pošto v šoli v Vavti vasi, v ponedeljek pa so ponesli torbo, v kateri je bilo pismo za tovariša Tita, pesmi, spisi in nekaj lepih fotografij, proti Soteski.

JOZE PECNIK
VAVTA VAS

Kakšna trgovina v Irči vasi?

Ker se zdaj v okviru zazidalnega načrta za območje Irče vasi in Broda odloča o tem, kje naj bo trgovina, bi rada povedala svoje mnenje. Na tem območju živi okoli 1500 prebivalcev, nimamo pa nobene trgovine in smo prisiljeni kupovati vse, kar potrebujemo, v mestu.

V zvezi z zazidalnim načrtom se sklepa o tem, naj bi bil na Brodu bodoči potrošniški center, na križišču cest na Drski pa majhna zasilna trgovina. Ker se mi takšna rešitev ne zdi dobra, pripominjam:

Ce že gradimo trgovino na Drski, potem naj bo takšna, da bomo lahko kupili v njej kruh, meso, mleko, sadje in zelenjavo ter vse drugo blago. Le v tem primeru bi trgovina bila za nas rešitev. Lokacija na križišču cest na Drski pa se mi ne zdi najboljša, ker

Obdavčeno amatersko delo

V resoluciji zvezne komisije za telesno kulturo, ki je bila sprejeta namesto zakona o telesni kulturi, je izrecno poudarjeno, da si morajo začeti telesnokulturna društva sama ustvarjati čim več lastnih sredstev, da bi bila v bodoče čim manj odvisna od občinskih proračunov. Poudarjeno je tudi bilo, da je treba posebno skrb posvetiti telesni vzgoji mladine, ker bodo le zdravi občani lahko branili domovino, če bo potrebno.

Telesnokulturna društva v kočevski občini dosledno izvršujejo te smernice, zato jih je nedavno sprejeti odlok občinske skupščine Kočevje o občinskem davku občutno prizadel ne le finančno, temveč tudi moralno. Vsi razumemo, da so davki nujni. Razumemo tudi, da jih podpisajo od vstopnin za plese in umetniško - zabavne prireditve, kjer so vstopnine visoke, program pa izvajajo profesionalci. Ne moremo pa razumeti, da bomo morali odvesti 10 odstotkov davka od vstopnine za telesnokulturne prireditve, če bomo hoteli pokazati staršem in občanom, kako smo med letom vzgajali mladino.

Vendar bi razumeli tudi to, če bi imeli v naši občini športne prireditve profesionalnega športa, ki polni stadione z navijači, klubske blagajne prirediteljcev pa z denarjem. Težko pa se bomo sprijaznili z občutkom, da bomo morali za prikaz amaterskega in nesebičnega dela poleg že prej omenjenih nalog in tudi v nadi, da bomo dobili z vstopnino kakšni dinar za društvo, plačati še občinski davek!

ANDREJ ARKO

KREDITNA BANKA IN HRANILNICA LJUBLJANA

prideja za svoje varčevalce vsake štiri mesece nagradna žrebanja. V pošte pridejo varčevalci, ki bodo do 30. aprila 1969 imeli vloženi najmanj 2000 Ndin z odpovednim rokom nad eno leto (varčevalci vezanih hranilnih vlog, stanovaljski in kmetijski varčevalci, ki namensko varčujejo po pravilnikih banke ter lastniki vezanih deviznih računov).

Vsakih nadaljnjih vložnih in vezanih 2000 Ndin povečuje možnost do pridobitve nagrade.

NAGRADNO MAJSKO ŽREBANJE

BO V NOVEM SADU!

PODELJENIH BO 250 LEPIH NAGRAD, med njimi tudi dva osebna avtomobila, in to FIAT 124 in FIAT 850.

ZAUPAJTE NAM SVOJE DENARNE POSLE! Opravimo jih hitro, zaupno in pod najugodnejšimi pogoji preko najbolj razširjene mreže poslovnih enot:

CENTRALA: LJUBLJANA, Subičeva 2

PODRUŽNICE: Beograd, Čika Ljubina 8/1 — Novi Sad, Grčkoškolska 2 — Mestna hranilnica ljubljanska — Domžale — Kamnik — Kočevje — Murska Sobota — Trbovlje

PREDSTAVNISTVO: München, Herzog Wilhelmstrasse 1

EXPOZITURE: V Ljubljani: Bežigrad — Miklošič — Stara Ljubljana — Šiška in Vič

Izven Ljubljane: Crnomelj — Gornja Radgona — Grosuplje — Hrastnik — Lendava — Litija — Ljutomer — Logatec — Medvode — Rakek — Ribnica — Vrhnika — Zagorje

V AP Vojvodini: Bački Petrovac — Beočin — Srbobran — Sremski Karlovci

— Temerin — Titel — Zabalj

**IZDELKI,
KI
NE
RAZOČARAJO
NOBENE
ŽENE**

ČESTITAMO ZA PRAZNIK DELA!

TEKSTILNA TOVARNA

Novoteks

NOVO MESTO

**VSEM DELOVNIM LJUDEM ČESTITAMO
ZA PRAZNIK DELA 1. MAJ!**

Vedno imamo na zalogi vse vrste opečnih izdelkov, betonske votlake za kletne prostore, in betonske cevi premera 10-40 cm.

**OPEKARNA
KANIŽARICA**

Za prvi maj iskreno čestitamo!

TRGOVSKO PODJETJE

KRKA BREŽICE

v a b i vse občane v svoje dobro založene prodajalne v Brežicah in okoliških krajih.

Za 1. maj čestitamo!

**INDUSTRIJA IN RUDNIKI NEKOVIN
KREMEN
NOVO MESTO**

Vsem delovnim ljudem čestitamo za praznik dela 1. maj in jim želimo še veliko delovnih uspehov!

KOLEKTIV

**GOZDNEGA
GOSPODARSTVA
BREŽICE**

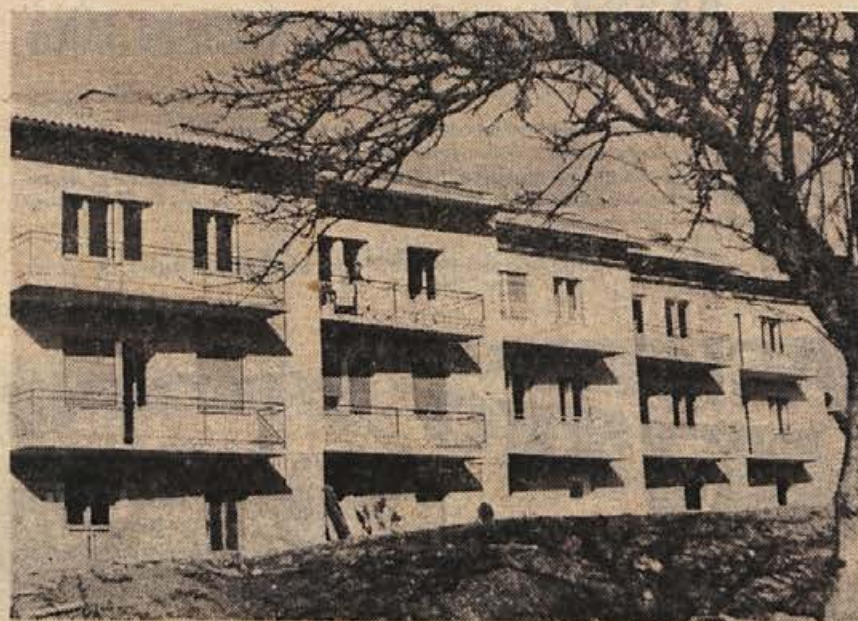
čestita vsem občanom za praznik dela 1. maj ter hkrati priporoča svoje proizvode in usluge!

BELOKRANJSKA TRIKOTAŽNA INDUSTRIJA

**BETI
METLIKA**

s svojimi obrati v Črnomlju, Dobovi, Ljubljani, Mirni peči in Metliki čestita vsem delovnim ljudem za praznik dela!

**NAJHITREJE IN PO SOLIDNI CENI
VAM ZGRADI HIŠO DO ZAŽELENE FAZE**

**GRADBENO OPEKARSKO
PODJETJE MIRNA**

Podjetje proizvaja tudi zidno opeko, betonske votlake, strešno opeko in nudi razrez lesa.

Priporočamo se za naročila in čestitamo za 1. maj!

TRGOVSKO PODJETJE

TRGOPROMET KOČEVJE

Obiščite naše prodajalne, ki so vedno dobro založene z vsem, kar potrebujete za gospodinjstvo in dom!

Za 1. maj čestitamo vsem delovnim ljudem!

**UGODNA
PRILOŽNOST ZA
NAKUP
PREMOGA**

RUDNIK RJAVEGA PREMOGA KOČEVJE

nudi potrošnikom kvaliteten rjavi premog po znižani ceni.

Ugoden nakup je možen samo do konca avgusta.

Vse informacije dobite pri prodajni službi rudnika ali po telefonu: 86-110

KOLEKTIV RUDNIKA ČESTITA ZA PRAZNIK DELA VSEM DELOVNIM LJUDEM!

OBČINSKA SKUPŠČINA KOČEVJE

Občinska konferenca SZDL
Občinski komite ZKS
Občinski odbor ZZB NOV
Občinski komite ZMS
Občinski sindikalni svet

Pozdravljamo vse občane in delovne ljudi in jim želimo še veliko delovnih uspehov!

KMETIJSKA ZADRUGA METLIKA

nudi v svojih prodajalnah raznovrstno blago.

Obiščite našo vinsko klet v Metliki! Za praznik dela iskreno čestitamo!

TRGOVSKO PODJETJE

LJUDSKA POTROŠNJA

BREŽICE

vabi v svoje trgovine in gostinske obrate.

Za 1. maj, praznik dela, čestitamo!

ELEKTRO LJUBLJANA poslovna enota KOČEVJE

čestita vsem delovnim ljudem za praznik 1. maj

MESNO PODJETJE METLIKA

V naših prodajalnah vam nudimo kvaliteto sveže meso in mesne izdelke.

Ob prazniku delovnih ljudi pošiljamo tople pozdrave!

KMETIJSKO GOZDNO POSESTVO KOČEVJE

z vsemi svojimi obrati čestita vsem delovnim ljudem za 1. maj praznik dela!

OBČINSKA SKUPŠČINA RIBNICA

Občinski sindikalni svet
Občinska konferenca SZDL
Občinski komite KZS
Občinski odbor ZZB NOV
Občinski komite ZMS

Vsem delovnim ljudem čestitamo za praznik dela, 1. maj, in jim želimo še veliko delovnih uspehov!

DELOVNI KOLEKTIV

KOPITARNE SEVNICA

ČESTITA ZA PRAZNIK DELA VSEM DELOVNIM LJUDEM

TOVARNA OTROŠKE KONFEKCIJE

JUTRANJKA SEVNICA

priporoča svoje kvalitetne izdelke in čestita za 1. maj

OBRTNO PODJETJE

OPREMA KOČEVJE

izdeluje opremo za vse vrste lokalov.

Za 1. maj iskreno čestitamo!

KOLEKTIV PODJETJA

PREVOZ

BREŽICE

čestita za praznik dela, 1. maj!

OBRTNO KOVINARSKO PODJETJE DOBOVA

Izdelujemo vse vrste jeklenih konstrukcij in opremo.

Priporočamo se za naročila.

Za praznik delovnih ljudi čestitamo!

KEMOOPREMA TREBNJE

Cisterne za centralne kurjave z grelci ali brez njih.

Hitra izdelava in dostava na dom.

Za 1. maj čestitamo vsem delovnim ljudem!

GOSTINSKO PODJETJE

HOTEL PUGLED KOČEVJE

vabi v svoji gostinske obrate in čestita za praznik!

ZDRAVILIŠČE

Gateske
Toplice

Za 1. maj obiščite naše gostinske lokale: restavracijo, kavarno, bar ter notranji in zunanje kopalne bazene.

Za 1. maj iskreno čestitamo!

ŽIVI ZID

Ob prazniku slovenskega naroda 27. aprila in velikem slavlju v Velenju objavljamo iz knjige Staneta Terčaka ŽIVI ZID odlomek, ki govori o zadnjih pohodih legendarne Štirinajste divizije na Štajerskem.

Noč pod Peco nas ni poživila. Mrzlo, megleno jutro v dolini Bistre nas je pozdravilo vse neprespane in pobite. Kakor megla so se vlekli borci okoli lesene bajte. Straže zamaž so se stisnile v dve gube opirale na puške. Pred jutranjim hladom in vetrom, ki je vel po ozki dolini, so se borci zavijali v tanke, raztrgane plašče. Sonce še ni posijalo v dolino, skladi Pece pa so že žareli v njegovi svetlobi.

Kolona se je pred bajto uredila in zavila proti gornjemu koncu ozke dolinice h kmečkemu domu, ki je čepel kakih sto metrov nad cesto. Cesta je vodila v Črno. Ko smo dospeli pred hišo, je v kotlih že vrelo. Kuharji so zaklali dva koštruna in jih razsekali. Urno so se vrteli okoli ognja in metali kose mesa v vrelo vodo, da bo čimprej kuhan toliko zaželeni in potrebni topli zajtrk. Vsi smo strmeli v kotle kakor v odrešenje. Obetala se nam je topla juha z mesom,

ki nas bo ogrela in nam vrnila moči.

Veselili smo se prezgodaj! Na zgornjem koncu doline je nenadoma zarežgotalo in se usulo proti nam. Naše patrolje so se že spoprile s Švabi. Zagrizeno so sekale z vzožja Komna na cesto. Nemci so vztrajno rinili na naše položaje. Pred Osojnikovo bajto, ki je čepela nad cesto in jim zapirala prehod k nam, se je razbesnela borba. Borci, ležeči v zmrazlem snegu niso popustili niti za korak. Kakor lačni volkovi so kazali Švabom zobe in bralnili bajto z zadnjimi silami. Pri hiši, kjer se je kuhal zajtrk, so borci brez povelja po prvih streljih zahrumeli iz hiše in zavzeli položaje okoli gorice in staj so se hreščeče lomili. Skozi prehode v plotovih so se usipale razredčene čete. Besna srditost nam je gledala iz oči. »Preklete, tako poceni se pa ne damo ugnati, zajtrka še nismo pospravili, lačni ne gremo nikamor,« se je zarežal borec za plotom. Vsi smo bili trdno odločeni biti se za toliko zaželeni zajtrk do zadnjega. V kotlih je kipel. Vonj po na pol kuhani ovčevini nas je razburjal do omeaglosti. Zdelo se nam je, da je vse ozračje, vsa dolina polna tega vonja.

»Juha in meso bosta vsak čas kuhana. Ne in ne! Prav nikamor nas ne premaknejo. Kotlov ne bomo prevračali. Naj le pridejo! Fantje, niti koraka od bajte, dokler ne pospravimo zajtrka,« je bodril Čene.

Takrat nas je napolnila divja odločnost. Bili smo podobni lačnim zverem, ki uporno branijo svoj plen.

Na zgornjem koncu doline je postajalo streljanje vedno krepkejšo. Močan, gost temno siv dim se je dvignil v nebo. Veter ga je raznašal po dolini. Zasmrdelo je po goreči slami. Ta vonj se je mešal v ozračju z vonjem na pol kuhane ovčevine. Frici so s fosfornimi izstrelki zažgali leseno, s škopo krito bajto, ki je bila v trenutku vsa v ognju.

Ko smo se razporejali za plotovi, je iz gornjega klanca doline primotovili komandant Luka. Ze od daleč je mahal z roko in kazal prek doline na vzožje Oraževga vrha.

»Fantje, brž prek ceste in na pobočje hriba, da se rešimo. Vsak trenutek nam lahko preseka pot!« Kar zagomazelo nam je po telesu. Spomnili smo se Komna in zasede v Rastkah. Na zajtrk smo takoj pozabili. Ubogljivo in z največjo naglico smo sledili Luku. Kuharji so ročno prevrnili kotle. Dišeča vroča juha je talila umazani sneg. Borci so se umikali nazaj prek gorice. Vsak se je zaletel k prevrnjenemu kotlu in hlastno pograbil kos ovčevine. V teku smo nadaljevali pot prek čistine v strugo potoka, po katerem smo se umikali, da čimprej prekoravimo cesto in se zakadimo v strmine.

V teku, s puškami, pripravljenimi za strel, smo trgali na pol kuhano meso in ga poželjivo goitali. Vedeli smo, da je to naš zajtrk, obed in skoraj gotovo tudi večerja. Jesti je bilo treba, posebno še, ko smo gledali mrke strme bregove Pece. Po vseh štirih smo se vlekli v strmino. Šele sedaj smo lahko presodili položaj. Za pravo borbo je bil sposoben le redkokdo izmed nas. Molčeči komandant Luka je zadel pravo. Kotli bi nas zapeljali v smrt ali v najboljšem primeru v taborišča.

Po dveh urah plazenja v snegu smo ugedali zapuščeno bajtico. Osamljena se je skrivala v okrilju močasnih gozdov. Z muko smo se privlekli do nje. Nalomili smo si smrekovih vej in polegali. Pod nami so hrstali v snegu čevlji zapoznelih borcev, ki so se vzpenjali za nami. V dolini pa so redko streljale zadnje straže, ki so se čez dobro uro vse zasople in zdelane privlekle h glavniini.

Bili smo zopet v snegu. Načelnik štaba Prodnik je razgrnil specialko. Gledal in tuhtal je, kod naj krenemo. Z Lukom sta izbrala pravo pot. Smeri nismo smeli spremeniti za nobeno ceno. Naša smer je bila Moravska. Treba je bilo zaviti proti jugozahodu.

V premissljevanju nas je zmotilo peketanje pušk naših straž na desnem krilu.

»Hudiča, ali se vozijo z letali za nami, da so že tukaj,« je zarežal Luka in napel brzostrelko. Položajev si nismo izbirali, razpostavili smo se kar okoli bajte.

»Tukaj jih bomo z lahkoto nakresali, če rinejo v strmino. Z golimi rokami jih pomečemo nazaj v Bistvo,« je z jezo v očeh pripomnil Jože.

Pokanje je ponehalo. Straža je javila, da se je prek pobočja prismučala švabska patrolja. Nič hudega slutec so jo rezali prav proti nam.

To smo jim posvetili, da se je kaidlo za njimi. Naravnost v dolino so jo ucvrili, da so se kar iskre kresale,« se je pobahal stražar.

Zasedli smo položaje nekaj metrov višje nad leseno bajto in se oddahnili.

V zgodnjem popoldnevu so se začele vlačiti dolge sence po mračnem smrekovem lesovju. Sonce se je skrilo za robato in zobato Raduho. Komen pa je tvoje teme nastavljal sončnim žarkom. Stal je na nasprotni strani ves pomlajen. Toplota in neka domačnost sta dihali preko grivastega vrha. Kar tožilo se nam je po zavetju in razgledu, ki nam ga je nudil prejšnji dan.

Fantje so posedli in zamišljeno ogledovali hribovje za Komnom. Velikanske Tirske peči s še večjimi predaži so s svojimi najvišjimi navpičnimi skladi gledale na nas. Bridke spomine smo obujali ob ogledu na vse te vrhove. Kje so dnevi, ko smo na njihovih pobočjih nočili. Zdelo se nam je, da je tega že najmanj leto dni, minil pa je komaj dober teden. Vsak bataljon je imel takrat

že svojega harmonikarja, ki nam je v hišah, kjer smo prenočevali, pričaral z zvoki harmonike prijetno domačnost. Sedaj ni bilo med nami nobenega več. V gozdnih ležajo prestreljeni mehovi. Tam daleč po vrhovih leži tudi večina naše komore, ki nas je tako zvesto spremljala na našem pohodu. Kje so borci, naši tovariši tomšičevci in bračičevci? Kako se jim godi? Ali so imeli vsaj toliko sreče pri prebijanju kakor mi? Vse je bila za nas velika neznanka. V koloni so bili redki tovariši, ki so še premogli nahrbtnike. Večina jih je izgubila ali odvrгла na težkem pohodu.

šalo vprašanje od borce do borce.

»Zveza je, v koloni so vsi,« je vračal odgovor Janko, komandant zaščitnice. Pot se je vila med smrekovjem. Zametov se nismo več izogibali. Počitka si nismo mogli privoščiti, hiteti je bilo treba.

Visoko v rebreh sta se zasvetili dve majhni, drobni lučki.

»Oh, vendar enkrat,« je ob pogledu na lučki dahnilo med borci.

»Poglej, tudi v tej strmini so bajte,« je počasi izgovoril intendant Lovšin in pokazal

Reprodukcija ilustracije B. Jakca iz knjige Staneta Terčaka »Živi zid« o pohodu XIV. divizije na Štajersko

Komandant Luka je dal znak za odhod. Počasi in z veliko težavo smo zagazili v globoki sneg na slemenu. Obdajali so nas gozdovi, čeri in skalovje. Nikjer nobene bajte. Bili smo v divjem neznanem svetu. Pokrajina nam je bila tuja. Steza nismo poznali. Načelnik štaba Prodnik je vodil s specialko in kompasom. Pobočja so padala na obeh straneh strmo v sotesko. Na zahodni strani se nam je odpiral razgled na Koroško. Hiteli smo, kar se je dalo. Do noči se je bilo treba prebiti do samin, ki jih nismo videli, le slutili smo jih na drugi strani hriba.

Na večerni strani so se grmadili ogromni svinčni oblaki in zakrili zahajajoče sonce. Tu pa tam so se skozi njihove težke zavese usuli rumeno rdeči prameni in osvetili sivo nebo nad Goltemi, Romo in Mrtvim menihom. Oblaki so se grmadili, zbirali in risali na nebu čudne prikazni, ki jih je veter čez nekaj časa spet razgnal. Prek slemena je zapihala ostra burja. Doline pod nami so se začele počasi megliti. Objemal jih je pokoj prvega večernega mraka. Noč je razprostrela svoje dolge, temne roke prek vrhov in gozdov. Le sivkasto bele skale so se nam rezale nasproti.

Kolona se je v zavetju noči prebijala prek slemena, se borila z burjo, zameti in snegom. Fantje so si spotoma urezali debele leskove palice, da so jim bila v oporo. Hodili smo tak drug za drugim.

»Pazite na zvezo!« se je glasilo povelje.

»Ste vsi v koloni? Ali ni nihče zaostal?« se je prena-

z roko proti lučkam, kjer so se nadejali počitka.

Zbrali smo poslednje sile in pospešili korake. Nismo gledali več na pot, zaletavali smo se drug v drugega, padali in napredovali po ozki gazi. Naprej, samo naprej, da prispemo čimprej k lučkam! Na nič drugega nismo več mislili. Vsi borci so zavzeto gledali v temna pobočja, kjer sta migotali dve drobni iskrica.

»Lučki!«

S strahom smo ugibali, kaj je na koncu slemena. Ali bo med nami in drobnima lučkama še soteska, in če bo, kako globoka je.

Tedaj se je v dalji koma zaznavno oglašil zvon. Se nikdar ga nismo poslušali s

nja smo rinili po ozki gazi in napro opazovali, kdo se bodo poknzali obrisi bajt. Napravili smo oster ovinek in nenadoma skoraj padli prek visokega plota v gorico. Pred nami se je motno belil mogočen kmečki dom. Skozi velika vržna vrata smo vstopili v prostorno, s kamnom tlakovano vežo. Koroški dom v visokih, komaj pristopnih hribovih nas je sprejel s tako toplino, kakor so znali sprejemati le koroški hribovci Matjažev vojsko.

Bili smo rešeni...

»Dober večer, fantje, kar naprej,« nas je v lopi z veselim obrazom pozdravil gospodar. Obe od dela zaljavl roki nam je moel v pozdrav. Vsa družina nas je zvedavo ogledovala. Zasmilili smo se jim. Zahrumeli smo v veliko prostorno hišo. Na beli javorovi mizi so se znašli veliki hlebi črnega kruha. Miza se je naglo spraznila. Na klop pri peči je pos'aril hlapec poln škap tepkovca in veliko zajemalko.

»Fantje, zdaj pa po njem! Ko spijete, boma še prinesel,« nas je hrabil.

Gospodar je začel deliti cigarete. Prave cigarete, in koliko! Jedli, pili in kadili smo, kolikor je kdo počel.

Na dvorišču je nastal ropot. Iz hleva so vlekli v gorico velikega, težkega vola. Jože, ki je stal pri oknu, je pomežiknil: »Tale nam bo vrnil moči.«

V kuhinji se je v velikem kotlu grela voda, da sprejme kose volovskega mesa. V trenutku je bila pozabljena ovčevina v Bistri, pozabljeno pa je bilo tudi vse trpljenje.

Dva dni smo počivali v visokem pogorju na koroški strani. Obroči Švabov so bili razklenjeni. O fricih n. bilo več sledu. Švabske kolone niso motile planinskega miru. Planine so se nam zdele prijazne. Z ljubeznijo in občudovanjem smo jih ogledovali. Bile so naše velike zaščitnice.

Hajke so prenehale. Švabi so se potaknili po postojankah v dolini kakor poparjeni čucki. Doline so lahko vklelili v svoje verige, toda planinam niso mogli do živoga. Planine so čuvale svoje ljudi. Na njih je sijala svoboda za svobodne ljudi.

Visoko gori pod vrhovi v svežem planinskem zraku, ob kruhu, mleku in mesu so si borci nabirali novih moči, ki so jih potrošili na dvomešnem pohodu.

Štajerska nas je sprejela s snegom in burjo, Švabi, z bombami, mitraljezi in topovi, naši ljudje na naši zemlji pa s težkim pričakovanjem, ljubeznijo in z odprtimi rokami.

Zaorali smo ledino od Sotele prek Kozjanskega, Pohorja in Paškega Kozjaka, Graške gore, Savinjskih planin in

»Proboj XIV. divizije predstavlja eno od najslavnejših strani herojske borbe narodnoosvobodilne vojske v Sloveniji.«

EDVARD KARDELJ

tako zbranoostjo.

»Zvoni, zvoni! Vas mora biti v bližini,« je šel sepet po vsej koloni. V planini je zvonilo otožno, počasi se je razlival glas zvonika prek zapuščenih, zasneženih lesov in globač in nas vabil.

Pri Sv. Jakobu je zvonilo večno luč. Nam pa je zvonilo v novo življenje.

Stopili smo na ozek kolovoz na čistini. Lučki sta izginili. Kolovoz je bil izhujen, vedeli smo, da so hiše in ljudje v bližini.

Srečni in polni pričakova-

Pece, Crnivca in Menine planine vse tja proti moravski strani.

Naloge, ki so si jih dali izkrcavali borci Pohorskega bataljona, Kozjanskega in Koroškega odreda in Slan-drove brigade, je izpolnila Štirinajsta udarna divizija.

Iz planin so zopet zaveli vetrovi svobode. Prinašali so pozdrave svobodnih borcev vasem in mestom. Borba za svobodo, ki so jo pričeli prvi štajerski partizani, je vzplamtela od Prekmurja pa do Gospe svete.

Reprodukcija ilustracije B. Jakca iz knjige Staneta Terčaka »Živi zid« o pohodu XIV. divizije na Štajersko

Odločili so se za vojaški poklic

Kmalu bo konec šolskega leta; za marsikatero mladeniča se tedaj začnejo prve tegobe. Med težave štejemo tudi izbiro poklica. Ni se lahko odločiti za izbiro življenjske poti. Razen tega je vedno težje dobiti primerno mesto za uk. stipendijo in podobno. Zato se mladi fantje vedno bolj odločajo tudi za vojaški poklic; marsikateri postane podoficir in oficir JLA. Ker dovolj ne poznamo prednosti in težav poklicnega vojaka, smo obiskali šest aktivnih pripadnikov JLA in jim zastavili nekaj vprašanj:

- Kaj vas je vodilo, da ste se odločili za vojaški poklic?
- Kakšno je vaše počutje v JLA in kaj vam nudi ta poklic?
- Če bi se ponovno odločili, kateri poklic bi izbrali?
- Kako preživite prosti čas?

PONOVNO BI SE ODLOČIL ZA TA POKLIC

Mirko Alapović (18 let) — vodnik inženirske službe:

»K tej odločitvi so me v glavnem vodile materialne razmere doma. V tem poklicu se počutim dobro, vzljubil sem ga. Materialni pogoji so kar dobri, zadovoljen sem. Če bi se moral ponovno odločiti, bi šel v šolo za telesno vzgojo, ker do športa čutim posebno nagnjenje. Saj igrati tudi nogomet pri novomeškem Elanu.

OD NEKDAJ SEM HOTEL IMETI UNIFORMO

Stojan Jakimovski (18 let) — kadet podoficirske šole:

»Od nekdanj imam rad uniformo, zato sem se lahko odločil za ta poklic. Po končani osemletki sem šel v podoficirsko šolo, ki jo zdaj obiskujem že tretje leto. Šel sem zato, ker mi ni treba skrbeti za zaposlitev, opravil bom šoferski izpit in istočasno še odslužil vojaški rok. Počutim se zelo dobro, ponovno bi se odločil za poklic, ki sem si ga izbral. Prosti čas izkoristim za šport, poslušam glasbo in berem knjige.«

JLA MI OMOGOČA NADALJEVANJE ŠTUDIJA

Miloš Džunović (29 let) — podporočnik ABH službe:

»Ko sem ocenil dobre možnosti za svoj življenjski razvoj, sem se lahko odločil za oficirski poklic. Vedel sem tudi, da JLA nudi vse možnosti za osebni razvoj človeka. Sam sem izredno doštudiral za podporočnika, trenutno pa študiram še na višji šoli. Počutim se dobro, saj imam vse, kar potrebujem. Če bi se ponovno odločil, bi bila moja odločitev enaka sedanj, vendar bi začel z osmimi gimnazijami. V prostem času se bavim s strelskim športom, študiram in se posvečam svoji družini.«

ODLOČIL BI SE ZA VOJAŠKEGA PILOTA

Mirko Bilbija (27 let) — poročnik tehnične službe:

»Že od malega sem želel postati vojak, posebno me je navdušila vojaška tehnika. Za vojaški poklic sem se odločil tudi zaradi tega, ker doma nismo bili premožni in sem si moral kar sam poiskati najboljše pogoje za študij; te pa mi je lahko nudila JLA. Trenutno se počutim dobro, še bolj pa bi se, če bi imel svoje stanovanje. Pri ponovni odločitvi bi izbral poklic vojaškega pilota. Prosti čas posvečam družini, branju tehničnih knjig, televiziji in športu.«

TUDI OČE JE BIL OFICIR

Milan Pekeč (26 let) — vodnik I. klase inženirske službe:

»Ker je bil oče oficir, sem se tudi jaz lahko odločil za ta poklic. Posebno, ker sem videl večje možnosti za svoj nadaljnji razvoj kot v civilu. Pri nas je precej dobrega, pa tudi pomanjkljivosti so. Poklic je zahteven in težak, vendar je še premalo cenjen. Prostege časa imam dovolj. Če bi se ponovno odločil, bi izbral verjetno tehnični poklic; znanost in tehnika me zelo zanimata.«

OFICIR BI MORAL BITI VSESTRANSKI

Ivan Blatnik (34 let) — pešadijski kapetan:

»Želel sem iti v vojsko, ker sem videl lepe možnosti za uspeh. Ker sem se že v srednji šoli bavil s športom, sem to nadaljeval v JLA. Oficir naše armade je dobro preskrbljen in ima nekatere ugodnosti, zahtev pa tudi ne zmanjka. Nobeno delo mi ni pretežko, če imam uspeh. Naš poklic zahteva veliko, človek bi moral biti vsestranski. Če bi se ponovno odločil, bi se za enak poklic, vendar za določeno usmeritev. Prostege časa imam kar dovolj, izkoristim pa ga za šport in ostalo razvedrilo.«

Tekst in foto: S. Doki

Tovarišija kapetana Vlajka

Trije vojaki so se javili, da bi šli radi na obisk domov. Prijelo jih je domotožje. Kar tako. Radi bi šli...

Četrty se ni javil na raport. Pa vendar je bil najboljši vojak. Čeprav je njegov brat pisal kapetanu Mitiću:

»Prosimo, pustite ga domov. Mati in oče so bolni. Materi peša vid. Rada bi ga videla, morda ga čez leto dni ne bo več mogla...«

Kapetan je fanta poklical v pisarno in mu rekel: »Vem, da bi rad šel domov, pa si preskromen, da bi prosil. Tu imaš potni nalog!«

Vojaku so se orosile oči od hvaležnosti...

»Neki naš tovariš je padel in si poškodoval roko« pripoveduje vojak Ante. »Priskočili smo vsi in kar tekmovali, kdo mu bo lahko pomagal do zdravstvene postaje... V civilu je drugače. Saj se niti zmenimo ne drug za drugega, pa če bi človek na cestah umiral!

Armada je šola tovarištva. Tu smo si vsi bratje. Prijateljsko si pomagamo, ker vemo, da bomo tudi sami deležni pomoči, kadar bomo v stiski.«

Kapetan I. klase Vlajko Mitić

v civilu, kjer je samoupravljanje drugače in dalj časa uzakonjeno kot v armadi!

Pobrskal sem še globlje v »moralno-politično« zavest vojakov kapetana Vlajka in izžival:

»Kaj pa vojaška plača, ste zadovoljni s petimi dinarji na mesec?«

Bil! so užaljeni:

»To vendar ni plača. Saj smo preskrbljeni z vsem. Tisti denar je za zobno kremo in še za kakšno malenkost.« je naglasil vojak Giovanni Ostoni, pleskar, po rodu Italijan iz Pule. »Mir in svoboda — to je največja plača! Saj se učimo braniti svoj dom in svoje družine. Sram bi me bilo, če bi mi za to kdo ponujal denar!«

Giovanni je najboljši strellec z minometom v enoti. Njegova mina niko! ne zgreši!

Vojaka Stanka Hromca, doma uslužbenca v železnarni na Ravnah na Koroškem, sem vprašal, katerega dneva v uniformi se najraje spominja in kdaj mu je bilo najbolj težko:

»Najbolj srečen sem bil na dan zakletve — prvič sem šel lahko kot vojak v mesto. Pa tiste zadnje besede v svečani objubi, da bom pripravljen za svobodo domovine žrtvovati tudi svoje življenje, so me globoko pretresle. Nenadoma sem se zavedal, da Jugoslavija računa z mano — z mojim življenjem...«

Najhuje je bilo prvič, ko nas je neko noč zbudil alarm trobente. Odsli smo v mrzlo noč, v sneg in blato. Bil sem tako neutrujen, da so me zapustile moči in volja do vsega...«

Premalo je prostora in časa, da bi lahko zapisali vse kar so mi v nekaj urah povedali v četi kapetana Mitića. Upam pa, da bodo te vrstice vsaj malo opogumile tiste, ki mislijo, da je armada samo nepriljetna dolžnost. Odvisna je od vsakega posameznika. Kakor jo kdo razume, kakor jo kdo hoče razumeti!

M. MOSKON

»Sovražim vojno in ljubim vojsko«, pravi 44-letni kapetan I. klase Vlajko Mitić, komandir najboljših čete v garniziji polkovnika Nagodeta v Novem mestu. Se temi besedami je kapetan Vlajko natančno omejil svoje življenjsko poslanstvo in uspeh v poklicu hčerati. Zanj armada ništa meč in ogenj — v fanilih, ki pridejo v kasarno z vseh vetrov domovine, išče ljudi, njihove usode in hotenja. Potruži se, da jih razume, da se jim približa in jim pomaga. Zaupajo mu.

»Biti vojak je težko«, pravi, »vendar mi bo težko tudi, ko se bom moral p. slovit od uniforme. Rad imam te fante in vsak njihov uspeh mi pomeni nekaj dni življenja več...«

Zanimalo me je kako kapetan Vlajko skuje to veliko prijateljstvo, to vez med ljudmi, ki se srečajo enkrat v življenju na pravzaprav neprijetni dolžnosti.

»Ni človeka, ki ne bi imel rad samega sebe,« pravi, »ni ga, ki se ne bi veselil lastnega uspeha. Pazljivo spremljam delo svojih fantov in nikdar ne pozabim pohvaliti njihovega uspeha. Se nikdar nisem natelel na vojaka, s katerim se ne bi dalo delati. Trdim, da ni nepopravljivih ljudi in pripovedovanja kolegov o nekakšnih problemih me naravnost ču-

dijo. Trudim se, da sem dosleden, pravičen in strog...« ...in dober! Samo tega kot vojak in kot skromen človek ni hotel povedati. Zadrževalo pa je že nekaj besed, nekaj pogledov, ki sem jih ujel, ko se je pogovarjal z vojaki, da sem to odkril. Res ga imajo radi in tudi boje se ga. Boje na poseben način:

»Zg di se, da vojaka sploh ne pokličem na raport, čeprav je naredil napako ali prekršek, ker vem, da ga je tako zelo sram, da se to ne bo nikoli več ponovilo.«

Sram jih je, ker vedo, kako iskren prijatelj jim je. Boje se ga kot dobrega očeta. Na samem in zaupno so mi to povedali.

Vojak Ante Protrka, profesor književnosti in filozofije iz Imotskega, pravi:

»Z zgledom nas potegne za seboj. Spoštujemo ga tudi kot človeka!«

Taka metoda je kapetanu Mitiću zagotovila uspeh v kolektivni in osebno zadovoljstvo. Njegovo četo je laskavo pohvalil komandant garnizije. Vojaški pouk je četa obvladala s prav dobro oceno, streljala je odlično, še posebno z minometom, za vzorno vzdrževanje orožja in opreme so dobili oceno 5.

»Niti ena puška ni bila nagrižena od rje nit: za 1 odstotek,« ponosno pripove-

duje kapetan Mitić. In kdor je bil v vojski, ve kaj to pomeni. »Zavedamo se, da je to orožje, ki ga plača naš delovni človek!«

Pr. oceni notranjega reda v kasarni so bili spet prvi, glede vojaške discipline in zadržanja pa brez enega samega prestopka ali pripombe!

Zanima me je še tna konferenca, vojaška oblika samoupravljanja. Kapetan Mitić ima tu preprosto načelo:

»Če imamo vsi isti cilj, potem se ni bati demokratičje, čeprav smo vojska. Jaz mislim, da mora biti demokratičja tudi v armadi, v jugoslovanski ljudski vojski pa še celo. Na tej osnovi tečejo naše četne konference. Prizadevam si, da bi objektivno razrešili vse nesporazume, o katerih odkrito in pogumno razpravljajo vsi vojaki. Na konferenci nas ne ložijo položaja in predsodki...«

»Nikdar se še ni zgodilo, da bi kdo trpel posledice zaradi svojih pametnih ali tudi neumestnih razglabljanj na četni konferenci,« je poudaril desetar Marko Bedeković iz Strigova pri Čakovcu in tovariši so mu pritrdili. »Če kdo nima prav, ga skušamo prijateljsko prepričati in mu dokazati zmoti!«

Nehote sem pomislil na nekatere naše delovne kolektive

Vojaka Protrka in Hromca med pogovorom

Giovanni (levo) je najboljši pri minometaleu pravi Marko

Niko Jakofčič je živi leksikon

V Cerkevšču v Beli krajini živi eden iz med predvojnih komunistov, ki se vse od leta 1918 dalje natančno spominja dogodkov do danes - Njegovo pripoved bi morali posneti na magnetofonski trak

V Cerkevšču je blata, da je strah, a sem se le prebila do Jakofčičeve hiše. Gospodarja Nika sem zmotila pri beljenju sobe. Odložil je čopič, sedla sva za mizo, nakar je v pogovoru bežal čas do poznega popoldneva. Tovariš Jakofčič je živi leksikon partijskega dela vse od prvih zarodkov Zveze komunistov v Beli krajini do današnjih dni. Po njegovih spominih bi lahko napisali celo knjigo, tako natančno se spominja dogodkov, ljudi in datumov.

— Sem še iz prejšnjega stoletja. Za politiko sem se začel zanimati kot mladi fant, udeleženec prve svetovne vojne, ko sem spoznal, kako nesmiselno je boriti se in umirati za kapitaliste. Bil sem tudi v italijanskem ujetništvu, zato sem prišel domov šele leta 1920, ko se je osnovala Jugoslavija.

Natančno mi je opisal razmere na vasi v časih, ko je imel minister Puceč svoje pristaje, in kasneje, ko je

ja Bela krajina, po združitvi okrajev pa sem bil predsednik okrožnega odbora Novo mesto do decembra 1946. V prvi povojni republiški ustanovitveni skupščini sem bil poslanec.

Ni mogoče v članku napisati vsega, česar se tovariš Jakofčič spominja iz dni graditve naše ljudske oblasti. Točno ve, kaj je delal ta ali oni odbor, kdo je bil za posamezne naloge poverjen, itd.

Ko sva prešla na povojno obdobje, se mi je spet odkrila bogata zakladnica spominov. Potem, ko je bil Niko Jakofčič leto dni predsednik okraja Črnomelj, je bil premeščen na sekretariat za lokalno upravo v Ljubljano pri predsedstvu vlade. Dobrih 10 let je bil v Ljubljani, opravljal je razne odgovorne naloge, bolehnata hrbtenica pa ga je privedla do upokojitve in vrnitve v domači kraj.

— Leta 1957 sem prišel domov bolan. Zemljo sem že prej ponudil zadrugi. Zanj so mi dali 200.000 din. Ni mi bilo žal. Od 3,5 hektara sem obdržal le hišo, vrt in njivo. Zdaj brkljam, kolikor še morem. Z ženo sva sama, oba imava dieto, sva bolehnata, sicer pa nam kar dobro gre.

Ko sem ga vprašala, če mu je, odkar je spet kmot, žal za zemljo, ki jo je dal v

V BETI pospešena izgradnja

Peter Vujčić, direktor tovarne BETI in predsednik občinske skupščine Metlika, je na zadnji seji skupščine obvestil odbornike, da se je tovarna letos odločila za pospešeno izgradnjo in vlaganje v modernizacijo proizvodnje. Investicije, ki so bile predvidene šele v letu 1970, bodo šele letos vložene v razna dela in opremo. Letošnje naložbe v povečanje proizvodnje in modernizacijo bodo znašale okoli 15 milijonov dinarjev, tovarna pa bo do konca 1972 lahko zaposlila 500 novih delavcev.

napredne kmete navduševal Radič. Jakofčiča pa sta oba razočarala, zato se je okoli leta 1928 začel nagibati h komunistom.

— Leta 1930 sem prišel v stik z Janezom Marentičem, domačinom, ki je študiral v Zagrebu agronomsko fakulteto, a je pogosto prihajal domov v Boginjo vas. Bil je komunist. Večkrat sva se z njim in s pokojnim Črničem sestajala, spoznaval sem njune ideje in se zanje vedno bolj navduševal. Neko nedeljo 1933 pa me je Marentič povabil v Smukovo gostilno na Mlakah, kjer smo se tudi sicer najlaže shajali. Najprej me je spraševal razne stvari, nato pa vprašal, če bi postal komunist. Pristal sem, nato mi je dal roko in dejal: — Od danes naprej si član Komunistične partije!

Partijska celica na Mlakah je bila zelo delavna. Z našo miselnostjo smo skušali prodreti med množice prek Sokola in kasneje s pomočjo društva kmečkih fantov in deklet. Ko je prišlo leto 1941 in druga vojna, smo bili pripravljani. V Cerkevšču smo že 1941 imeli svoj odbor OF, nekaj mlajših fantov pa je že takrat odšlo v partizane. Po sklepu partijske celice sem jaz ostal na terenu. Na rajonski konferenci OF v Gradou leta 1942 sem bil izvoljen za sekretarja ter opravljal to funkcijo do junija 1943. Takrat sem postal predsednik gospodarske komisije za rajon Gradac, kmalu nato pa predsednik okrožne gospodarske komisije. Imeli smo nalogo zbirati hrano po vaseh. Spomladi 1944 so me izvolili za predsednika okra-

družbeni sektor, se je samo nasmejalo:

— Zemlje ne potrebujem, saj je ne bi mogel obdelovati. Živim od pokojnine. Res pa mi je bilo malo čudno pri srcu, ko je zadruga mojo zemljo pred tremi leti razprodala. Dobili so zanj več kot milijon.

Od Nika Jakofčiča sem se poslovlila z mislijo, da bi morali njegovo pripoved posneti na magnetofonski trak. RIA BAČER

Pretekli teden je v okviru proslavljanja 50-letnice KPJ predaval na osnovni šoli Savo Kladnik v Sevnici tovariš Miha Marinko. (Foto: Alfred Železnik)

NE GRE LE ZA REFORMO V GOSPODARSTVU, AMPAK ZA REFORMO VSE DRUŽBE

Kongres se nadaljuje na tisoč frontah

Intervju s članom sekretariata CK ZKS in urednikom slovenske izdaje KOMUNISTA Francem Šetincem - Boj za reformo je boj v dejanjih

»V čem je bil IX. kongres ZKJ bistveno drugačen od dosedanjih kongresov Zveze komunistov Jugoslavije?«

Od prejšnjih kongresov se je po mojem razlikoval po tem, da je bil obrnjen predvsem k našim lastnim problemom. Pri tem je poskušal biti kar se da stvaren, nepovržen: Jugoslavijo je odseval takšno, kakršna v resnici je, brez hvalisavega povzdigovanja uspehov. Skozi številne razprave delegatov je pokazal, kako živo prisotna je že samoupravna ideja v naših odnosih, v praksi. To je že, kot pravimo, materialna sila, ki je ni več mogoče zaustaviti ali celo poraziti. Res je, da saupravljanje marsikje še bolega za različnimi otroškimi boleznimi, toda ono je tu, treba ga je samo naprej razvijati, da bo postalo samostojnejše, bolj samozavestno in seveda tudi sposobnejše.

Najbolj se mi je vtisnila v spomin misel nekega delegata, ki je med drugim rekel, da med odstopajočim sta-

rim, administrativnim in nastopajočim novim, samoupravnim sistemom včasih nastaja prazen prostor, kot nalašč primeren za razne zmede, napake, nemarnost itd. Če se hočemo izogniti raznim napakam, ne bomo klicali na pomoč starega, že preživelega sistema, temveč bomo naprej poglobljali in izpopolnjevali novega, ki še ni mogel pokazati vseh svojih prednosti, ker se ni povsem zaživel.

Druga misel, ki se mi je zdelo celo vodilna, je bila ugotovitev delegata v komisiji za nadaljnji razvoj Zveze komunistov, da demokratične družbe ni brez demokratične partije. Uspešna preobrazba Zveze komunistov v demokratično, sodobno idejno-politično silo je zato obenem pomembna spodbuda za nadaljnji uspešen razvoj naše samoupravne družbe.

»Kaj je kongres prinesel novega v mednarodne odnose pri nas?«

Več odkritosti. Kongres je pokazal, da problemi, ki izvi-

rajo iz družbeno-ekonomskih odnosov in ne iz nekakšnih mednarodnih nasprotij, niso več tabu. Delegati so o njih govorili odkrito, sproščeno. Res je, da so bili pogledi na povsem konkretne probleme včasih bistveno drugačni, a drugače tudi ne more biti, saj vendar živimo v ekonomsko in kulturno zelo neenako razviti Jugoslaviji. Mnoge stvari so sedaj po kongresu mnogo bolj jasne kot na primer vloga sklada za razvoj nezadostno razvitih republik in krajev, vprašanje državnega kapitala itd. Bolj poglobljeno, tudi bolj strokovno bo treba proučiti vprašanje tako imenovane kompenzacije ali bolje prelivanja dohodka iz republike v republiko oziroma iz panoge v panogo.

V bistvu gre za nadaljnjo graditev naše federacije, ki mora postati zares skupnost enakopravnih narodov in narodnosti. Če smo včasih upravičeno jezni zaradi počasnosti pri urejanju določnih problemov na zvezni ravni, tega niso krivi nekakšni mednarodni problemi, temveč je kriv birokratizem nekaterih zveznih organov, ki je nadležen Sloveniji prav tako kot Hrvatski ali Srbiji. Zdi se, da bo treba energičneje in hitreje posodobiti zvezno upravo in jo razbremeniti trdoživih starih navad in manir.

»Kako so vplivale na odločanje in opredeljevanje delegatov predhodne obravnavne kongresnih dokumentov?«

Temu se pravi — sodobno snovati in pripravljati kongres. Imate prav: predhodni dokumenti so omogočili delegatom poglobljeno delo. Vsak se je lahko, če je le hotel, temeljito pripravil na razpravo na kongresnih tribunah. Prvič smo uvedli na zveznem kongresu tudi demokratično proceduro sprejemanja dokumentov, pa primer z amandmaji. Le-te je bilo treba kajpak utemeljevati, braniti ali pa zavračati. Zato so se roke delegatov pri glasovanjih večkrat križale.

Mislím, da so dokumenti IX. kongresa ZKJ dobri predvsem po zaslugi tako skrbnih priprav in široke javne razprave, ki je predlagana stališča v osnutkih dokumentov dobro presejala in stehtala. Brez takšnih priprav in brez takšne javne razprave bi bil kongres le manifestacija, ki bi ga po svoje uravnala volja manjšine. Tako pa je bil kongres zares delovni zbor jugoslovanskih komunistov, ki je opiral svoje delo na pogloblje-

ne analize, študije, široke razprave med članstvom itd.

»Katere naloge so predvsem pomembne za pokongresno dejavnost Zveze komunistov?«

Nekdo je lepo rekel, da kongres sam po sebi ne more dati več dobrin, več dela, več aktivnosti. Uresničevati kongresne resolucije pomeni prevajati stališča v konkretne, realne odnose, v življenje. Kongres se mora nadaljevati na tisoč frontah, vsak dan in vsepovsod.

Najpomembnejša naloga, ki pa ni ločena od drugih, je uresničevanje reforme. Tovariš Tito je v svoji sklepni besedi rekel, da moramo do naslednjega kongresa pripeljati reformo do zmagovitega konca. Na prihodnji, to je deseti kongres ZKJ moramo priti z več uspehom in manj grehov. To pa pomeni, da se moramo za reformo, ki ni enkratno dejanje, temveč mora postati poglavitno vodilo in merilo našega gospodarjenja, bojevati vsepovsod, od tovarne prek občine do federacije. Ta boj kajpak ne sme biti deklarativen, ker potem ne bo otipljiv, bo le boj z mlini na veter. Z ovrkami, ki se postavljajo na pot reformi, najsi bodo to slabo gospodarjenje, majhna produktivnost, slab odnos do strokovnjakov itd., se je treba spoprijemati ob konkretnih problemih in pojavih.

Zdi se mi, da preveč govorimo samo o reformi v gospodarstvu. Več bi morali storiti tudi za reformo celotne družbe, celotne družbene organizacije, ki je tudi le pretežno neučinkovita ali premalo učinkovita. Na primer: politika na vseh ravneh; tudi ta ni zmeraj dovolj učinkovita, dovolj intenzivna, temveč je, narobe, še preveč ekstenzivna, preveč zaposlena z deklaracijami. Mislím, da se ne bom zmotil, če bom rekel, da je modernizacija gospodarstva, povečanje njegove produktivnosti v marsikateri odvisno od učinkovitosti celotne družbene organizacije.

Zelo pomembno se mi zdi nadaljevati s preobrazbo Zveze komunistov, ki pa nikakor ne sme pomeniti samo novo razvrščanje članstva, torej ne sme biti samo organizacijsko-tehnična, temveč mora biti vsebinska. Uspehe reorganizacije moramo meriti samo po tem, koliko uspeva komunistom revolucionirati socialne odnose pri nas, koliko so uspešni v prizadevanjih za napredek naše družbe, v skrbi za človeka. Njihov ugled, njihova veljavnost v sorazmerju z rezultati njihove akcije, njihove revolucionarne dejavnosti.

Vprašanja zastavila
JOZICA TEPPEY

IZ ČASA, KO JE PARTIJA PREPOVEDOVALA LJUBEZENSKA RAZMERJA

Moj prvi in zadnji partijski opomin

50-letni Tone Smole, po letih članstva najstarejši komunist trebanjske občine, pripoveduje o svojem sprejemu v organizacijo

Tone Smole, nosilec spomenice NOB in visokih odlikovanj, po letih članstva najstarejši med okoli 500 člani Zveze komunistov v trebanjski občini, bo 25. maja, ko ima rojstni dan tudi tov. Tito, star natanko toliko kot naša partija — 50 let. Naključje je hotelo, da bo ta dan tudi osrednja občinska proslava ustanovitve KPJ pod mirenskim gradom, tako da bo naš skromni Tone, kakršnega vsi poznamo, slavil več praznikov hkrati.

Tone, ki je bil pred 50 leti rojen v Selcah pri Knežji vasi, nam je svoj sprejem v Komunistično partijo opisal takole:

»Po štiridnevnih bojih z Italijani na Muljavi sem bil junija 1942 pri Lučarjevem kalu sprejet v KP štabne celice Varetovega bataljona. Takrat sem tudi zvedel, da sem bil do tega časa kandidat in da so me opazovali, kako iz-

polnjujem različne naloge.

Po končanem uradnem delu sestanka je sekretar-

ka Marjanca odšla v štabni šotor, mi pa smo čakali, da bodo urejene nekatere formalnosti. Izkusjen partizan, odličen borec in obveščevalec, komunist in humorist Ivo mi je potisnil v roke zapečateni pi-

smo, češ naj ga odnesem sekretarki.

Ko je Marjanca pismo prebrala, mi je odločno rekla: »Če boste še nosili taka pisma, boste partijsko kaznovani!« Nisem vedel, kaj je narobe, s strani pa sem opazil samo, da je na papirju narisano srce z »marelo!« prebode. Bil sem v zadregi, nisem vedel, kaj bi naredil.

To je bil v 27 letih moj prvi in zadnji partijski opomin hkrati. V tistem času je bilo po partijski liniji strogo prepovedano navezovati ljubezenska razmerja. Razmere so zahtevale tako ostro partijsko disciplino, saj je bilo le na ta način mogoče uresničevati tisto, kar smo imeli za našo osnovno nalogo. Partija nas je v najtežjih urah učila dostojnega vedenja in pravega tovarištva. Le tako smo zmogli velike naloge v vojnem času in še težje v povojni graditvi.

M. L.

LESTEV VARIANT **NOVO!**

Idealen pripomoček v gospodinjstvu, vrtnarstvu in sadjarstvu. Lestev je lahka, prosto stoječa – dvokrilna, v nekaj sekundah pa jo lahko sprememo v 3 metre dolgo lestev za prisanjanje.

Izdeluje Inkop Kočevje

KMETIJSKA MEHANIZACIJA: Da, toda kako ob teh cenah do nje?

KMEČKA TRIBUNA LJUBLJANSKEGA ŠTUDENTSKEGA LISTA

Na razpotju ne vemo natanko: kam

V kmetijstvu nimamo jasnega koncepta — Doslej so imela politična in ideološka izhodišča prednost pred drugimi — Prihodnost je v sožitju zasebnega in družbenega kmetijstva

Je izhod iz težav v kmetijstvu res samo v tem, da bo na vasi čas naredil svoje: odpravil prenaseljenost, izboljšal strukturo, uvajal novo tehnologijo, krepil sposobne kmetije itd.? Je storila družba, vsi odgovorni od skupščine do političnih vodstev že dovolj, če smo razmere samo ugotavljali, zapisali dobre resolucije? Ali ni naloga učinkoviteje spodbujati k rešitvam, ukrepati in pomagati? Smo nestrpni, če zahtevamo akcijo, jasno pot razvoja in manj zmot? Smo res demagogi, če trdimo, da se pomena kmetijstva ne zavedamo dovolj? Zakaj slišimo zahteve nekaj tisoč železarjev bolj kot glas mnogo več kmetov? Samo zato, ker vemo, da se kmetje ne znajo organizirati tako kot delavci.

Te misli roje človeku po glavi, ko prebira uspel poskus študentskega lista Tribune, ki je v svoji zadnji številki pod naslovom »Kmečka tribuna« s pomočjo izbranih izjav nekaterih poznavalcev kmetijstva opozoril na najvažnejše probleme na tem področju.

V večini izjav je čutiti klic po jasnem konceptu razvoja kmetijstva. Prof. Jože Levstik pravi: »Največje rezultate je po mojem mogoče doseči, če bomo mobilizirali kar največ kmetijskih proizvajalcev. Ne smemo sektašiti ne v levo ne v desno.« Inž. Janez Perovšek, nekdanji sekretar za kmetijstvo: »Prisotnost kmečkega sloja v političnem sistemu in političnem združevanju res ne ogroža socialističnega družbenega sistema.« Prof. Rudolf Turk: »Idejo samoupravljanja moramo prenesti tudi v našo vas. Pri posamezniku moramo vzbuditi občutek gotovosti...«

Ze nekaj teh okrnjenih izjav dokazuje, da se je pri nas uveljavil nazor, po katerem je kmet s svojim osebnim delom tako rekoč naš človek, ki ga v resnici potrebujemo in ga bomo še potrebovali.

Vendarle je navzlic temu treba reči, da je to le ugotovitev, saj v zadnjih letih lahko naštejemo vrsto stvari, za katere lahko trdimo, da niso v prid zasebnemu kmetijstvu.

Izkušnje so pokazale, da nas je poenostavljeno že v preteklosti veliko stalo; enkrat smo se navduševali za obdelovalne zadrage, drugič za kombinatne, kampanjsko in nenačrtno. Dokopali smo se do spoznanja, da pravzaprav ni dilema v tem: ali zasebna ali družbena raba zemlje.

Docent biotehniške fakultete inž. Jože Spanring pravi o tem takole: »Zasebna raba zemlje bo potekala vzporedno z družbeno organizirano še sto let, tako kot v tehnično najvišje razvitih državah na Vzhodu in Zahodu zato, ker se ena ukvarja z eno vrsto pridobivanja dobrin, druga pa z drugo.« Zato tudi stane 1 gram semena petinaj več kot 1 gram platine. Ena poljedelska kultura bo tudi čez sto let zahtevala veliko več dela kot druga.

Nesporno je torej, da bo zasebna kmetijska proizvodnja še dolgo potrebna, zato je treba storiti vse, da bo tudi napredovala. Če ročnega dela ni mogoče nadomestiti s strojem, velika proizvodnja še nima prednosti samo zaradi tega, ker je velika.

Direktor Kmetijskega inštituta Slovenije inž. Martin

Mastnak sodi, da je neurejeno tržišče ena glavnih ovir za napredek kmetijstva. Pravi: »Vertikalna integracija bi obvladala tržišče.«

Pri nas pa tega skoraj ni. Če bi se posrečilo najti skupni interes, danes ne bi stalo v Sloveniji 130 klabnic (ne malo na račun živinoreje), če vemo, da bi potrebovali le 5 ali 6 sodobno urejenih. Danes pa gradimo celo še nove.

Pravo kmečko združništvo lahko odločilno pripomore k napredku kmetije. K temu lahko bistveno pomaga tudi zastopstvo kmečkega stanu v naših organizacijah in skupščinah. Inž. Slavko Gliha pravi: »Naše kmetijstvo nima svojega vrha, ima mnogo družbene nadgradnje, hkrati pa je tudi brez nje.«

Jasno je potrebno določiti tudi odnos do zemljiškega maksimuma. Brez dvoma je omejevanje velikosti posestev umetno zadrževanje tehničnega napredka na vasi, hkrati pa je tudi sredstvo, ki na vasi zadržuje presežek prebivalstva. Pri tem smo večkrat nejasni: v isti sapi smo proti odhajanju s kmetij in za povečanje sposobnejših kmetijskih gospodarstev.

Danes bi bolj kot kdaj prej morali vedeti, kakšen koncept razvoja bo imelo naše kmetijstvo; kaj naj podpiramo in kako naj podpiramo. Odgovor ni lahak. Dasta ga lahko le znanost in poznavanje celotne problematike, ne pa domneve inčasne politične rešitve. Kljub mnogim institucijam, ki jih

imamo pri nas danes ne premoremo kompleksne znanstvene raziskave o zapletenih problemih kmetijstva, kjer se tehnološka in ekonomska vprašanja prepletajo s sociološkimi, socialnimi in drugimi. Le na podlagi take raziskave bi lahko načrtno urejali ta težka vprašanja.

Inž. M. LEGAN

Pouk v malih šolah se je začel

Osnovna šola Krško je organizirala pet oddelkov malih šol. Trije oddelki so v Krškem in po eden v Dolenji vasi in Zdolah. V Krškem so odprli vrata bodočim prvošolcem že marca, v podružničnih šolah pa so jih povabili v šolske klopi v prvih aprilskih dneh.

Težave zaradi nerednosti

Nekatere delovne organizacije v krški občini zelo neredno plačujejo prispevek za uporabo mestnega zemljišča. Ta se steka v blagovno sveta krajevne skupnosti. Ker je to njen najpomembnejši vir dohodka, ji povzročajo večji zaostanki nemalo težav pri delu. Svet krajevne skupnosti je sklenil, da bo predlagal občinski skupščini popravek odloka. V prihodnje naj bi njegovo izpolnjevanje nadzorovala služba družbenega knjigovodstva.

Novo mesto: pred IMV se je prevrnil

5. aprila zvečer se je poljal Dušan Lazar z osebnim avtomobilom iz Novega mesta proti Gotni vasi. Zaradi neprimerne hitrosti ga je na križišču pred IMV zaneslo v betonski steber vrtno ograje, odkoder se je odbil in se prevrnil. Škode je bilo za 8.000 din.

M

DO
1.
MAJA

Mercator

REKLAMNA PRODAJA
IZJEMNE, UGODNE CENE

za:

- ANANAS SIRUP »VITAMINKA«
- SADJEVEC NARAVNI »FRUCTAL«
- VINO, NAMIZNO, BELO IN RDEČE »SLOVIN«
- ČOKOLADNI DESERT »KANDIT«
- BALKAN KEKS »KOESTLIN«
- NAPOLITANKE NOUGAT »KOESTLIN«
- SARDINE V OLJU - MIRAMAR »DELAMARIS«

V VSEH PRODAJALNAH MERCATOR

IZKORISTITE UGODNO PRILOŽNOST

UNIOR

orodje za vsak dom!

UNIOR

POMAGA SI SAM IN UNIOR TI BO POMAGAL

moj
mali
svet

● »MOJ MALI SVET«, revija za vrtičkarje, rejce malih živali in ljubitelje narave, izdaja: Časopisno podjetje KMEČKI GLAS - Ljubljana ● Revija izhaja enkrat mesečno na 48 straneh

Slikar bajtarjev in otrok

Anton Repnik razstavlja v Lamutovem likovnem salonu v Kostanjevici na Krki

Lamutov likovni salon v Kostanjevici na Krki je te dni izpolnjen z deli slovenskega slikarja Antona Repnika z Mute na Koroškem. 15. aprila je njegovo razstavo odprl Lado Smrekar, ki je prebral uvodni nagovor prof. Karla Pečeta, ravnatelja slovenjegraškega umetnostnega paviljona. Repnikova razstava je že drugi stik tega slikarja

bajtarjev in otrok z Dolenjsko. Lani se je slikar udeležil trebanjskega tabora slovenskih slikarjev avtodidaktov; s slikovitostjo, ki jo lahko pripišemo popolni prednosti delu, je slikar v razdobju nekaj mesecev ustvaril novo galerijo obrazov. Repnikova oja, razstavljena po temah (kmečko življenje in socialne teme, gostija, obrazi,

otroci), so pretresljiva izpoved o svetu bajtarjev in otrok, za katerega dostikrat kar nočemo vedeti: ljubše so nam krajine in tihožitja, ker nas najpogosteje navdušijo z lepoto motivov in kompozicijo, ljubša nam je tako imenovana čista umetnost, ki ugaja očem in nas pusti nekoliko zaspane, ne pa uporne, kot se nam zdi ob pogledu na Repnikova dela. Bodejo nas bele oči Repnikovih ljudi, o katerih pravi Branko Rudolf: »Praviljeno-panična osnova je pri njem posebej v določenem »manirizmu« zmeraj se ponavljajočih človeških likov in v posebnosti njegovih »boleče-belih« beločnicah oči, posebnega znamenja kovača, katerega vid trpi zaradi poklenega gledanja v žareče železo.« Sedaj Repnik ni več kovač. Kot delovni invalid se vse bolj približuje kmečkim, socialnim ter satiričnim temam.

PETER BRESČAK

„Gallus“ navdušil Novomeščane

Pevski zbor »Jakob Petelin-Gallus« iz Celovca po koncertu sprejela predsednica sveta za prosveto in kulturo ObS Ema Muser

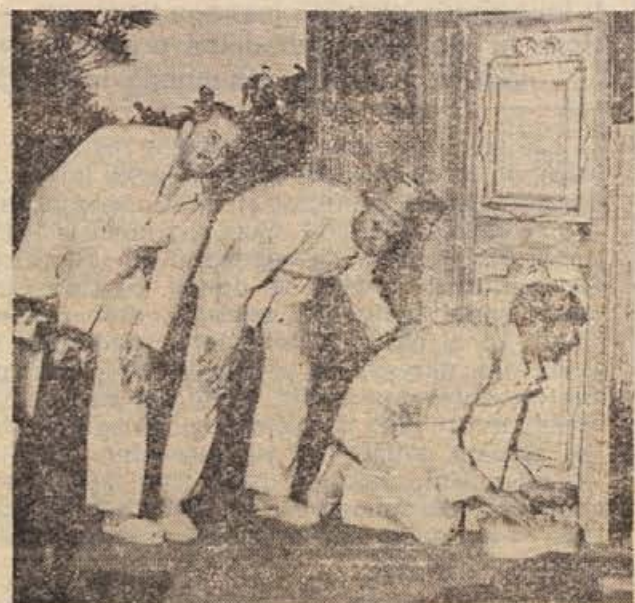
Okoli 300 poslušalcev v novomeški dvorani doma kulture je v nedeljo, 20. aprila popoldne, z bratskim aplavzom nagradilo mešani pevski zbor »Jakob Petelin - Gallus« iz Celovca za njegov koncert umetnih in koroških narodnih pesmi.

Goste iz slovenske Koroške je v imenu občinskega sveta ZKPO Novo mesto pozdravil ravnatelj glasbene šole Ernest Jazbec. Poudaril je, da gojimo Slovenci s svojimi brati v zamejstvu še posebno tople vezi. Predstavniki zboru »Gallus« je zatem povedal, da prihajajo nekateri člani pevskega zboru na pevске vaje tudi po 80 km daleč.

Pevski zbor je pod vodstvom svojega dirigenta dr. Franceta Cigana na dveurnem koncertu zapel več umetnih in koroških narodnih pesmi. Pel je skladbe Gallusa, Lipanja, Vogriča, Simonitija, Hartmanove, ljudske pesmi iz St. Janža v Rožu, nato pa vrsto narodnih v priredbi vrste skladateljev.

Zbor je imel do zdaj več kot 20 samostojnih koncertov med svojimi rojaki na Koroškem, nastopil pa je tudi domala v vseh državah srednje Evrope. V Novem mestu je gostoval prvič. Tu so gostom pripravili še posebno tople sprejem. Dopoldne so jih predstavniki kulturnega življenja pričakali na Otočcu, po koncertu pa je koro-

ške pevce sprejela v gostišču »Brega« predsednica sveta za prosveto in kulturo prof. Ema Muser.

KUD Miran Jarc v Crnomlju je pred kratkim uprizorilo Spewackove »Naše tri anjele«. Pri režiji je pomagal Dare Valič. Igralec ljubljanske Drame, ki služi vojaški rok. Igro so pripravili za tekmovalce za Zupaničjevo nagrado. 19. aprila so z igro gostovali v Metliki, 20. aprila pa na Vinici. Odločili so se gostovati še v Dolenjskih Toplicah, Kostanjevici, Semicu, morda pa bodo nastopili tudi v Novem mestu in Kočevju. Na sliki: Janez Kramarič, Dušan Košuta in Stane Klepec kot Joseph, Jules in Alfred v prizoru iz »Naših treh angelov« (Foto: Slobodan Nikolić)

DELEGATI O MINULEM KONGRESU ZKPOS

„Bojim se novih kriz“

PROF. JOŽE DULAR, ravnatelj Belokranjskega muzeja, Metlika: »Dobri dve desetletji že delam po malem tudi v ljudskoprosvetnih organizacijah. Bil sem že na vrsti kongresov nekdanjega Sveta Svobod in prosvetnih društev in sedanje Zveze

je bilo vse preveč na papirju in premalo sredi življenja. Spomnimo se samo, s kako hito smo se zagnali v ustanavljanje klubov, ki pa danes le še redkokje životarijo. Pa ne moremo reči, da so se preživeli, ko pravzaprav še zaživeli niso. Zdej je akcija za najširšo demokratizacijo kulture na Slovenskem, za povezanost kulturnih prizadevanj, ki naj bi temeljile na samoupravni organizaciji, akcija za združevanje sredstev za kulturo in njeno organiziranost na celotnem področju, pa še marsikaj.

Jaz pa se bojim - mišlim predvsem na naše podeželje! - da se bodo kljub vsem besedam in lepim programom krizi amaterizma pridružile še močnejša denarna kriza, kriza poustvarjalcev in predvsem kriza občinstva. Prazne dvorane ponekod že obupno zevajo v amaterje na odru. Sport, izlet, televizija dobivajo vse več privrženecv. So pač stvari, o katerih govorimo, in stvari, ki jih življenje samo razgrinja pred nami.«

kulturno-prosvetnih organizacij. Vsak kongres je bil izraz svojega časa, in moram reči, da so bile mnoge programske smerice, ki jih je postavil ta ali oni kongres, izvršene ali pa tudi ne. Dostikrat

DR. BRATKO KREFT:

Cankar in socializem

(15. nadaljevanje)

Imamo pa še eno pričevanje, kako je bil zavzet za razkrinkanje tiste dobe, ker je skozi njo mogel kazati tudi svojo. Leta 1908 ni predaval le v Trstu, marveč prej že na Dunaju v študentskem društvu »Sava«. Predavanje je imelo naslov - »Trubar in naše razmere v domovini«.

To predavanje je moralo biti zarodek predavanju v Trstu, saj so glavni nazori in misli isti in isti je tudi zaključek: slovenski liberalizem je klavrn, breznačelen in kompromisarski, klerikalizem dr. I. Sušteršiča in pajdašev pa je Cankarju sorodna reakcija, kakor je bila protireformacija. Vez s »Hlapci« je otpljivo jasna, toda tudi podoba župnika v »Hlapcu Jernej« se mu je porodila že iz iste miselnosti, ki je bila takrat vsaj blizu ateizmu. Če že ni bil Cankar zares ateist, ko ga je ustvarjal, kakor domneva Pregelj v že navedenem stavku. Od Cankarjevih predavanj, govorov in člankov in od legende »Kristusova procesija« vodi pot skozi »Hlapca Jernej« k »Hlapcem«, kajti zaključek prvega Cankarjevega predavanja ima jedro kakor stavek v »Hlapci«, ko pravi Jerman o kovaču Kalandru: »Ta roka bo kovala svet...«

Župnik v »Hlapcu Jernej« je tipiziran zastopnik dogmatičnega primitivizma podeželske duhovščine, hkrati pa tipizacije cerkvene reakcionarnosti. Župnik v »Hlapci« je individualiziran in hkrati tipiziran zastopnik vojtujoče se »cerkve« (ecclesia militans), ki ji je religija bolj sredstvo za oblast kakor pa globlji notranji smoter. Takšen je tudi župnik v »Kralju na Betajnovi«, le da je hkrati zelo primitiven lisjak. Čeprav je župnik v »Hlapci« orisan z dovolj ostrimi potezami, saj je bil Cankar prav tako, kakor je Jerman, njegov nasprotnik, je podoba župnika, ki zvrne Jerneja kot bogokletnika, ker terja svojo pravico, prav zaradi tipizacije popolnoma negativna. Za tem se ne skriva nič drugega kakor to, da sta cerkev in njen bog s svojimi služabniki vred na strani reakcije, ki ne bo priznala pravice Jernejem. Zato nimajo Jerneji tudi pri njej ničesar iskati. Ni naključno, marveč globoko premišljeno, da gre Jernej od župnika, ki je po Cankarju tudi dobro premišljena zadnja postaja na Jernejevi bridki in trnovi poti, naravnost pred dom svojega dela in priže plamenico upora, kakor so jo prizgali tudi puntarski kmetje v 16. stoletju, katerim je v svojem predavanju posvetil poseben odstavek, in to takoj po odstavku o reformaciji in protireformaciji.

Kako široko in s kakšno posebno globino pojmuje Cankar kulturo in kmečke punte, razodeva takoj s prvim stavkom, ko pravi, da so bili kmečki punti v šestnajstem in sedemnajstem stoletju »drugo veliko kulturno gibanje«. Takoj v naslednjem stavku pojasni, zakaj ima kmečke punte za kulturno gibanje:

»Vsaka ped svobode, ki si jo pribori ljudstvo, je korak naprej v kulturi.«

Za merilo ne vzame neke abstraktne besede, marveč staro ljudsko besedo, ki ponazoruje stvarno, lahko bi rekli materialno mero. Vsaka ped svobode mu je stvarna vrednota v kulturi, v tako imenovani kulturni nadstavitvi, kakor bi smeli reči po terminologiji moderne sociologije:

»Tisti obupani, v svojem obupu do blaznosti pogumni kmetje, ki so požigali graščine in ki so se upirali cesarski vojski s kosami, cepci in vilami, tisti kmetje, ki so obesili valpette in gnali graščake pred plug, niso bili manjši delavci na polju slovenske kulture nego Truban in Dalmatin. - Matija Gubec, ki so ga posadili v Zagrebu na razbeljen tron in mu potisnili v roko razbeljeno žezlo, zasluži v vekomen spominu tron od bron na Markovem trgu in krono od zlata. - Trubar in Dalmatin sta zapisala v knjigo spomenik slavnega svojega dela, puntarski kmetje so ga zapisali v kamnito slovensko zemljo s svojo vročo krvjo...«

To je v zgodovinisju in politiki za tiste čase edinstvena označba kulturnega pomena kmečkih puntov. Kmetje so sicer takrat premagali, potokli in pobesili, predtvele pa si pokorili, toda kri ni bila prelita zaman:

»Nobeno delo, ki ga je izvršil človek v prilogi svobode, torej v prilogi kulture, ne izgine za vekomaj, ne ogenj ga ne more za vekomaj pokončati, ne meč! - S krvjo tistih naših delavcev prvorojencev je bila pognojena njiva naše poznejše kulture. In kadar bo žetev dozorela, kadar bodo kose pripravljene, se bomo spominjali mučenikov!«

Zadnji stavek sem podčrtal, ker ne pomeni ezopsko izrečena misel v njem nič drugega kakor nov velik punt - revolucijo.

Se nečesa ne smemo prezreti: ko pravi, da ne izgine nobeno delo, ki ga je izvršil človek v prilogi kulture, da je kri puntarjev pognojila njivo naše kulture. Ali ni ista misel o smislu boja in žrtve skrita tudi v Jernejevem koncu, ki je sicer lahko v nekem smislu tragičen, ni pa njegova smrt brezupna žrtve, ker je smrt v boju. Tudi ruska revolucija 1905. leta se ni še posrečila, toda 1917. leta je zmagala.

(KONEC)

kultura in izobraževanje

Nova premiera v Kostanjevici

V petek, 25. aprila popoldne, bo za šolsko mladino predpremiere, v soboto, 26. aprila ob 19.30, pa premiera mladinske igre »Snežuljčica« Pavla Golfe, ki jo je z igralci Mladega odra pri PD Lojze Košak pripravila Marija Sketova. Nastopilo bo 28 mladih igralcev, ki so se vse leto marljivo pripravljali. Sceno je zasnoval akademski slikar Avgust Lavrenčič, kostume Vlasta Hegedušičeva, glasbo Marko Zigon, plesje pa Borut Hanžič. Opremo za predstavo je posodila mariborska Drama.

Zadnji abonma

6. maja bo Mestno gledališče ljubljansko uprizorilo na novomeškem odru igro »Castnik za novačenja«. V sezoni 1968/69 bo to zadnja abonmajška gledališka predstava za novomeško občinstvo.

Konferenca ZKPO v Sevnici

V ponedeljek je bila v sevniskem gradu konferenca kulturno-prosvetnih organizacij sevniske občine, na katero je občinski odbor povabil predstavnike vseh kulturnih skupin. Na konferenci so obravnavali kulturno problematiko občine v duhu zadnjega kongresa v Ljubljani. Izčrpnje poročilo o konferenci bomo objavili v prihodnji številki.

Razstava dokumentov

V Dolenjski galeriji v Novem mestu so v torek zvečer odprli razstavo marksističnega tiska in drugih dokumentov o razvoju in delu ZKJ. Razstava je prva večja manifestacija v počastitev 50-letnice ZKJ v novomeški občini.

»Sen kresne noči« na Gorjancih?

V Novem mestu so se že pričele priprave za Dolenjsko kulturno poletje 69. V zasnovi so tudi že prireditve, ki jih bodo letos videli. Med drugim pripravljajo eno takih prireditev na jasi pri Miklavžu na Gorjancih, imenovani pa bi jo »Sen kresne noči«.

»Polovičnih resnic« ni bilo

V torek zvečer bi morala biti v novomeškem domu knjižure abonmajška gledališka predstava »Polovičnih resnic«. Ker je zmanjkalo elektrike so prireditev preložili. V času ko to poročamo, še ni znano, kdaj bo igra spet na sporedu.

Mali kulturni barometer

■ **JAMARSKA RAZSTAVA** - V Belokranjskem muzeju v Metliki je že dalj časa jamarska razstava. Marjivili črnomaljski jamarji so razstavili več sto fotografij, ki so jih posneli med raziskovanjem več kot 100 kraških jam v Beli krajini, ter jamarsko literaturo.

■ **MALI OGLASI** - V Ljubljani živeči zagrebški književnik Aleksander Marodič je pripravil za ljubljansko televizijo prvo slovensko televizijsko nadaljevanje pod skupnim naslovom »Mali oglasi«. Delo je režiral Mirč Kragelj.

■ **Člani ljubljanske podružnice Slovenskega geografskega društva** so 20. aprila obiskali Sevnico in druge spodnjeposavske kraje.

■ **JAKI V MARIBORU** - Pred kratkim so v Mariboru odprli razstavo slikarskih del Jožeta Horvata - Jakija. Tudi iz te razstave sevanje: rast, bivanje in ras-kroj. Umetnika je občinstvu predstavil umetnostni kritik Zoran Kršinič.

■ **CELJSKI »OBRAZI«** - V Celju so se odločili, da bodo začeli izdajati literarno-kulturni časopis »Obrazi«. Izdali pa bodo tudi posebno številko »Celjskega zbornika«.

■ **»KRVAVA BAJKA«** - V Kragujevcu bodo maja začeli snemati nov jugoslovanski film »Krvava bajka«. Zgodba bo obravnavala dogodke iz leta 1941, ko so Nemci postrelili okoli 7000 kragujevskih rodoljubov. Predvidevajo, da bo premiera že 20. oktobra letos.

■ **20 LET UNIVERZE V SKO. PJU** - Skopaka univerza proclavlja te dni 20-letnico ustanovitve. Na njej je do zdaj diplomiralo več kot 13.000 pravnikov, inženirjev in drugih strokovnjakov.

■ **164 SKLADB V ZAGREBU** - 164 skladb, od tega 50 skladb jugoslovanskih avtorjev, bodo izvedli na letošnjem festivalu sodobne glasbe v Zagrebu. Od 7. do 18. maja bo v ta namen kar 33 koncertov.

Naš cilj je ostati v ligi

Kočevskim odbojkarjem je po toliko letih uspešnega nastopanja v II. republiški odbojarski ligi končno le uspelo priti med 10 najboljših slovenskih odbojarskih ekip. Sodelovanjem v republiški ligi bodo kočevskim ljubiteljem športa preskrbeli prijetno osvežilo, ki ga v Kočevju

PROF. SASA BIZAL

že dolgo niso imeli. O pripravi in težavah odbojkarjev je nekaj več povedal njihov trener in igralec prof. Sasa Bizal.

— Vas je uvrstitev v republiško ligo presenetila?

«Ker se je naš stalni konkurent Kamnik uvrstil na kvalifikacijah v višje tekmovanje, nam je bilo jasno, da nimamo več ovir za vstop naše ekipe v republiško ligo. Ker pa je slučajno kranjski Triglav odstopil, se nam je tako lepa priložnost ponudila nekoliko prej. Jeseni bi se zagotovo uvrstili v prvo ligo.»

— Kako je z igralci?

«Trenutno imamo 10 zagrejenih in dobrih igralcev. To so: Cveto Arko, Mirko Koruzar, Polde Kavčič, Rudi Murovič, Tone Kersnič, Stane Pogorelec, Jovo Cokorilo, Bojan Figar, Rajko Luzar in Valentin Knavs.»

— Ste kaj vadili?

«Čez zimo smo vadili redno dvakrat tedensko v telovadnici. Ker so vsi igralci iz Kočevja, je naš delo teklo zelo urejeno.»

— Znano nam je, da imajo kočevski odbojkarji posebno smolo?

«Nič več! Tokrat nas je pa te poskale sreča. Prvič, ker smo prišli v republiško ligo, in drugič, ker imamo zelo ugoden žreb. Doma se bomo srečali s spodnjim domom in bomo tako enakopravno preizkušali kopja.»

— Kaj je vas cilj?

«Naša želja je, da ostanemo v ligi. Zelimos osvojiti najmanj osmo mesto.»

— Kaj pa prognoza?

«Zmagala bo ekipa Ljubljane; Kočevje, Kamnik, Braslovče in Novo mesto se bodo potegovali za zlato srebrino.»

— Kdo vam pomaga?

«Največ pomoči smo dobili od kemične tovarne MELAMIN, ki nas bo verjetno sedaj še izdatneje podprla.»

S. DOKL

Jože Hudelja (Vinica), Marjan Balkovec (Vinica) in Zan Plut (Semič) so osvojili tri prva mesta na medobčinskem krosu med mlajšimi pionirji (Foto: S. Dokl)

ATLETIKA MEDOBČINSKO PRVENSTVO V KROSU

Mladi tekači so presenetili

Nastopilo blizu 300 tekmovalcev iz štirih občin — Prijetno so nas presenetili Balkovec, Dragoš, Bučar, Zupančeva, Kosmačeva in Henigmanova — Posebno priznanje gre vadiateljem.

Medobčinskega spomladanskega medobčinskega krosa se je udeležilo blizu 300 mladih tekačev iz 4 dolenjskih občin. Posebno so nas presenetili nekateri tekači iz Vinice, Dolenjskih Toplic, Sentjerne, in Dragatusa, Organizacija tekmovanja je bila na solidni višini in je v celoti uspela.

Rezultati: mlajši pionirji — 1. Balkovec (Vinica), 2. Hudelja (Vinica), 3. Plut (Semič); ekipno — 1. Vinica, 2. Vavta vas, 3. Mirna;

mlajše pionirke — 1. Zupanc (Dol. Toplice), 2. Crnalič (Smarješke Toplice), 3. Lazar (N.m.); ekipno — 1. Dolenjske Toplice, 2. Novo mesto, 3. Sentjerne; starejše pionirke — 1. Kosmač (Sentjerne), 2. Končija (Dol. Toplice), 3. Svetič (Dragatusa); ekipno — 1. Dolenjske Toplice, 2. Trebnje, 3. Sentjerne; starejši pionirji — 1. Dragoš (N.m.), 2. Pucelj (Sentjerne), 3. Jovič (N.m.); ekipno — 1. Novo mesto, 2. Sentjerne,

3. Smihel; mladinke — 1. Henigman (N.m.), 2. Bajc (gimn. N.m.), 3. Nemanjč (BETI, Metlika); ekipno — 1. gimnazija Novo mesto, 2. ekonomska srednja šola, 3. BETI, Metlika; mladinci — 1. Bučar (gimn. N.m.), 2. Košir (gimn. N.m.), 3. Šimunovič (poklicna šola N.m.); ekipno — 1. gimnazija, 2. poklicna šola N.m., 3. ekonomska srednja šola N.m. Pri članih pa je zmagal Gabrielje Popovič, član ljubljanske Olimpije. S. DOKL

ODBOJKA

Dolenjski odbojarski ekipi Kočevje in Novo mesto, ki igrata v kvalitetni republiški ligi, sta nas to nedeljo neprijetno presenetili. Zlasti Kočevjarji, ki imajo mlado borbena ekipo, so nekoliko prepočasni položili orožje pred Kamnikom. Od Novomeščanov kaj več kot poraza nismo pričakovali, saj so tekmovalje v tej zahtevni ligi vzeli dokaj nerisno.

Kočevje : Kamnik 1:3

Zaradi slabega vremena sta se ekipi srečali v telovadnici. Moštvi sta bili enakovredni, vendar so gostje bolj igrali ob mreži. Domačinom se je poznala neugradnost. Bolj bi morali igrati po navodilih trenerja, ker je republiška liga zahtevnejša je treba igrati tudi z določeno taktiko. Gledalci so prvo srečanje svojih odbojkarjev spremljali z velikim optimizmom, vendar so bili na koncu razočarani.

Kočevje: Bizal, Kavčič, Arko,

Že na startu kar dva poraza za Dolenjce

Koruzar, Kersnič, Pogorelec, Figar, Cokorilo, Murovič in Luzar.

A. ARKO

Novo mesto : Braslovče 1:3

Novomeščani so svoj povratek v republiško ligo že v prvem kolu plačali s porazom. Izdala jih je neugradnost in pomanjkanje kondicije. Brez vadbe verjetno ne bi šlo! Ker pričakujemo v Novem mestu nekoliko bolj kvalitetne ekipe, kot so Braslovče, upamo, da se bodo Novomeščani boljje pri-

Delegacija iz ČSSR v Kočevju

Delegacija Češkoslovske zveze telesno-vzgojnih organizacij (Československy svaz telesne vchovy) je bila gost Partizana Slovenije in je bila tudi na obisku v Kočevju. V delegaciji so bili predsednik UO Sokola ČSTV, zvezni sekretar ČSPV Jaroslav Smetyprach, zvezna načelnica Sokola Eva Bohumova in članica predsedstva Editá Ligoševa.

Sprejel jih je predsednik Partizana Kočevja prof. Sasa Bizal in član UO Dušan Smola ter upravnik Doma telesne kulture Andrej

Uspešen start v Novi Gorici

Novomeški in kočevski atleti so se udeležili otvoritvenega atletskega mitinga, ki je bil v nedeljo, 20. aprila, v Novi Gorici. Njegov start je bil dokaj uspešen. Zlasti so se izkazali Borut Kočevar, Ivica Jakše, Branko Suhý, Meja Zagorjan in Meja Zagorjan. V glavnem nihče od atletov ni razočaral, vsi so se v zahtevni konkurenci dobro odrezali. Rezultati: 100 m — Hečevar 11,3; Hribernik in Divjak 11,8; — 100 m ženske: Jakše 13,1 (nov rekord Dolenjske) — daljina: Suhý 6,32; Hribernik 5,18; krogi: Virant 12,33; Segá 12,33; kopje — ženske: Zagor 30,91 (3. mesto); krogi — ženske: Zagorjan 9,32; višina: Kristan 1,75; višina — ženske: Pučko 1,30; daljina — ženske: Saje 4,47.

Potovanje v Novo Gorico je novomeškim atletom omogočila IMV iz Novega mesta. Sd

NOGOMET

To, kar ni uspelo rokometšem, so popravili nogometaši, ki so zmagali kar na štirih frontah. Največ vredna je zmaga Celulozarja, ki je porazil odlično ekipo Branika iz Maribora. Novomeščani so spravili dragoceno zmago nad kandidatom za višje mesto, Medvodami. Ekipa Medvod je bila ena od treh, ki so jo morali Novomeščani skalpirati, če hočejo napredovati v višje tekmovanje. Mirenčani so uspeli v Ponovi vasi. Ravno tako so Belokranjci, kot za šalo porazili sosede iz Bubnjarecev.

Celulozar : Branik (Maribor) 3:1

Odlični domači nogometaši so imeli tokrat hudo boj z nasprotniki, ki so klonili že v prvem polčasu — rezultatom 2:0. Zadetka za

Take si igre želimo!

domače moštvo sta dosegla Klaič in Stanojevič, ki sta bila tokrat izredno razigrana. V drugem polčasu so gostje s hitrimi napadi hoteli presenetiti domačo obrambo, vendar je odlični Klaič dosegel še tretji gol in tako zapečatil usodo gostov.

Celulozar je v tej tekmi pokazal izredne sposobnosti, vendar bi lahko dosegel še večjo zmago. Če bodo igrali Celulozarji tako kot v nedeljo, potem se lahko nadejamo najboljšega

L. HARTMAN

Elan : Medvode 4:1

Nogometaši Novega mesta so tokrat pokazali soliden nogomet, ki jim je prinesel lepo zmago nad ekipo iz Medvod. Zlasti so bili dobri v prvem delu tekme, ko so nasprotnikom zabil tri gole. V nadaljevanju so se nekoliko preveč zadovoljili z doseženim rezultatom in so z nepotrebnim preigravanjem zapravili vrsto priložnosti za dosego zadetkov. Strelci za Novomeščane so bili: Maksimovič, Hursa, Turk in Velagič.

N. N.

Bela krajina : Tornado (Bubnjarci) 6:1

Crnomaljski nogometaši so izkoristili proste dni in se srečali z igralci Tornado iz Bubnjarecev. Kljub pomisleki ekipi so igrali dobro in visoko porazili goste. Zlasti so prišli do izraza v drugem polčasu, ko so v nasprotnikovo mrežo porinili štiri zadetke. Strelci so bili: T. Weiss 2, Kra-

ŠAH

V petek, 18. aprila, je bilo v Boštanju tekmovanje 4-članskih šolskih ekip iz severniške občine. Sodelovalo je 24 ekip. Rezultati: starejši pionirji (9 ekip) — 1. Sevnica 26,5, 2. Boštanj II 23, 3. Sentjanj 19,5, 4. Boštanj I 16, 5. Blanca 15,5, 6. Krmelj 12,5 itd. Mlajši pionirji (8 ekip) — 1. Zabukovje 20,5, 2. Blanca 19,5, 3. Sevnica I 18,5, 4. Sentjanj 14, 5. in 6. Tržišče in Boštanj 12,5 itd. Starejše pionirke (6 ekip) — 1. 2. in 3. Telče Krmelj, Boštanj I 11, 4. Sentjanj 10,5, 5. Boštanj II 9,5, 6. Telče II 6. Mlajše pionir-

marie 2, T. Svajger 1 in A. Svajger 1.

T. LATERNER

Odred (Ponova vas) : Mirna 1:2

Nogometaši Partizana z Mirne so gostovali v Ponovi vasi in premagali domači Odred z 2:1. Tekma je bila zanimiva sodnik jo je dobro vodil. Mirenčani so igrali dobro, razen nekaterih izjem. Odlično, vendar premalo borbena, je izalgal strelce obeh golov Janez Stefančič.

A. TRATAR

Ribnica : Rudar (Trb.) 13:16

Moštvi sta se predstavili z dobro igro. Nekaj minut pred koncem so imeli Ribničani celo možnost, da izsilijo boljši rezultat. V ekipi domačinov so se odlikovali prav vsi igralci.

Ribnica: Kersnič 1, Radič 7, Ponikvar 1, Matelič, Kersnič II 4, Lesar, Abram in Pucelj 1.

Slovan : Brežice 19:10

Presenečenja tokrat ni bilo; Slovan je bil boljši zlasti v hitrih nasprotnih napadih. Brežičani so nastopili oslabiljeni, brez Antoloviča in Svaziča, ki sta zbolela.

Brežice: Berglez, Rovar 2, Se-

Medobčinsko šahovsko prvenstvo

ke (4 ekipe) — 1. Zabukovje 10, 2. Sevnica I 6,5, 3. Boštanj 5, 4. Sevnica II 4. Tekmovanje je organizirala občinska zveza DFM Sevnica. Med posamezniki moramo omeniti dobro igro 6-letnega pionirja Kamila Lekšeta iz Sevnice.

B. DEBELAK

BREŽICE — V nedeljo je bilo občinsko pionirsko šahovsko prvenstvo. Nastopilo je rekordno število mladih šahistov. Pri starejših pionirjih so zmagali Artičan, pri vseh ostalih ekipah pa so bili najuspešnejši Brežičani. (V. P.)

Krmelj : Šentvid 17:17

Krmeljčani so po nepotrebnem izgubili točko, saj so vodili četrti ure pred koncem še s 13:8. Domačinom se je maščevala taktika manjve igralcev.

Krmelj: Zaman 4, M. Papež 3, D. Papež 3, Prosenik 3, Z. Koločrat 2, C. Logar 1 in Z. Metelko 1.

B. DEBELAK

Hrastnik : Partizan (Krško) 20:15

Gostje iz Krškega so igrali tokrat slabše kot ponavadi, posebno grobo je igral kapetan Jelen, ki je bil dvakrat izključen. Najboljša igralca sta bila tokrat Kovačič in Ganc, ki sta velikokrat rešila domaćega vratarja pred zadetkom.

Krško: Katič, Ganc 6, Jelen 5, Božič 1, Kovačič 2, Koman, Humar, Pogačar in Magosa 1.

L. HARTMAN

Zastave na pol droga

metaše. Pri Novomeščanih sta nekoliko bolje igrala od ostalih Jaklič in Pelko. Zadetke za Novo so dosegli: Jaklič 4, Pelko 2 in Marn 1.

Krmelj : Šentvid 17:17

Krmeljčani so po nepotrebnem izgubili točko, saj so vodili četrti ure pred koncem še s 13:8. Domačinom se je maščevala taktika manjve igralcev.

Krmelj: Zaman 4, M. Papež 3, D. Papež 3, Prosenik 3, Z. Koločrat 2, C. Logar 1 in Z. Metelko 1.

B. DEBELAK

Hrastnik : Partizan (Krško) 20:15

Gostje iz Krškega so igrali tokrat slabše kot ponavadi, posebno grobo je igral kapetan Jelen, ki je bil dvakrat izključen. Najboljša igralca sta bila tokrat Kovačič in Ganc, ki sta velikokrat rešila domaćega vratarja pred zadetkom.

Krško: Katič, Ganc 6, Jelen 5, Božič 1, Kovačič 2, Koman, Humar, Pogačar in Magosa 1.

L. HARTMAN

Šport

Od tu in tam

NOVO MESTO — V XIII. kolto občinske kegijaške lige so bili doseženi naslednji izidi: Krka II — Pionir 434 : 469, Luknja — Vseh devet 457 : 478, Stari devet — Krka I 355 : 435 in Zelezničar — Partizan (Zbk.) 585 : 473! V vodstvu je Zelezničar s 24 točkami, sledijo: Vseh devet 22, Pionir 20, Krka, Luknja 18, Partizan 12, Iskra 10, Stari devet 8 in Krka II brez točke. (J. M.)

CRNOMELJ — V soboto sta se pomerili ekipi gimnazije Novo mesto in Crnomelj v košarki in odbojki. V košarki so zmagali Novomeščani s 83:49. Najboljša pri gostih sta bila Pezelj in Z. Kovačević pri Crnomaljcih pa Lah in Plut. Novo mesto: Pezelj 29, Z. Kovačević 22, Sepetava 10, S. Kovačević 6, Mirt 6, Spilar 4, Munih 4, Uhan 2. Crnomelj: Lah 18, Plut 16, Potočnik 9, Fortun 4, Lazič 2, Tajner in Gavrilovič. V odbojarskem srečanju med dijakinjami so zmagale domačinke z 2:1. V srečanju odbojkarjev pa je bila tekma prekinjena pri rezultatu 2:2. Novomeščani so morali iti na vlak in se je tako srečanje izjemoma končalo neodločeno. (A. L.)

KOČEVJE — Na osnovni šoli so tekmovali v orodni telovadbi. Fantje so se pomerili v prostih vajah, v parterju, na bradljih, v plezanju, skoku v višino in preskoku čez kozo. Rezultati — 5. razred: 1. Regali 55,50 točk, 2. Lazar 50,90, 3. Urh 50,80, 4. Pucelj 50,60; 6. razred: 1. Klobučarič 57,40, 2. Kožuh 56,90, 3. Grabrijan 56,50, 4. Hudnik 55,50.

Ekipno: dekleta so tekmovalje v prostih vajah v parterju, skoku v višino, skoku preko skrinje, na nizki gredi in v metu žoge v koš. Rezultati: 5. razred — 1. Lipovec 55,50, 2. Damšič 51,60, 3. Bauer 49,50, 4. Tome 48,0; 6. razred — 1. in 2. Gregorič in Čurl 52,30, 3. in 4. Novak in Potočnik 50,60. (A. A.)

BREŽICE — Najmlajše rokometiške Slovenije iz Ljubljane so se srečale z vrstnicami iz Brežic. Brežičanke so bile boljše in so zmagale z 9:8. Najbolj sta se izkazali Hribernikova in Zorkova. (V. P.)

NOVO MESTO — Za memorial kegijača Franja Milavcica se je potegovalo 6 ekip. Zmagala je ekipa Pionirja in osvojila prehodni pokal. Rezultati: 1. Pionir 490 kegljev, 2. Vseh devet 479, 3. Zelezničar 404, 4. Krka I 398, 5. Luknja 390 in 6. Krka II 359 kegljev. (J. M.)

KRMELJ — Občinska konferenca ZMS v Sevnici je v počastitev 50-letnice SKOJ priredila hitropotezni šahovski turnir. Med 10 udeleženci je zmagal Jože Maurer iz Sevnice z 8 točkami; sledijo: Stribar (Krmelj) 7, J. Blas (Sevnica) 6, Dehelak (Krmelj) 5,5, Mejak in Drstvensek (Sevnica) 4,5 itd. Prvi trije uvrščeni šahisti so prejeli diplome. (D. D.)

CRNOMELJ — Sportni dan na PKS so izkoristili za merjenje moči med razredi v malen nogometu, tekmovalo je 5 ekip. Na zanimivem tekmovanju je zmagala ekipa 3. razreda. Najboljša strelca sta bila Hančič in Gregorič s 5 zadetki. Po končanem tekmovanju je ekipa PKS premagala gimnazijo s 4:2. Strelci so bili: Perdirc 2, Sterk in Hančič za PKS ter Plut in Gavrilovič za gimnazijo. (A. L.)

KRSKO — Na plavalšču Celulozarja v Krškem bo 25. maja tradicionalna otvoritev letne plavalne sezone v Jugoslaviji. Na mitingu bodo nastopili vsi udeleženci Jugoslavije na olimpijskih igrah v Mehiki, med njimi tudi Djurdja Bjedov. (L. H.)

NOVO MESTO — V nedeljo je bilo v dijaškem domu v Smihelu namiznoteniško ekipno prvenstvo domskih skupnosti Slovenije. V moški konkurenci je nastopilo 6 ekip v ženski pa tri. V konkurenci moških ekip je zmagal Litostro, pred Novo Gorico, TSS in Velenjem. Krčani so premagali Velenje s 3:2 in v polfinalu izgubili z Novo Gorico 3:0. Finalno srečanje med Litostrojem in Novo Gorico se je končalo s 3:0 za Litostro. V ženski ekipni konkurenci je zmagala TSS iz Ljubljane, pred Novim mestom in Kranjem. Novomeščanke so premagale Kranj s 3:2 in izgubile s TSS s 3:2. Najboljša pri posameznikih sta bila Weithauser in Jureš, pri dekletih pa Zajčnikova. (P. U.)

KRSKO — Plavalni klub Celulozar je kandidiral za izvedbo letošnjega moštvenega in posamičnega članskega prvenstva SFRJ v plavanju, ki bo od 17. do 19. septembra. Kandidaturo Krčanov podpirajo vsi slovenski plavalni klubi ter Mladost, Medveščak in Primorje z Reke. (L. H.)

Delež Štajerske in Koroške v NOB

1941-1969

(2. nadaljevanje)

Konec 1941 je centralni komite KPS imenoval nov začasni pokrajinski komitet KPS za severno Slovenijo. Na Dolenskem je bil ustanovljen II. štajerski bataljon, ki naj bi prodrli na Štajersko. 25. decembra 1941 se je skušal prebiti čez Savo, a mu ni uspelo. Emote Štajerskega bataljona (odslej I. štajerski bataljon) so tudi v hudi zimi 1941/42 izvajale akcije (del revirske čete je v noči na 26. decembra napadel Hrastnik) in politično delovale na svojih tereni.

★ Nov vzpon na pomlad 1942

Spomlad 1942 je prišlo kljub vsem težavam do novega poleta osvobodilnega gibanja na Štajerskem. Konec marca 1942 je štab I. štajerskega bataljona izdal povelje o koncentraciji štajerskih partizanskih enot. V noči na 28. april 1942 je bataljon izvedel napad na Trbovlje. Po tem napadu je bila izvedena reorganizacija I. štajerskega bataljona, ki je do julija 1942 narasel na 5 čet, dve četi pa sta delovali samostojno. To sta bili Ruška četa in Slovenskogoriška četa, ki pa so jo Nemci 8. avgusta 1942 uničili. Čete I. štajerskega bataljona so izvajale akcije posamično ali pa so se združevale za večje akcije in se do prihoda II. grupe odredov konec avgusta 1942 uspešno spopadale z Nemci ter izvedle več uspešnih akcij. Naj omenimo le dve: 18. maja sta 2. in 3. četa napadli nemško postojanko v Ljubnem in jo razbili. V noči na 3. julij 1942 pa sta 1. in 3. četa z napadom na rudnik in obratno stražo v Hudi jami opravili najpomembnejšo akcijo v tem obdobju in zaplenili veliko orožja. Konec avgusta 1942 se je prek Gorenjske in Koroške na Štajersko prebila druga grupa odredov, ki je krenila na pohod 20. junija 1942 s 4 bataljoni, ki so šteli 551 borcev. Po več kot dvomesečnih bojih v času pohoda se je na Štajersko prebilo okoli 120 borcev. V začetku septembra 1942 je štab II. grupe odredov izvedel reorganizacijo štajerskih partizanov. Ustanovljeni so bili 4 bataljoni: Savinjski, Moravski, Pohorski in Kozjanski.

Pokrajinski komite KPS za severno Slovenijo je do spomladi 1942 vzpostavil ali na novo uredil okrožja na Štajerskem. Vzpon osvobodilnega gibanja pa so do jeseni 1942 ponovno zavrlj vdori v organizacijo osvobodilnega gibanja. Po vsej Štajerski so bile množične aretacije. Okupator je z vsi silo pritisnil tudi na partizanske enote. Nemške ofenzivne akcije so si sledile druga drugi. Emote II. grupe odredov so kljub velikim nemški pomoči izvajale akcije. Najuspešnejši bataljon II. grupe odredov je bil Pohorski bataljon. V ta bataljon so se združile naslednje enote: Kranjski bataljon II. grupe odredov, Šaleška četa, Savinjska in Ruška četa. Aktivnost Pohorskega bataljona je bila za okupatorja na Štajerskem v drugi polovici 1942 osnovni problem.

★ Junaška smrt Pohorskega bataljona

8. januarja 1943 je Pohorski bataljon do zadnjega borce padel v boju z neprimerno močnejšimi silami. Padec Pohorskega bataljona je bila najhujša izguba na narodnoosvobodilno gibanje na Štajerskem. Padec tog bataljona in udarci, ki jih je prizadel okupator osvobodilnemu gibanju na terenu, so povzročili, da je NOB v vzhodnih predelih Štajerske pričela zaostajati in je bilo težišče partizanske aktivnosti v letu 1943 v zahodnih predelih. 18. februarja je Nemcem uspelo uničiti tudi 2. četo Kozjanskega bataljona.

1942. leto je zahtevalo veliko žrtev. To je bila doba najhujšega nacističnega nasilja. Med drugim je do začetka 1943 padlo 17 narodnih herojev od 50, ki so se v teku NOB borili v severovzhodni Sloveniji. Vendar je bila to tudi doba, ko so se okupatorjeve pozicije v okupirani slovenski Štajerski majale in ko je uporniško razpoloženje naraščalo.

Po izgubah, ki jih je osvobodilno gibanje utrpelo v letu 1942 in v začetku 1943 so se razmere vztrajno izboljševale. Narodnoosvobodilno gibanje je naraščalo. Že konec 1942 je bila ustanovljena Štajerska operativna cona. Pokrajinski komite KPS za severno Slovenijo je vodil dele devetih okrožij. V prvih mesecih 1943 so bile partizanske enote aktivne predvsem na obnemnem ozemlju med Štajersko in Gorenjsko (Kamniški, Zasavski in Savinjski bataljon). Tudi na Pohorju je bil v začetku maja 1943 ustanovljen nov Pohorski bataljon.

ZAČETKI DELAVSKE POMLADI NA SENOVEM

Z okrašeno lokomotivo v prvi maj

Delavski zaupniki so imeli pred vojno težke čase - Oblast jih je preganjala, delodajalci so jih odpuščali z dela - Toda upali so

Senovo je zibelka naprednega sindikalnega gibanja v Spodnjem Posavju. Rudarji so si leta 1918 ob ustanovitvi nove Jugoslavije drugače predstavljali prihodnost, bili so prepričani, da si bodo nadaljnjo usodo pisali sami. Pa ni bilo tako, zato so se upirali. Sindikalna organizacija je združila vse napredno misleče delavce. Že iz leta 1920 je znano zborovanje, ki ga je obiskalo okoli sto ljudi. Tisti senovski rudarji, ki so takrat kazali pot rudarjem, se še spominjajo dogodkov iz predvojnih časov.

To so Alojz Omerzu, Jože Zidarič, Anton Hrušovar in Karel Šterban. Ni še dolgo tega, ko so pri skupnem sre-

ANTON HRUŠOVAR

čanju pripovedovali doživljaje iz tačkratnih dni.

Anton Hrušovar se je rodil 1895 na Velikem Kamnu. V rudniku na Senovem se je je zaposlil 1924. Tam se je takoj vključil v Zvezo rudarjev. Dobro se spominja tudi SVOBODE, v kateri je tedaj delovala godba na pihala. Kulturno življenje je bilo v tem rudarskem kraju pred vojno zelo razvito, vendar so ga nasprotniki naprednega gibanja močno tlačili k tlem. Tovariš Hrušovar je med drugim povedal, da je bilo društvo SVOBODA malo pred drugo vojno prepovedano in da se je preimenovalo v VZAJEMNOST. Bil je včanjen in je rad so deloval pri prirojanju raznih praznovanj in drugih prireditiv. Tovarišu Hrušovarju je ostalo najboljši v spominu praznovanje prvga maja. Delavci so zelo težko pričakovali ta dan. Ob takih priložnostih so skrivoma izobesili zastave, slavja pa so prirejali v okolici, ker jim na Senovem tega ne bi pustili. Orožniki so preganjali take sšode, zato so se jim raje umaknili. Zelo dobro se tovarš Zidarič spominja praznovanja

nja na Loščah, kjer je bilo izredno veselo. »Ali se spominjate tudi letnice?« sem vprašala. »Ne, tega slavja ne bi mogel točno časovno opredeliti. V spominu mi je ostalo bolj leto 1938. Takrat smo praznovali na Vrheh. Orožniki so šli za nami in nas opozovali od daleč. Ko so videli, da se nam godi boje kot njim v grmovju, so prišli bliže, vendar niso stisnili.«

Jože Zidarič je dve leti mlajši od Hrušovarja. K rudniku je prišel 1923 in se je zaposlil kot kurjač na lokomotivi, ki je odvažala premoag na postajo v Brestanici. Pripovedoval je, da so vsako leto na prvomajsko jutro z zelenjem okrasili sophaločo lokomotivo. To seveda mnogim ni bilo všeč, na tistem pa so ljudje odobravali njegov pogum, celo takvi, ki so bili v službi naprednim delavcem nenaklonjene oblasti.

Nekoč je Zidariču rekel stražarjošter Košar: »Saj bomo prišli na tvoje, toda zdaj je še prezgodaj. Ne smem vam pustiti prositi rok.«

Jožeta Zidariča so vedno kanovali. Na cesti se ponosi ni počutil varnega, zato si je sam pripravil preprosto orožje za obrambo.

KAREL ŠTERBAN

Lože Omerzu ima veliko slabih spominov na tiste čase, ko je delal kot rudarski zaupnik. Nekoč so ga hoteli celo izgnati, vendar se jim to ni posrečilo. Pritožil se je do Beograda in uspel. V jami je delal kot rudar od leta 1914.

Karel Šterban je prišel k rudniku dobro leto pred drugo svetovno vojno. Prej je delal v Hrastniku. Vsa leta je bil funkcionar v napredni sindikalni organizaciji in je sodeloval v stavkah 1922 in 1923 ter v veliki gladovni stavki 1933. Leta 1939 so ga v Hrastniku odpustili zaradi stavke in ga internirali v Sempetrski kasarni v Ljub-

ALOJZ OMERZU, v ozadju JOŽE ZIDARIČ (Foto: J. Teppey)

PO ENEM MESECU PREISKOVANJA:

Blagajna je bila v Savi

Ukradla sta jo dva 16-letna dijaka iz Sevnice, ki sta opozorila nase z razsipanjem denarja

Nič ni tako skrito, da ne bi bilo očito. Kljub vsej skrivnostnosti na najdbo blagajne sevniske gasilske zveze ni bilo treba čakati 7 let, marveč je zadostoval en sam mesec. Blagajno, prazno seveda, so prejšnji teden dvignili iz Save.

Storilca sta bila dva sevniska dijaka, stara po 16 let. Kot plesalca na plesnem tečaju, ki je bil vsak teden v gasilskem domu, sta imela dovolj priložnosti, da sta do beo škrova svoj načrt, 71-sto nokoč sveta najprej legla, za-

tem pa vstala in se napotila proti gasilskemu domu. Treščko blagajno (tehta okoli 120 kg) sva s pomočjo gasilske cevi spravila skozi okno dvorane, jo naložila na vozček in odpeljala do železniške proge, kjer sva počakala, da je prišel vlak, ter jo ob hrupu vplava nasilno odprla. Pobrila sva denar - blizu 3.000 novih dinarjev, blagajno pa vrgla v Savo, sta priznala preiskovalcem.

Komandir sevniske mlince nam je primer takole pojasnil: »Preiskava nam je delala precej sivih las, dokler nismo zasumili teh dveh mladotnikov. Nase sta opozorila z nakupi. Eden je kupil električno kitaro za sto tisočakov, drugi pa se je tudi drugače prisl z denarjem. Ko smo ju prijeli, sta takoj priznala. Še več: ugotovili smo, da sta zagrešila tudi nekatere druge vlome: v glasbeno solo v Sevnici, v Krškem ter v cerkev v Radečah.«

M. L.

Vse perilo so ji pokradli

Ana Dragan iz Velike Bučne vasi je 20. aprila zjutraj ugotovila, da so ji neznanci pokradli vse perilo in obleke, ki jih je čez noč pustila na verandi. Ukradene predmete je ocenila na 400 din. Tatove še iščejo.

Tat v Dobravcih

16. aprila je neznanec vplomil v hišo Janeza Cvelbarja v Dobravcih pri Sentjerneju. Odnesel je možko obleko, suknjice, zimski plašč in nekaj drugih predmetov. Storilca še niso našli.

Hiša, v kateri je Alojz Stih vzel življenje svojemu tastu in tači.

PRETRESLJIVA TRAGEDIJA V KORITIH PRI DOBRNICU

Tast in tašča umorjena

Alojz Stih že v preiskavi priznal, da je z vejnikom ubil svojega 90-letnega tasta Janeza in 81-letno taščo Ano Spelič — Stihova žena meni, da je mož ubil njene starše, ko je bil pijan

Huda tragedija se je zgodila v nedeljo, 20. aprila popoldne, v Korith pri Dobrnici, kjer sta med 17. in 18. uro v mlaki krvi obležala 90-letni Janez in 81-letna Ana Spelič-Milčički so že ob 19.30 aretirali 33-letnega Alojza Stiha, Speličevega zeta, ki se je v gospodarskem posloju zakopal v slamo in ga odpeljali v novomeško občinske zapore. Med zaslišenjem je Stih priznal, da je umoril svojega tasta in taščo, in sicer z vejnikom.

Zločin je odkril Stihova žena, 43-letna Ana, ko se je okoli 18.30 vrnila iz Ljubljane. Kjer je bila ves dan na obisku pri sestri.

Ko je vprašala moža, ki se je učil zapečka, zakaj sta sama z otrokom (11 mesečno dekle), je zabrusil, da sta nista nista več med živimi.

Ana je nato stopila v sobo, kjer so stanovali njuni starši. Priznal, ki ga je prvi hip zagledal, je bil strašen: ob stediščni ni bil več kot eno leto in otar pa njena mati. Ob pogledu na mrtve starše je začela vplati.

Stih je odšel v hlev, kjer je nakrmil živino. Potem je zibelka v gospodarsko poslopje in se zakopal s slamo. V slami Stih ni bil več kot eno uro. Že ob 19.30 so ga aretirali miličniki. Na kraj umora je zatem prišla komisija novomeške UJV in Tome Trunkelj, preiskovalni sodnik okrajnega sodišča iz Novoga

mesta. Za Stiha so takoj odredili pripor.

Ana Stih je povedala, da je mož storil zločin v pijanosti. Pred umorom je tudi vplomil v klet in iztočil iz soda tasto vino. Preden so Stiha pripeljali, so ga odpeljali na odzvem krvi. Preiskovalni sodnik pa je odredil, da ga mora pregledati tudi psihiater.

Kaže, da so strašni tragediji botrovali neurejene družinske razmere. Alojz Stih se je bil Spelič priženil 1961. Pol posestva, ki ga je pokojni Spelič izročil svoji hčeri Ani, je kasneje dobil zet Alojz. Oče Janez pa je v oporoki zapisal, da mora gospodar, to je Alojz Stih, izplačati njegovima dvema otrokoma doto: sinu 800 kg težkega vola, hčeri pa 50.000 S din. Ker se Stihu menda z izplačilom te dote ni kaj dosti mudilo, sta ga tast in tašča na to često opominjala z divljenjem glasom. Kot vedo povedati, so se tako opozorila zadnje čase čisto ponavljala.

Nezadržano vprašanje dote naj bi bilo, kot kažejo okoliščine, glavni razlog, da se je Stih na tako krut način znebil ženinih staršev. Da je zgrabil za vejniki in ga smrtno zavil nad življenje Speličevih, pa naj bi bil sprisliki prepri pred samim umorom, potem ko je vtrli v tasto v klet.

Nekdanji partizanski borec J. Klobčar pripoveduje tabornikom o Gorjanskem bataljonu

Z naših vrstov

Izmenjava med sosedi

Potem, ko dosednji predsednik Stane Nunič ni mogel več kandidirati za odbornika, so bili Krčani v veliki zadregi za župana. Precej sestankov in besed je bilo treba, da so končno le prišli do odjega izbora možnih kandidatov, ki so bili pripravljeni sprejeti predsedniško dolžnost. V Brečah je vse to šlo mimo brez posebnih pretresov, zato je večkrat kdo terekel šaljivo pripombo, da jim posodijo župana in poslance, če bi jih sosedje rešili denarnih skrbi.

Saj imamo prakso!

Ko so na zadnji seji občinske skupščine Metlika razpravljali o tem, da bi morala občina prispevati za narodno obrambo vsaj 180.000 din, a da denarja ni, je padla pripomba: — To je pa višek, da si zaradi reševine ne moremo privoščiti niti obrambe! Kaj pa, če nas napade sovražnik? — Bomo pa spet dežela zlatih src in golih rok. V tem imamo že prakso — se je glasil odgovor.

Dvakrat hura za črnomajške gimnazije

2. aprila so v partizanskem kvartu »Niti našega življenja« tekmovali gimnazijci iz Črnomajke. Tekmovanje je prenašala tudi ljubljanska televizija. V prvem delu tekmovanja sta se pomerila šolska kolektiva gimnazije iz Trbovelj in Črnomajke. Črnomajski gimnazijci so se dobro odrezali, saj so pravilno odgovorili na vsa vprašanja in zmagali z rezultatom 10:6. Sledilo je tekmovanje treh predstavnikov obeh šol v ljubljanskem televizijskem studiu. Črnomajško gimnazijo so zastopali Branka Praprotnik, Dušan Plut in Janez Starša, vsi dijaki 4. razreda. V tem tekmovanju so dosegli 6 točk in z dvema točkama premagali Trboveljčane. Vsi trije so si pridobili enoletno štipendijo v višini 300 din na mesec. ANTON LATERNER

Alojz Stih, 33 let

Noben kurir se ni prebil

V nedeljo so na Gorjancih med Teško vodo in Vinjo vasio novomeški taborniki, ki izvedli terensko igro sparti-ski kurir, ki sta jo prejšnji nedeljo onemogočila hudo smežno neurje in mraz. Igra se je začela ob 9.45, ko so se kurirji s pisni začetki prebijali skozi linije patrol.

trol, ki so lovile kurirje, da bi jim zaplenile pisma. Patrol, ki so lovile kurirje, da Teške vode do hriba nad vasio Cerovec, za zvezo na tako velikem področju pa so zmele radijske postaje, ki so jih prinesli vojak: novomeške garnizije. Konec igre so napovedale tri zelene rakete. Patrole so bile zelo močne, saj noben kurir ni prinesel pisma na cilj.

Vse patrole so se nato premikale proti kraju, kjer je bil postavljen taborni ogenj. Čast, da prižge ogenj, si je prislužil naš dolgoletni tabornik Jože Bračič, ki je edini prestregel pošto. Potem smo zapeli pesem »Druga tabora se iz ognjaj«.

Tovariš Jože Klobčar nam je pripovedoval o partizanskih bojih na Gorjancih, ki jih je sam doživel. Z zanimanjem smo poslušali kako, je bilo pred več kot dvajsetimi leti prav tu, kjer smo se danes »bojevali mi«.

Po tem malem mitingu so nam pri Badovincu na vrhu pripravili partizanski gošč. Še med jedjo smo veliko govorili o partizanskih kurirjih in tudi šal je bilo na pretek. Domov smo se vrnili z avtobusom. MIHA LEGAN

VENTURA GARCIA CALDERON: 2

KACIKOVA spreobrnitev

Ko sem nekoč na jasiči svojim novim kristjanom bral mašo, me je opazoval, vendar ga sam nisem videl. Razpelo, pribito na drevo, vsi ti divjaki, klečeči na stoletja stari plodoviti zemlji, ki so med žrgoljenjem tisočletih pisanih in izpreminjajočih se tičev prepevali litanije — povem vam, bilo je ganljivo.

In dobesečno takole je Caniri — to sem izvedel šele dosti pozneje — poročal svojemu gospodarju:

»Čez ramena se ogrne z nekako srajco brez rokavov, ki je prav, prav zelo lepa, skoraj tako zelena kakor papige. Po nji je vse polno debelih risb, ki so malce podobne želinim oklepom. Medtem ko stoji pokonci zravan, govori s hudicem. Prav dobro sem v drevnem listju videl njegovo opičjo glavo. Nato dvigne košček kruha, čisto belega, kakršna je naša manička, ampak okroglega, ga pogoltne in precej nato pije iz velikega zlatega kroča. Pijača mora biti zelo močna, ker prične takoj nato z njegove glasom nekaj blesit, dokler, nastojen na kolenca, ne zadremlje. Čez nekaj časa se spet zbudil in sname srajco. Nato pa mu primese hudic zrcala in steklene ogrlice, ki so dosti lepše od naših iz jaguarjevih zob.«

Med pripovedovanjem so kaciku Kušini oči kar izstopile. Ta nepoznana umetinja: piti čarobno pijačo in naravnost iz nebes sprejemat različna darila, mu je izredno ugajala. Takoj je ukazal svojim ljudem, naj se kar mogroče previdno polaste tega čarovnika, ki zna več kakor vsi njegovi.

Ne bom vas dolgočasil s pripovedovanjem podrobnosti, kako so me zajeli. To ni bilo težko, saj moja mala čreda ni bila prav nič bojovita. Skratka, ko sem nekega dne mirno ribaril, je z bližnjih drevce poskakalo nekaj orjaških postav in podrl so me na tla. Zvezali so mi roke in noge in me na nekakšni nosilnici odnesli v kacikovo kočjo. Ta je kadil yajce, ker je hotel uganiti iz sanj, ali mi bo kos. Sprejel me je izredno vladno, to se pravi, njegove najljubše žene so mi v lepo izrezljanih in živo poslikanih bučah prinesle izvrstnega piva iz manioke, sveže banane in posušene liste koke.

Uslužno sem pil, kolikor je bilo treba, da ne bi bil razrdil duhov njihovih prednikov. Nato so me pozvali, naj takoj berem mašo. Tem velikim divjim otrokom se silno muči, kadar si kaj zažele. Predvsem pa so hoteli prej ko prej pokusiti čudežno pijačo, ker je njihov vrač tako hvallil njeno skrivnostno moč. Toda ko so me ujeli, so pozabili na posode z mašnim vinom...

Priznati vam moram, da ves čas, odkar sem misijonaril, se nisem bil v taki zadregi. In če me tudi velja glavo, sem hotel rešiti njihove duše. Ampak ti pozitivisti bodo razumeli, o tem sem bil trdno prepričan, samo močno učinkujoča dejstva, nedvomne dokaze za moč novega boga. Predstojniki so mi to pozneje odpustili... Sklenil sem torej, — le nikar se ne smejte! — da bom bral mašo samo na videz. Uporabil sem pri tem chicho. Saj konec koncev je chicha praznava perujsko vino, in že marsikateri bogoslovec je obzavdal, da se ne sme uporabljati za kreolsko mašo. Drugo je bilo, vse pri rokah: velik kamen za oltar, moja mašna oblačila in križ.

Čudna, nenavadna divjaška maša, globoko v pragozdu! Za menoj so negibno stali poglavarji plenična s svojimi nagimi ženami. V rokah so držali sulice, namazani po obrazih s še čisto svežo rdečkasto barvo. Vraj tesno kraj mene pa je kacikov vraz, ki se je hotel naučiti mojih čarovniških umetnij, vazo zasledoval sleherni kretanju mojih rok. Storil sem jih množico — Vsemogočni naj mi odpusti! — kajti hotel sem doseči kar najmočnejši vtis pri teh preprostitih ljudeh. Lepa cerkevna najmočnejši vtis pri njih zelenimi katakombami pragozdovnih velikanov, opičji krohot, ki se je širil iz daljave kakor hudicevo roganje — vse to je močno učinkovalo. Toda ko sem pil chicho iz kelihla — Gospod sam ved, da sem imel čiste namene — s kacik ni mogel delj pregovarjati, priskočil je in mi iztrgal kelih iz rok.

Poskusil je, skremžil obraz, nato pa junaska in krepko potegnili. Za njim so pili vsi poglavarji in njihove najljubše žene, toda tudi vsi ti so se močno pačili, ker je bila pijača, ne čisto podobna chichu, tako zelo grenka. In zakaj? Čisto na skrivnem sem jih prideljal nekaj mamila, ki sem ga imel v hlačenem žepu.

Lahko uganete, kaj je sledilo. Vse je pospalo, toda brez hudih, nemirnih sanj, kakor jih povzročajo njihov yajce, pač pa v sladki opojnosti tehle rib, ki na pol mrtve plavajo v mesečini. Na krute, divje poslikane obraze jim je legel kroket smehljaja in omilil divji izraz ustnic, prek bodenih s kosom trstike... Menite, da sem le za trenutek pomislil na beg? Ne! Izgubil bi se bil v goščah in nazadnje bi bil poginil kot žrtev zastrupljene puščice ali kače. In mimo tega sem napeto čakal, kako bo delovala pobožna zvijača.

Ko so se nekaj ur kasneje prebudili, so me spoštljivo obkolili in mi na prav nenavadne načine izkazovali spoštovanje. Ceo Caniri sam kakor da je pozabil na svoj srd.

Saj so se morali meni zahvaliti za to potovanje v neznanu, prijazno deželo — v leno plavajoči paradizi sanj. Moj bog je pač moral biti močnejši od njihovega, in njegov srd strašen!

In s podobo tega raja njihovih sanj sem jim nazadnje mogel razložiti nebesta in pridobiti te nejevernike iz pragozda za vero v Kristusa.«

(KONEC)

Danes sprejem štafete

Danes bo v Brežicah sprejem zvezne Titove štafete, ki se ji bodo pri gradu pridružile tudi tri občinske štafete: Velika Dolina — Čatež — Brežice, Bizeljsko — Kapele — Dobova — Brežice ter Pišce — Globoko — Arčiče — Brežice. Občinski komite Zveze mladine vabi na sprejem učence osnovnih šol, dijake gimnazije, vse mladinske aktivne in čim več drugih občanov.

KRATKE VESTI IZ BREZIJ

V NEDELJO JE BILO VOLIŠČE v Brežicah pri Globokem že zgodaj odprto. Volivne skrinjice so bile lepo okrašene in volivci so prihajali na volišče že v zgodnjih jutranjih urah z vseh strani. Domača dekleta so prvim volivcem pripelje šopke cvetja, predsednik volivne komisije Jože Dirnbek pa jih je lepo pozdravil. Ob 10. uri je volilo že 90 odstotkov vseh volivcev, ob 11. uri pa so volišče že lahko zaprli. Volivci so pokazali, da se zavedajo svoje državljanske dolžnosti, saj so prišli na volišče pravočasno, čeprav so ceste slabe in je vasica raztresena.

SLABE CESTE, ki povezujejo naselja v okolici Globokega, so blatne in slabe. Šolski otroci prihajajo v šolo ob deževnih dneh z gumijastimi škornji in gazijo več kilometrov po blatu.

PITNA VODA je prav tako velika želja prebivalcev teh krajev. Ko so volili občinske odbornike, so si mnogi volivci želeli, da bi jih ti uspešno zastopali na sejah občinske skupščine, in se zavzemali zato, da se v prihodnje uresniči tudi njihove želje po boljši cesti in zdravniški pitni vodi.

L. B.

Izleti v maju

Mladi planinci brežiške osnovne šole bodo v aprilu in maju obiskali goro Oljko v Savinjski dolini, Paški Kozjak, Snežnik nad Ilirsko Bistrico. V nedeljo, 20. aprila, so imeli prijeten izlet na Sljeme pri Zagrebu.

BREŽIŠKA KRONIKA NESREČ

Pretekli teden so se ponesrečili in iskali pomoči v brežiški bolnišnici: Antonija Ulenik, gospodinja iz Orešja, je padla na poti in si zlomila levo nogo; Ivan Zagmajster, delavec iz Blatnega, se je zmedel z žebeljem v levo nogo; Anjo Kiler, gospodinja iz Goronje vasi, je povozil avto, pri čemer si je zlomila desno nogo; Olga Kuhar, šivilja iz Loga, je padla s kolesom in si zlomila desno roko; Marija Kopina, gospodinja iz Straže, je padla v stanovanju in si zlomila levo roko.

NOVO V BREŽICAH

ZA OBISK VELENJSKE PROSLAVE se pripravljajo vsak dan novi udeleženci. Borci se bodo odpravili v Velenje z avtobusom, drugi obiskovalci pa s vlakom in osebnimi avtomobili. Potovanje po železnici bo najcenejše. Za povratno vozovnico bo moral vsakdo odšteti 9,50 din.

V PONEDELJEK, 21. APRILA zvečer, je bila v prosvetnem domu proslava polstoletnega delovanja Komunistične partije v Jugoslaviji. Dijaki brežiške gimnazije so dali praznovanju zelo stvoren pečat. Program so pripravili po vzoru lanske proslave dneva republike v Jajcu.

V MAJU PRIPRAVLJA občinski komite ZMS javne oddaje »Pokaži, kaj znaš«, ki bodo med drugim zahtevale od mladih tekmovalcev tudi poznavanje pomembnejših dogodkov iz domače zgodovine zadnjih desetletij. Prva oddaja bo 11. maja v Arčičah, druga 18. maja v Dobovi in tretja

»METAL« Z JESENIC IMA V SKLADIŠČIH ŽIVILA

Halo, želite mast in moko?

Namesto z denarjem plačujejo dolgove z živili

Malo čudno je slišati, ko ponuja direktor obrtne nabavno-prodajne zadruge METAL na dolenskih Jesenicah trgovskim podjetjem mast, otrobe, moko, mesne izdelke in celo tobak.

Taki telefonski pogovori zadnje čase niso redki, čeprav zadruga v normalnih razmerah posluje s kovinsko galanterijo, s plastičnimi, ključavničarskimi in žičnimi izdelki, z inštalacijskim materialom itd. Za spremembo pa imajo v skladišču pod upravnimi prostori kar lepo zalogo živil.

METAL ima namreč ogromno dolžnikov in nekateri izmed njih so ponudili namesto plačila v denarju blago. Trenutno imajo za približno 6 milijonov dinarjev neplačanih računov. Mnoga podjetja so tožili, vendar ko maj zdej doteka denar za dolgove izpred dveh let.

Večina podjetij, s katerimi zadruga posluje, ima skoraj neprestano blokirane bančne račune. Nanje se po več mesecev ne nateče nič denarja, zato so tožbe neučinkovite. Včasih odkrijejo, da se stekajo sredstva na žiro račun kake poslovne enote, vendar je pot do takih odkritij dolga. V Sloveniji se to ne dogaja, zato pa je več primerov v sosednjih republikah.

Pomanjkanje obratnih sredstev močno ovira poslovanje. Promet bi tudi letos lahko močno povečali, vendar jim obratna sredstva tega ne dopuščajo. Bančni sredstev se zadruga do sedaj ni posluževala, ker ne more kriti obresti od posojil.

Tudi pri sestavljanju cen ima METAL težave. Davčni predpisi se stalno menjavajo. Vsaka sprememba obdavčitve vpliva na cene izdelkov, to pa postavlja zasebne proizvajalce v obeh kupcev v slabo luč.

J. TEPPEY

Drevi bodo peli gimnazijci

Drevi priredi gimnazijski pevski zbor samostojno koncert v veliki dvorani prosvetnega doma v Brežicah. To je eden najboljših zborov v Posavju. Naštudiral je pester program. Zbor uspešno vodi profesor Josip Klepac, ravnatelj glasbene šole v Krškem.

Slovenski oktet bo pel v viteški dvorani

V soboto, 26. aprila zvečer, so občani brežiške občine vabljeni na proslavo prazniška dela in obletnico Osvobodilne fronte. V slavnostni grajski dvorani bo koncert Slovenskega okteta, katerega Brežičani tako radi povabijo medse. Koncert je združen z otvoritvijo razstave iz zgodovine delavskega in revolucionarnega gibanja. Razstavo je pripravil Posavski muzej. Dokumentarno gradivo, ki prča o naprednem razvoju delavske misli na ožjem posavskem območju, je postavljeno v slovenski in jugoslovanski okvir.

Trgovsko podjetje

KRKA, Brežice

POTROŠNIKI!

Za prvomajske praznike se oskrbite v naših trgovinah. Obiščite

K-MARKET v BREŽICAH!

Nič več prostora na urniku

Srečanju mladinskih in otroških pevskih zborov se Brežičani letos odpovedali, ker imajo že tako zelo natrpan program najrazličnejših prireditiv. Zapolnile ga bodo še zlasti dramske skupine v okviru republiške revije. V tej sezoni ima tudi Zveza mladine bogat program razen tega pa še sindikat in Zveza komunistov.

NEPLAČANI RAČUNI ZA ZDRAVSTVENO IN SOCIALNO VARSTVO

Čez milijon za izplačilo posojil

Občinska skupščina v Brežicah je 8. aprila sprejela proračun brez posebnih pripomb — Porabniki se bodo morali zadovoljiti z lanskimi zneski — Krajevne skupnosti bodo prejele 280.000 dinarjev

Po letošnjih predvidevanjih bodo skupni proračunski dohodki v brežiški občini znašali 12.265.000 dinarjev. Financiranje šolstva druge stopnje je letos prevzela republika. Razdelitev denarja iz proračuna se letos ne bo spremenila, ker ni denarja, da bi lanske deleže povečevali.

Kulturno-prosvetno dejavnost bo financiral še vnaprej sklad za kulturo. Zneski se bodo le za malenkost povečali, čeprav so potrebe Posavskega muzeja, Zavoda za kulturo, Glasbene šole in kulturno-prosvetnih organizacij mnogo večje. Nekatere veje bodo morali zadovoljiti z životarjenjem tudi letos.

Od lanskega leta je ostalo še precej neporavnanih obveznosti za socialno varstvo. Tudi za letos obeti niso bolj razveseljivi. Neporavnani so nadalje računi iz preteklega leta za zdravstveno varstvo. Nekoliko več denarja je letos namenjeno za narodno obrambo, vendar bodo morale za te namene primakniti denar tudi delovne organizacije. Krajevne skupnosti bodo prejele letos 280.223 dinarjev. Del katastrskih občin do 3.000 dinarjev katastrskega dohodka je po novem odloku oproščen prispevka, to pa je bilo že upoštevano in torej ni strahu,

Učenke baletnega oddelka glasbene šole v Brežicah so pod vodstvom zagrebške coreografinje Ruže Jurković naštudirale za javno produkcijo tri točke. Na sliki: mornarski ples. (Foto: Jožica Teppey)

Tehtnica z glasovi se je nagnila

Udeležba na nedeljskih volitvah v brežiški občini je bila 92,04-odst. Za poslanca republiškega zbora je bil izvoljen kmet Ivan Cerjak

V brežiški občini je bilo za nedeljske volitve vpisanih 18.082 volivcev. Do desete ure dopoldne jih je prišlo na volišča 10.477, to je 57,9 odst. V tem času so dosegli stodontno volilno udeležbo na šestnajstih voliščih. Prvi so končali na Lazah in v Koritnem, kjer so do osmih opravili svojo dolžnost vsi volivci. Na volišče v Sentenartu je že deset minut pred sedmo uro prišel 92-letni Češnovarjev oče in seveda prvi volil. »Čeprav sem star, sem še državljan,« je dejal. Slabo vreme ga ni zadržalo in je pripeljal skoraj kilometer daleč.

V občinski zbor nove skupščine so bili izvoljeni kandidati: prof. Marjan Gregorič iz Brežic, Boris Pavlenič iz Brežic, Rado Bertole iz Brežice, Oskar Gerjevič iz Brežic, Ivan Hrastovšek iz Bukovska, Franc Peterkovič iz Goronje Lenarta, Adam Deržič iz Arnovega Sela, Stanko Cerjak iz Dečnih sel, Alojz Grmšek iz Križi, Darko Jelčič iz Okljukove gore, Ivan Živič iz Brežic, Ivan Harapin z Bojsnega, Ivan Cizel iz Pišec, Ivan Sušin iz Pavlove vasi, Vinko Jurkas iz Brežic, Anton Zibret in Loč, Vinko

Čančer z Velikega Obreža, Slavko Veble iz Kapel, Anton Pojar iz Zupelevca, Rok Kržan z Bizeljskega, Milan Šepetavc iz Brežic, Karl Znidarič iz Orešja, Vlado Čurin

Terenske ekipe za pomoč

V vseh večjih krajih brežiške občine bodo ustanovili ekipe za pomoč pri naravnih in drugih nesrečah. Z roko v roki jih bosta usposabljala organizacija Rdečega križa in civilna zaščita.

iz Cerkelj, Karl Mladkovič iz Boršta, Ivan Golob iz Pirošice, Anton Erjavšek iz Zeljnega, Anton Zakovšek iz Krške vasi, Anton Škvarč iz Dojnkih Skopio, Rudi Srpič iz Velikih Malenc, Stanko Gajski iz Ponikve, Franc Bajc z Brezja in Janko Vegelj z Obrežja.

Na devetih voliščih so volili kooperanti AGRARIE. V tej skupini so za zbor delovnih skupnosti izbrali Martina Gramca iz Gazic in Jožeta Vrstoška s Piršenbrega. Volivcev je bilo 320, na volišče pa jih je prišlo 312.

Za kandidata zveznega družbeno-političnega zbora Franca Setinca je glasovalo 15167 volivcev. V republiški zbor je bil izvoljen Ivan Cerjak z 8040 glasovi, medtem ko jih je imel drugi kandidat Vlado Deržič 7885.

Na vseh voliščih je bilo razpoloženo živahno zlasti v dopoldanskem času. Čeravno je zunaj snežilo, so bila volišča pomladno okrašena z zelenjem in cvetjem. Pohvalo zasluži mladina, ki je malone povsod prevzela nase skrb za prijaznejšo podobo volišč.

RADIO BREŽICE

PETEK, 25. APRILA: 20.00—20.10 — Napoved programa in poročila. 20.10—20.30 — Nove plošče RTB. Obvestila in reklame. 20.30—21.15 — Glasbena oddaja: Izbrali ste sami.

NEDELJA, 27. APRILA: 18.00 Domače zanimivosti — V novem sestavu sta zasedali občinska skupščina Brežice in Krško — poročila Spela Pirnat in Marjan Zibret — Franček Saje: Kako je vrel v vseh okoliščinah pred 50 leti — ZA NASE KMETOVALCE: inž. Lojze Pirc: Nekaj kmetijskih nasvetov — Prijetno nedeljo vam voščil ansambel Borisa Kovačiča — Pozor, nimaš prednosti! — Pogovor s poslušalci — Obvestila, reklame in spored kinematografov. 19.00 — Občani čestitajo in pozdravljajo.

TOREK, 29. APRILA: 18.00 do 19.00 — Novo v knjižnici — Jugoton vam predstavlja — Iz naše glasbene šole — Tedenski športni komentar — Obvestila, reklame in filmski pregled — 19.00—19.30 — Glasbena oddaja — Koncert mladinskega pevskega zbora gimnazije Brežice.

CETREK, 1. MAJA: 9.00—9.15 — Prvomajski pozdrav — 9.15 do 12.00 — Voščila delovnih kolektivov.

NEDELJA, 4. MAJA: 11.00 — Domače zanimivosti — Franček Saje: Brežiški okraj »boljševisko gnezdo« — ob 50-letnici ZKJ in sindikatov — Za naše kmetovalce: inž. Marjan Horžen — Ekonomske koristi namakalnega sistema Donava—Tisa—Donava — Prijetno nedeljo vam voščilo Beneški fantje — Magnetofonski zapis: Čuteške Toplice pred novo turistično sezono — Pozor, nimaš prednosti! Obvestila, reklame in spored kinematografov. 12.30 — Občani čestitajo in pozdravljajo.

TOREK, 6. MAJA: 18.00—19.00 — Svetujemo vam — Jugoton vam predstavlja — Iz naše glasbene šole — Tedenski športni komentar — Obvestila, reklame in pregled filmov. 19.00—19.30 — MLADINSKA ODDAJA: Obiskali smo mladinski aktiv v Pišecah.

menjakov in za izobraževanje kmetov.

J. T.

IZ BREŽIŠKE PORODNIŠNICE

Pretekli teden so v brežiški porodnišnici rodile: Karolina Debelak iz Kostanjke — deklica, Marija Salomon iz Krškega — dečka, Jozefa Barbič iz Šutne — deklico, Ivanka Ulenik iz Križanega vrha — Janka, Božena Culafič iz Brežic — dečka, Stefanija Vutkovič iz Brestanice — Bojano, Marija Jeler iz Roštanja — dečka, Angela Mastnak iz Prešne Loke — Angelco, Terezija Petrišič iz Dedeje vasi — Metka, Jožefa Mlakar iz Dovškega — Mirana, Irena Hartmaier iz Sel — dečka, Marija Racman iz Podgorja — Silvestra, Vlasta Najger iz Bizeljske vasi — Anito, Stefka Bogolin iz Bregov — Igorja, Dragica Stojš iz Leskovca — Tatjano, Marija Kolan iz Ribnice — Suzano, Dušanka Mileš iz Samobora — dečka.

Gmajna: oplazil dva tovrnjaka

Milorad Milivojevič iz Kragujevca je 14. aprila pri Gmajni zaradi okvare ustavil tovornjak. Ko ga je poskušal s tovornjakom prehiteti Martin Kern iz Jelenika pri Raki, je nasproti prihitel tovornjak kranjskega podjetja CREINA, ki ga je vozil Franc Jagodič. Jagodič se je umaknil na rob. Kernov tovornjak je oplazil kragujevsko in kranjsko vozilo, nato pa obstal s kolesi na nastipu. Skodo so ocenili na 6400 din.

BREŽIŠKE VESTI

„Koprivničani ne odnehamo“

Kdor drugim prednost daje, sam zaostane

»Ne damo se in tudi molčali ne bomo več,« so mi ondan povedale učiteljice v koprivniški šoli. Prav imajo, saj tako ne morejo dolgo vzdržati. Domačini tam okoli so enakih misli in včasih popolnoma brez volje. Siti so obljud.

Kaj bi pravzaprav radi, boste vprašali. Nič drugega kot spodobno šolo, tako, da bodo imeli otroci v njej dovolj svetlobe, da jim bo pozimi toplo, da bo imela telovadnico in kak boljši prostor za shranjevanje učil, kot sta hodnik ali vlažna klet.

Odbornik Franc Božičnik je nekoliko razočaran, ker v svoji mandatni dobi volivcem ni mogel sporočiti vesele novice, da bodo začeli širiti in preurejati šolo. »Ceprav smo v hribovskih krajih,« je dejal, »brez osemletke ne bi hoteli biti. Zelo smo navezani na svojo šolo in težko nam bo, če bi morali učence višjih razredov poslej šolati na Senovem.«

Domačini bi najraje novo šolsko zgradbo, ker bi jo lah-

ko postavili na prostornejšem kraju. Domnevalo, da bi bila celo cenejša kot adaptacija.

Solo v Koprivnici obiskujejo otroci iz 12 vasi. Približno petina jih hodi iz šmarske občine, zato občani pričakujejo, da bodo za gradnjo tudi sosede nekaj primaknili. Prav zato, ker pomeni šola središče vsega okoliša, so ljudje tako navezani nanjo. V njej imajo svoj dom igralci, pevci, SZDL in DPM, ker je to edini prostor, kjer se sploh lahko zbirajo.

JOZICA TEPPEY

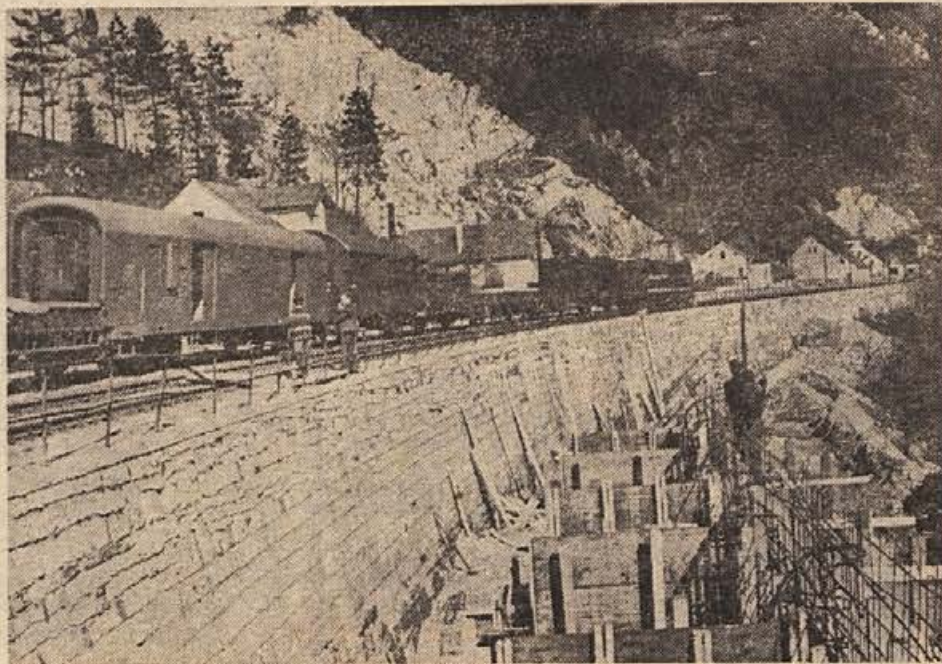
Odbornik Franc Božičnik: »Ko bi šolo vsaj adaptirali!«

Eno in trofazni motorji

Prodajalna ELEKTROTEHNE v KRŠKEM je dobro založena z enofaznimi in trofaznimi elektromotorji domačih in tujih proizvajalcev. Imajo enofazne motorje znamke »RADE KONČAR«, »ELEKTROKOVINA« in uvožene poljske do 3 KM, trofazne elektromotorje pa lahko dobite do 10 KM in več. V prodajalni imajo tudi stojee in ročne brusilne stroje, kovaške ventilatorje, zidne enofazne in trofazne ventilatorje, enofazne vodne črpalke ter hidrofore z enofaznim in trofaznim elektromotorjem znamke Elektrokovina. Novost v trgovini je praktičen prenosljiv elektrovarilni aparat jakosti 135 A, znamke »RADE KONČAR«.

Sobota v ritmu valčka

Turistično društvo Krško bo priredilo 26. aprila ob 20. uri valčkov večer v hotelu »Srečnič«. Igral bo STEB iz Brestanice, peča pa bosta Meta Malus in Vasja Matjan. Rezervacije za prijetni večer dobite v hotelu »Srečnič«.

Temelje opornega zidu, po katerem bo tekla proga, so zakopali globoko v zemljo. (Foto: Jožica Teppey)

ELEKTRIFIKACIJA PROGE DO DOBOVE DO 29. NOVEMBRA Železnico in cesto prestavljajo

V Brestanici je ogromno gradbišče – Od tam se bodo selili v Krško

Letos morajo slovenske železnice izpolniti veliko obljubo. Progo od Ljubljane do Dobove elektrificirajo s pospešenim tempom in 29. novembra naj bi odpeljal po njej prvi električni vlak. Do tega časa morajo usposobiti progo za nove hitrosti. To zahteva ogromno dela in denarja.

Največje gradbišče je trenutno v Brestanici v smeri od železniške postaje proti Blanci. Morali bodo prestaviti progo in tako ublažiti krivino, da bo primerna za povečano hitrost vlakov, ki jih bo vlekla električna lokomotiva.

Malo više od železniške postaje v Brestanici gradijo mogočen oporni zid, ki bo na stotine kubikov betona. Vanj bodo vgradili tudi 80 ton železa. Čez ta zid bodo nato usmerili železnico. Nekaj sto metrov naprej so prestavili tudi cesto. Progo

bodo speljali po stari cesti. Na vprašanje, kdo je prevzel vsa ta gradbena dela, je Ilija Milanović odgovoril, da gradbeno podjetje v okviru Združenega železniškega transportnega podjetja iz Ljubljane. Postavljanje opornega zidu je trenutno najboljše delo na tem odseku. S temelji so se zariji globoko v zemljo in med izkopavanjem morajo črpati iz tal velike količine vode.

»Za kolikšno hitrost boste pripravili progo?«

»Za 120 kilometrov na uro. Prej je prenesla le 80 kilometrov,« je povedal vodja gradbišča Radenko Ilić.

»In kdaj bo dokončan oporni zid?«

»Rok imamo do 31. maja. Upam, da ga bomo izpolnili brez zamud.«

»Katero je naslednje večje delo, ki ga morate še opraviti?«

»Rekonstrukcija postaje Krško. V Zidanem mostu, v Sevnici in na Blanci smo to že opravili.«

»Ali boste v Krškem podaljšali tudi most čez Savo?«

»Letos ne, ker zahteva to preveč denarja. Kljub temu se bomo morali mostu nad progo lotiti čimprej, ker je na tem delu zelo veliko prometa. Seveda računamo na soudeležbo občine.«

J. TEPPEY

»Saj imate v šoli trgovino«

Učenci brestaniške osnovne šole kupujejo vse zvezke, knjige in druge šolske potrebščine v šolski trgovini, ki jo vodijo sami. Včasih se zgodi, da česa zmanjka, na primer lepilnega traku ali peres. Otroci se tedaj obrnejo na bližnjo trafiko, toda zgodi se, da jih prodajalec odslavi praznih rok, češ kar v šoli si naročite. Šolska trgovina morda res dela konkurenco trafikam, vendar bi otrokom lahko pripravili očitke.

Sindikalisti na Senovem

Občinski sindikalni svet v Krškem je v petek, 18. aprila, priredil dvodnevni seminar za predsednike sindikalnih organizacij na Senovem. Obsegal je štiri osnovne teme, ki naj bi služile predsednikom kot napotki pri vodenju organizacij.

Seznanili so jih z ukrepi za gospodarski in družbeni razvoj v letu 1969, z nalogami sindikatov v občini in delovnih organizacijah, z vlogo sindikata v krepitvi samoupravljanja in neposrednim vodenjem sestankov in zborov v sindikalnih organizacijah.

Seminar je obiskalo nad 30 predsednikov sindikalnih organizacij. Trajal je dva dni. Predavali so jim ugledni družbeno-politični delavci z republiške Zveze sindikatov. Občinski sindikalni svet bo sredi leta organiziral še seminar za blagajnike.

Priznanja jubilarom v Celulozi

Na slavnostni seji delavskega sveta pred prvomajskimi prazniki se bodo v tovarni papirja v Krškem simbolično oddločili dolgoletnim članom kolektiva. Podelili jim bodo priznanja in spominska darila. Za trideset let neprekinjenega dela v podjetju bodo nagradili dva delavca, za dve desetletji dvajset delavcev in za deset let 32 sodelavcev.

V obeh zborih le štiri ženske

Nad sestavo nove skupščine v krški občini so zadovoljni glede izobrazbe in glede starosti. Ženske so v njej slabo zastopane, komaj štiri so bile izvoljene, vseh odbornikov pa je 62 v obeh zborih. Največ odbornikov je starih od 25 do 45 let. Samo 14 jih nadaljuje odborniško funkcijo iz minule mandatne dobe, drugi pa so bili prvič izvoljeni.

»Jama« na proslavi v Krškem

Za 50-letnico jugoslovanskih sindikatov bo v torek, 29. aprila, ob 19.30 v domu Svobode v Krškem proslava, na kateri bodo člani prosvetnega društva Lojze Košak iz Kostanjevice izvedli pesnitev »Jama« hrvaškega pesnika Ivana Gorana Kovačiča. Recital je nastudiral Lado Smrekar. Izvedli bodo tudi del simfonije »Illova gor« Marjana Kozine. Na proslavi bo zapel mladinski zbor krške osnovne šole. Pred prireditvijo bo imela godba na pihala na Vidmu promenačni koncert.

Preimenovanje v podjetje

Zavod za zaposlovanje invalidov v Brestanici se je preimenoval v podjetje IDB ali INVALIDSKE DELAVNICE Brestanica. Občinska skupščina je kot ustanoviteljica dala k temu soglasje. Kot gospodarska organizacija ima kolektiv večje možnosti za uspešen nadaljnji razvoj. Čez dva meseca se bodo verjetno že preselili v novo halo, ki jo gradijo poleg elektrarne.

Protestno pismo republiški ZKPS

V novem republiškem vodstvu prosvetno-kulturnih organizacij Slovenije nista zastopani niti krška niti brežiška občina. To so jim v obeh občinah zelo zamerili, zlasti se, ker se je na tem območju rodilo medobčinsko sodelovanje. Oba sveta sta vsak zase pisмено protestirala proti takemu odnosu do Spodnjega Posavja.

Kresniček v Koprivnici

Mladinska dramska skupina v Koprivnici je izredno delavna. Lani je nastudirala tri igre, za letos pa pripravljajo spevoigrdo KRESNIČEK. Vadijo pridno, prostor za vaje pa jim je odstopila šola.

KRŠKE NOVICE

■ **ČLANI KRAJEVNIH ORGANIZACIJ, POHITITE!** Združenje zveze borcev NOV bo tudi letos omogočilo letovanje članom ZB v Materadi pri Poreču in v Partizanskem domu na Jelovici. Za letovanje v obeh domovih se interese lahko prijavijo še do 30. aprila na sedež Združenja zveze borcev NOV, Cena pensiona v Materadi je 22 din, na Jelovici pa 28, 26 in 24 din; razlika v ceni je zaradi različne udobnosti prostorov.

■ **RAJKO LIVIO PREDSEDNIK DS.** V tovarni papirja so se pred dnevi sestali na prvi seji novoizvoljeni člani delavskega sveta. Za predsednika so izvolili Rajka LIVIO, za podpredsednika pa Karla NOVAKA. Na isti seji so do konca leta nadaljali tudi mandat doseganemu upravnemu odboru in vsem komisijam delavskega sveta.

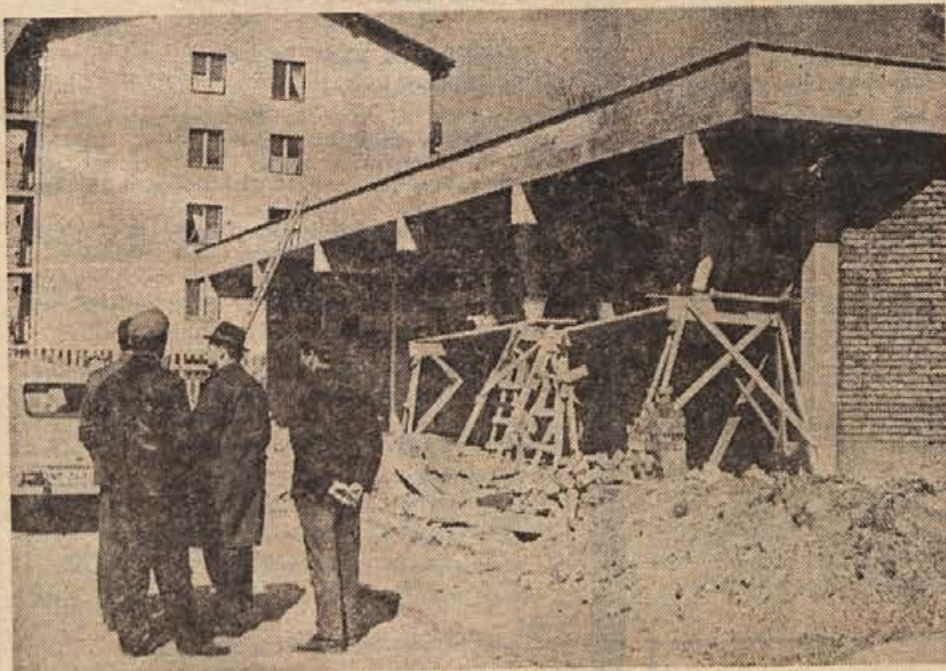
■ **BARVE PRIMANJKUJE.** — Pešci so na ozkih mestnih ulicah zaradi narajočega prometa v vedno večji nevarnosti. Da pa je nevarnost pri prečkanju cest še večja, skrbita cestno podjetje in komunalna urava ker se sedaj

nista poskrbela za barvanje prehodov za pešce. Verjetno primanjkuje barve.

■ **TUDI LETOS PAPIRNICARJI BREZ ODDIHA.** Letošnji proizvodni načrt v tovarni papirja predvideva, da bodo proizvodne zmogljivosti obratovalne 355 dni. Papirničarji bodo delali neprekinjeno vse nedelje in praznike. Stroje bodo ustavili le v času remonta, ki ga nameravajo opraviti v prvi polovici maja.

■ **SOFERSKI TECAJ.** AMD Krško bo 27. aprila organiziralo tečaj za bodoče voznike A, B, C in F kategorije. Prijave za ta tečaj sprejemajo samo še danes in jutri (do 25. 4.) v pisarni organizacije AMD.

■ **POSEBNI VLAK.** Vlak, ki bo 27. aprila opepeljal občane na veliko proslavo v Velenju, bo odpeljal iz Krškega ob 5.18, iz Brestanice a ob 5.24. Na Ljubni bo ustavil le v primeru, če bo dovolj udeležencev, kar bo potrebno sporočiti šefu postaje Krško. V Velenju se bo vlak pripeljal ob 7.45. Vračal se bo ob 19.30, v Krško pa bo prispel ob 22. uri. Cena vozovnice v obe smeri je s popustom 9,50 din, kot smo že objavili.

Na Senovem bo trgovsko podjetje PRESKRBA za prvomajske praznike odprlo novo samopostrežno trgovino. (Foto: Jožica Teppey)

PRESKRBA

KRŠKO

nudi
V SVOJIH PRODAJALNAH V KRŠKEM

bogato izbiro blaga za ženske letne obleke,
moških kamgarnov in diolenov

PO IZREDNO UGODNIH CENAH.

Oglejte si tudi nove modele ženskih letnih oblek, kostimov in pletenin

ZA OBISK SE PRIPOROČAMO!

B lanca: program dela krajevne skupnosti

Svet krajevne skupnosti na Blanci ima za letos obsežen program dela. Ze nekaj časa imajo prebivalci teh krajev težave s prevozom čez Savo, letos pa bodo zanje kupili nov brod. Lotili se bodo tudi urejanja pokopališča na Rožnem, za kar bodo prispevali denar svojci pokojnikov. V programu je tudi obnova cest v Čanji, Čirje, Krajna brda in na Poklek. Vaške poti bodo vzdrževali z denarjem, ki ga dobijo kot občinsko pomoč, ter s samopriskevkom uporabnikov poti in cest.

Koncert v Boštanju

V domu Partizana v Boštanju so 20. aprila nastopili na koncertu učenci in učence tamkajšnje glasbene šole. Program je obsegal pevske in godbene točke. Nastopajočim sta izrekla priznanje ravnatelj šole Ivan Šnuderkl in Jože Petančič, član Zavoda za prosvetno-pedagoško službo.

F. D.

Drugačen poslovni čas trgovin?

Celjsko poslovno združenje za trgovino je predlagalo, naj bi tudi v trgovinah v sevniški občini spremenili delovni čas, ki bi bil bolj primeren za kupce v večjih krajih in na deželi. Predlog vsebuje ukinitve dela ob nedeljah povsod tam, kjer ni turističnega prometa. To je podprli tudi občinski sindikalni svet, občinska skupščina pa na zadnji seji ni sprejela dokončnega sklepa, češ da je potrebno stvari še preučiti.

Podvrh: nov odbor SZDL

Na Podvrhu so na zadnjem zboru volivcev izvolili tudi nov odbor krajevne organizacije Socialistične zveze. Novi člani odbora so: Leopold Gabrijel, Ivan Požun, Anton Vrtačnik, Milan Mlinarič, Maks Seničar, Franc Baš in Marica Špan.

Za samopriskevak 52,7 odst. volivcev

Končni uradni izračun rezultatov ljudskega glasovanja o samopriskevku za gradnjo novega zdravstvenega doma v Sevnici je pokazal, da je za samopriskevak glasovalo 52,7 odst. vseh ljudi, ki imajo volilno pravico. Prejšnji teden smo objavili, da je glasovalo 51,51 odst., ker komisija še ni natančneje obdelala rezultatov glasovanja. Vsekakor pa pomeni odločitev prebivalstva dobro osnovo za napredek zdravstva v sevniški občini.

SEVNIŠKI PABERKI

NASTOP BREZICANOV. 27. aprila bo ob 19.30 nastopil v dvorani TVD Partizan v Sevnici pevski zbor breziške gimnazije, ki ga vodi prof. Josip Klepec. Za ta samostojni nastop breziških pevcev je v kraju dovolj zanimanja.

TRADICIONALNI IZLET NA DEBELI RTIČ. Sportna komisija Avtomoto društva v Sevnici bo tudi letos priredila prvomajski izlet na Debeli rtič. Avtobus bo odpeljal 1. maja ob 5. uri zjutraj, med vožnjo pa bo tudi tekmovanje v poznavanju prometnih predpisov. Cena tridnevnega izleta je za člane AMD 25 dinarjev, za nečlane pa 68 dinarjev.

PREDAVANJE O TRAVNIŠTVU. Predavatelj biotehnične fakultete iz Ljubljane inž. Gvido Fajdiga, naš znani travniški strokovnjak, je bil v nedeljo spet povabljen, da predava kmetovalcem sevniške občine. Zatem je bil predviden tudi ogled kmetij Jožeta Strnada in Antona Maroltja, ki imata sodelavno urejeno pašo

ODGOVARJA KOMUNIST OD LETA 1939

Kaj je revolucionarnost?

Rudi Požun: »Mislim, da je revolucionarno, če sem bil medalje dela bolj vesel kot plače.«

RUDI POŽUN

Rudi Požun, upokojeni mojster mehanične delavnice iz Sevnice, nekdanji bорец Kozjanskega odreda, še vedno aktivni sindikalni delavec, nosilec treh visokih odlikovanj, je bil med vsemi sedanjimi člani ZK v sevniški občini prvi, ki je stopil v vrste te organizacije. Član je postal 1939. leta. 50-letnica ustanovitve KPJ je po svoje tudi njegov praznik.

— Rudi, kaj lahko rečete, če primerjate takratno in sedanjo revolucionarnost?

— V tistih letih smo se bili za kruh. Marsikdo danes ne ve več, kaj to

pomeni. Koliko smo pretrpeli, saj delodajalci levičarjev niso marali! Če si bil član organizacije, si lahko pričakoval, da te bodo takoj, ko bo priložnost, vrgli na cesto. Tega sem se dobro zavedal, ko me je v organizacijo sprejemal Jože Pungertič, brat sedanjega sevniškega zdravnika.

— V čem je, po vašem občutku, vaš revolucionarni prispevek?

— Predvsem v delu. V povojni graditvi nismo dobili plačanin nadur, pa smo vseeno vztrajali iz dneva v dan. Dobil sem medaljo dela in bil ponosen nanjo, pomenila mi je več kot plača. Mislim, da je revolucionarnost v žrtvovanju, odreknanju, tovarštvu in v nenehnem boju proti človeku lastnemu egoizmu.

— So razlike med tistim, kar ste govorili takrat in kar imamo danes?

— Takrat smo se borili za delavčeve pravice in za boljši zaslužek. Danes je preveč očiten boj za denar in ugodje. Mislim, da so preveliki razponi med zaslužki ljudi. Naj navedem samo primer starejših in mlajših upokojenčev, kjer sem tudi sam prizadet, vendar ne govorim zaradi sebe. Te stvari lahko spremenimo, če le hočemo.

M. L.

SZDL je ocenjevala volitve

V petek je izvršni odbor občinske konference SZDL obravnaval rezultate skupščinskih volitev. Ocena je bila zelo ugodna, saj se je v nedeljo udeležilo volitev 93,94 odst. volivcev, kar je ena najbolj-

ših udeležb v Sloveniji. Posebno so se izkazali nekateri kraji, ki so imeli celo sto odstotno udeležbo. Mednje štejejo: Skrovnik, Apnenik, Vranje, Krajna brda, Prešna Loka, Poklek, Selce, Gor, Orle, Jeperjek, Krsinji vrh, Ponikve in Podgorje. To dokazuje, da so družbeno-politične organizacije dobro delale na terenu. Vodstvo SZDL ocenjuje tudi, da struktura občinske skupščine ustreza razmeram v občini.

Mali oglas,

ki ga objavljate v Dolenjskem listu — mnenjski uspehi! Preberite ga 150.000 gospodinjam, vdovcem, kmetovalcem, dijakom, uslužbenim in vojakom doma in po svetu! Polzkušitel!

Če želite

odgovor ali naslov iz malih oglasov, nam pošljite v pismu dopisnico ali znamko za 50 par! UPRAVA LISTA

Vsem delovnim ljudem čestitamo za praznik dela in jim želimo še veliko delovnih zmag!

OBČINSKA SKUPŠČINA SEVNICA

občinska konferenca SZDL
občinski komite ZKS
občinski odbor ZRB NOV
občinski sindikalni svet
občinski komite ZMS

Danes teden so v trgovski hiši v Sevnici odprli posebno trgovino konfekcije LISCA, kjer si kupci in poslovni partnerji lahko ogledajo izbiro te znane sevniške tovarne. Na sliki: glavni direktor LISCE Vinko Božič po otvoritvi razkazuje gostom izbiro kravat. (Foto: M. Legan)

Vse je namenjeno mladim

V čast 50-letnice ZK: predavanje Mihe Marinka in tekmovanje v poznavanju zgodovine KPJ

Z vrsto prireditev tudi v sevniški občini proslavljajo 50-letnico ustanovitve KPJ. Tako je prejšnji teden na povabilo šole »Savo Kladnik« govoril v Sevnici o zgodovinski vlogi KPJ Miha Marinko, član sveta federacije. Učenci, člani mladinskih organizacij, ravnatelj in predavatelj zgodovine z vseh osnovnih šol v občini ter člani vodstev družbeno-političnih organizacij so bili z neposredno doživetim in zanimivim pripovedovanjem tov. Marinka zelo zadovoljni. Miha Marinko si je ogledal tudi konfekcijo LISCO in obiskal Tončkov dom na Lisci.

V čast 50-letnice ustanovitve KPJ so za nedeljo organizirali taborni oganj, ob katerem so mladini posredovali

krajevno zgodovino delavskega gibanja, ki je v Sevnici že zgodaj zbužalo revolucionarno zavest tamkajšnjega prebivalstva.

V soboto, 26. aprila, bo v dvorani TVD Partizan tudi posebna javna prireditev, na kateri se bodo tekmovalci kosali v poznavanju zgodovine Komunistične partije Jugoslavije. Pokrovitelj tekmovanja je občinski komite ZK.

V čast jubileja je predvidena tudi večja proslava na Lisci, kjer je bil 1938 pomemben sestanek novega politbiroja KPJ. Več bomo o tem shodu še poročali.

Narocite
svoji list
na domaci
naslov

OBČINA SEVNICA

prodaja

na javni dražbi:

1. zemljišče s parc. št. 642/1, ki je vinograd,

v izmeri 1424 m², parc. št. 750/2, ki je vinograd, v izmeri 780 m² in pašnik v izmeri 774 m², parc. št. 642/2, ki je travnik v izmeri 1023 m², ter na parc. št. 108 — stavbišče — stoječo klet, vse pripisano pri vl. št. 650 k. o. Cirknik, občina Sevnica. Izklicna cena skupaj za zemljišče in klet je 1210 din.

Javna dražba za te nepremičnine bo 30. aprila 1989 ob 15. uri v sejni sobi občinske skupščine Sevnica;

2. zemljišče s parc. št. 119/1, ki je travnik, v izmeri 2903 m², pripisan pri vl. št. 650 k. o. Cirknik. Izklicna cena za to parcelo je 400 din;

3. zemljišče s parc. št. 139, ki je travnik, v izmeri 4780 m², pripisan pri vl. št. 650 k. o. Cirknik. Izklicna cena za to parcelo je 430 din;

4. zemljišče s parc. št. 116, ki je njiva, v izmeri 4780 m², pripisana pri vl. št. 650 k. o. Cirknik. Izklicna cena za to parcelo je 2400 din;

5. zemljišče s parc. št. 125/2, ki je travnik, v izmeri 7834 m², pripisan pri vl. št. 650 k. o. Cirknik. Izklicna cena za to parcelo je 630 din; ter

6. zemljišče s parc. št. 119/3, ki je travnik, v izmeri 7101 m², pripisan pri vl. št. 650 k. o. Cirknik. Izklicna cena za to parcelo je 1.100 din.

Javna dražba za zemljišča pod točko 2.—6. tega razglasa bo pri občinski skupščini Sevnica, sejna soba št. 4, dne 30. aprila 1989 s pričetkom ob 15.30 uri po vrstnem redu.

Javne dražbe se lahko udeležijo vse pravne in fizične osebe, ki se izkažejo, da so pri odseku za proračun občine Sevnice vplačale kavicjo v znesku 300 din.

Poleg najvišjega ponudnega zneska plačajo dražitelji tudi stroške zemljiškoknjižnega prepisa, prometni davek od prenosa nepremičnin in sorazmeren del stroškov tega razglasa.

Interesenti dobijo podrobnejše podatke pri promozensko-pravnem referentu občinske skupščine Sevnica, soba št. 24.

SEVNIŠKI VESTNIK

Ugodna ocena volitev

Nekateri kraji imajo stalno slabšo udeležbo - V skupščini je spet malo žensk in mladine

Ocena skupščinskih volitev je bila poglobljena točka četrtkovne seje izvršnega odbora in predsedstva občinske konference SZDL v Trebnjem. Ugotovljeno je bilo, da so potekale letošnje volitve povsem mirno in normalno, udeležba pa je bila v celoti dobra, velike razlike pa so med posameznimi volilnimi enotami.

Vodstvo SZDL se je pri oceni volitev dalj časa zadržalo pri obravnavanju rezultatov v volilnih enotah Lukovke, Dol. Nemška vas, Ponikve, Sela-Sumberk in Draga, kjer je bila udeležba najslabša. Sklenjeno je bilo, da je potrebno poživiti delo Socialistične zveze v teh krajih ter imeti nasploh več poslušala za želje in probleme tam živčih ljudi.

Kot ugodno so na sestanku ocenili tudi novo sestavo občinske skupščine, pač pa s staro pripombo, da je v njej malo ženska in mladine. Med odborniki sta le dve odbornici in dva člana mlajša od 27 let. 21 odbornikov je starih od 27 do 35 let, 23 od 35 do 44 let, 7 od 45 do 53 let in 5 nad 53 let. Po izobrazbi jih ima 18 nedokončano osnovno šolo, 18 osemletko, 8 srednjo šolo, 7 višjo in 6 visoko.

Trčenje kolesarke in motorista

20. aprila popoldne se je pripetila prometna nesreča na Cesti bratov Milavcev v Brežicah. Kolesarka Marjeta Kovačič iz Sentenarta se je pripeljala s parkirnega prostora na omenjeno cesto. Naproti se je po Cesti prvih borcev pripeljal motorist Jože Setine iz Bresine in trčil v kolesarko, ki mu je zaprla cesto. Oba sta padla po cesti in se lažje poškodovala. Na kolesu je za okrog 100 din škoda.

Nesreča na mostu čez Krko

20. aprila popoldne se je pripetila prometna nesreča na mostu prek Krke v Brežicah. Voznik osebnega avtomobila Friderich Schilling iz Avstrije se je peljal iz Cateča proti Brežicam. Ko je pripeljal do mostu in zavijal proti Brežicam, se je zaletel v stojči avtomobil Darija Benčiča iz Zatreba. Na avtomobilih je za okrog 800 din škoda.

V novi občinski skupščini je 22 kmetovalcev, 10 kvalificiranih delavcev, 5 visoko kvalificiranih delavcev, 5 tehnikov, 6 inženirjev prve ali druge stopnje itd. Socialistična zveza je predlagala tudi ljudi za nekatere vodstvene funkcije v občinski skupščini, ki se je konstituirala večeraj.

Krajevni praznik Velike Loke

20. aprila je skromno proslavila svoj krajevni praznik krajevna skupnost Velika Loka. Svoj praznik ima v spomin na hudo bitko na Medvedjem, ki je bila 18. aprila 1942 in ki je tako prestrašila Italijane, da so kmalu zatem izdali zloglasno odredbo o streljanju talcev, po kateri so prve žrtve padle v Radohovi vasi.

Seminar za vodstva SZDL

Izvršni odbor občinske konference SZDL je v zadnjem sestanku sklenil prirediti poseben seminar za vodstva občinskih in krajevnih organizacij, na katerem se bodo člani natančneje seznanili z novo vlogo Socialistične zveze ter z novimi metodami dela. Ob koncu maja bo v Trebnjem seja občinske konference SZDL, na kateri bodo v tem smislu dopolnili tudi pravila organizacije ter dokončno sprejeli dopolnjen volilni program.

V Velenju 700 ljudi

Predvideno je, da se bo osrednje letošnje proslave NOV, ki bo 27. aprila v Velenju, udeležilo tudi 700 prebivalcev trebanjske občine. Tja bodo vozili posebni vlaki tudi iz Dolenjske, večji kolektivi pa bodo za svoje člane organizirali prevoze z avtobusi. Izvršni odbor občinske konference SZDL je v četrtki sklenil, da bo plačala stroške udeležbe na proslavi za člane občinske konference SZDL. Poseben avtobus bo odpeljal iz Trebnjega v nedeljo ob 6.30.

NA HOMU. Zdaj, ko je odlezel sneg, se bodo na Homu znova lotili gradnje ceste. Na sliki: med dogovorom z vaščani. (Foto: Legan)

Z OBČNEGA ZBORA OBČINSKE GASILSKE ZVEZE 20. APRILA

Še vedno se čutijo zapostavljene

Razen denarja gasilskim organizacijam manjkajo tudi šolani ljudje

Na občnem zboru občinske gasilske zveze so v nedeljo izvolili nov upravni odbor in nov nadzorni odbor. Upravni odbor sestavljajo: Franjo Bulc kot predsednik, Emanuel Rebernik kot podpredsednik, Ivan Repovž — poveljnik, Stane Kovačič — namestnik poveljnika, Ivan Novak kot tajnik ter referenti: Bert Skufca, Ivan Vavtar, Milka Repovž, Malči Kostevc, Jože Klemenčič in člani Jože Zupančič, Janez Skrjanc in Pavel Jevnikar. V nadzornem odboru so Nace Korbar — predsednik ter člani Maks Kurent, Rudi Bizjak, Alojzij Kek in Janko Gregorčič.

Po uvodnem poročilu poveljnika Franja Bulca ter poročilu tajnika Ivana Novaka je bila tehtna razprava, v kateri so govorniki prikazali nekatere najvažnejše probleme, ki ovirajo delo te organizacije, ki v 26 društvih združuje 1.142 članov.

Gasilci vedno znova poudarjajo, da njihovo požarovalno delo močno ovira stalni pomanjkanje denarja. Ko so obravnavali letošnji program, so nekateri podvomili, da ga je mogoče utesniti, čeprav so ljudje tako kot doslej pripravljeno sodelovali in žrtvovati svoj čas za delo gasilskih organizacij. Znova so poudarjali, da so pri svojem delu zapostavljene. Bert Skufca je celo predlagal, naj bi protestirali pri predsedstvu občinske skupščine, ker so dobili samo 5.000 dinarjev za delo občinske zveze. Tega potem niso naredili, ko je Janez Zajc, načelnik oddelka za splošne in družbene službe, pojasnil, da je navzlic velikim stiski pri sprejemanju občinskega proračuna namenila letos skupščina precej več v občinski gasilski sklad, katerega de-

nar je namenjen gasilstvu. Sklad bo imel letos skupaj s požarnimi premijami šest milijonov starih dinarjev.

Veliko so delegati razpravljali tudi o smotnosti obstoja občinskega gasilskega sklada, češ da bi njegovo delo lahko opravljala občinska gasilska zveza. Na koncu pa so vendarle menili, naj ostane pri starem, ker poslovna nje sklada posebej plača občina in ves denar sklada ostane izključno gasilstvu. Dodali pa so, naj ima zveza več vpliva na delo upravnega odbora sklada, razen tega je člane vedno potrebno seznaniti, kako sklad posluje.

Obravnavali so tudi program letošnjih gasilskih prireditev. Sestrupersko društvo bo praznovalo 70-letnico, trebanško pa 95-letnico. V čas 100-letnice slovenskega gasilstva bodo priredili občinsko praznovanje, udeležili pa se bodo tudi republiških proslav v Metliki, Ptuj in Laškem.

V imenu republiške gasilske zveze je zbor pozdravil Jože Smodej, predsednik občinske gasilske zveze v Sevnici. Povedal je vrsto spodbudnih ugotovitev ter pozval, naj tudi gasilci v trebanjski občini pritegnejo svoje vrste šolane ljudi, ki bodo pripomogli k strokovnemu dvigu gasilske organizacije. Dodal je, da se morajo odborniki in poslanci novih skupščin stalno prizadevati, da bo družba gasilskim organizacijam na različne načine stalno pomagala.

M. L.

Pričakujejo 2000 ljudi

Osrednja občinska proslava 50-letnice KPJ bo 25. maja ob 14.30 pod mirenskim gradom

Prejšnji teden je bila v Trebnjem prva seja odbora za proslavo 50-letnice ustanovitve KPJ, SKOJ in sindikatov. Znotraj 25-članskega odbora so imenovali 8-članski sekretariat, ki ga sestavljajo Roman Ogrin kot predsednik ter člani: Ivan Longar, Ljuba Renko, Ivan Janežič, Tone Zibert, Ivan Kos, Adolf Grum in Marjan Legan, imenovani pa so bili tudi člani pododborov, ki bodo poskrbeli za organizacijo proslave.

Dokončno se je odbor odločil, da bo letošnja občinska proslava v nedeljo, 25. maja, ob 14.30 na prostoru pod mirenskim gradom. V kulturnem delu programa bodo nastopili domači pevci in godba, za recitatorje pa bodo povabili nekaj članov gledališča iz Ljubljane. Slavnostni govor o pomenu obletnice bo imel Bogdan Osolinik, poslanec družbeno političnega zbora zvezne skupščine. Zatem bo sledil zabavni del prireditve.

Pričakujejo, da se bo slovesnosti udeležilo okoli 2000 ljudi. Pripravljali odbor bo poskrbel za okrasitev, mladi na bo na večer pred praznikom zakurila kresove po vzpetinah v Mirenski dolini. Razen te, osrednje občinske proslave je bilo v čast jubileja že tekmovanje pionirjev osnovnih šol in mladincev o poznavanju NOB, nekatera predavanja, o obletnici pa več govorijo tudi pri pouku v osnovnih šolah.

APRIL, MESEC PAVLIHE

10 x po 50.000.- S din

100 x po 1000.- S din

Ob 99-letnici PAVLIHE!

Podrobnosti o razpisu berite v PAVLIHI!

TREBANJSKE IVERI

LETOS KAR 12 TEKMOVANJ. Za danes je predviden občni zbor občinske strelske zveze, na katerem se bodo pogovorili o delu strelskih organizacij v letošnjem letu. Skupno imajo letos v načrtu kar 12 različnih tekmovanj.

SE ENA MODERNA TRGOVINA. Trgovsko podjetje PREHRANA iz Ljubljane namerava zgraditi v Trebnjem nasproti stare osnovne šole sodobno trgovino. Pogodba o tem bo podpisana v kratkem. Na vprašanje, zakaj so pustili v kraj še eno podjetje, so nam na občini odgovorili, da podjetje MERCATOR ne namerava v bližnji prihodnosti povečati svojih prodajnih zmogljivosti.

LANI 11 POZAROV. Lansko leto je bilo v trebanjski občini skupno 11 požarov, od tega 7 v

Mirna: prvomajski ples

Na Mirni že nekaj let pregrešajo zabavnih večerov s plesom, zato se je vodstvo restavracije DANE dogovorilo z znanim triom »Tonček«, da bo ob sobotah zvečer zabaval goste. Prvi ples bo v sredo, 30. aprila. Če bo prireditve uspešna, jo bodo naslednjo soboto Mirenčani, pridite!

P. S.

Odlikovani gasilci

20. aprila so na občnem zboru občinske gasilske zveze dobili odlikovanja ob stoletnici gasilstva na Slovenskem naslednji člani humane organizacije: Jože Zupančič, Božo Pungartnik, Malka Gašperšič, Lado Kukenberger, Jože Pate, Alojz Rek, Ivan Repovž, Stanislav Lavriha, Ivan Vavtar, Franc Praznik, Franc Grčar, Franc Novak, Maks Kurent, Franc Kurent, Janko Gregorčič, Karol Stamcar, Franc Lokar, Ivan Banič, Srečko Glušič, Franc Starič, Vid Zupančič, Tone Starič, Nace Udovč, Lojzka Peternel, Benjamin Miklavčič, Ignac Kotnik, Anton Starič, Alojz Veršaj, Franc Saje in Pucelj Anton. Že prej pa so gasilska odlikovanja dobili: Jože Jerič, Janez Škerjanc, Stane Kolenc, Bert Skufca, Franc Zupet, Pavel Kozole, Janez Berg, Stane Zupančič, Ludvik Gulič, Franc Gregorčič, Pavel Jevnikar in Jože Jelenc.

Nagrada — Tonetu Hrenu

Sekretar občinske konference SZDL Tone Zibert je v petek izročil poštarju trebanjske pošte Tonetu Hrenu nagrado 300 novih dinarjev, ki jih je v akciji pri zbiranju novih naročnikov Dolenjskega lista namenil izvršni odbor za najuspešnejšega zbiratelja Tone Hren je imel pri zbiranju izreden uspeh, saj je pridobil kar 146 novih naročnikov; kot sam pravi, pa še vedno ne bi miroval. Za širjenje glasila Socialistične zveze se mu je sekretar najtopleje zahvalil.

Gor. polje: s VW v hišni vogal

Brilčanec Marjan Kovač je 18. aprila popoldne na cestnem ovinku v Gornjem polju s osebnim avtomobilom VW zaradi neprimerne hitrosti zadrl vogal hiše št. 11. Škoda so ocenili na 2000 din. Kovač se je peljal iz Soteske proti Straži.

Zužemberk: treščil v hišo

Janez Bavdak iz Zužemberka je 20. aprila popoldne v Zužemberku s osebnim avtomobilom zavijal v levo. Tega pa ni opazil ljubljanski Slavko Jančar, ki se je pripeljal za njim in ga je prehitel. Vozili sta se zaleteli. Jančarjev avtomobil pa je po trčenju odbilo še v bližnjo hišo. Škoda so ocenili na 1000 din.

Posluh za „drobne“ stvari

Ciril Pevec: »Ob vsem bo treba urejati tudi 'drobne' probleme, pomembne za ljudi.«

lobivanje novih delovnih mest, za reševanje težavne kmetijske problematike ter za naloge, ki izhajajo iz programa Socialistične zveze in zborov volivcev. Zdi se mi predvsem pomembno, da se skupščina resno loti reševanja vseh tistih tako imenovanih »drobnih« problemov, ki v bistvu niso drobni in pomembno prizadenejo naše ljudi.

3. Potrebno je temeljito preučiti celotno kulturo in izobraževanje, ki je pogoj za obstoj in napredek razvite družbe.

4. Mislim, da je treba ponovno preučiti učinkovitost sedanje organiziranosti ter se odločiti za take oblike dela, ki bodo demokratične, hkrati pa tudi učinkovite. Vsak odbornik bo moral intenzivno sodelovati pri uresničevanju sprajetega programa. Želim tudi, da bi imeli volivci stalno kontrolo nad delom odbornikov in da bi odločno zahtevali odgovor, če odborniki ne bi dobro izvrševali svojih dolžnosti.

M. L.

Danes seja sveta za urbanizem

Danes, 24. aprila, bo v Kočevju seja sveta za urbanizem, gradbene in komunalne zadeve občinske skupščine, na kateri bodo razpravljali o spremembi odloka o obveznem odlaganju smeti, o predračunu stroškov za komunalno urejanje gradbene zemljišča na desni strani Rožne ulice, o programu vodne skupnosti za letos, o programu investicij za razširitev kanalizacijske omrežja za letos, o lokacijski dokumentaciji za obrtne delavnice ob Ljubljanski cesti pri PETROLU in o stanovanjskih zadevah.

Naloge v čast 50-letnice

Na gimnaziji v Kočevju in na osnovnih šolah v občini bodo mladinci in pionirji pisali naloge v čast 50-letnice ustanovitve SKOJ, ZKJ in sindikatov. Pripravljalni odbor za proslavo bo namenil najboljšim mladim piscem nagrade. Pisali bodo o delavskem gibanju s posebnim ozrom na razvoj KPJ.

Predaval bo dr. Ermin Kržičnik

V kratkem bo za družbeno-politične delavce in gospodarstvenike iz Kočevja in Ribnice predaval dr. Ermin Kržičnik iz Inštituta za ekonomsko planiranje Slovenije. Na posvetu bodo govorili o ekonomskem razvoju Slovenije s posebnim poudarkom na občini Kočevje in Ribnici.

Najvažnejša vprašanja, ki jih bodo postavili, bodo: razvoj turizma in gospodarstva ter nadaljnji razvoj komunikacij na Kočevskem.

Skrb za novo sprete komuniste

Občinski komite ZKS v Kočevju je precej skrbno posvetil idejnoizobraževalnemu delu novo sprejetih komunistov. Za vse komuniste so pripravili naslednje teme: Vloga občinske skupščine in gospodarski razvoj občine; Mladini in samoupravljanje; Statut ZKS in naloge komunistov; Priprave na skupščinske volitve in Mladini v družbeno-političnih organizacijah (SZDL, ZMS, sindikati itd.). Razen teh so na novo sprejeti komunisti poslušali predavanja, ki so bila organizirana tudi za ostale komuniste. Predavali so: M. Marinko (Vloga, delo in razvoj partije); F. Popit (Naloge komunistov v predkongresnem obdobju) in dr. S. Pavlič (Jugoslavija in Slovenija v svetovnem gospodarstvu).

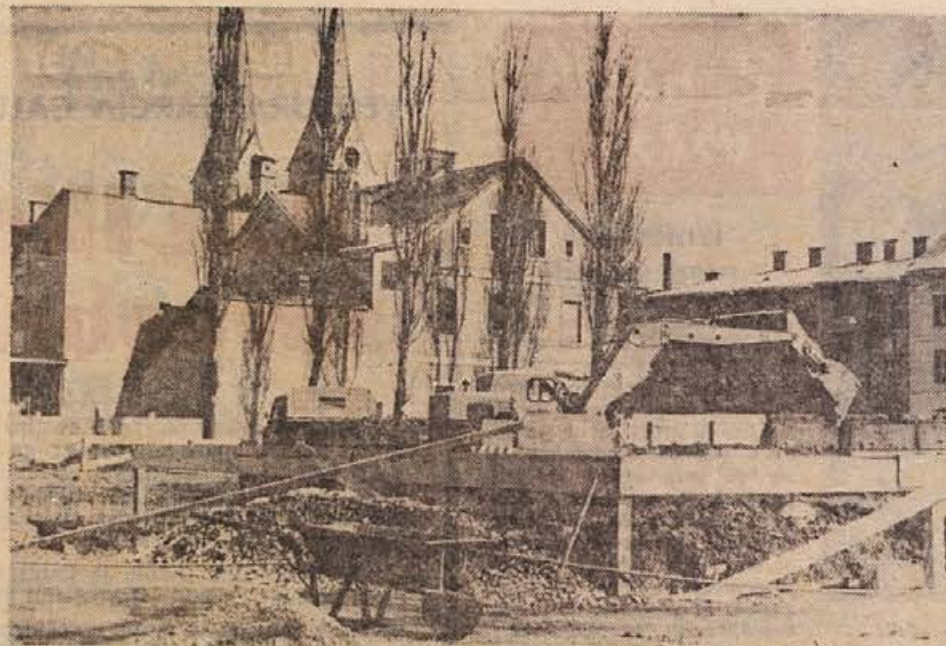
DROBNE IZ KOČEVJA

TECAJ POKLICNIH ŠOFERJEV in avtomobilov bo ta mesec končan, v začetku maja pa se bodo začeli izpiti. Predavatelj pohvalje tečajnike in napoveduje, da bo tudi zaključek tečaja uspešen.

NOVO MESNICO Kmetijskega gozdarskega posestva Kočevje urejajo v pritličju novega bloka v Kidričevi ulici. Lokal bo sodobno opremljen in predstavlja novo pridobitev za kulturnejšo potrebo potrošnikov.

PRODAJALNA POHISTVA trgovskega podjetja TRGOPROMET bo v kratkem dokončana. Zelo lepo so jo uredili v prostorih nekdanjih zaporov. Sedaj urejajo še fasado in končujejo nekatera zaključna dela. Podjetje je vložilo v ureditev lokala precej denarja. Dela je opravilo domače podjetje ZIDAR.

ZVEZNE PIONIRSKO-FILATELISTIČNE RAZSTAVE v Slovenskih Konjicah se bodo udeležili tudi pionirji kočevskega društva. Razstava bo posvečena dne-

Na kočevskem Glavnem trgu so pričeli graditi novo trgovsko hišo NA-ME. Do občinskega praznika bo Kočevje dobilo sodobno urejeno blagovnico, s katero se bo za občinski praznik lepo predstavilo. (Foto: S. Dokl)

Velika udeležba na volitvah

V kočevski občini je volilo 91,14 odstotka vseh volilnih upravičencev - Izvoljenih 60 odbornikov, za poslanca republiškega zbora pa Drago Benčina - Na več voliščih 100-odstotna udeležba

V obeh dneh volitev je v kočevski občini volilo kar 91,14 odstotka vseh upravičencev. Na mnogih voliščih so zabeležili 100-odstotno udeležbo. Samo v nedeljo so že okoli 9. ure dopoldne dosegli 100-odstotno udeležbo na voliščih v Polomu, na Smuki, v Nemški Loki, Kužlju in Stalcerjih.

Volitve je ponekod oviral sneg. V obrobni območjih občine ga je zapadlo tudi po pol metra in več. Tako se na primer člani volilne komisije, ki so bili v Loškem potoku, niso mogli vrniti v Kočevje s svojim avtom, ampak je moral ponje džip.

Za odbornike občinske skupščine so bili izvoljeni:

— v občinski zbor: Anton Pugalj (Struge), Anton Fabjan (M'aka), Jože Furlan (Koblarji), Angelca Umek (Stara cerkev), Rudi Bartol (Slovenska vas), Herman Struma (Kočevje), Tilka Kovačević (Kočevje), Egidij Šinkovec (Kočevje), Rudi Urh (Kočevje), Andrej Klun (Kočevje), Nada Hočevar (Kočevje), inž. Dušan Oražem (Kočevje), inž. Miha Briški (Kočevje), inž. Savo Vovk (Kočevje), Peter Sobar ml. (Kočevje), Tomaž Krevs (Kočevje), Alojz Smolič (Kočevje), inž. Stane Letonja (Salka vas), Ivan Križaj ml. (Zeljne), Alojz Pretnar (Dolga vas), Mihael Nagu (Livold), Srečko Košir (Mozej), Vlado Oberstar (Koprivnik), Jože Kastelic (Predgrad), Janko Intihar

(Kočevska Reka), Miha Klarič (Banja Loka), Franc Volt (Fara), Slavko Ferbežar (Osilnica), Alojz Pantar (Draga);

— v zbor delovnih skupnosti: Miran Smola (KGP), inž. Jože Škulj (KGP), inž. Anton

Mladinski klub da; vendar...

Kočevska mladina bo verjetno kmalu prišla do svojega kluba, zlasti ker so možnosti, da bodo kmalu izpraznjeni prostori v starem muzeju. Vendar sta za zdaj kar dva kandidata: poleg mladine je še likovni salon. Ko smo se pogovarjali z nekaterimi odgovornimi ljudmi v Kočevju, smo zvedeli, da se jih večina navdušuje za to, da bi mladina dobila svoj klub. So pa istočasno izrazili zaskrbljenost, kako ga bo ta upravljala in plačevala drago najemino.

Za mnenje smo povprašali tudi tovarisa Staneta Lavriča, občinskega sekretarja ZK, ki je odgovoril takole: »Zaenkrat se ne bi mogel odločiti, komu bi ga prisodili. Mnenja sem, da sta obe vprašani vredni istočasnega reševanja. Naj o tem odloči širša javnost!«

Proslava v čast 1. maja

V Kočevju bodo v petek, 25. aprila, priredili svečano prireditev v čast 27. aprila, dneva ustanovitve OF, in 1. maja, praznika dela. Program na akademiji bo izvajal Akademski pevski zbor iz Ljubljane.

Za gasilce ni denarja Vabilo

Na redni skupščini občinske gasilske zveze Kočevje, ki je bila 19. aprila, so kritično obravnavali probleme požarne varnosti v občini in zahtevali naj v bodoče za gasilstvo dajejo več denarja. V občini deluje 17 gasilskih društev, ki imajo 387 članov. Več o skupščini in delu gasilskih društev bomo poročali v prihodnji številki našega lista.

Gregorič (KGP), inž. Edo Črnelj (KGP), Janez Kovač (KGP), inž. Anton Peterlin (KGP), Ivan Okrajšen (Snežnik), Tatjana Ličen (Snežnik), Ignac Križman in Albin Svete (Rudnik), Anton Levstik (Tekstilana), Pavel Peček (LIK), Tomaž Škufca (LIK), inž. Ivan Prezelj (Melamin), Alojz Spolar in Franc Šile (ITAS), Dominik Trobenčar (INKOP), inž. Oto Devjak (Zidar), Stane Očepek (Avto), Rudi Gruden (Elektro), Rudi Rauh (Trgopromet), Matija Praznik (Pugled), Franc Artač (Oprema), Ivan Zabukovec (Trikon), Saša Bižal (gimnazija), Dana Jerše (osnovna šola), dr. Marko Vizjak (zdravstveni dom), Meta Kokač (KZSZ), Miro Hegler (obč. skupščina) in Nace Karničnik (družbeno-politične organizacije).

Še tri krmišča za divjad

Lovci so lani opravili 840 prostovoljnih ur - Ivan Dolar častni član lovske družine

Na nedavnem občnem zboru članov lovske družine Kočevje so ugotovili, da je lani vsak njihov član opravil povprečno po 25 prostovoljnih delovnih ur. Uredili so še tri nova krmišča (in jih imajo zdaj osem), obdelali in posejali z ovsom krmno njivo za divjad itd.

Sklenili so, da bodo tudi v prihodnje kar najbolj skrbeli za svoje lovišče in da bodo zanj namenili nad polovico izkupička za uplenjeno divjad. Ostali izkupiček prorabijo predvsem za plačevanje škode, ki jo povzročijo divjadi, za prispevke višjim lovskim organizacijam itd.

Na občnem zboru so proglasili za častnega člana svoje lovske družine 67-letnega Ivana Dolarja iz Brega, ki ima veliko zaslug za napredek lovstva na Kočevskem. Podelili so mu tudi diplomu za zasluge na področju lovstva.

Diplome za uspešno delo v lovski družini so prejeli še Franc Cebin, Jože Škoda, Alojz Urbč in Rudi Urh.

Po občnem zboru pa je moralo v veliko veselje ostalih lovcev prestat slovske krsta 12 članov lovske družine.

Tovarniška glasila nazadujejo

Politična vodstva v kočevski občini bodo priporočila vodstvom delovnih kolektivov, naj redno izdajajo tovarniška glasila, ki so nekdanj bila zelo priljubljena. Zeliho, da bi v teh glasilih izhajalo tudi zgodovinsko gradivo, posvečeno praznovanju 50-letnice ustanovitve ZKJ.

Vimolj: uspešno sodelovanje

Na redni letni konferenci borčevskih organizacij v Vimolju so ugotovili, da je tesno sodelovanje s krajevno skupnostjo in ostalimi krajevnimi organizacijami pripomoglo k uspešnemu reševanju krajevnih in borčevskih zadev. Sklenili so tudi, da bodo letos v sodelovanju z ostalimi okoljskimi organizacijami priredili več proslav, zavzeli pa so se tudi za postavitev spominskega obeležja padlim borcem in žrtvam fašističnega terorja.

Nočitev manj, vendar večji obisk

V kočevskem hotelu Pugled so letos zabeležili nekaj manj nočitev kot v enakem obdobju lani, vendar je obisk gostov letos precej večji. Manj nočitev je zaradi dolge zime, ki je preprečila lovem obisk kočevske okolice. Vendar v kratkem pričakujejo zlasti večji obisk iz inozemstva in domačih gostov, ki tja radi zahajajo.

Šifrirano zmerjanje

Abeceda s posebnimi znaki oziroma šifro si je sestavila skupina kočevskih šolarjev. Člani skupine raznašajo občanom, ki jih imajo vna pikie, listke, na katerih je napisano besedilo s tajno pisavo. Tako je pred dnevi neki fantič pogumno pozvonil pri nekih vratih, izročil naslovniku listek in odšel - ni pa opazil, da mu je takrat padel iz šolske torbice listek, na katerem so bili razloženi znaki tajne pisave. Ko je naslovnik s pomočjo izgubljenega (ali morda namerno izgubljenega) abecedne šifre pismo prebral, je zvedel naslednje: »Tovariš, ti si bik!«

Kočevska turistično zanimiva

Zanimanje za Kočevsko raste - Največ prinese lovski turizem - Premalo predstavljene turistične znamenitosti te pokrajine

Ker je pred durni nova turistična sezona, smo se spustili v klepet s predsednikom turističnega društva v Kočevju Karlom Riglerjem in izvedeli tole:

Nova cesta in za spoznanje povečana propagandna dejavnost sta povečali zanimanje turistov tudi za Kočevje in Kočevsko. V zadnjih letih je zlasti lepo napredoval lovski turizem, ki prinaša že kar lepe denarce. Seveda pa lov ni edina turistična mikavnost; pozabiti ne smemo na Rog, Bazo 20, muzej, podzemne jame in še kaj. Turističnih znamenitosti torej ne manjka; so pa res premalo predstavljene, kot upravičeno trdijo turistični delavci. Ker pa jih želijo bolj predstaviti širši javnosti, bodo turistični delavci še letos izdali nov turistični prospekt, ki bo zajel vse kolikor toliko ogleda vredne turistične znamenitosti. Vendar je prospekt šele v povojih, pa bo verjetno bolj koristil v prihodnji turistični sezoni.

Nočitev so lani v Kočevju zabeležili blizu 12.000; največ v hotelu Pugled. Povečal se je zlasti obisk enodnevnih izletnikov, med katerimi so tudi tujci, zlasti iz Avstrije, Italije in Nemčije.

K lepšemu videzu mesta in okolice Kočevja prispeva tudi hortikulturno društvo, ki ga vodi inž. Dušan Oražem; dru-

štvo ima pester delovni program.

Požrtvovalni turistični delavec tov. Rigler je povedal, da ima dela dovolj. Ko smo ga obiskali v Turističnem bi-

V MELAMINU radi pomagajo

V tovarni kemičnih izdelkov MELAMIN podpirajo dejavnost društvenih organizacij v občini. Med drugimi podpirajo tudi kočevske odbojkarje, ki so si priigrali pravico sodelovati v kvalitetni republiški ligi.

Vice Vukov v Kočevju

19. aprila je na zabavno-reklamni prireditvi v Seškovem domu v Kočevju nastopil tudi znan pevec popevk Vice Vukov. Poslušalci niso bili s prireditvijo preveč zadovoljni, saj se je Vice med nastopom skoraj skregal z nekaterimi poslušalci, ki so bili res nekoliko preveč nedisciplinirani (kajenje, medklici »Djordje« itd.).

Letos bodo sprejeli 50 komunistov

Lani so v kočevski občini sprejeli v Zvezo komunistov 110 komunistov, med temi kar 80 mladih. Letos kljub načrtnemu delu pričakujejo, da jih bodo sprejeli 40 do 50.

roju, je ravno urejeval spominke in razglednice, ki jih prav rad ponudi vsakemu obiskovalcu Kočevja. Razen tega je pripravljen vsak čas posredovati zaproseno informacijo, organizirati izlet, pripraviti sprejem za goste itd. Torej dela za požrtvovalnega turističnega delavca ne zmanjka.

Kljub nekaterim delom na kočevskem glavnem trgu, kjer bo do konca leta zrasla nova trgovina Name, je Kočevje pokazalo kar čedno spomladansko lice.

S. DOKL

Volilna komisija zadovoljna

Volilna komisija pri občinski konferenci SZDL v Kočevju se je sestala 16. aprila in ocenila letošnje volitve kot v celoti dobro uspele. Opozorila pa je na nekatere manj pomembne pomanjkljivosti, ki niso bistveno vplivale na sam uspeh volitev.

V kočevski občini le 15 km asfaltnih cest!

Kočevska občina je v republiki med tistimi, ki ima verjetno najmanj asfaltnih cest. Zdjaj ima vsega skupaj samo 15 kilometrov asfaltnih cest.

„Naša vas je zapostavljena“

Za vodovod so prispevali, dobili pa ga niso – Občinska cesta dobro vzdrževana, vaška in gozdna pa slabo – Napredek tudi v Mali log

»Naša vas je zapostavljena,« so pripovedovali ljudje v Malem logu v Loškem potoku, ko sem se ondan mudil med njimi. »Za gradnjo vodovoda v Loškem potoku smo prispevali nad 80 kubikov lesa. Minilo je že nekaj let, naša vas pa še nima vodovoda. In tudi ne kaže, da bi ga kmalu dobila.«

Edini vir vode so kapnice, ne bo kmalu urejena, bo Pot, ki vodi skozi vaško gmajno »Nad kalom«, kakor pravi, je zelo slaba. Do pred leti so jo sami vzdrževali, sedaj pa je nočejo več. Po mnenju vaščanov naj bi jo vzdrževalo KGP Kočevje. Če

neprevozna. Vsekakor pa bi morali skrbeti za pot tako vaščani kot KGP, saj jo uporabljajo oboji.

Skozi vas vodi občinska cesta. Zanj skrbi Komunala. Cesta je dobra. Malo pred vhodom v vas se odcepi pot v zaselek Zagarji, ki je dolga 300 m. Vaščani želijo, da bi cestar na občinski cesti vzdrževal tudi ta del poti.

Javna razsvetljava je delno urejena. Potrebujejo še dve javni luči. Kdo naj bi dal denar za to, pa tudi za druge vaške komunalne potrebe? Krajevna skupnost Loški potok jim je doslej delila zelo skromna sredstva, manj kot bi jim po potrebah in številu prebivalstva pritekalo.

No, opisovali smo samo težave. Ljudje stremijo za napredkom in prav je tako. Tudi v tej potoški vasi žive ljudje, vsaj za večino velja, veliko bolje kot pred vojno. Precej hiš je prenovljenih in opremljenih s pridobitvami sodobne civilizacije. V vasi imajo kosilnice, motorne žage itd. Precej mladih je na delu v tujini. Enkrat ali dvakrat na leto se vračajo domov z avtomobili.

V občini Ribnica imajo okrog 800 konj. Pretekli mesec so jih cepili proti kužni smrkvosti. Na gornji sliki pregled konj pred staro kovačijo v Ortneku. (Foto: F. Modic)

VOLILNI IZIDI V RIBNIŠKI OBČINI

Novi odborniki občinske skupščine

Izvoljenih 52 odbornikov občinske skupščine, za poslanca republiškega zbora pa France Ilc – Prva seja nove občinske skupščine bo 23. aprila – Predstavljamo vam nove odbornike

V ribniški občini je preteklo nedeljo volilo za republiški zbor nad 79 odstotkov volilnih upravičencev, za kmetijsko podskupino nad 82 odstotkov, medtem ko je bila najboljša volilna udeležba na volitvah za zbor delovnih skupnosti občinske skupščine, in sicer nad 94 odstotkov. Za poslanca republiškega zbora je bil izvoljen Franc Ilc iz Gorenje vasi, za poslanca družbeno-političnega zbora zvezne skupščine pa Bogdan Osolinik.

Za odbornike občinske skupščine so bili izvoljeni:

— v zbor delovnih skupnosti: Vinko Šparovec (volilna enota INLES), France Tanko (INLES), France Levstik (INLES - obrat Loški potok), Božidar Urh (INLES - obrat Sodražica), Stane Goršič (Stanovanjsko komunalno podjetje), Stane Škrabec (Kovinsko podjetje), Janez Sega (obrat SUKNO), Franc Mihelič (Pletinica - žičnih mrež Sodražica), Jože Vidervol (ZTP - enota Ribnica), Jože Mohar (JELKA, Ribnica), Stefan Lovšin (zasebni obrtniki), Jože Benčina (KZ Ribnica), inž. Alojz Marolt (KGP obrat Ribnica), Milena Borovae in profesor Janez Debeljak (oba osnovna šola Ribnica), Marjan Robba (osnovna šola Loški potok in Sodražica), dr. Božidar Voljč in mr. ph. Angelca Kač-Kalan (oba Zdravstveni dom), inž. Andrej Mihelič (občinska uprava), Ljubomir Djurič (JLA); Janez Mrnar (Dolenja

vas), Alojz Marn (Ribnica), Janez Andoljšek (Velike Poljane), Jože Dolšček (Sv. Gregor), Franc Turk (Sodražica) in Franc Debeljak (Loški potok);

— v občinski zbor: Nace Frelj (Rakitnica), France Trdan (Dolenja vas), Alojz Levstik (Prigorica), Franc Lovšin (Nemska vas), Stane Petek (Goriča vas), Peter Jecelj (Hrovača), Slavka Pucar (Ribnica), Janez Pucelj (Ribnica-Mlaka), Bogo Abrahamsberg (Ribnica), Matija Lesar (Gorenja vas), Ignac Jereb (Bukovica), Ignac Lesar (Jurjevica), Franc Debeljak (Do-

lenji Lazi), Janez Kozina (Zlebič), Alojz Skulj (Velike Poljane), Jože Klun (Sv. Gregor), Anton Govše (Vinice-Zapotok), Anton Prijatelj (Zamostec), Gvido Carman (Sodražica), Ivan Vesel (Sodražica), Anton Arko (Gora), Janez Čampa (Zimarice), Franc Košir (Retje), Vinko Mohar (Hrib), Ivan Lavrič (Travnik) in Jože Anzelje (Mali log).

Uspešno delo DU

Ribniška delavska univerza je letošnjo izobraževalno sezono uspešno začela. V Kovinskem podjetju, Pletinici Sodražica in obratu SUKNO v Jurjevici je organizirala več predavanj o varstvu pri delu, o medsebojnih odnosih v kolektivu, o osnovnih nalogah samoupravnih organov, o aktualnih političnih dogodkih v svetu in drugem. Podobna predavanja bodo organizirali tudi za ostale večje delovne organizacije in predvidoma za člane vodstvenih organov sindikalnih podružnic.

RIBNIŠKI ZOBOTREBCI

■■■ O Odstrelu medvedov na območju lovske družine Sodražica smo pred kratkim poročali. Lovca Marolt iz Jelovca nam je povedal, da je medvedov toč okoli precej. Pred kratkim je prihlačal medved v Jelovca, na cesti pri Sodražici pa so prečkali cesto kar trije medvedje, ki se tudi avtobusa niso ustrašili. Povedal je, da je pred nedavnim ustrelil medveda on, in ne Mišek, kot smo takrat poročali.

■■■ MLEKARNA v Ribnici se je preselila v prostore nekdanje mesnice. Sedanji lokal je bolj prikladen za prodajo mleka, kot je bil prejšnji.

■■■ ONICEVO HISO v Ribnici so začeli preurejati. Ko bodo dela končana, bo imela prednja stran hiše enoten videz. Stavbo urejajo delavci Stanovanjske komunalnega podjetja.

■■■ ABONENTI TOPLIH MALIC v Ribnici, to so tisti zaposleni, ki se hranijo v gostilnah, so ugotovili, da je kalorično najmočnejša in sorazmerno poceni topla malica v gostilni Zulj v Ribnici. Zanimivo je, da je to gostišče med snajmljajšimi, saj je začelo poslovanje šele lani.

■■■ ZAKRPANA JE cesta med Zlebičem in Dolenjo vasjo, ki jo je pozimi zmrzal močno poškodovala. Ta del ceste je bil asfaltiran pred cesto Ljubljana-Kočevje in je pogosto potreben večjih popravil. Zaradi pogostih popravil je ta del ceste precej rebrast.

■■■ POSEBNO SOLO ustanavljajo v Ribnici. Posebna komisija je ugotovila, da je taka šola, ki je namenjena otrokom v mol-

Domačemu turizmu več podpore

Domači nedeljski turizem počasi izumira, ker ni deležen razumevanja in podpore. Federacija nudi lepe možnosti, restne in dolgoročne krepite za razvoj obmorskega in zimskošportnega turizma. Razumemo, da te investicije prinašajo lepe devize in da imajo take investicije prednost. Vendar pa ne smemo pozabiti na naše male ljudi, ki si ne morejo privoščiti počitnic v dragih, predragih in za nje nedoseženih obmorskih in planinskih domovih in hotelih, razen tega pa si ne morejo omliliti nikakršnih vikendov.

Po napornem tednu dela si želijo v nedeljo oddih in malo razvedrila v naravi, vendar v bližini nimajo cenentih planinskih in turističnih domov, ki bi bili dosegljivi z avtobusi, vozili ali peš. Takih krajev in domov je vsak dan manj, ker se ne morejo vzdrževati zaradi raznih zaprek, ki so največkrat finančne. Pogosto pa so vzrok tudi slabše ceste, ki so posebnega pomena za turizem v občini.

Marsikje bi radi svoje izletniške točke in postojanke izboljšali in nudili našim domačim turistom kaj več a si ne morejo privoščiti kratkoročnih in visokobrestnih posojil. Zato se pretvarjajo lepe postojanke, ki bi lahko nudile našemu delovnemu človeku res zadovoljivo rekreacijo, v navadnih gostilne in izgubljajo svoj ugled in priložni namen. Ali res mora mali človek zbirati svoj težko priskrbljeni denar več let, da se lahko za nekaj dni pomeša med petičnike na morju, ker se ne počuti dobro in si ne more privoščiti tistega, kar vidi okoli sebe? Zato moramo misliti tudi na našega delovnega človeka in mu tudi doma nuditi oddih in zabavo po »domači« ceni!

Obrabimo se na federacijo in naše poslance, da izposlujejo tudi domačemu turizmu posojila pod podobnimi zmernimi pogoji, kot jih dobe drugi za pospeševanje inozemskega turizma.

V. PREZELJ
Ortnek

Otrok krade otroku

7-letna deklica je šla oni dan nakupovat v trgovino, a je kmalu prijokala domov, češ da ji je neki fant vzel denar.

Povedala je, da ji je denar padel na tla. Ko ga je pobrala, je k njej pristopil neki fant in zahteval:

— Daj mi denar! Meni je padel na tla!

Deklica se je ustrašila in mu ga dala.

Na postaji milice smo se pozanimali, če vedo za take primere. Zvedeli smo, da je takih primerov več, posebno pa se pri izsiljevanju otrok odlikuje nek ciganček, ki otrokom na razne načine izmami ali izprosi denar.

Pripombe v zvezi z oskrbo

Občani Grčaric so dali pripombe o svoji trgovini in oskrbi s kruhom – JELKA jim odgovarja

Na nedavni konferenci SZDL v Grčaricah so člani zahtevali, naj bo njihova trgovina odprta vsaj poleti tudi popoldne. Predlagali so, naj bi trgovka iz Grčaric, ki se zdaj vozi na delo v Dolenjo vas, ostala zaposlena v domači trgovini, trgovka iz Rakitnice, ki se zdaj vozi na delo v Grčarice, pa naj bi se vozila v Dolenjo vas.

Pri trgovskem podjetju JELKA, ki ima poslovalnico v Grčaricah, smo zvedeli, da bodo želji Grčevljanov ugodili, kolikor lahko. Tako so za trgovino v Grčaricah že določili, da bo njen letni delovni čas deljen, in sicer od 7. do 12. ure in od 17. do 19.

ure; pozimi pa bo trgovina poslovala kot doslej.

Ne morejo pa ustreči predlogu domačinov o premestitvi obeh trgovk, ker je prva, ki dela v Grčaricah, poslovodkinja, druga, ki se vozi na delo v Dolenjo vas, pa je prodajalka. Zvedeli smo tudi, da se nekateri ribniški trgovci vozijo ali hodijo peš na delo celo dalj.

Naslednja zahteva Grčevljanov pa je, naj jim začne ZITO Ljubljana dostavljati kruh. Zvedeli pa smo, da so predstavniki ZITA odločno odklonili to zahtevo, češ da se jim dovoz kruha v Grčarice ne izplača.

Rešen spor zaradi zaslužkov

Delavci Špedicije KGP v Ribnici so negodovali, ko so prejeli osebne dohodke za februar – Zaradi snega niso mogli delati in so zaslužili pol manj kot običajno – Lani lep povprečni osebni dohodek

Sindikalna podružnica Špedicija KGP Ribnica je imela pred kratkim sestanek, na katerem so razpravljali o delu in osebnih dohodkih. Ko so delavci prejeli kuverte z zaslužkom za februar, so bili nejevoljni. Zaradi visokega snega in posebnosti dela so dobili samo polovičen zaslužek, se pravi od 400 do 500 din, neki delavec pa je prejel samo 300 din.

Da bi delavci ne zašli v težave, je podjetje priložilo k zaslužkom v februarju še presežek osebnega dohodka za lani. Delavci pa kljub temu niso bili zadovoljni. Menili so, da bi morali v kritičnem zimskem obdobju tudi uslužbenci obrata prejemanj 50-odstotne osebne dohodke.

Na sestanku, na katerem so bili razen članov kolektiva navzoči tudi predstavniki KGP Kočevje in občinskega sindikalnega sveta Ribnica, so se o tem temeljito pogovorili.

Prišli so do sklepa, da je potrebna strpnost med delavci in osebjem, ki ga štejemo za pisarniško. Odlučili so se, da v prostorih obrata ne bodo več dovolili prodaje pijač. Odgovorni v podjetju se bodo zavzeli za člana kolektiva, ki je postal delovni invalid in zato manj zasluži, posebno še, ker so delavci plačani po akordu.

Naj še povemo, da povprečni osebni dohodek lani ni bil slab, saj je znašal 957 din. Najmanjši zaslužek je bil 820, največji pa 1.260 din.

Zbor v kavarni

Na nedavni seji konference zveze mladine Ribnica so ugotovili, da nikakor ne morejo ustanoviti mladinskega aktiva, ker ne morejo zbrati dovolj mladih. Mladinec Janez Blagšič je nekaj časa vse to poslušal, se nato zamislil in predlagal:

— Zvečer zaprimo za eno uro kavarno in s tistimi, ki bodo ostali notri, bomo čisto lahko ustanovili aktiv, saj jih bo precej, najvažnejše pa je, da bodo v glavnem sami mladinci!

Cene v Kočevju in Ribnici

Pretekli ponedeljek so veljale v trgovinah s sadjem in zelenjavo v Kočevju in Ribnici naslednje maloprodajne cene:

	Kočevje:	Ribnica:
	(cena v din za kg)	
krompir	0,85	0,90
sveže zelje	1,95	2,00
kisla zelje	1,75 in 1,95	2,00
kisla repa	1,75	—
fižol v zrnju	5,70 do 7,05	5,00
čebula	3,50	3,70
solata	6,00	6,50
špinata	4,70	5,00
korenje	2,90	5,40 (novo)
petersilj	7,50	—
rdeča pesa	2,10	2,20
cvetnača	4,50	6,00
jabolka	4,35	3,50 in 4,50
hruške	6,25	6,60
pomaranče	5,00	5,00
limone	5,30	5,20
banane	6,20	6,40
grozdje	—	5,00
jabca (cena za kos)	0,50	0,60

„Inozemci“ ne dajo denarja

Maja lani je občinska skupščina Ribnica poslala okoli 150 svojim občanom, ki delajo v tujini, odprto pismo, naj bi tudi oni prispevali za gradnjo šol v občini po 250 din na leto, kolikor povprečno plačujejo na leto občani, ki so zaposleni doma.

Pred kratkim smo se pozanimali, koliko so doslej prispevali za gradnjo šol domačini, zaposleni v tujini. Zvedeli smo, da doslej še noben ni nič vplačal.

Tak odnos zaposlenih v tujini do gradnje, dograditve in opremljanja šol doma vsekakor ni na mestu. Doma se namreč šolajo tudi njihovi otroci. Tako torej tisti, ki so zaposleni doma in ki manj prispevajo, plačujejo samoprispevek za gradnjo šol za svoje in tuje otroke.

Kaj je s cesto na Golek?

Od glavne ceste do Goleka je okoli 2 km zelo slabe poti, tako da si malokateri avto upa v vas. Vaščani so v okviru krajevne skupnosti Dragatuš začeli akcijo za gradnjo nove ceste. Na vaškem sestanku so že pozimi sklenili, da bo vsako gospodarstvo prispevalo za cesto 1500 din, ugotovili pa so, da tudi s tolikšnim prispevkom občanov ceste ne morejo sami zgraditi. Po predračunu cestnega podjetja bi novo cestišče veljalo okoli 200.000 din. Cesta Sela-Golek je upoštevana tudi v letošnjem občinskem programu javnih del, zato ljudje upajo, da bo z združenimi močmi vendarle prišlo do gradnje.

Danes bo »Sneguljčica«

Igralska skupina, ki jo sestavljajo učenci nižjih razredov osnovne šole Črnomelj, je v režiji Elke Adlešič in Angele Golobšič nastudirala »Sneguljčica«. Danes bodo igro uprizorili za šolsko mladino, kasneje pa bo sledila ponovitev za starše in odraslo občinstvo. Pri »Sneguljčici« sodeluje okoli 40 mladih igralcev, za nastop pa so vztrajno vadili več mesecev.

Pomembno za zgodovino?

V Črnomlju so ugotovili, da je bilo pred vojno na območju občine nekaj pomembnih dogodkov v delu komunistov, kar bi morda sodilo v zgodovino našega delavskega gibanja. Podatke o posameznih važnejših konferencah, sestankih itd. zbirajo na podlagi izpovedi udeležencev, republiški odbor za proslavo 50-letnice ZK pa bo preveril in presodil pomembnost teh dogodkov zaradi postavitve obeležja. Ena najpomembnejših stavb je gotovo Mihečičeva zidanka v Kotu pri Semicu, kjer je bila leta 1937 partijska konferenca.

Enoizmenski pouk samo v Semicu

V letošnjem šolskem letu obiskuje osnovne šole na območju občine Črnomelj 2.667 otrok. V samostojnih oddelkih se šola 83 odst. učencev, medtem ko 435 otrok še zmeraj obiskuje kombinirane oddelke. Na osnovnih šolah poučuje 112 učiteljev, od katerih jih ima 82 srednjo izobrazbo, 7 višjo, 7 visoko šolo in 16 nedokončano fakulteto. Med učnim kadrom je 26 moških in 86 žensk. Po ves dan so učitelji zaposleni na podružnicah v Črešnjevci, Rožnem dolu, na Preloki, v Stari Lipi in Zaljah. Po vseh šolah imajo pouk v najmanj 2 izmenah, enoizmenski pouk pa imajo samo na osnovni šoli Semic.

ČRNOMALJSKI DROBIR

NOVA MLADINSKA GODBA je končno dobila nove instrumente. Za igranje pri godbi na piha la je prijavil precej, zlasti iz šol, k sodelovanju pa bi radi pritegnili še mladino iz podjetij. Meščani toplo pozdravljajo obnovitev mestne godbe.

SEMISKI MLADINCI se pod vodstvom Milana Pirša pridno pripravljajo za premiero Goldonijeve komedije »Stric Intas«. Računajo, da bodo pred domačim občinstvom nastopili že prihodnje nedelje.

ČRNOMELJ IMA 3804 prebivalcev. Po podatkih matičnega urada je bilo konec marca v Črnomlju 3804 ljudi, od tega 1804 moških in 1997 žensk. Od zacetka leta 1969 do 31. marca se je številno prebivalstva povečalo samo

Občinski praznik spet prestavljen?

Janez Žunič ponovno izvoljen za predsednika

Na prvi seji novoizvoljene odbora mestne organizacije ZZZB NOV v Črnomlju so za predsednika ponovno izbrali Janeza Žuniča, za podpredsednika pa Vilka Črnič. Razpravljali so o bodočem delu organizacije in predlagali, naj se občinski praznik spet praznuje na dan obletnice zasedanja SNOS 19. februarja, medtem ko naj 12. avgust ostane krajevni praznik mesta Črnomelj.

Razen tega bodo predlagali občinskemu odboru ZZZB in občinski skupščini, naj z odlokom določita zaščiten prostor za partizanski park, ki bi bil mestu potreben.

Na seji so sprejeli še nekaj pomembnih sklepov, med katerimi so: obnoviti zgodovinska obeležja in spominske plošče v mestu ter okolici, izdelati pravilnik za organizacijo civilnih pogrebov, organizirati komemoracijo za dan mrtvih in določiti na trgu prostor za muzejsko zbirko.

Za 1. maj bo mestna organizacija priredila izlet v Lokve, kjer je bil smrtno ranjen komandant glavnega štaba NOV Franc Rozman-Stane. Za šolsko mladino pa bodo organizirali krajevna tekmovanja v poznavanju zgodovine NOB v Beli krajini. Tri najboljše ekipe bodo dobile nagrade.

VILKO ČRNIČ

Prva seja nove skupščine

Za sredo, 23. aprila, je bila v Črnomlju sklicana prva seja novoizvoljene občinske skupščine. Dnevni red je predvideval volitve predsednika in podpredsednika skupščine, izvolitve članov komisij in svetov ter volitve poslancev v zbornice delovnih skupnosti zvezne in republiške skupščine. O seji bomo obširneje poročali prihodnjik.

Kdaj bo izšel prospekt?

Odbor za organizacijo letošnjega jurjevanja dela, prav tako posamezne komisije. Ugotavljajo pa, da delo celotne komisije za propagando ni najboljše. Medtem ko so posamezni člani zbrali že precej reklamnih oglasov za prospekt, pa nekateri doslej še niso nič naredili. Prospekt bi moral že kmalu v tisk, če pa zadolžitve ne bodo opravljene, bo zamuda. Za celotno organizacijo jurjevanja utegne imeti zamuda s prospektom slabe posledice.

Pet žensk se bo zavzemalo za kmete

V novi črnomaljski skupščini je samo pet varišic. Razen prof. Ane Jankovič, ki je bila odbornica že v dosedanji mandatni dobi, so vse druge prvič izvoljene. Vsem petim smo zastavili enako vprašanje: »Za rešitev katerih stvari se boste kot novoizvoljena odbornica predvsem zavzemali v skupščini?«

MIRA JURAJEVČIČ, uslužbenka v obratu BETI, Črnomelj: — Nimam še nobenih izkušenj v skupščinskem delu. Najbolj poznam razmere v gospodarstvu. Mislim, da se bomo morali zavzemati za večjo storilnost in boljše zasluge delavcev. Prav tako bo treba nekaj ukreniti, da bi izboljšali življenjske razmere kmetovalcev. Medtem ko smo na vseh drugih področjih

IRENA VRSJAJ, poslovodkinja v samopostrežbi Prehrane: — Najbolj potrebno je urediti preskrbo s kruhom tudi v popoldanskem času. Ko se bo poleti ob povečanem turizmu povečalo tudi povpraševanje po kruhu, bo problem še hujši. Razen tega menim, da je 25 let po vojni skrajni čas izboljšati položaj kmeta. Kmetje bi morali imeti manjše davke, morali bi jim dati možnost za nabavo strojev, pa bi mladino obdržali doma. Na kmetijah so zdaj samo stari ljudje, proizvodnja je majhna in zasluga ni. Samo v naši trgovini prodamo na tone sadja in zelenjave, kar vse vozimo iz Ljubljane. Zakaž ne bi organizirali prodaje domačih pridelkov?

ANA JANKOVIČ, profesorica na osnovni šoli: — Upira se mi že govoriti o stvareh s področja šolstva, ki jih že leta ponavljamo, a še niso urejene. O tem nočem več govoriti. Nova skupščina pa ima po mojem nalogo nadalje razvijati gospodarstvo, zažezati odhajanje v tujino in dati ljudem možnost, da bi se zaposlili doma. Dolžni smo nekaj narediti tudi za kmečke ljudi. Imam občutek, da z datjavami preveč pritiskamo na kmeta, namesto da bi vire občinskih dohodkov iskali na primer pri gostilničarjih.

FANIKA TOMAN, ravnateljica ozemletke v Dragatušu: — V skupščini se bom zavzemala za to, da bi šolstvo dobilo več sredstev, s katerimi bi izboljšali osebne dohodke prosvetnih delavcev in utrdili materialno osnovo šol. Izven mojega delovnega področja pa vidim problem v tem, da za ženske ni dovolj delovnih mest, v odročnih krajih pa sploh nimajo možnosti za zaposlitev. Mislim, da bi morala Vinica dobiti kak industrijski obrat, kajti samo zaradi ceste se turizem v tem kraju ne bo razvil. S tega področja ljudje množično odhajajo v tujino. Če ne bomo mlajših zadržali doma, tudi turizma ne bo. Kmečko prebivalstvo pa bomo lahko obdržali doma tako, da nudimo kmetu boljše delovne pogoje.

DRAGICA POVSE, uslužbenka v semiški ISKRI: — Ker sem prvič izvoljena v skupščino, niti ne vem, kakšne naloge nas čakajo. Zdi se mi pa, da se moramo predvsem boriti za izboljšanje položaja kmeta, za ureditev razmer v šolstvu in za nadaljnje vlaganje v gospodarstvo, da bi lahko zaposlili novo delovno silo. Med vsemi perečimi zadevami v občini pa je po mojem kmetijstvo najbolj potrebno pomoči.

RIA BACER

Za dragatuški praznik

5. maja bo minilo 25 let od bombnega napada na Dragatuš. V spomin na ta dan praznujejo vaščani krajevni praznik. Letošnje jubilejno praznovanje bo bolj slovesno, vendar ga bodo prestavili na 11. maj. Ta dan dopoldne bodo Dragatuščani sprejeli medse več poslancev, predstavnik občinske skupščine in občinskih družbenopolitičnih organizacij. V prosvetnem domu se bodo udeležili proslave, ki jo pripravila šola v sodelovanju s kulturno-prosvetnim društvom. ZZZB in drugimi organizacijami.

Poraba umetnih gnojil za 400 ton manjša

Medtem ko je 2475 kmečkih gospodarjev v letu 1967

pokupilo 1711 ton umetnih gnojil, pa so jih lani nabavili 400 ton manj. Za polovico je bila lani manjša tudi poraba semen, prav tako je močno nazadovale nakup kmetijskih strojev. Medtem ko so leta 1967 nakupili kmetje 70 kosilnic, so jih lani samo 23. V zadnjih dveh letih je KZ Črnomelj kreditirala nakup 6 traktorjev. Število zasebnih traktorjev je v občini že tolikšno, da lahko opravijo z njimi vse oranje, za druga kmetom le še kombajnira.

Menda je kriva nesloga

Prebivalci Obrha pri Dragatušu so že lani začeli delati cesto. Pripravili so precej kamna, vendar pa dela niso končana. Cesta je na nekaterih mestih kamnita, na nekaterih pa mehka, tako da je dostop z avtom še težji kot prej. Kdaj bodo delali naprej, še ni znano, pravijo pa, da bi že delali, če bi bila vas bolj slojna.

Planinski dom na Mirni gori je ob vseh praznikih dobro obiskan posebno za 1. maj. Ker pa ob domu ni primerne parkirne prostora, nastane vsakokrat gneča in problem, kako obrniti vozilo. Fotografija je bila posneta 1. maja lani najbrž pa letos ne bo nič drugače. (Foto: Polde Grahek)

Nedoslednost nam škoduje

Pred delavskim praznikom razgovor z zaslužnim sindikalnim delavcem Lojzeto Stariho: »Biti moramo bolj odločni!«

Lojze Stariha iz Črnomlja je eden izmed najbolj prizadevnih sindikalnih delavcev v povojnem času. Rodil se je 1922 v Moverni vasi pri Semicu, že leta 1942 pa je začel delati za NOB. Pred dnevi mi je pravil, kako je postal invalid in se začel ukvarjati s sindikalnim delom.

— Ze leta 1944 sem imel na težavnem pohodu iz Notranjske v Suho krajino težave z nogo. Medtem ko smo napadali Kočevje, sem moral v bolnišnico. V Kočevskem Rogu sem bil dvakrat operiran. Zatem sem se še lahko boril, a noga je bila vedno slabša. Ze po osvoboditvi, ko sem bil še aktivni oficir, sem moral spet v bolnišnico. Ni bilo druge pomoči, morali so mi nogo amputirati. Po demobilizaciji 1948 sem bil še nekaj časa doma na okrevanju, potem sem bil 4 leta v službi na okrajnem komiteju v Črnomlju, od 1958 do 1966 pa sem bil tajnik občinskega sindikalnega sveta, več let pa tudi član republiškega odbora ZVVI. 1966 sem bil upokojen a še zmeraj delam v sindikatu kot predsednik nadzornega odbora ObSS. Imam pa še nekaj funkcij pri ZZZB, in v drugih organizacijah.

— Kakšna je razlika med delom sindikata pred leti in danes?

— Zmeraj imamo toliko nalog in akcij, da delu nismo kos, zato skoro nobene naloge nismo mogli dosledno

izpeljati. Mislim, da nam to škoduje.

— Kaj je po vašem danes prvenstvena naloga sindikata?

— Zahtevati od odgovornih ljudi, da organizirajo delovni proces tako, da bo delavcu omogočena večja storilnost, v zvezi s tem pa tudi večji osebni dohodek. Posebno pri nas v Beli krajini so zasluzki delavcev nizki, zato tudi toliko ljudi odhaja v tujino. Za ureditev teh stvari se moramo odločno zavzemati, pa bo marsikaj drugače.

R. B.

Boj proti tujkam

»Tovariši,« se je oglašil na zadnji občinski kandidacijski konferenci v Črnomlju Jože Vidmar-Nace iz Semic. »Kako morete zahtevati od naših kmečkih odbornikov, da razpravljajo v skupščini o plačani realizaciji, o sanacijskem programu, o infrastrukturi, o kapitalni izgradnji itd., če jim nihče ne razloži, kaj to pomeni. Povrh vsega hočete še, da bi o tem poročali svojim volivcem. Dokler bo v občinskem gradivu, ki ga dobijo odborniki, tako učen in popačen domači jezik in dokler bo v njem mrgoleto tujk, ne pričakujte, da se bodo ljudje bolj oglašali!«

V tem tednu možnost ugodnega nakupa ženskega, moškega in otroškega perila s 40-odst. popustom ter belega blaga za posteljino v ostankih pri

»Deletekstil« ČRNOMELJ

NOVICE črnomaljske komune

Koviljke ni moč ujeti

Storilnost Koviljke Matjašič, strojne šivilje v tovarni BETI, je že izredna - Kolektiv ji je izročil posebno priznanje za delo!

Dobrih šest let je minilo, kar je Koviljka Matjašič sedla za šivalni stroj v tovarni BETI. Ves čas velja za eno najboljših šivilj, razen tega pa je njena storilnost padla v oči celotnemu kolektivu. Vsak mesec presega normo, po navadi za 50 odstotkov. Za njeno prizadevnost pri delu jo je kolektiv že nagradil s posebnim priznanjem.

On dan sem bila pri njej v tovarni. Večja skupina delavk je šivala kopalne obleke za otroke. V osmih urah morajo po normi obrobiti 336 otroških kopalnik ali 225 moških kopalnih hlač, tovarišica Koviljka pa je spet naredila mnogo več.

Koliko otroških kopalnih oblek je šlo včeraj skozi vaše roke?

Sturisto sem jih obrobila. Pa saj to ni nič posebnega, — je še pridala.

Kot najboljšo delavko v tovarni vas ljudje že pozna-

jo. Kako živite onstran tovarniških zidov? Imate družino, otroke?

— Živim v Metliki in imam družino. Sinček Robert bo kmalu star dve leti, mož pa je mehanik v Novoteksu. Ker imam majhnega otroka in nikogar od svojcev, da bi ga pazil, so mi v tovarni začasno pomagali s tem, da lahko delam samo v popoldanski izmeni. Dopoldne pazim otroka jaz, popoldne pa mož.

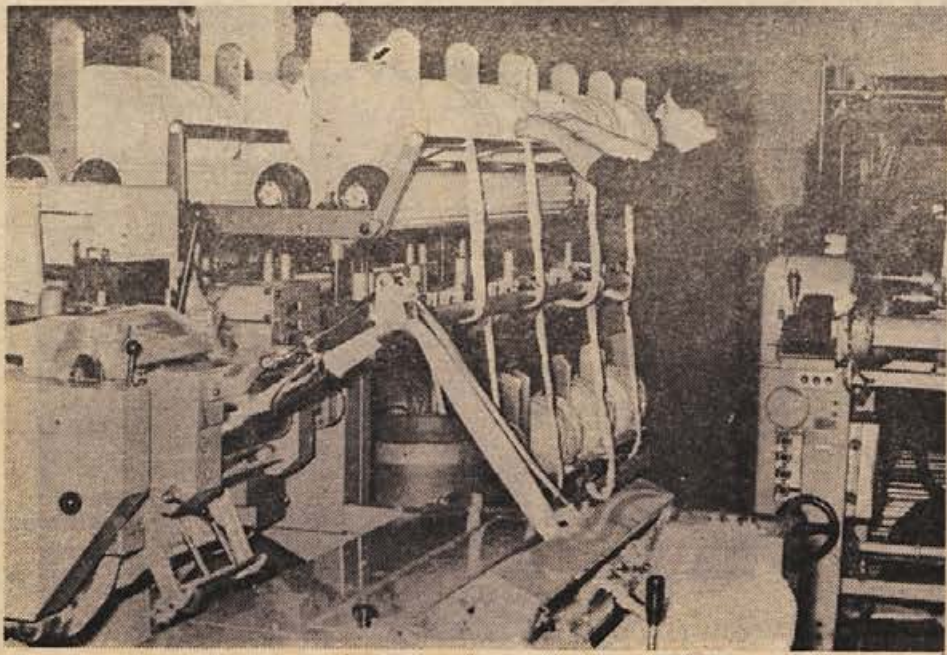
— Vam je nerodno odgovoriti na vprašanje, koliko zaslužite na mesec s svojo pridnostjo?

— Zakaj bi mi bilo nerodno! Vedno prinesem domov čez 1000 dinarjev.

— Ali ste zadovoljni v poklicu in z življenjem doma?

— Zelo sem zadovoljna, — je rekla, pri tem pa ji je ušel prisrčen nasmehek. Nisem dvomila o njenih besedah.

RIA BACER

V metliški Novoteksovi predilnici imajo naj sodobnejše predilne stroje. Raztezalka (na sliki), ki so jo uvozili iz Italije, sodi med zadnje dosežke v tekstilni industriji (Foto: S. Dold)

POSLOVNO LETO SO LEPO ZAKLJUČILI

Uspeh jim je velika spodbuda

Komunalno podjetje Metlika je povečalo svoj letošnji plan, čeprav bo število zaposlenih ostalo isto - O njihovih lanskih uspehih in o letošnjih načrtih smo se pogovarjali z direktorjem Matijem Jermanom

Dolga zima se je vendarle umaknila in slednjic le dopustila, da so delavci Komunalnega podjetja v Metliki začeli opravljati tudi nekatera zunanja dela. Ker so si postavili letos visok plan, kar 5.200.000 din, bodo morali hiteti z delom, če ga bodo hoteli uresničiti. V prvih mesecih letos so opravljali tista dela, za katera so že imele sklenjene pogodbe. Prav zdaj urejajo vodovod v Metliki, dokončujejo pa tudi novo stavbo Doma počitka. Letos nameravajo graditi v Metliki še nov stanovanjski

blok, uredili bodo vodovod in Dom počitka, nekaj del pa bodo opravili tudi pri zasebnikih. V letošnjem letu bodo preuredili tudi svoje obratne prostore, ki so prejemajni in dotrajani. Pri Dolenjski banki in hranilnici so zaprosili za posojilo 550.000 din. Sklenili so, da bodo svojim delavcem izboljšali delovne pogoje, prenovljena stavba pa bo popejšala tudi podobo Metlike.

Zdaj je pri Komunalnem podjetju zaposlenih 90 ljudi. V letošnjem letu ne bodo je mali novih delavcev, ker so

se odločili, da bodo nabavili nekaj nove strojne opreme, ki bo olajšala delo nekaterim delovnim skupinam.

Delavci Komunalnega podjetja vsako leto še pred pričetkom sezone urejajo tudi parke in zelenice in mestne ulice in tako poskrbijo, da je podoba mesta lepša. Čeprav letošnji občinski proračun še ni sprejet in še ne vedo koliko denarja jim bodo dodelili, so namenili letos za urejanje parkov in zelenic 8.000 din, za najrazličnejše druge stroške 3.000 din, za pranje ulic pa kar 10.000 din.

Letošnji plan je obsežen, vendar pa ni neuresničljiv. Ze v lanskem letu so delavci Komunalnega podjetja pokazali, da znajo uspešno poslovati. Imeli so 3.800.000 din prometa, 250.000 din pa so namenili za sklade. Tudi osebni dohodki so bili dobri. Povprečni osebni dohodek je znašal 898 din. Poslovno leto so lepo zaključili in to jim je samo spodbuda za nadaljnje delo.

M. P.

Novi šef davčne uprave

Občinska skupščina Metlika je na zadnji seji imenovala za novega šefa davčne uprave Zvonka Hanzljo, ki je bil dolgoletni knjigovodja kmetijske zadruge Metlika.

Skupina mladih

Di. gr.

Zadnja leta je amatersko igrarstvo v Metliki zamrlo. Ljudje, ki so se včasih s tem ukvarjali, so pomrli ali pa nimajo več moči. Med mladimi je v zadnjem času vznikla želja ustanoviti novo igralsko skupino, saj je v mestu dovolj nadarjenih. Skupina, ki bi pripravljala igre, bi lahko skrbela tudi za proslave. Želje in dobra volja sta torej tu, vsi drugi pa bi morali pokazati razumevanje, ker se v Metliki dostikrat zgodi, da amaterskim skupinam za trud ne pokažemo niti kanca hvaležnosti.

ni

V Velenje bo šlo 150 Metličanov!

ZZB Metlika je organiziralo izlet v Velenje, kjer bo 27. aprila slovesna proslava ob ustanovitvi OF. Doslej se je za ta izlet prijavilo že 60 ljudi, računajo pa, da se bo slovesne proslave udeležilo več kot 150 Metličanov. Cena izleta je 30 din, udeleženci pa se bodo v Velenje odpeljali z avtobusom podjetja »Gorjancje iz Novega mesta.

Dr. Franc Strmčnik v Metliki

V nedeljo, 20. aprila, je bil na metliški osnovni šoli roditeljski sestanek. Zbranim staršem je predaval o vzgoji otroka v družini tudi eden izmed vidnejših slovenskih pedagogov dr. France Strmčnik. Predavanje je bilo zanimivo in koristno. O uspehih svojih otrok pa so se starši zanimali pri razrednikih.

Prvo znanje — v mali šoli

150 otrok iz Metlike in okoliških vasi obiskuje dvakrat na teden malo šolo, ki jo vodi vzgojiteljica Manja Fuks. Pouk se je začel 24. marca in bo obsegal 80 šolskih ur. Mali učenci, ki se pripravljajo na vstop v šolo, že znajo lepo risati in pisati. V nekaj šolskih urah so spoznali, kako se bodo morali vesti v šoli in kako se bodo morali učiti. Starši so letos za malo šolo prispevali 45 din, preostali potrebni denar pa bo dala TIS.

Umetno osemenjevanje se je obneslo

V letu 1968 je bilo v metliški občini umetno osemenjenih 255 plemenic več kot v letu 1967, odstotek prgonitev pa se je zmanjšal za 1,3 odst. Prvič je bilo osemenjenih 1.123 plemenic, v 231 primerih pa so postopek ponovili. Ugotovitev, da je na območju občine zajetih v umetno osemenjevanje več kot 90 odst. vseh plemenic, pomeni svojevrsten rekord.

SPREHOD PO METLIKI

■ AVTO PREVOZNO PODJETJE »METLIKATRANS«, ki mu je občina dodelila v uporabo gradbeni material Radmanove hiše na križišču črnomaljske ceste, je prejšnji teden pričelo to hišo podirati. Tako bodo lahko pričeli urejati križišče, čim bodo zagotovljena potrebna denarna sredstva. Podjetje Metlikatrans bo dobljeni gradbeni material uporabilo za graditev svojih garaž v Rosalnicah.

■ NA ZADNJI TRZNI DAN je trgovec z juga pripeljal na trg poln kamion dobrih jabol, ki se jim je cena sukala glede na kvaliteto od 1,60 do 2,50 dinarjev. Nazaj grede je moža nad Suhorjem čakala nesreča, saj se je na preglednem ovinku s praznim kamionom zaletel v naproti vozeči tovornjak.

■ IGRALSKA SKUPINA PROSVETNEGA DRUŠTVA iz Črnomaljske je v soboto, 19. aprila zvečer, gostovala v Metliki s Spewackovo komedijo Naši trije angeli. Igralci so se pod strokovnim vodstvom igralca ljubljanske Drame tov. Dareta Valiča lepo živeli v vloge in zaigrali vedro in sproščeno. Vsekakor je družina resen kandidat za eno izmed nagrad v Zupaničevem igralskem natečaju.

■ ZANIMANJA ZA LATERNO MAGIKO praškega gledališča, ki bo prihodnji teden gostovalo v Ljubljani, je precej tudi v Metliki. Če se ne bodo ljudje odločili za skupinski obisk, ki bodo vsaj posamezniki ogledali znamenite praške umetnike, ki v svojem programu posredujejo zdražujejo elemente gledališča, kina, trika in montaže.

metliški tednik

Koviljka Matjašič pri delu

* * *

Jože Dular:

Ob stoletnici metliškega gasilstva

1869 - 1969

* * *

požarno brambo vodili nadpoveljnik in njegov namestnik, štirje podpoveljniki in njihovi namestniki, blagajničar, nadzornik gasilnega orodja in priprav, zapisnikar in še posebej blagajničar bratovske blagajnice (skladnice). Nadpoveljnik je bil vsakokratni župan mesta Metlike, ki je na zunaj zastopal požarno brambo, medtem ko so njegovega namestnika blagajničarja, nadzornika orodja in zapisnikarja volili vsi aktivni člani. Štiri podpoveljnike in njihove namestnike pa si je iz svoje srede izvolil vsak oddelek moštva. Te volitve so bile vsako leto.

Na gasilski praznik — Florijanovo, 4. maja 1874, so bile prve volitve metliške požarne brambe po novih pravilih. Za poveljnika so člani soglasno izvolili Ferdinanda Zalokarja, za njegovega namestnika pa viteza Josipa Savinška. Hkrati so izvolili seveda tudi vse druge funkcionarje.

Ze naslednje leto si je požarna

FERDINAND ZALOKAR

bramba nabavila društveno zastavo, ki ji je 23. maja 1875 kumovala Karolina pl. Savinškova. Zastavo iz rdečega blaga in okrašeno z zlatimi resicami je na eni strani krasila Florijanova podoba, na drugi strani pa metliški mestni grb z gasilskimi znaki. Kdo je izdelal zastavo in kje so jo kupili, ni znano. Ohranjeno pa je sporočilo, da je bila ob tej priložnosti v mestnem logu velika ljudska veselica, ki so se je udeležili tudi gostje iz Karlovca. Veselo razpoloženje je zmotil plat zvona, ki je klical gasilce, da so hoteli reševati goreče poslopje Franca Zalokarja na pristavi pri Sv. Roku.

V letu 1876 so se začela med člani trenja, zato je spomlad poveljnik Ferdinand Zalokar odstopil. Metliški občinski zastop je v aprilu imenoval poseben komite štirih članov, ki naj razčisti vsa nesoglasja. Ti so to storili, toda v nečem so se razhajali. Medtem ko so se trije strinjali, naj bo prvi poveljnik vsakokratni župan mesta Metlika, je predlagal četrti — Anton Navratil — naj se za poveljnika in njegovega namestnika izvolita dva prizadevna gasilca, medtem ko naj bi bila občina le varuh protipožarnih priprav in društvenih pravil.

V novembru 1876 je bil na izrednem občnem zboru soglasno izvoljen za gasilskega poveljnika ali vojvodo Anton Navratil. Izvolitev tega narodnjaka — kasnejšega deželnega poslanca in častnega meščana metliškega — ki je hotel vnesti v društvo slovensko dopisovanje in poveljevanje ter moštvo strokovno izvežbati, pa ni bila všeč županu Feliksu Hessu, ki je na občinski seji 8. decembra 1876 po predhodnem sporazumu z nekaterimi člani požarne brambe sklenil, da Navratilovo prostovoljno ognjegasno društvo popolnoma podredi mestni občini in ga spremeni v požarno policijo. Službeni jezik naj bi še naprej ostal nemški.

Prva seja nove skupščine

Včeraj se je sestala na prvi seji nova skupščina, ki jo prav tako kot dosedanjo sestavlja 45 odbornikov občinskega in 45 odbornikov zbora delovnih skupnosti. Na ločenih sejah so na obeh zborih najprej izvolili predsednike zborov, nato pa so skupaj s 40 izvoljenimi delegati odborniki na skupni seji volili republiške in zvezne poslance. Po tej točki so poslušali poročilo občinske volilne komisije o izidu volitev, odborniki so dali svečano odborniško izjavo, izvolili predsednika in podpredsednika skupščine ter imenovali in izvolili člane svetov in komisij.

Bogdan Osolnik med gimnazijci

Tov. Bogdan Osolnik, direktor Inštituta za zgodovino delavskega gibanja iz Ljubljane in zvezni poslanec je imel 22. aprila na novomeški gimnaziji razgovor z gimnazijci o stališčih in sklepih IX. kongresa ZKJ in o odprtih družbenih vprašanjih našega časa. Razgovor je bil eden iz niza, za katerega je dogovorjen z gimnazijci novomeške gimnazije.

Slavnostna seja ob 50-letnici

V počastitev 50-letnice KPJ bo jutri, 25. aprila, v Domu JLA v Novem mestu ob 18. uri slavnostna seja občinske konference ZK, občinskega sindikalnega sveta in občinske konference ZMS. O poslanstvu KP, o njenem delu, uspehih in nalogah bo na seji govoril Niko Silih, predvojni partijski delavec in organizator mladine na Dolenjskem. Na slavnostno sejo so povabljeni stari revolucionarji, partijski, sindikalni in mladinski delavci iz predvojnega obdobja ter vodstva družbeno-političnih organizacij.

Vabilo na maturantski ples

Maturantje gostinske šole v Novem mestu vabijo na maturantski ples, ki bo v soboto, 26. aprila, na Otočcu. Igral bo ansambel »Uniona«, poje pa Andreja Zupančič. Predprodaja vstopnic je v Novem mestu v restavraciji »Brega«, v Trebnjem v gostilni GRMADA, v Brezicah pa v kavarni. Vljudno vabljeni!

Pogled v prodajalno BOROVA, kjer je pred prodajnim pultom komaj za 1 m prostora za stranke, svetlobo pa dajejo električne svetilke (Foto: M. Jakopec)

Premajhen prostor za 1,4 milijona

Težave majhne prodajalne, ki s 4 prodajalci na 60 kv. metrov prostora ustvarja na leto z obutvijo 1,4 milijona din prometa – Kot jara kača dolg boj za preureditev ali novo gradnjo, čeprav imajo denar

Prodajalna BOROVO na Cesti komandanta Staneta v Novem mestu se že 15 let, odkar je BOROVO spet prevzelo svojo trgovsko mrežo, stiska na 60 m² prodajnega prostora in 11 m² skladišč. V tem majhnem prostoru, ki dobiva le malo svetlobe skozi izložbena okna, ustvarjajo 4 prodajalci in 1 vajenec za 1,4 milijona prometa na leto. To pomeni približno 35.000 parov obutve. Koliko škatal je treba odpreti, preden je toliko parov prodanih, koliko nasvetov dati stranki, koliko parov pomeriti in na koliko vprašanj odgovoriti, pa najbolje ve 5-članski kolektiv. Morda se jim bo prihodnje leto nasmehnila sreča in bodo končno le začeli prodajati v novi ali pa vsaj preurejeni in prostornejši prodajalni?

V novomeški prodajalni BOROVO se res vprašujejo, kdaj bodo odrešeni. Delati v pretesnem prostoru ob luči električnih svetilk, brez zrachenja, brez sanitarnih prostorov, v pogojih, ko vrata tako zijajo, da se v prodajalni neprestano nabira prah na obutvi, ko je treba brisati prah v izložbah vsak teden, ne, to res ni prijetno. 1,4 milijona din prometa na leto ali največji promet med vsemi novomeškimi prodajalnami obutve, in to v tako slabih pogojih, je velik delež, ki ga prispeva kolektiv.

Pogajanja in pogovori za novo gradnjo ali preureditev in povečanje sedanjih prostorov se vlečejo že celih 10 let.

Leta 1966 je imelo BOROVO pripravljenih 28 milijonov Sdin za preureditev ali novo gradnjo, do uresničitve pa ni prišlo. Nekaj vzroka je gotovo tudi v tem, da ima BOROVO precej veliko trgovsko mrežo in da je v Jugoslaviji dovolj krajev, ki z veseljem takoj sprejmejo ponujeni denar ter ga porabijo za preureditev prodajalne. Sodobna prodajalna pomeni večji promet, to pa pomeni tudi večji dohodek za področno občino. Človek bi rekel, da v Novem mestu sodimo drugače.

Borovo je pripravljeno povrniti DOMINVESTU naložbo v 12 zaporednih mesečnih obrokih. V prvi vrsti so za novo gradnjo, ker pa sami ne bi potrebovali cele poslovne

stavbe (potrebujejo le 250 kv. metrov prodajnega prostora), so pripravljeni poiskati soinvestitorja. Graditi pa želijo samo na Glavnem trgu in na Cesti komandanta Staneta do Ljubljanskih vrat in prosijo za lokacijo.

V primeru preureditve in povečanja dosedanjih prostorov so za razširitev prodajalne na hodnik, za ureditev skladišča v I. nadstropju in za ureditev dohoda v stavbo z zadnje strani. Da bi bilo to uresničljivo, je treba zagotoviti eni stranki stanovanje, del stavbe pa odkupiti od lastnika. Takšen postopek se rad zavleče, zato je treba hiteti. Upajmo, da bo DOMINVEST zmogel nalogo, ki je pred njim, in da bo prodajalna BOROVO prihodnje leto rešena svojih težav.

M. J.

Dodatek mora ostati!

Ravnatelji osnovnih šol v novomeški občini zahtevajo poprave v delitvi denarja iz sklada temeljnega izobraževalne skupnosti

Ravnatelji osnovnih šol in drugih zavodov, ki jih financira novomeška izobraževalna skupnost, so 14. aprila v Novem mestu razpravljali o delitvi sredstev za izobraževanje in vzgojo po predlogu izvršnega odbora izobraževalne skupnosti.

Povračilo za osebne dohodke prosvetnih delavcev je izvršni odbor izračunal na podlagi tedensko opravljenih pedagoških ur, režijske stroške pa tako, da je vrednost pedagoških ur povečal za 20 odstotkov.

Udeleženci razprave so menili, da si manjše šole s takó odmerjeno vsoto za režijo ne bodo kdove kako pomagale. Ravnatelj osnovne šole Prevole je dejal, da bodo morali pri njih odpustiti šolsko kuharico, če bo obveljal predlog izvršnega odbora.

V razpravi so poudarili, da bo treba zlasti manjšim šolam zagotoviti več denarja za režijske stroške, ob tem pa praviti tudi ključ za delitev denarja za materialne izdatke.

Navzoči so imeli hude pri-

I. SAB dobi spomenik

Na Laščah pri Dvoru bo 8. junija I. slovenska topniška brigada, ki ima domicil v novomeški občini, prejela 25-letnico ustanovitve. Na zboru preživelih borcev te brigade bodo odkrili tudi spomenik I. SAB. 7. junija bodo picnirji osnovnih šol Prevole, Žužemberk in Dolenjske Toplice odšli na pohod po poteh topniške brigade. Predvideno je tudi, da bodo 14. maja v počastitev dneva mladosti podelili osnovni šoli Prevole in njenemu pionirskemu odredu ime I. SAB.

Pojasnilo

K opisu reševanja pok. Dušana Bana, o čemer je poročal Dolenjski list v št. 15 od 10. aprila pod naslovom »Nabiral vijolice in utonil«, daje Poklicna gasilska enota Novo mesto naslednje pojasnilo:

8. aprila smo bili nekaj minut čez 17. uro obveščeni po telefonu o tem, da je padel otrok v Teško vodo in da se utaplja. Pet minut nato smo bili z reševalnim avtomobilom in ustrezno reševalno opremo že na kraju nesreče. Po 5-minutnem iskanju smo ob 17.10 potegnili utopljenčkovo trupelce iz vode. Trupla torej nismo iskali eno uro in pol, pač pa le 5 minut. Prebivalstvo opozarjamo, naj v primeru požara ali kakršne koli nesreče, v kateri je potrebna pomoč naše gasilske enote, kliče samo številko 93 (brez drugih številki), ker imamo stalno dežurno službo.

Poklicna gasilska enota Novo mesto

ZADNJA SEJA PREJSNJE OBCINSKE SKUPSCINE

Storili smo največ, kar smo mogli

Lanski gospodarski dosežki so preseglji vsa pričakovanja – Več podjetij je za nekajkrat povečalo amortizacijo – Industrija izvažja že petino vse svoje proizvodnje na tuja tržišča

8. aprila je bila na Otočcu zadnja seja občinske skupščine pred potekom mandata sedanjih odbornikov. Tudi tokrat so resno razpravljali o pomembnih stvareh in ugotovili, da so v zadnjih dveh letih storili največ, kar so mogli, občina pa je ob tem doživela lep napredek. Razen poročila o uspehih lanskega leta in o načrtih za 1. 1969 je bilo na dnevnem redu še več točk: poslušali so poročilo komisije za družbeno nadzorstvo o njenih ugotovitvah glede stanja v komunalnih organizacijah posebnega družbenega pomena, razpravljali o poročilih o delu skupščinskih organov ter organov uprave v zadnjih dveh letih ter rešili več upravnopravnih zadev.

Lanski razvoj in gospodarski dosežki v občini so preseglji vsa pričakovanja, čeprav je bil že v začetku leta planiran velik porast proizvodnje. Celotni dohodek se je povečal namesto za 18,1 odst. kar za 31,9 odst., družbeni proizvod namesto za 17 odst. kar za 28,4 odst., delovne organizacije pa so ob tem zelo gospodarno ravnale z ustvarjenimi sredstvi. Dohodek za delitev se je povečal za 22,4 odst., skladi za 20,3 odst., denar, ki ostane za podjetniško dejavnost in naložbe, pa za 40 odst.

Pohvalili so večja podjetja, ki so lani nekajkrat povečala amortizacijo. Naložbe v vrednosti 30 milijonov din so bile prav tako znatno presežene, saj so podjetja razen 37,5 milijona lastnega

denarja porabila v ta namen še 20 milijonov kreditov. Največ težav je bilo lani z obratnimi sredstvi. Zadolženost se je v primerjavi z 1. 1967 še povečala. Konec leta so bile terjatve do kupcev za 44 odst. večje kot obveznost do dobaviteljev, to pa zneslo v denarju 40 milijonov.

Tudi izvoz je presegal vsa pričakovanja. V primerjavi s tistim v 1. 1967 je bil za 70,5 odst. večji, industrija pa izvažja že dobro petino vse svoje proizvodnje na tuja tržišča.

Lanski uspehi so dobra podlaga za letošnje načrte. Gospodarstvo se je že razvilo do stopnje, ki je značilna za razvito družbo. Letos naj bi se celotni dohodek povečal za 33 odst., družbeni proiz-

vod za 16 odst., dohodek za delitev pa za 18 odst. Največ pozornosti bo treba usmeriti v povečevanje obratnih sredstev, da bi ublažili in zmanjšali zadolženost. Naslednja pomembna naloga pa bo priprava srednjeročnega in dolgoročnega programa razvoja občine.

Ob koncu poročila o delu skupščine v njeni mandatni dobi je predsednik Franci Kuhar poudaril, da je bilo v zadnjih dveh letih doseženo veliko, čeprav načrti, zastavljeni za 4 leta, niso uresničeni, ker se skupščina posavlja že po dveh letih. Vsem odbornikom, skupščinski organom in posameznikom, ki so sodelovali pri obsežnem delu, se je predsednik nato zahvalil.

M. J.

Nace Golob o mednarodni politiki

Medobčinski svet ZK Novo mesto priredi danes ob 16. uri v dvorani sindikalnega doma v Novem mestu predavanje o mednarodni politiki v svetu. Predaval bo Nace Golob, vodja kabineta člana izvršnega biroja CK ZKJ Miljalka Tošoroviča.

NOVO MESTO V PODOBI

Stari most ob južnem vhodu v mesto

Stari leseni most ob nekdanjem južnem vhodu v Novo mesto je stal za streljaj nad sedanjim železnim kandidjskim mostom. Desno ob mostu na kandidjski strani je bila mitnica, levo pred mostom na mestni strani pa kapelica Janeza Nepomuka. Približno od leta

1600 je bil na tem mestu brod, s katerim so prevažali ljudi in blago v mesto. Ko pa so začele groziti vojne nevarnosti, zlasti turški napadi, so postavili most, ki so ga pred 70 leti, ko so postavili sedanjega, podrli.

Govorimo naravno in jasno!

Poslušam ga, ko govori: — Zaradi reševanja nastajajočih problemov je potrebno, da se uredi delovni čas zaposlenih s tem, da se zaposli več delavcev in da se da zaposlenim proste delovne dni v času, ki jim pripadajo. Rešiti je treba tudi probleme neurejenih prostorov. S posluževanjem statutarnih načel in pravilnikov je zmanjšati anomalije tako posameznih članov kolektiva, kakor tudi vodečih ljudi. Naš pogovor je bil namenjen sodelovanju pri razreševanju nekaterih skupnih problemov. Ugotovljamo, da je treba vsebinsko in metode dela približati

konkretni praksi. Z akcijo, ki jo vršimo, bomo hitreje rešili marsikak problem...

To je tretjina tega, kar je povedal. To se ponavlja na mnogih sestankih. Delovno ljudstvo, ali razumeš takšno govorico? In ti, tovariš, ali govoriš tudi doma tako? Ali rečeš ženi: »Izvršimo kosilo, da bomo razrešili naš skupni problem lakote!« Govori torej na sestanku tako, kot govoriš doma, prisluhni živi in kleni kmetovi govorici, pa bomo vsi radi hodili na sestanke in tudi politično delo bo šlo v klasje!

M. JAKOPEC

Novih strojev ni kam dati!

Ker se šentjernejškemu mizarškemu podjetju PODGORJE še ni posrečilo urediti vprašanja glede zemljišč, ki jih potrebuje za nove prostore, bo moralo z gradnjo počakati še eno leto. Računajo, da bodo to lahko rešili do jeseni, ko bo pripravljena tudi tehnična dokumentacija, in da bi bil pričetek del prihodnje pomlad.

Letos so povečali proizvodnjo za 10 odstotkov, največ, kar so mogli. Kupili bodo še pet novih strojev, ne upajo pa, da jih bodo lahko že letos uporabili, ker jih ne bodo mogli kje namestiti.

Kooperacija je za PODGORJE tudi letos pomembna in zavzema že 30 odstotkov vse njegove proizvodnje. Podjetje sodeluje z lesnim kombinatom NOVOLES, za katerega dela poljedelke, prečno vitrine in komode.

na in zavzema že 30 odstotkov vse njegove proizvodnje. Podjetje sodeluje z lesnim kombinatom NOVOLES, za katerega dela poljedelke, prečno vitrine in komode.

Analiza o prostih delovnih mestih

Analitska skupina Komunalnega zavoda za zaposlovanje v Novem mestu je začela izdelovati analizo, ki bo pokazala, koliko prostih delovnih mest bo na koncu šolskega leta za letošnje maturante srednjih šol ter diplomante višjih in visokih šol. Analizo izdelujejo s pomočjo prijav o prostih delovnih mestih za pripravnike, ki jih ob začetku leta pošljejo delovne organizacije.

Pri Miklavžu spet odprto

Poštinski dom IMV pri MIKLAVŽU na Gorjancih je od sobote, 19. aprila, spet redno odprto za vse obiskovalce. Cesta je prevozna, medtem ko je za smučanje še dovolj snega. V gostilni vas bodo postregli s domačim kruhom, klobasami, šinjem in šunko ter pravim cvičkom.

Pri Gospodični spet odprto!

Planinsko društvo Novo mesto obvešča, da bo kočja pri Gospodični na Gorjancih spet odprta od 1. maja dalje. Za obisk se priporoča!

300 popolnoma razbitih fičkov

Vedno več prometnih nesreč na cestah, škoda pa se povečuje v res gromozanske številke — Kje vzeti denar za vso to škodo?

Ne gre za izjemno prometno nesrečo, zato naj se vam ne jezijo lasje! Res pa gre za 300 popolnoma razbitih fičkov. 300 fičkov je namreč vrednih približno 4,5 milijona din. Toliko pa je novomeška zavarovalna enota SAVA izplačala lani zavarovancem za avtomobilsko škodo in njene posledice. Poškodovanih avtomobilov je bilo seveda več kot 300, vedno več jih je, in resno se moramo vprašati, do kdaj tako?

Zdaj, ko smo se že opravičili za malce nenavaden našov, lahko nadaljujemo z resnim pomenkom. V novomeški enoti zavarovalnice SAVA je bilo lani za vse vrste zavarovanj vplačanih 12.727.000 din premij, hkrati pa je enota izplačala za 11.328.000 din škode ali 87 odstotkov vseh premij. Ker pa mora enota po zakonu odvajati za kritje starih izgub 10,1 odst. od izplačane škode, je porabila lani 98,60 odst. vseh premij.

Največ dela je s tako imenovanimi različni zavarovanji, komor štejejo zavarovalna avtomobilov, avtomobilske odgovornosti (škoda na drugih vozilih in stvarih), strojelomni itd. V te namene so zavarovanci vplačali lani 3.427.000 din premij, škode pa je bilo izplačanih iz tega naslova 4.588.000 din ali 131,83 odst. premij. Pri teh zavarovanjih je torej zavarovalnica v precejšnji izgubi. Zasebni in družbeni sektor

sta si po vplačanih zavarovalnih premijah približno enaka. Toda zasebni sektor je lani porabil za storjeno škodo 114,92 odst. vplačanih premij, družbeni sektor pa kar 146,25 odst.

Bencinska črpalka bo v Vavti vasi

Letos bo zrasla v Vavti vasi na desni strani ceste Novo mesto—Dolenjske Toplice nova bencinska črpalka. Prvotna lokacija za bencinsko črpalko na križišču v Straži ni bila odobrena. Republiški urbanistični inšpektor ni dal soglasja za to lokacijo, ker je menil, da je železniška proga preblizu. Podjetje Dominvest iz Novega mesta je poiskalo nov prostor nasproti osnovne šole v Vavti vasi. Zemljišče je že odkupljeno, tudi lokacijska dokumentacija je izdelana. Čakajo le še na soglasje republiškega urbanističnega inšpektorja.

Ni več zanimanja za konje in voznika; potniki čakajo na hitrejšo prevozno sredstvo. Pred 50 leti pa ni bilo tako! To zgovorno kaže podoba na hiši pred avtobusnim postajališčem na Dvoru. Časi se spreminjajo, ravno tako tudi navade ljudi... (Foto: Slavko Dokl)

PIONIRJEVI gradbinci ob morju

Gradbena sezona se je podaljšala čez vse leto, ker ob morju ni zime — Z vestnim in cenanim delom so osvojili obalo

Odvisnost od letnih časov in vremena je bila do pred nekaj leti stvar, ki je močno peklila PIONIRJEVE gradbince. Z delavci so bile od nekdanje težave, povečevale pa so se tudi zato, ker jih je bilo treba pozimi, ko ni bilo dela, odpuščati in vsako pomlad znova iskati, priučevati in učiti. Zadevo so rešili z gradnjami ob jadranski obali. Tam ni zime in graditi je mogoče čez vse leto. Pred tremi leti so pri PIONIRJU prvič preselili del svojih zmogljivosti pozimi v Opatijo in Bakarski zaliv, predani so začeli graditi v Sibeniku in letos nadaljujejo na otoku Hvaru. Gradijo turistično-gostinske objekte in je odtlej vse leto dovolj dela.

Tako zlahka, kot teče ta pripoved, seveda ni šlo. Najprej si je bilo treba s konkurenčnimi ponudbami priboriti delo in prostor ob obali. Se prej pa je bilo treba rešiti zelo težka vprašanja prevoza materiala in opreme iz Novega mesta do gradbišč ob Jadranu, nastanitve in prehrane delavcev itd. Vse to povečuje stroške in tudi to

je PIONIRJEVE gradbince sililo k sodobnejšim načinom dela.

Ob jadranski obali jih zdaj že poznajo. Če se pojavi PIONIR s svojo ponudbo, je investitorjem znano, da je to zanesljivo gradbeno podjetje, ki gradi poceni, dobro in se natančno drži dogovorjenih rokov. Roki dograditve pa so zelo pomembni prav pri turističnih gradnjah, kjer je investitorju veliko do tega, da bi bil hotel zgrajen do turistične sezone.

Letos so PIONIRJEVI gradbinci začeli gradnjo na otoku Hvaru. Temeljita pripravljala dela so se začela že v zgodnji spomladi lanskega leta. Hvar je otok, oddaljen nekaj manj kot 60 km od obale. Vse potrebno je bilo treba najprej zvoziti po cestah, preložiti na ladje in na otoku znova zložiti na obalo. Ob gradbišču so si na Hvaru morali urediti zasilno pristanišče.

Predračunska vrednost gradenj na Hvaru je 22.270.000 din. Prevzeli so gradnjo hotela Genex v Hvaru in nastanitvenih paviljonov ter restavracije na Mali Garčki na Hvaru. Vsega bo tam 610 ležišč z ustreznimi pomožnimi prostori, restavracijami, kino

dvorano, pokritim olimpijskim bazenom s toplo morskovo vodo, zabavišnim prostori itd. Prevzeli so tudi gradnjo 3 kilometre dolge ceste od Hvara do Male Garčke ter vodovoda in kanalizacije v Hvaru in tam, kjer gradijo.

Po morju so zvozili na Hvar 1000 ton cementa, 1000 ton gradbenega železa, 30.000 ton gramozja in za 300 ton drugega. Kaj več o gradnji na Hvaru pa bomo poročali v eni prihodnjih števil.

Železna zvestoba

Zakonca Martin in Uršula Smalc iz Cegelnice pri Novem mestu sta 14. februarja praznovala 60-letnico skupnega življenja. 3. maja ob 9.30 bosta svojo železno zakonsko zvestobo uradno potrdila pred pričami in poročni dvorani na novomeškem Rotovžu. Znova ju bo poročil Rudi Mraz.

Zakonca Smalc bosta drugi »železne« par po vojni v Novem mestu. Prva železna poroka je bila pred osmimi leti. Precej več pa je bilo v Novem mestu zlatih porok. Kar 23 jih je bilo po vojni ozlroma skoraj vsako leto ena!

Novomeška kronika

■ ZDRAVILNA ZELISCA bo letos odkupna postaja zdravilnih zelišč »Krkas« odkupovala tudi prek kmetijskih zadrug, brez provizijskih nakupovalcev. V lanskem letu so odkupili prek zadrugnih organizacij na odkupni postaji Svrlik v Srbiji 1200 ton zdravilnih zelišč za 10 milijonov din.

■ SLOVESNA PROSLAVA 50-letnice ZKJ, sindikata, SKOJ, ustanovitve OF in 1. maja bo v Domu kulture jutri zvečer. Scenarij za to proslavo je napisal Jože Skufca, režirala pa jo je Alenka Bole-Vrabc. Recitacije in petje bo povezoval tekst, ki ga bosta brala Jože Falkner in Milan Bratož. Na proslavi bodo nastopali moški pevski zbor »Dusan Jereb«, ženski pevski zbor šole za zdravstvene delavce, v duetu bosta peli dijakinji ESS, recitalisti pa bodo dijaki, delavci in vojniki. Igral bo orkester pod vodstvom Toneta Marklja.

■ ZEBRE NA CESTNIH PRE-

V Straži pripravljajo

Družbeno-politične organizacije iz Straže pripravljajo v prazničnih dneh ob 50-letnici KPJ, ustanovitvi OF in 1. maja naslednje prireditve:

- 27. aprila zvečer: v dvorani Zadrugnega doma svečana akademija z recitalom,
- 30. aprila zvečer: taborni ogenj v Straži in kresovi po okoliških vzpetinah,
- 1. maja: zjutraj budnica, nato skupinski pohod na Frato. Dopol dne se bo začel tudi 3-dnevni pohod taborniške čete v sodelovanju z organizacijo ZB iz NOV. Taborniki bodo šli v kočevske hribe in na Rog, ob povratku pa se bodo ustavili pri spomeniku na Cviblju pri Žužemberku, kjer bodo priredili žalno svečanost.

Seja izvršnega odbora SZDL

Jutri, 25. aprila, bo v Novem mestu seja izvršnega odbora občinske konference SZDL. Razpravljali bodo o poteku volitev, o tem, kako organizirati razpravo o predlogih za spremembe v pokojninskem in invalidskem zavarovanju ter o udeležbi prebivalcev našega območja na proslavi Stajerska in Koroška v revoluciji, ki bo 27. aprila v Velenju.

Imenovan pripravljalni odbor

Imenovan je odbor za organizacijo pohodov za značko »Zlati čevljiček«. V odboru so: prof. Marjan Dobovšek, prof. Milan Smerdu, Janez Štapičnik, Aco Dimitrovski, Danilo Kovačič, Rihard Romih in Tone Valentinčič.

IZ NOVOMEŠKE PORODNIŠNICE

Pretekli teden so v novomeški porodnišnici rodile: Ljudmila Zagar iz Zloganja — Renato, Neža Nedanovski iz Kostanjevice — Roberta, Magdalena, Hodnik iz Kočevja — Tomaz, Danica Kocič iz Trebnjega — Jasmina, Jana Ule iz Odrge — Andreja, Ana Kostanjevec iz Kamnega potoka — Anko, Ivanka Hrovat iz Irče vasi — Marka, Jožef — Smerke iz Hrastra — Vesno, Jožica Butala z Erda — Cvetko, Darinka Popovič iz Skemljeva — Janka, Joža Dergane Doinje Straže — Nataša, Jožefa Kotnik iz Cilpaha — Marjana, Marija Mirtič iz Žužemberka — Jožica, Marija Flak iz Gradca — Alenka, Ana Božič iz Ivandola — Jožka, Gahr, vna Hrastra iz Cemš — dečka, Draga Kovačič iz Zubi — deklco, Helena Kopina z Mirne — dečka, Ljudmila Planinc iz Sremiča — dečka, Ana Pust iz Breze — deklco, Marija Zura iz Gotne vasi — dečka, Vera Kovačič iz Gabrja — deklco, Jožica Kukar s Sodjega vrha — dečka, Neža Ruparčič iz Straže — deklco, Hermilna Trata iz Gabrijel — dečka, Jovanka Zupančič z Gornjega Gradšča — dečka in Marija Pavlinič iz Črnomlja — deklco

HODIH so spet na novo prebarvane in dobro vidne. Prav bi bilo, če bi jih odslej bolj spoštovali vozniki motornih vozil, pa tudi pešci, ki v mestu še vedno prečkajo cesto na neprimernih mestih.

■ TRGOVINA SADJE-ZELENIJA VA na Glavnem trgu je te dni dobila nov zelen, neonski napis, ki bo privabil v trgovino marsikaterega novega kupca.

■ RAZSTAVA VRTNARSKIH PRIDELKOV Nemške demokratične republike bo odprta od 24. do 26. aprila na Gospodarskem razstavišču v Ljubljani. Hortikulturno društvo iz Novega mesta obvešča občane, da bodo na tej razstavi lahko videli nove sorte lončnic, sadike in najrazličnejša semena. Toplo priporočajo vsem tistim Novomeščanom, ki se zanimajo za cvetje, naj si razstavo ogledajo.

■ RODILA JE: Slavka Šlogar iz Zagrebške — Martin.

kupujte izdelke »rašica«!

Govorne napake niso sramota

Z vajami se odpravljajo govorne motnje, ki močno vplivajo tudi na duševni razvoj otrok

V zadnjem času so začeli starši posvečati več pozornosti govornim napakam svojih otrok. Prizadevajo si, da bi jih odpravili, zato pogosteje iščejo pomoč na logopedskem oddelku v Novem mestu, ki je bil ustanovljen že pred 11 leti. V začetku je delal nekoliko neredno, saj je morala defektologinja Kristina Rifelj, ki vodi ta oddelk, iskati učence z govornimi napakami po šolah. Pomagala jim je odpravljati govorne napake, ki so jim preprečevale normalno vživljanje v družbo sovrstnikov.

Starši v začetku niso bili poučeni o vplivu govornih motenj na duševni razvoj otrok in so celo menili, da bi se morali otroci svojih govornih napak sramovati. Že po prvih uspehih pa so uvideli zmoto in zdaj prihajajo s svojimi otroki po pomoč iz Bele krajine, iz novomeške, trebanjske in krške občine. V logopedskem oddelku iščejo pomoč tudi sta-

rejši ljudje, predvsem tisti, ki so po različnih operacijah izgubili glas.

Zaradi povečanega zanimanja za preprečevanje govornih napak pri otrocih in odraslih bi morali v prihodnje oddelk še razširiti, zanj pa bi morala biti tudi načrtno odrejena sredstva. Zda delo logopedski oddelk pri zdravstvenem domu Novo mesto in od njega dobiva tudi denar za opravljene storitve. M. P.

STAJERSKA in KOROŠKA v REVOLUCIJI osrednja proslava štajerskih in koroških partizanskih enot pohoda XIV. divizije in ustanovitve OF slovenije 27. aprila 1969 VELENJE

TRGOVSKO PODJETJE PETROL Ljubljana

PE BREŽICE

razglašja prosta delovna mesta

VEČ PRODAJALCEV

na servisih Novo mesto in Otočec ter vabi k sodelovanju.

Pogoji: kvalificirani trgovski delavci.

Nastop dela takoj ali po dogovoru. Poskusna doba traja 6 mesecev.

Pismene ponudbe je treba poslati na PE Brežice.

Hermelika

KRI, KI REŠUJE ŽIVLJENJA

15. aprila so darovali kri na novomeški transfuzijski postaji: Jožefa Strle, članica splošne bolnice Novo mesto; Jožefa Bizjak, Janko Poklač, Stane Urek, Silvo Zupančič, Malojz Penko, Martina Facja, Stane Urek, Silvo Zupančič, Marija Brsan, Jože Nemanic, Martina Vrhovšek, Jožica Grmovšek, Tončka Penč, Anica Adam Božo Pasarič, Ana Peček, Vera Jesenšek, Milen Mušič, Roman Hafner, Antonija Zgatin in Rafael Svigelj, dijaki srednje kmetijske šole Novo mesto; Drago Brezovar in Matija Golob člana Krike, tovarne zdravil, Novo mesto; Jože Brule član IMV Novo mesto; Miha Grošel, član Iskre, Novo mesto; Kristina Progar, Ana Gazvoda in Vinko Rodič, člani Dolenjske banke, Novo mesto; Valerija Petan, članica Novolesa, Straža; Jožeta Zagor in Ana Lokar, gospodinjci iz Birčne vasi; Ivan Breznik, član Gradbenega obrtnega podjetja, Novo mesto.

»TEKSTILANA«

TOVARNA SUKNA - KOČEVJE

razpisuje

JAVNO LICITACIJO za prodajo KAMIONA TAM 2000

Izključna cena 15.000 din.

Licitacija bo v nedeljo, 27. 4. 1969, ob 10. uri v podjetju.

Vse informacije dobijo zainteresirani v komercialni podjetja do 26. 4. 1969.

Republiški sekretariat za notranje zadeve Uprava javne varnosti NOVO MESTO

razpisuje

LICITACIJO za prodajo:

1. OSEBNIH AVTOMOBILOV ZASTAVA 750 in 1300
2. MOTORNH KOLES JAWA

Licitacija bo dne 28. 4. 1969 od 8. do 9. ure za družbeni sektor, od 9. do 10. ure za zasebni sektor na sedežu Uprave javne varnosti v Novem mestu, Jerebova št. 1.

Interesenti morajo položiti kot kavcijo 10 odstotkov izključne cene.

Pogovor z zdravnikom

Težave v starosti

Zadnje tedne dobivam vedno več pism, v katerih me bralci prosijo, naj napišem nekaj o starosti, o boleznih, ki se pojavljajo v tej dobi najbolj pogosto, in o tem, kaj narediti, da bi starost prijetneje preživeli.

V posameznih prispevkih v tej rubriki sem že pisal o tem, vendar so me te želje bralcev spodbudile, da poskušam ponovno zbrati nekaj najvažnejših bolezenskih pojavov v starosti in jih razložiti, da bi tudi mlajši bralci spoznali, kaj jih lahko zadene na stara leta. Upam, da me bodo razumeli in da bodo potem morda bolj spoštovali starejše ljudi.

1. STAROST

Vsi vemo, da se je povprečna življenjska doba v zadnjih letih močno podaljšala. Zadnja statistična poročila navajajo, da v Sloveniji doživi ženska povprečno do 72 let, moški pa do 70 let. Vzrokov za to je brez dvoma več. Napredek civilizacije s svojimi udobnostmi, pravilnejša in bolj pestra prehrana, higienske navade, dvig splošne izobrazbe, napredek zdravstva in drugih ved, skratka, močno zvišana življenjska raven. Vse to podaljšuje človekovo življenje. Če pomislimo, da je človek v prazgodovinski dobi dočakal povprečno 16 let, v srednjem veku 35 let in tik pred vojno pri nas okrog 50 let, potem je razvoj očiten. Daljša povprečna življenjska doba pa pomeni, da je mnogo več starih ljudi kot včasih, kar velja za ves civilizirani svet. Prav zato pa se v zadnjem času skrb za stare ljudi še posebej poudarja in razvija, zdravstvo pa ima za to človekovo dobo posebno vejo, gerontologijo.

Kdaj je človek pravzaprav star, je težko reči, ker so razlike močno individualne. Vsi poznamo mladeniče pri 70 letih in starce pri 60 letih. Prevladuje pa mnenje, da se starost začne nekako okrog 60 let za oba spola. Nekateri zdravniki so mnenja, da bi lahko ljudje dočakali 110 do 120 let, če bi lahko izločili vse škodljive vplive za njihovo zdravje. Zaenkrat še ni veliko ljudi, ki bi dočakali to starost.

V starosti se najprej in najpogosteje začno pojavljati med telesnimi napakami bolezni srca in ožilja ter nekatere druge bolezni, ki predstavljajo znake obrabe organizma. Pogosteje kot pri mladih ljudeh se pojavljajo rakave bule, ki pa morda le niso privilegij starih ljudi, pač pa se razvijajo v tej dobi, ki so jo ljudje dočakali. V starosti se začne izgubljati maščoba na nekaterih delih telesa, kopicji pa se na drugih. Koža in mišičje začneta popuščati, zmanjša se moč in elastičnost. Zato se spremeni obraz, pa tudi koža na vratu, rokah in na drugih delih telesa ni več napeta. Telo ne more obdržati v sebi toliko vode, kot jo je lahko prej, ko je bilo mlado. Koža postane suha in mlahava. Nekateri znanstveniki so sploh mnenja, da je staranje nezmožnost obdržati v telesu dovolj vode in da se organizem zato bolj suši. Zaradi sprememb na okostju in vezivju med vretenci se zmanjša višina in podplati se sploščijo. Zato so starejši ljudje spet manjši. Starejši ljudje tudi boleha za revmatizmom, imajo težave z ledvicami in različne druge notranje bolezni, ker so pač bolj dovzetni za razne človeške vplive. Kašelji, težko dihanje in nemoč so navadno posledica razširjenih pljuč in okvar na srcu in ožilju.

(Nadaljevanje prihodnjic)

15

Valvasor si ga je pravilno tolmačil — poznal je Marijo. Različne njene avanture so mu vstajale v spominu. Prijel jo je za roko in ji resno pogledal v oči.

»Marija, še enkrat te prosim: ne delaj neumnosti! Upam, da mi moje popustljivosti ne plačaš z razposajeno neposlušnostjo. Bodi previdna! Ljubljana ni Bogenšperk. Pomisli, ako te spoznajo v moški obleki, te primejo biriči.«

»Komornik« je povesil pogled. Valvasor je bil zadovoljen.

Vitezovič je sarkastično zavlekel tanke ustne. »Najboljše ni bilo, da svojemu komorniku dikтираš zapor v njegovi sobi.«

Kakor veter se je okrenila in pogled, poln jeze in prezira, je premeril zasmehovalca od nog do glave.

»Hu-u! Milost!« je pesnik smeje dvignil obe roki. Ošabno je dvignila obrvi. S prisiljeno mirnim glasom je vprašala barona:

»V kateri skrinji dobim posteljno perilo?«

»Dozdeva se mi, da v onih dveh, ki stojita na hodniku. Hola! Čuj, Mihec, še tole se pomenimo. Zda je imam do kosila še različna pota. Predvsem moram iti k jezuitom, da povprašam zaradi Volbenka. Ti, Pavel, pojdeš k tiskarju Mayerju, kaj ne? In vi, Grajžar, ali boste peljali mojega komornika nekoliko po mestu naokrog?«

Grajžar se je priklonil.

»Opoldne me počakajta na Kapucinskem trgu pred vicedomskim mostom. Pojdemo k Črnemu orlu na kosilo.«

Nekoliko pozneje sta Grajžar in Mihec stopila iz hiše.

Marija je bila precej utrujena in najrajši bi bila

ostala doma. Ali da bi to priznala Matiji Grajžarju — ne.

Šla sta ob zidu za vodo in prišla v ozko in temno špitalsko ulico.

»Zakaj špitalska?«

»Ker so tale poslopja tu pri cerkvi sv. Elizabete meščanski špital, zavetišče za onemogle meščane,« je razložil Grajžar.

Marija se je ozrla na začrnelo zidovje in pogled ji je obšel blatno, temno ulico. Pridrževala je sapo, ker ji je udarjal v nos neprijeten duh po plesnivih skladiščih, po viagi, ki se je plazila po posevni debelih zidovih navzgor.

Stresla se je.

Prerila sta se mimo stojnic, ki so stale na obeh straneh ulice, in prišla na trg.

Grajžar je iztegnil roko.

Marija pa ga je prehitela:

»Vem, tisto poslopje z arkadami in s stolpom na strehi je magistrat. V oni železni kleti pri vходу izpostavljajo zločince ali pa jih privežejo na onile steber — sramotilni kamen. Kipa v oglih v prvem nadstropju pa predstavljata Adama in Evo.«

»Je stolnica. Ljubljano poznam, kakor da sem v njej doma, čeprav sem prvokrat tu. Saj veste, da jo je oče narisal za baronovo veliko delo »Die Ehre«. In še druge slike ima baron: Ljubljana iz ptičje perspektive — celo zbirko. Odtod poznam Ljubljano. Lahko bi sama hodila po njej, pa bi se ne izgubila. Saj Ljubljana ni velika.«

»Ni,« je pritrdil s hudomušnim nasmeškom, ki mu je čudovito razjasnil vedno resni, skoraj temačni obraz, »le nekoliko je večja od Litije.«

Pogledala ga je postrani in se nasmehnila. Zakaj je ne pogleda vedno tako toplo? Zakaj strmi s srepim pogledom vedno prek nje?

»Če greva zdaj mimo stolnice in mimo frančiškano do mestnih vrat ter tod nazaj po trgu na Stari trg do Pisanih vrat, pa sva premerila vse mesto po dolžini okrog Gradu.«

»Nu, pojdiva tako.«

»Ali bi radi bivali v mestu, Marija?«

»Uh, ne! Tu ni zraka. Svetloba, kakor če se okrog Bogenšperka pripravlja nevihta. Ni solca, še mraza ni. Glejte blato na cesti! Na Bogenšperku je povsod led in sneg, lep, bel sneg. Tu pa — pogledjte oni kup snega! Ves je sajast.«

Prikimal je. Pred frančiškansko cerkvijo, za pokopališkim zidom, se je ustavil.

»Ali si ogledava cerkev?«

»Je li zanimiva?«

Skomignil je z rameni.

»Ima lepo grobnico turjaških grofov.«

»Grobnice me ne zanimajo. Postavljajo si jih ljudje, ki niti ob svoji smrti ne uvidijo, da smo pred Bogom vsi enaki.«

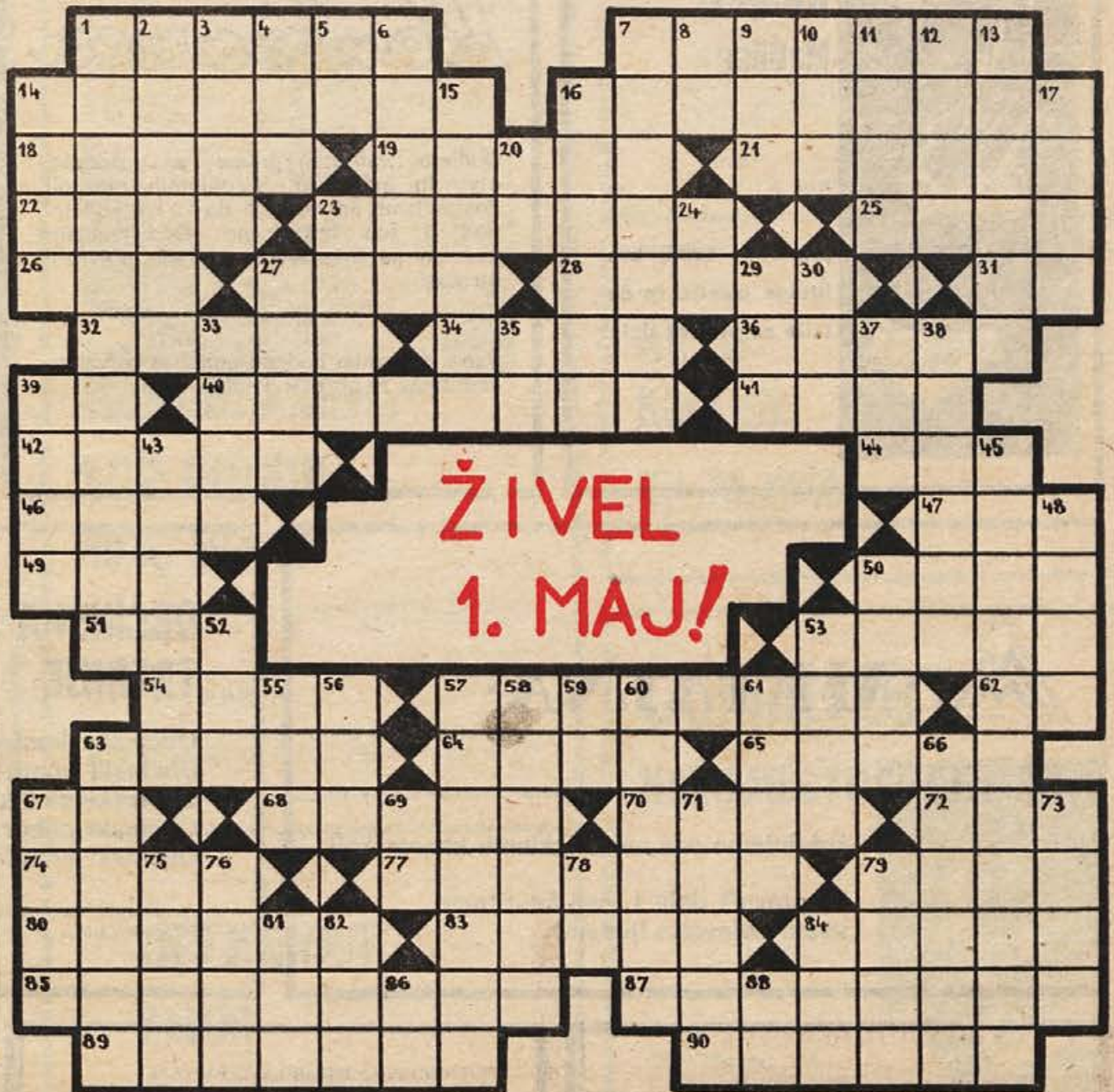
Pogledala je po velikem samostanskem poslopju in po ulici mimo cerkve.

»Tamle so že mestna vrata?«

PRVOMAJSKA NAGRADNA KRIŽANKA

Draga, najin otrok je spregovoril. Poklical me je mama!

Trgovsko podjetje

JELKA
RIBNICA

Vabimo potrošnike v naše dobro založene prodajalne. Prav tako vabimo cenjene goste v našo

RESTAVRACIJO V RIBNICI!
kjer boste solidno postreženi.

Za 1. maj, praznik dela, iskreno čestitamo!

PUTNIK MOTEL TREBNJE

razpisuje

prosto delovno mesto

RECEPTORJA

POGOJ:

srednješolska izobrazba in znanje dveh tujih jezikov

Prijave do 30. 4. 1969 na:
»PUTNIK«, motel Trebnje.

NOVO! NOVO!

obvešča,

da je v okviru oddelka za
KMETIJSKE STROJE

RAZŠIRILA PREDMET POSLOVANJA

tudi na avtomaterial (prodaja rezervnih delov za Fiat 750, Tomos, Skoda in deli za traktor Ferguson, rezervni deli za dvokolesa in gume), motorna kolesa in mopede.

Sprejemamo tudi posebna naročila za nakup osebnih vozil znamke Skoda in Vartburg. Vse informacije prejmete v trgovini z reprodukcijskim materialom, poslovalnica 1, Brežice.

Čaka vas 50 nagrad!

Lep spomladanski pozdrav vsem prijateljem križank! Lotite se je, saj ni težka, reševalce pa čaka tudi tokrat 50 lepih nagrad:

1. NAGRADA — 250 din
2. NAGRADA — 150 din
3. NAGRADA — 100 din
4. NAGRADA — 80 din
5. NAGRADA — 70 din
6. NAGRADA — 60 din
7. NAGRADA — 50 din
8. NAGRADA — 40 din
9. NAGRADA — 30 din
10. — 50. NAGRADA — 41 lepih knjižnih daril

Izrezana križanka bo kupon za udeležbo pri žrebanju! Rešitve pošljite najkasneje do četrтка, 8. maja 1969, na naslov: **DOLENJSKI LIST**, Novo mesto, p. p. 3 (v levi kot kuverte prapišite: **KRIŽANKA**).

Ne pozabite: vaš točen naslov mora biti obvezno napisan na belem robu ob križanki! — Veliko zadovoljstva pri reševanju vam želi vaš

DOLENJSKI LIST

VODORAVNO: 1. ploščat prod, skrilica, 7. slovenski pisatelj, Levstikov sodobnik (Josip, 1836—1923), 14 zeleno barvilo, 16. preživljanje poletnega dopusta, 18. sredozemska okrasna rastlina, 19. svetovno znani norveški dramatik (»Nora«), 21. uničevalec, razbijač, 22. žara, 23. kdor peče oblate, 25. novozelandski noj, 26. obrtnik živilske stroke, 27. ansambel s tremi člani, 28. zemljevidna knjiga, 31. kratka za nekdanjo konjsko silo, 32. čehoslovaško pogorje, tudi znana znamka tovornih avtomobilov, 34. del vratu, 36. majhen železarski kraj na Gorenjskem (žebli, umetno kovaštvo), 39. avtomobilska oznaka Makarske, 40. poznani slovenski zemljepisec, etnograf in zgodovinar iz 17. stoletja, avtor »Slave Vojvodine Kranjske«, 41. južnoslovaška reka, tudi znamka cigaret, 42. velikan, 44. odposlanec,

46. znameniti pariški modni kreator, 47. biljardna palica, 49. orel iz germanske mitologije, 50. gostejša alkoholna pijača, 51. tovarna dekorativnih tkanin, 53. vez, povezava, 54. znamenita Verdijeva opera, 57. žival, ki piska, 62. kemični simbol za lantan, 63. ime pesnika Askercer, 64. pernata žival, 65. ime pevec Irgoliča, 67. avtomobilska oznaka Turčije, 68. palčast mikrob, 70. pijača iz stisnjene sadja, 72. Tomosov avtomobil, 74. ograda za svinje, prostor okoli hiše, 77. koledar žepne velikosti z različnimi naveti, šalami ipd., 79. moško ime, 80. ena od stranic pravokotnega trikotnika, 83. rastlina zajedalka, 84. najstarejši prevod biblije v latinščino, 85. blodnja po svetu, 87. oseba, ki vodi in nadzira delovanje določenih aparatov, 89. letna vzdrževalnina vladarske hiše, 90. prebivalec bližnje—vzhodne države.

NAVPIČNO: 1. tajništvo, 2. deska pri plotu, 3. velika sibirski reka, 4. stari Slovan, 5. začetnici najboljše slovenske slikarke (1861—1926), 6. dokaz, da nekdo ni bil ob določenem času na kraju dejanja, 7. član zgornjega doma parlamenta v nekaterih državah, 8. slovenski tednik, 9. jarek, v zemlji izkopen prehod, 10. vrba, 11. oklopno vozilo, 12. južnoameriško pogorje, 13. rjava žival, 14. zaupanje, 15. opaž, 16. avion, 17. drugo ime za grško pokrajino Elido, 20. avtomobilska oznaka Sarajeva, 23. stara površinska mera, 24. avtomobilska oznaka Libanona, 27. proga, pas, 29. poseben smučarski čoln za reševanje ponesrečencev,

30. pripadnik južnoslovaškega naroda, 33. snov, 35. začetnici psevdonima slovenskega skladatelja Friderika Širca, 37. bivša francoska teroristična organizacija, 38. razpoka, preklanost, 39. način oblačenja določenega časa, 43. mejna reka med Izraelom in Jordanijo, 45. vrsta ladje, 48. oblačilo, 50. lesena posoda, 52. moško ime, tudi znani rimski cesar, 53. električna riba, 55. kraj pri Mirni na Dolenjskem, kjer je kazensko poboljševalni dom, 56. žensko ime, 57. narava, 58. mesni izdelek, 59. začetnici našega največjega pisatelja, 60. redkejša moško ime, 61. ribiška priprava, 63. obokano stebrišče, 66. vrsta japonske rokoborbe, 67. naša tovarna usnjene galanterije, 69. kratica za centipond, 71. vrsta žirafe, 73. bajeslovni letalec, 75. otipavanje, 76. vrata v plotu, 78. kemijski simbol za telur, 79. zemeljski plin, 81. barva polti, 82. zdevček Goethejeve matere, 84. rimska boginja jeze, 86. prva in zadnja črka abecede, 88. kemični simbol za erbij.

JOŽE UDIR

V prošnji za Kiplingov avtogram je bilo priloženih petnajst šilingov in pol čistega papirja.

»Spoštovani gospod,« je pisalo v pismu, »zbiram avtograme znamenitih ljudi in vas prosim, da bi se podpisali na priloženem papirju. Upam, da je poslani znesek dovolj velik za dve besedi.«

Kipling je takoj vrnil papir in na njem pripombo — dve besedi: »Hvala, dovolj.«

Konfekcija
KOMET
Metlika

priporoča svoje kvalitne izdelke in čestita za praznik dela!

Rudnik *ujar premoga*
Kamizavica

Nudimo kvaliteten premog za gospodinjstvo in industrijo. V poletnih mesecih dostavljamo na razdaljo do 20 km količine nad 5 ton brezplačno. Oddaljnejšim kupcem pa priznavamo znižane prevozne stroške.

Vsem delovnim ljudem, posebno rudarjem, čestitamo za praznik dela!

**CESTNO
PODJETJE
NOVO MESTO**

Vsem delovnim ljudem pošiljamo pristrčne pozdrave in jim čestitamo za praznik dela 1. maj!

METALNA

KRMELJ

izdelujemo vse vrste jeklenih konstrukcij

Za praznik dela 1. maj čestitamo vsem delovnim ljudem!

**OBČINSKA SKUPŠČINA
TREBNJE**

Občinska konferenca SZDL
Občinski komite ZKS
Občinski sindikalni svet
Občinski odbor ZZB NOV
Občinski komite ZMS

Za praznik vseh delovnih ljudi 1. maj iskreno čestitamo vsem občanom in jim želimo še veliko delovnih uspehov!

**GRADBENO IN OBRTNO
PODJETJE Novo mesto**

Priporočamo gradbene in obrtne usluge in hkrati čestitamo za praznik dela!

INDUSTRIJA ZA PREDELAVO PAPIRJA,
KARTONA IN LEPENKE

PAPIRKONFEKCIJA Krško

Vsem delovnim ljudem želi naš kolektiv veliko uspehov in čestita za delavski praznik 1. maj!

Priporočamo naše izdelke: papirno konfekcijo, kartonažne izdelke iz trde in valovite lepenke ter tiskarske in knjigoveške usluge.

KOLEKTIV PAPIRKONFEKCIJE

Gradbeno podjetje SAVA, Krško

zagotavlja v svojem proizvodnem programu betonske prefabrikacije, ki jih ima vedno na zalogi:

- visoko kvalitetni betonski stebri za elektrogospodarstva »DELSA« 9, 10, 5 in 12 m dolžine
  - betonski podstavki »UNIVERSAL« tip I in tip II za sanacijo lesenih drogov elektro omrežja
  - betonski zidaki vseh dimenzij
  - betonski robniki za cestne gradnje in parkovne zelenice
  - gramozne prane agregate po frakcijah
- Vsi izdelki so atestirani, visoko kvalitetni in po konkurenčnih cenah. Cenjenim kupcem se zahvaljujemo za dosedanjo naklonjenost in se še naprej priporočamo. Čestitamo za 1. maj!

PODJETJE
ZA POPRAVLJANJE
VOZ
DOBOVA

Vsem delovnim ljudem čestitamo za praznik dela!

STANOVANJSKO
PODJETJE
TREBNJE

čestita za 1. maj vsem stanovalcem in jim želi vesele prvomajske praznike!

PODJETJE
**TRANSPORT
Krško**

priporoča svoje usluge in čestita za praznik dela!

**SPLOŠNO
LIVARSTVO
Dobova**

Priporočamo svoje kvalitetne izdelke in čestitamo za 1. maj, praznik dela!

**AGROSERVIS
Brežice**

Obiščite naše delavnice in prepričajte se o kvalitetnih uslugah in popravilih.

Čestitamo za 1. maj!

Specializirano
podjetje
za industrijsko
opremo

SOP Krško

priporočamo steklarske, kleparske, vodnoinstalaterske in pleskarske usluge.

Iskreno čestitamo za 1. maj!

GOSTINSKO PODJETJE
GRAD MOKRICE

Za prvomajske praznike obiščite naše gostišče, kjer vas bomo solidno postregli.

Čestitamo za 1. maj!

**KOVINARSKA
Krško**

Pozdravljamo vse delovne ljudi in jim čestitamo za 1. maj, praznik dela!

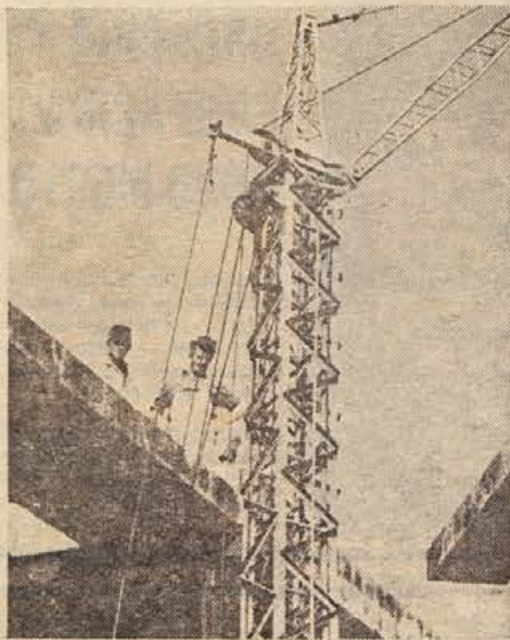
**SPLOŠNO MIZARSTVO
Krško**

s svojimi obrati v Kostanjevici, Prekopi in Breštanci priporoča svoje izdelke in se priporoča za naročila.

Iskreno čestitamo za 1. maj!

INDUSTRIJA OBUTVE NOVO MESTO

Priporočamo naše kvalitetne izdelke in hkrati čestitamo za 1. maj, praznik dela!

SGP PIONIR NOVO MESTO

s svojimi obrati v Novem mestu, Brežicah, Ljubljani in na Reki.

Gradimo hitro, poceni in na sodoben način vse vrste gradenj.

Za 1. maj čestitamo vsem delovnim ljudem in jim želimo še veliko delovnih zmag!

SPLOŠNO GRADBENO PODJETJE ZIDAR KOČEVJE

s svojimi obrati v Ljubljani, na Reki in v Kočevju

Gradimo vse vrste objektov!

Za 1. maj čestitamo vsem delovnim ljudem!

KMETIJSKA ZADRUGA KRKA NOVO MESTO

Obiščite naše trgovine, kjer boste zadovoljni z nakupom. Za 1. maj čestitamo vsem delovnim ljudem!

AVTO KOČEVJE

Za 1. maj, praznik dela, čestitamo vsem delovnim ljudem!

ISKRA - ELEMENTI UPORI ŠENTJERNEJ KERAMIČNI KONDENZATORJI ŽUŽEMBERK

Vsem delovnim ljudem želimo za 1. maj še veliko delovnih uspehov!

OPEKARNA ZALOG

Priporočamo kvalitetne opekarske izdelke in čestitamo za 1. maj, praznik dela!

DOMINVEST NOVO MESTO

ČESTITAMO ZA
1. MAJ IN ŽELIMO
ŠE VELIKO
DELOVNIH ZMAG!

ZDRAVILIŠČE DOLENJSKE TOPLICE

Obiščite zdravilišče, kjer boste zadovoljni z oskrbo in uspešnim zdravljenjem.

Za 1. maj čestitamo vsem delovnim ljudem!

TRIKON

KOČEVJE

NAJNOVEJŠI MODELI - UGODNE CENE!

Za 1. maj iskreno čestitamo!

- moške hlače
- moški suknjiči
- moške obleke
- damska krila
- pletenine vseh vrst
- posteljno perilo

TEKSTILANA TOVARNA SUKNA

KOČEVJE

priporoča svoje kvalitetne izdelke in čestita za 1. maj - praznik dela!

SLOVENIJA VINO OBRAT BREŽICE

Priporočamo naša vina in hkrati čestitamo za 1. maj, praznik dela!

ONPZ METAL JESENICE NA DOLENJSKEM

čestitamo vsem delovnim ljudem za 1. maj, praznik dela!

GOSTINSKO PODJETJE RESTAVRACIJA - Kočevje

Obiščite naš gostinski lokal, kjer boste vedno solidno postreženi. Za 1. maj iskreno čestitamo!

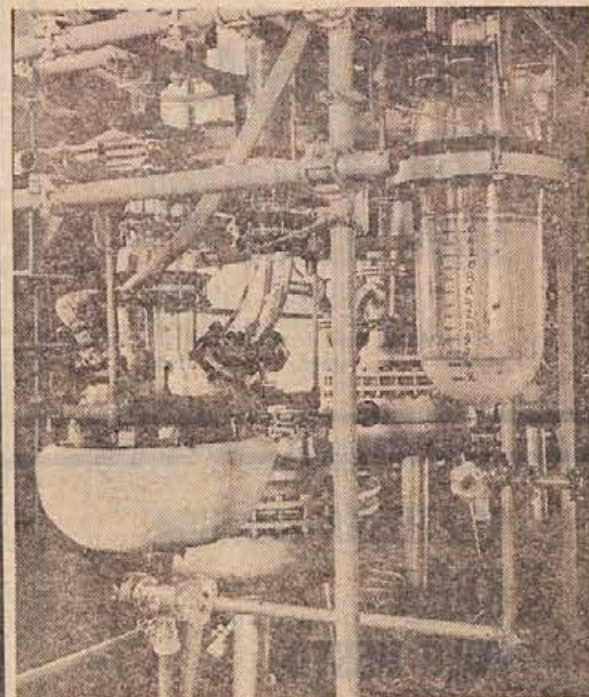

OBCINSKA SKUPŠČINA NOVO MESTO

Občinska konferenca
SZDL — občinski komite
ZKS — Občinski odbor
ZZB NOV — občinski sin-
dikalni svet — Občinski
komite ZMS

Vsem delovnim ljudem če-
stitamo za praznik dela
in jim želimo še veliko
delovnih zmag!

Kolektiv tovarne zdravi KRKA iz Novega
mesta pozdravlja vse delovne ljudi in
iskreno čestita za praznik 1. maj!

KRKA

NOVO MESTO

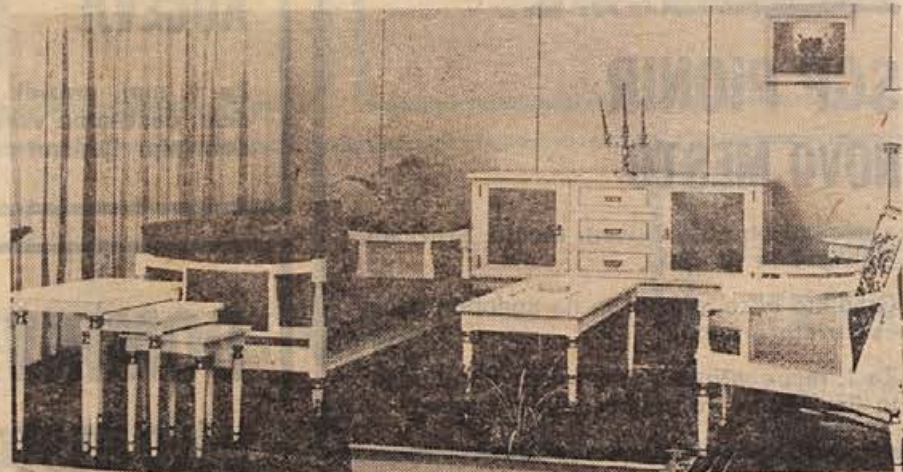
LESNI KOMBINAT

NOVOLES

Novo mesto - Straža

- drobno pohištvo
- stilno pohištvo
- vezane plošče
- panel plošče
- žagarski izdelki
- furnir
- šivani zaboji

Za praznik čestitamo!

KMETIJSKA ZADRUGA ŽUŽEMBERK

vabi v svoje dobro založene prodajalne in
hkrati čestita za 1. maj!

GOZDNO GOSPODARSTVO NOVO MESTO

čestita vsem delovnim ljudem za 1. maj,
praznik dela!

TOVARNA ŽIGNIH IN PLASTICNIH MREŽ PLETILNICA - Sodražica

Izdelujemo vse vrste metalnih in plastičnih
mrež za industrijo in široko potrošnjo po
zelo ugodnih cenah.

Cestitamo vsem delovnim ljudem za praznik
dela!

KOVINAR KOČEVJE

Priporočamo naše
kvalitetne usluge
in čestitamo
za praznik dela!

AVTOBUSNI PROMET IN
TUZEMSKA ŠPEDICIJA

Gojanci

NOVO MESTO - STRAŽA

Vsem delovnim ljudem čestitamo za 1. maj,
praznik dela!

Hotel GRAD Otočec

Za prvomajske praznike obiščite našo restav-
racijo, motel in bife-delikatese.
Za 1. maj čestitamo!

ELEKTRARNA BRESTANICA

Vsem delovnim
ljudem čestitamo
za praznik dela!

HOTEL SREMIČ KRŠKO

Vabimo vas v naše obrate v Krškem in
Kostanjevici.
Za praznik iskreno čestitamo!

KOVINOPLAST

JESENICE NA DOLENJSKEM

Priporočamo vijačno blago, ki ga izdelujemo
po konkurenčnih cenah.
Za praznik dela iskreno čestitamo!

AGROKOMBINAT KRŠKO

Vsem delovnim ljudem čestitamo za 1. maj,
praznik dela!

ELEKTRO LJUBLJANA - POSLOVNA ENOTA NOVO MESTO

Za praznik dela čestitamo in želimo še veliko delovnih uspehov!

OMP INSTALATER NOVO MESTO

● vodovodne instalacije ● centralne kurjave ●
kleparska dela ● napeljava strelovoda
Za 1. maj, praznik dela, čestitamo in se hkrati
priporočamo za naročila!

DRAGOCENO ZDRAVILO

MLADINSKA KNJIGA v Ljubljani je pred kratkim izdala v zbirki »Zlata ptica«, kjer izhajajo najlepše pravljice in pripovedke vseh narodov sveta, zanimivo in lepo opremljeno knjigo »Vietnamske man, ilustrirala in opremila pa jo je Ančka Gošnik-Godec. Pravljice so predvsem ljudsko blago iz različnih pokrajin daljnega Vietnama, te prelepe in pravljice«. Knjigo je iz ruščine prevedla Zdenka Jerplođne dežele, katere ljudstvo še vedno trpi zaradi umazane, krvave in vsiljene vojne, ki so mu jo prinesli Američani. Pravljice v knjigi so predvsem odsev bujne domišljije, ki je v dolgih stoletjih ustvarjala ljudsko slovo na tem ozemlju, kot pravi v zaključni besedi knjige Branko Rudolf.

»Se malo potrpi. Na svoje oči se boš prepričala, v tvoje roke bom izročil recept.«

Ko so prišli do polja, na katerem je pravkar dozorel riž, se je popotnik ustavljal, izpulil klas in ga dal ženski.

»Glej čudo, o katerem sem ti pripovedoval. Tole zdravilo rešuje ljudi. Le pomisli — ko bi ne bilo riža, bi bil jaz že zdavnaj umrl in ne bi dočakal današnjega dne.«

Gospodinja je otrpnila: bilo je tako preprosto, ona pa je pričakovala čudež. Gledala je riževo polje, kakor da ga prvič vidi.

Clovek pa je nadaljeval: »Mar nimam prav? Tole dragoceno zdravilo je rešilo že mnogo ljudi. Poskrbi, da ga boš imela tudi ti čim več.«

Tako je dejal popotnik, se priklonil ženski in nadaljeval svojo pot.

»O, to je sila koristno in dragoceno zdravilo,« ji je odvrnil mimoidoči. »Povedal ti ga bom, zapisati pa ga ni treba. Pojdi z menoj! Sama boš vse videla!«

Gost in gospodinja sta odšla iz hiše in stopala po cesti. Popotnik je molčal in molčal, tako da je postala gospodinja nestrpna:

»No, bova že kmalu tam?«

Po cesti je šel popotnik. Dolgo je že hodil, bil je utrujen in lačen, v žepu pa ni imel prebite pare. Potrkal je na vrata prve hiše in poprosil gospodinjno, naj mu da kaj za pod zob.

»Umiram od lakote,« je dejal. »Resda nimam denarja, a če me nasitiš, ti bom to povrnil z nečim, kar je dragocenejše od denarja. Razkril ti bom skrivnost zdravlja, ki lahko postavi na noge umirajočega. Do zdaj je nisem še nikomur izdal. Če umrem, jo bom nesel s sabo v grob in nihče ne bo izvedel zanjo. Daj mi jesti in povedal ti bom o tem čudežu.«

Gospodinja se ni dolgo obotavljala: brž je pogrnila mizo. Ko se je gost najedel, mu je dala pero in papir ter rekla:

»Zdaj mi pa le napiši svoj recept!«

Starejša dama je očitala Herbertu Georgeu Wellsu, da so Francozi vjudnejši od Angležev. Wells je seveda ugovarjal.

»Toda Angleži vendar pogosto to sami priznava jo,« je vztrajala trdovratna gospa.

»Vidite, prav to priznanje je dokaz, da smo mi vjudnejši.«

Po neki premieri so ga vprašali za mnenje o predvajani drami. Odgovoril je:

»Ne morem vam povedati, videl sem jo v izredno slabih okoliščinah.«

»Kako to?«

»Zastor je bil namreč dvignjen.«

Ančka Gošnik-Godec: Ilustracija vietnamske pravljice »Clovek, okrogel kot kokosov oroh« (Iz knjige »Vietnamske pravljice«)

ARKADIJ AVERČENKO: ZDRAVA ČLOVEŠKA PAMET POSVEČENO CLOVEŠTVU!

(Nadaljevanje in konec)

»...A vendar... Kaj porečete, če vam zaupam majhno skrivnost, ki vas utegne zanimati, namreč: za varstvo zračne ladje zoper top sem izumil oklep — tako čvrst oklep, da ga top še oškrtiti ne more.«

General se je prijel za glavo. »O, kaj bi me res radi spravili ob pamet...?! Kdor tako dela, kakor vi, je nizkoten — je podel — je čisto brez časti...«

Tujec je nabral čelo.

»Nikoli ne trgujem nečastno — zapomnite si to! S kakšno pravico mi kaj takega očitate?! Je morda moja zračna križarka zanič? Odlična je. Je morda moj top zanič? Mojstrovina je. Kaj bi torej še radi? Ali sem vas morda pretental, ali ukani!?!«

»Vi bi mi bili morali takoj ponuditi oklep.«

»Dovolite!« preudarno reče izumitelj. »Vojna umetnost — in vojna tehnika še prav posebno — se mora organsko razvijati, če naj bo zanesljiva. Takšnih preskokov, kakor vi mislite, ni.«

Nato sta nekaj trenutkov oba molče sedela. General je napenjal možgane, izumitelj pa mirno kadil svojo cigaro.

Pravzaprav bi mu bil general najrajši spet očital, da bi bilo bolje, če bi mu bil kdo drug ponudil oklep, a se je bal, da si bo tujec vnovič hotel obriti brke... Ne, res, le kaj bi se vrhu vsega še posmehu izpostavljal?... Odločil se je torej in prišel z besedo na dan: »Koliko?«

»Milijon.«

»Zadovoljite se vsaj s polovico.«

»Se malo ne,« odvrne gost. »Drugi bi mi plačali celo dva milijona.«

»Da, da...« vzdihne general. »Vi, nenasitnik! Nu, zastran mene... náte — vzemite svoj milijon! V božjem imenu! Ugonobili nas boste.«

Izumitelj položi nakaznico k prvima dvema, stisne generalu roko in stopi k vratom.

»Slišite!« ga pridrži general. »Le še trenutek! Vi ste torej o svojem trdno prepričani? Hočem reči: da oklep kljubuje vsakršnemu topovskemu ognju?«

Tujec se nasmehne.

»Iz mojega topa? I, seveda.«

»Potemtakem lahko mirno spimo?«

»Kajpak. Se pravi, če ne bodo izumljeni novi naboji s posebno proborno močjo.«

»Kako? Mar mislite docela resno, da jih bodo izumili?«

»Ni dvoma!«

»Usmiljena nebesa! Kdaj pač?«

»So... so že izumljeni.«

»Kdo...?«

»Jaz.«

»O, za vraga vendar... Zakaj pa niste tega takoj povedali?!«

»Kako da ne? Saj vam vendar pravim: takšni naboji so že izumljeni.«

General se porogljivo zasmeje.

»Tako, tako... In zdaj nam boste torej ponudili nove naboje — kajne? In ko bomo kupili naboje, se boste spet režali in nam povedali, da imate za razpolago še en oklep — oklep zoper lastne naboje — kajne?«

»Prav zares.«

»In ko nas boste spet oželi za milijon, boste spet izumili nov naboj in nov oklep, kajne?«

»Seveda.«

General je opletal z rokami kakor obseden, si izruval šop las in vreščal:

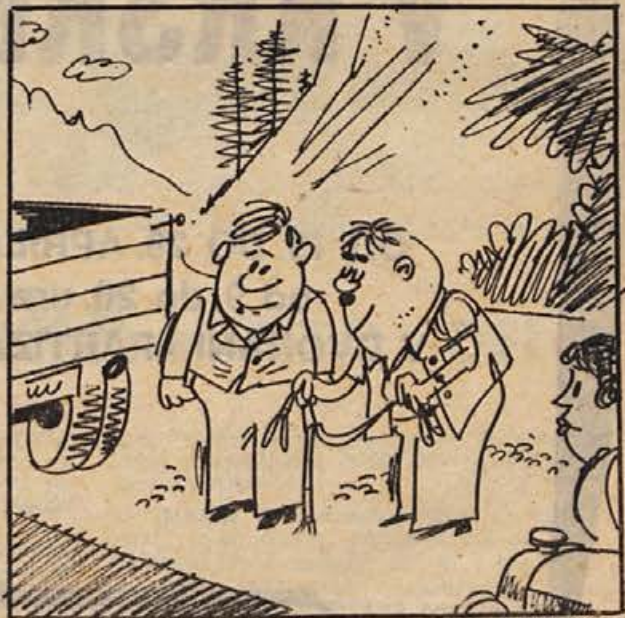
»Hudič vas poberi... živega...! Zemlja naj vas pogoltne...! Zvabili ste nas v zasedo, da se ne moremo izmazati. Ropate nas! Vi goltate našo kri, vi ugonablajte našo državo! Kdo ste? Vsaj ime nam povejte, da vas bomo lahko na vseh križpotih preklinjali.«

Tujec je poskočil. Njegov obraz, na katerem je dotlej lebdela porogljiv smehljaj, se je zmrščil: njegova spodnja ustnica je v zadržani jezi drhtela:

»Zmerjate me lahko, kolikor vam drago,« je hladno rekel. »S tem ne boste ne vi modrejši ne jaz neumnější. Svojega imena vam ne izdam; če pa bi imeli količkaj več pameti, kakor je imate, bi bili izpredvideli, da sem posebljena logika, da nisem nič drugega kakor zdrava človeška pamet. Z vašo pametjo pa je hudo narobe in prav zato tudi ne morete razumeti, da je čisto vseeno, ali se vaša država ugonobi s tekmo v oboroževanju v desetih letih ali v desetih minutah. Človeški genij vam je spregovoril in vi, — vi, domišljavec, ga postavljate pred vrata. To mi je sicer prekleto malo mar; vsakdo se osmeši in ugonablja, kakor pač sam najbolje ve in zna. A vi, vi nimate dovolj temperamenta, da bi se vsaj na mah in temeljito ugonobili. Sluga pokoren!...«

Po teh besedah je tujec zaloputnil vrata za seboj in zapustil vojno ministrstvo države, katere ime nam je konec koncev lahko deveta skrb.

PARADIŽNIK ZA VOLANOM

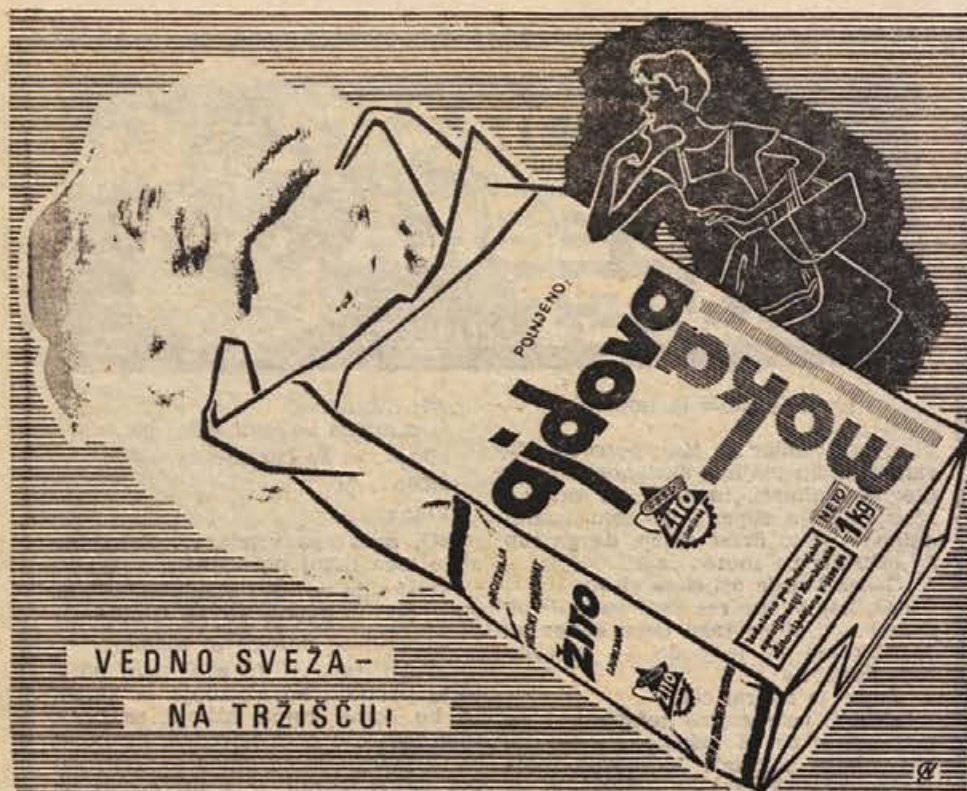

23. — »Lepega šmenta si mi skuhal! Sem mislil, da natakaš iz termovke, ti pa iz hladilnika! No, zdaj greva pa lahko peš naprej!« je zatulil Paradižnik, rdeč v obraz kot paradižnik. — Peš seveda nista šla. Obsedela sta nema in brez moči pri avtu; gorska panorama nenadoma ni bila več lepa. Mimo so drveli avtomobili in

korakali junški planinci. Minila je dolga ura, ko je zaropotal v dolini močnejši glas. Po serpentinah je rinil tovornjak. Rahlo upanje je ozarilo Paradižnikov obraz. — »Bi me potegnili do kočje?« je vprašal šoferja, ko je kamion prijechal do avta. »Bi!« je odvrnil šofer. »Samo

vrvi nimam!« — Da, odkod vrvi? Celo če bi se želel obesiti tu sredi vrhov, se ne bi mogel, ker ne bi nikjer dobil vrvi! Zaposlil je torej upokojene možgane Paradižnik in potuhtal jo je; odpel je naramnice z lastnih hlač! Solidne, predvojne naramnice!

VABIMO VAS NA
**RAZSTAVO
IN PRODAJO**

**POHIŠTVA
SLOVENIJALES**

ZA TOPLINO VAŠEGA DOMA

V KRŠKEM

OD 19. DO 29. APRILA 69
od 9. do 20. ure
V DVORANI »PARTIZANA«

popust 5%
kredit do 1.000.000 SD

ZAKLJUČNO NAGRADNO ŽREBANJE

Koteks Tobus

LJUBLJANA

obvešča vse, ki so od 1. novembra 1968 do vključno 20. januarja oddali svinjske kože, da so bila dne 20. aprila 1969 izžrebana naslednja potrdila:

MOTORNA KOSILNICA
161348

TELEVIZIJSKI SPREJEMNIK
214990 042081

MOPED
121542 088851 144658

TRANSISTORSKI SPREJEMNIK

015183	018657	044492	082908	084663	115578	118251
135292	148507	174162	205515			

USNJENA KONFEKCIJA

000644	002922	007595	005656	021106	023082	010217
016848	024391	029122	033835	036087	038670	041819
042164	045993	049757	051520	051936	052274	057663
062997	064000	071989	072314	077043	069455	088800
071089	072814	092449	101591	102723	123337	129170
128562	114791	107623	108035	119679	104462	140398
135601	139585	143119	143342	145701	148353	144389
150913	154564	157892	160652	156433	161817	179369
176493	183927	187683	190312	189979	196429	196331
198783	199318	204199	205021	207230	210083	209615
212897	214523	216837				

Nadalje so bila izžrebana potrdila o oddani svinjski koži, izdana od 20. januarja 1969 do vključno 20. aprila 1969, ki se končujejo na končno številko:

61 (šestdesetena)

Obveščamo vse izžrebance, da lahko dobe dobitke od 10. maja 1969 dalje na najbližji otkupni postaji »KOTEKS TOBUS«.

Ob tej priložnosti čestitamo vsem poslovnim prijateljem in delovnim ljudem za praznik »1. maja«.

ZAHVALA

Ob nenadni in nenadomestljivi izgubi našega dragega moža, očeta, brata in strica

LEOPOLDA GOSPODARIČA

iz Straže pri Sentrupertu

se iskreno zahvaljujemo vsem, sorodnikom, prijateljem, sosedom in znancem, ki so ga spremili na njegovi zadnji poti, nam izrekli sožalje ter mu darovali vence in cvetje. Zahvaljujemo se zdravnikom in strežnemu osebju infekcijskega oddelka bolnice Novo mesto za vso skrb in nego. Posebno se zahvaljujemo TSS Mirna za vence.

Zalujoči: žena Marija, hčerki Joži in Marija, sestra Pepca, brata Albin in Ferdo ter drugo sorodstvo

ZAHVALA

Ob prerani, boleči izgubi ljube žene, mame, sestre in tete

JOŽEFE PFAJFER

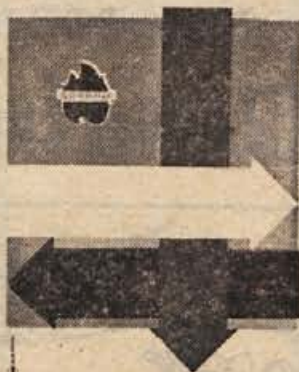
roj. PUCELJ
upokojenke iz Krmelja

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so jo spremili na zadnji poti, ji darovali vence, cvetje in v teh težkih trenutkih sočustvovali z nami, kakor tudi sosedom za nesebično pomoč. Posebna zahvala osebju Onkološkega inštituta v Ljubljani za skrbno nego in pomoč pri zdravljenju, zdravniku dr. Stefanu Humarju za nego na domu, delovnemu kolektivu KREMEN iz Novega mesta in lovski družini Tržišče za izkazano pozornost, učencem osnovne šole Krmelj za spremstvo, govorniku za v srce segajoče poslovlilne besede in pevcem za žalostinke. Zahvala tudi župniku za pogrebne obrede.

Zalujoči: mož Stanko, otroka Stani in Jožica sestra Terezija, brat Franci in drugo sorodstvo

Mali oglas,

Ki ga objavljate v Dolenjskem listu — zanesljiv uspeh! Prebere ga 150.000 gospodinj, vdovcev, kmetovalcev, dijakov, službenk in vojakov doma in po svetu! Poizkusite!

PO SLEDI GORENJA

VASA PRILOŽNOST
Brez odlašanja sledite izdelkom Gorenja.

Sodelujte v tej nagradni igri. Pošljite na naslov tovarne razglednico svojega kraja. Na razglednico napišite poleg svojega naslova številko garancijskega lista izdelka Gorenje, ki ga imate. Če izdelka nimate, pa četudi ga ne nameravate kupiti, pošljite samo razglednico s svojim naslovom na »GORENJE«
Tovarna gospodinjske opreme VELENJE
(PO SLEDI GORENJA)

Če želite

odgovor ali naslov iz naših oglasov, nam pošljite v pismu dopisnico ali znamko za 50 par!

UPRAVA LISTA

RADIO LJUBLJANA

■ PETER, 25. APRILA, 8.00 Glasbena matineja, 8.55 Pionirski tednik, 10.15 Pri vas doma, 11.00 Poročila - Turistični napotki za tuje goste, 12.30 Kmetijski nasveti - Inž. Oto Križan: Sodelovanje prizadetih pri noveiranju za konov iz kmetijstva, 12.40 Čez polja in potoke, 13.30 Priporočajo vam... 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo, 15.20 Napotki za turiste, 15.25 Glasbeni intermezzo, 15.45 Turistična oddaja, 16.00 Vsak dan za vas, 17.15 Koncert po željah poslušalcev, 19.00 Lahko noč, otroci! 19.15 Minute z ansambлом Borisa Kovarčiča, 20.00 Poje Komorni zbor RTV Ljubljana p. v. Lojzeta Lebiča, 20.30 Dobimo se ob isti uri, 21.15 Oddaja o morju in pomorščakih.

■ SOBOTA, 26. APRILA: 8.08 Glasbena matineja, 8.55 Radijska šola za nižjo stopnjo (ponovitev) - Hi konjček, 9.25 »Cez travnike zelene« (narodno-zabavne melodije), 10.15 Pri vas doma, 11.00 Poročila - Turistični napotki za tuje goste, 12.30 Kmetijski nasveti - Inž. Valentin Čenič: Mladina na Goriškem pogozdju, 12.40 Janko Gotovac: Koledaj, Tri narodne, 13.30 Priporočajo vam... 14.05 Glasbena pravljica - 1. Petrič: »Kačja dolina«, 15.20 Glasbeni intermezzo, 15.30 Glasbeni intermezzo, 15.40 Naš podlistek - B. Zupančič: Sedmina, 16.00 Vsak dan za vas, 17.05 Gremo v kino, 18.15 Vsako soboto »Top-pops 11«, 18.50 S knjižnega trga, 19.00 Lahko noč, otroci! 19.15 Minute z vokalno instrumentalnim ansambлом »Bele vrane«, 20.00 Spoznavajmo svet in domovino, 21.30 Iz fonoteke radija Koper, 22.15 Oddaja za naše izseljence.

■ NEDELJA, 27. APRILA: 6.00-8.00 Dobro jutro! 8.05 Radijska igra za otroke - Aleksander Marodič: »Junaki Mihočeve brigade«, 9.05 Srečanje v studiu, 14.00 Se pomnite, tovariši... a) Lado Ambrožič-Novljan: Štirinajsta na

Stajerskem, b) Janoz Perovšek Peško: Za resnico in ljubi, 10.30 Pesni borbe in dela, 10.45-13.00 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo - vmes ob 11.00-11.15 Poročila - Turistični napotki za tuje goste, 11.50 Pogovor s poslušalci, 13.15 Marjan Grampovčan: Naš revolucionarni boj nikoli ne zastara (spominska oddaja ob dnevu OF), 14.30 Humoreska tega tedna - Humor v partizanih, 16.00 Radijska igra - Matej Bor: »Teška ura«, 16.45 Z novimi ansambli domačih viž, 19.00 Lahko noč, otroci! 19.15 Glasbene razglednice, 20.00 »V nedeljo zvečera«, 22.15 Srečadnji večer.

■ PONEDELJEK, 28. APRILA: 8.08 Glasbena matineja, 8.55 Za mlade radovedneže, 10.15 Pri vas doma, 11.00 Poročila - Turistični napotki za tuje goste, 12.30 Kmetijski nasveti - Inž. Stanko Renčelj: Organizacija pospeševanja živinoreje v kmetijski zadrugi, 12.40 Majhen koncert pihalnih orkestrrov, 13.30 Priporočajo vam... 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo, 15.20 Glasbeni intermezzo, 16.00 Vsak dan za vas, 18.35 Mladinska oddaja: »Interni 409«, 19.00 Lahko noč, otroci! 19.15 Minute z ansambлом Lojzeta Slaka, 20.00 Skupni program JRT - studio Zagreb, 22.15 Za ljubitelje jazz, 23.05 Literarni nokturno - Nataša Kastelic: Pesmi, 23.15 Lahko noč s pevci zabavne glasbe.

■ TOREK, 29. APRILA: 8.08 Opera matineja, 8.55 Radijska šola za srednjo stopnjo - To je bil najlepši dan, 10.15 Pri vas doma, 11.00 Poročila - Turistični napotki za tuje goste, 12.30 Kmetijski nasveti - Inž. Milan Rovar: Varstvo rastlin in varstvo čebel, 12.40 Slovenske narodne pesmi, 13.30 Priporočajo vam... 15.05 Glasbeno udejstvovanje mladih, 15.20 Glasbeni intermezzo, 15.45 Jezikovni pogovori, 16.00 Vsak dan za vas, 18.45 Družba in

čas - Samo Pahor Slovenci v Italiji nekdanj in danes, 19.00 Lahko noč, otroci! 19.15 Minute s pevko Eldo Viler, 20.00 Radijska igra - Wilfried Schilling: »Atentat na domoljuba«, 21.15 Deset pevcev - deset melodij, 22.15 Skupni program JRT - studio Ljubljana.

■ SREDA, 30. APRILA: 8.08 Ju trnji glasbeni spored z domačimi izvajalci, 9.10 Iz glasbenih šol, 10.15 Pri vas doma, 11.00 Poročila - Turistični napotki za tuje goste, 12.30 Kmetijski nasveti - Dr. France Adamič: Ob 100-letnici prve kmetijske raziskovalne ustanove na Slovenskem, 12.40 Od vasi do vasi, 13.30 Priporočajo vam... 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo, 15.20 Glasbeni intermezzo, 15.40 Naš podlistek - Juš Kozak: Iz maak, 16.00 Vsak dan za vas, 17.05 Mladina sebi in vam, 18.40 Naš razgovor, 19.00 Lahko noč, otroci! 19.15 Glasbene razglednice z ansambлом Mihe Dovžana, 20.00 Atraktivni posnetki Verdijevih oper, 21.00 V pričakovanju Prvega maja, 22.15 V veseljem ritmu od polke do beata.

■ ČETRTEK, 1. MAJA: 8.05 Radijska igra za otroke - Sarah Kirsch: »Pijano sonce«, 9.05 Melodije na tekočem traku, 9.05 Naši najmlajši pojo o maju in pomladi, 11.00 Poročila - Turistični napotki za tuje goste, 12.10 Čestitek za praznik, 13.15 Zabavna glasba, 13.30 Zvone Krišnik: Moč dela, 14.05 Z našimi ansambli in pevci na prazničnem zletu, 15.05 »Za mladi svete«, 15.40 »Moja domovina«, 17.05 »Ljubezen in glasba sta večni«, 19.00 Lahko noč, otroci! 19.15 Minute s pevko Marjano Deržaj, 20.00 Pesmi o maju, veselju in cvetju, 21.00 Literarni večer - Francois Villon: »Veliki testamenta«, 21.40 Glasbeni nokturno, 22.15 Za ples in dobro voljo, 23.15 Od melodije do melodije.

sedaj sta brez skrbi

ODKAR STA ZAUPALA POPRAVILO AVTOMOBILA

AVTOSERVISU „PIONIR“

V NOVEM MESTU

- ki opravlja servisne preglede in garancijska popravila na vozilih ZASTAVA, RENAULT in TAM
- splošna in generalna popravila vozil vseh vrst
- zamenjuje motorje na vozilih ZASTAVA in TAM
- opravlja kleparska avtoličarska in druga dela

Posebno priporočamo:

- optični pregled podvozja - posebno karamboliranih vozil in tistih ki imajo nenormalno obrabo gum
- uravnoveženje koles
- preizkus delovanja motorja in agregatov z najmodernejšo elektronsko napravo MOTOTESTERJEM

NOVOTEHNA AVTO - DELI

Prodajalna Novotehne AVTO-DELI na Glavnem trgu v Novem mestu je največja trgovina z avtomobilskimi rezervnimi deli in avtomobilsko opremo na Dolenjskem.

Trgovina zadovolji z avtomobilskimi rezervnimi deli tudi najzahtevnejše kupce. Posebno veliko zalogo in izbiro rezervnih delov imajo za vozila FIAT - ZASTAVA, za katera ima NOVOTEHNA tudi svoj servis. Z rezervnimi deli za vozila TAM in FAP zadovoljuje zlasti prevozniška podjetja in remontne delavnice, ki kupujejo v AVTO-DELI material za reprodukcijo.

V trgovini imajo vedno izbiro raznovrstnih koles, mopedov in motornih ko-

les. Posebno veliko prodajo v zadnjem času priljubljenih PONYJEV in mopedov AVTOMATIK.

Domače ali uvožene gume za vse vrste avtomobilov, motorna kolesa in mopede boste najlažje izbrali v trgovini AVTO-DELI. Tudi karoserijske dela za vozila FIAT-ZASTAVA ima ta trgovina vedno na zalogi. Pozornost posvečajo v trgovini tudi izbiri vsake vrste opreme za avtomobile, avtomobilski električni material, akumulatore, prevlekam za sedeže, okrasni predmetom, zaščitnim sredstvom in vsemu, kar se za motorno vozilo vedno potrebuje.

TELEVIZIJSKI SPORED

NEDELJA, 27. APRILA

9.00 Kmetijska oddaja v madžarskimi (Pohorje, Plešivec) (Beograd)
9.30 Po domače z ansambлом Boruta Lesjaka in Jožeta Križeta (Ljubljana)
10.00 Otroška matineja: Andersenova pravljica, Filmska burleska (Ljubljana)
10.50 Prenos iz Velenja (Ljubljana)
12.30 TV kašpot (Ljubljana)
14.15 Veleseljski TV biro (Zagreb)
14.30 München: Namizni tenis - prenos (EVR)
16.35 Fran Zizek: Napravite mi to deželo spet Nemško - I in II. del (Ljubljana)
20.00 TV dnevnik (Ljubljana)
20.35 Humoristična oddaja (Beograd)
21.20 Videofon (Zagreb)
21.35 Sportni pregled (JRT)
22.00 TV dnevnik (Beograd)
22.20 Posnetek športnega dogodka (Ljubljana)

11.00 Osnove splošne izobrazbe (Beograd)
14.45 TV v šoli - ponovitev
17.45 Risanka (Ljubljana)

18.00 Ostržek - otroški film (Zagreb)
18.20 Po sledih napredka (Ljubljana)
18.40 Vokalno instrumentalni solisti (Ljubljana)
19.05 Na sedmi stazi (Ljubljana)
20.00 TV dnevnik (Ljubljana)
20.35 Niti našega življenja - mladinsko tekmovanje (Ljubljana)
21.40 Zena v svetu: Svedinja (Ljubljana)
22.10 Gala predstava v Montreuxu - posnetek (Ljubljana)

PONEDELJEK, 28. APRILA

9.35 TV v šoli (Zagreb)
10.30 Ruščina (Zagreb)
11.00 Osnove splošne izobrazbe (Beograd)
14.45 TV v šoli - ponovitev
15.40 Ruščina - ponovitev
16.10 Angleščina (Beograd)
16.45 Madžarski TV pregled (do 17.00) (Beograd)
18.00 Po Sloveniji (Ljubljana)
18.30 Spolne bolezni niso zatrite - I. del zdravstvene oddaje (Ljubljana)
18.50 Godala v ritmu (Ljubljana)
19.20 Kalejdoskop (Ljubljana)
20.00 TV dnevnik (Ljubljana)
20.35 Pedro Okrutni - portugalska TV drama (Ljubljana)
Glasbena oddaja
En francos - ponovitev Poročila (Ljubljana)

SREDA, 30. APRILA

9.35 TV v šoli (Zagreb)
16.00 Konjske dirke v Rimu (posnetek do 17.25) (Zagreb)
17.45 Rastimo - oddaja za otroke (Beograd)
18.30 En francos (Ljubljana)
18.45 Velika pustolovščina - serijski film (Ljubljana)
19.15 Mlada Evropa - oddaja iz cikla Niso samo rože rdeče (Ljubljana)
20.00 TV dnevnik (Ljubljana)
20.25 Madrid: Nogomet Španija: Jugoslavija - prenos (EVR)
21.30 Nadaljevanje nogometnega prenosa (EVR)
22.15 Filmski festival v Beogradu in Oberhausenu (Ljubljana)
23.00 Koncert pred skupščino - posnetek oddaje TV Beograd (Zagreb)

TOREK, 29. APRILA

9.35 TV v šoli (Zagreb)
10.30 Angleščina (Zagreb)

ČETRTEK, 1. MAJA

9.05 Prvomajska čestitka - na poved sporeda (Ljubljana)

merx KAVA užitek

V TEM TEDNU VAS ZANIMA

TEDENSKI LEDAR

Petek, 25. aprila — Marko Sobota, 26. aprila — Zdeslav Nedolija, 27. aprila — Ustan. OF Ponedeljek, 28. aprila — Pavel Torek, 29. aprila — Robert Sreda, 30. aprila — Katarina Četrtek, 1. maja — Praznik dela

KINIO

Brežice: 25. in 26. 4. ameriški barvni film »Moč, ki ni znal ljubiti«, 27. in 28. 4. ameriški barvni film »Junaki zahod«, 29. in 30. 4. ameriški barvni film »Obracun na Sant Valentina«, Crnomelj: od 25. do 27. 4. francoski barvni film »Topli pleni«, 29. in 30. 4. ameriški barvni film »Avanture 40-letnika«, 30. 4. in 1. 5. angleški barvni film »Dr. Fu Man Čue«, Kočevje — »Jadransko: 25. do 27. 4. nemški barvni film »Pustolovščina na Amazonki«, 29. 4. ameriški barvni film »Rdeča linija 7000«, 29. 4. jugoslovanski film »Voz brez koles«, 30. 4. madžarski barvni film »Agin testamenti«, 1. 5. francoski barvni film »Karinolina Sezja«, Kostanjevica: 27. 4. jugoslovansko-nemški barvni film »Winetou in Apasči«, 30. 4. »Fantomasov povratek«, 1. 5. francoski barvni film »Markiza Angelika«, Metlika: od 25. do 27. 4. francoski barvni film »Fantomas proti Scotland Yardu«, Od 25. do 27. 4. ruski barvni film »Deklica na

žogla, 30. 4. do 1. 5. ameriški barvni film »Pregon brez milosti«,

Mirna: 25. in 27. 4. ameriški film »Ona in njeni možje«, 30. 4. in 1. 5. jugoslovanski film »Konjuh pianina«,

Mokronog: 25. in 27. 4. italijanski barvni film »Včeraj, danes, jutris«,

Novo mesto: od 25. do 27. 4. francoski barvni film »Clovek, vreden milijon dolarjev«, Od 28. do 30. 4. ameriški barvni film »Družinske zadeve«, 1. in 2. 5. angleški barvni film »Uporniki«,

POTUJOČI KINO NOVO MESTO: od 25. do 29. 4. francoski barvni film »Fantoma«,

Novo mesto — Dom JLA: od 25. do 27. 4. ameriški film »Nenavadna kraja«, 28. in 29. 4. angleški film »Smrt v očja«,

Ribnica: 27. in 28. 4. angleški barvni film »Most na reki Kvaja«,

Sevnica: 26. in 27. 4. mehiški film »Pod nebom Meksika«, 30. 4. grško-ameriški film »Grk Zorba«,

Sodražica: 26. in 27. 4. ameriški barvni film »Komančerosi«,

Trebnje: 26. in 27. 4. francoski, gangsterski film »Moč in pravica«,

PREKLIC

Ignac Banič, Dobruška vas 10, Skočjan, prepovedujem pašo in hojo kokoši ter živine po moji njeni v Sateku in vrtu. Kdor tega ne bo upošteval, ga bom sodno preganjal.

Prepovedujem Jožetu Zabukovcu, Mala Slevica 26, in njegovi družini pašo kokoši in hojo po moji parceli, obenem prepovedujem zetu Alojziju Lovšinu ukazovati sosedovim otrokom delati škodo po moji parceli. Če tega ne bodo upoštevali, jih bom sodno preganjal. Ivana Lavrič, Mala Slevica 25, Velike Lašče.

Podpisani Franc Kocjan, Dobliska gora 19, Crnomelj, prepovedujem po svoji stavbi parceli št. 113/2 vsakršno vožnjo v vprežno živino in motornimi vozili.

Franc Sekula, Regerča vas 62, Novo mesto, prepovedujem hojo in delanje kakršne koli škode po mojem zemljišču od št. 61 do 62. Kdor tega ne bo upošteval, ga bom sodno preganjal.

Ivan Zagar, Brod 11 in Alojz Miklič, Brod 28, Novo mesto, prepovedujeta hojo, vožnjo ter obračanje vprege po parcelah ob poti v Drage. Kdor tega ne bo upošteval, ga bomo sodno preganjal.

Jože Ancelj, Mačkovec 1, Suhor, prepovedujem pašo živine po moji kolenici pod vasjo Gradnik. Kdor prepovedi ne bo upošteval, ga bom sodno preganjal.

Alojz Zadnik, Uršna sela 110, prepovedujem hojo, vožnjo in pašo kokoši po mojem zemljišču pod železniško postajo. Kdor tega ne bo upošteval, ga bom sodno preganjal.

Franc Lazar, Irča vas 55, Novo mesto, prepovedujem pašo kokoši in odlaganje smeti po moji parceli v Gotni vasi. Kdor prepovedi ne bo upošteval, ga bom sodno preganjal.

OBVESTILA

Obveščamo imetnike srečk gasilске loterije, da je bil izdani žrebni list objavljen v Delu in Ljubljanskem Dnevniku 17. aprila. Gasilska zveza Slovenije

Obveščam vse lastnike iesa pri žagi Marije Božič, Orehoviča 4, Sentjerne, da les v osmih dneh umaknejo, sicer bo les last žage.

EKSPRESNO OCISTI oblačila pralnica in kemična čistilnica, Novo mesto, Germova 5.

V NEDELJO, 27. 4. 1969, bodo gostovali v gostilni v Belli cerkvi »Henček« in njevoji fantje s humoristom »Leteček«. Za jed, pijačo in ples poskrbljeno. Pričetek ob 17. uri. Vabljeni!

OKLIC LICITACIJE NAJEMNINE

Dne 8. 5. 1969 ob 8.30 bo v Mirni peči št. 28 javna licitacija najemnine poslovnega prostora mesnice — prodajalne mesa s pritiskilnami. Najnižja sprejemljiva ponudba je 400 Ndin mesečno. Varsčina: 2.000 Ndin

Licitacije se lahko udeležijo delovne organizacije in občani, če jim je poslovni prostor potreben za njihovo dovoljeno dejavnost.

Ostali licitacijski pogoji so razvidni iz spisa, ki je interesentom na vpogled v uradnih dneh v pisarni občinske skupščine Novo mesto, Ljubljanska cesta 2, soba št. 37.

Občinska skupščina Novo mesto oddelek za upravno-pravne zadeve

ALTERNATIVE

Ob nenadni in vse prezgodnji izgubi našega draga moža, očeta, strica in starega očeta

NACETA KOVAČIČA

iz Zbur pri Smarjeti

se toplo zahvaljujemo vsem, ki so ga spremlili na zadnji poti, mu darovali vence in nam izrazili sožalje. Posebno se zahvaljujemo kolektivoma PE STANDARD in prodajalni Blagovnica Novo mesto ter gasilcem iz Zbur. Najlepša hvala gospodu župniku za spremstvo.

Zalujoči: žena Marija, sin Janez, Jože, Franc in drugo sorodstvo

Ob nenadomestljivi in mnogo prerani izgubi moje ljube žene in naše zlate mame

JULIJANE PIRNAT

iz Senuš pri Leskovcu

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom in dobrih prijateljem kakor tudi kolektivu Kovinske iz Krškega in kolektivu Revtavracije iz Sevnice za veliko število darovanih vencev in cvetja ter mnogoštevilnim ki so jo prišli krogiti in s tem počastili njen zadnji spomin. Zahvaljujemo se za vsa tiho izrečena sožalja in tolažbo v naši tako veliki srčni bolečini. Zahvaljujemo se tudi gospodu dekanu iz Leskovca ter vsem, ki so jo v velikem številu spremlili na zadnji poti — njen prerani grob.

Zalujoči: mož Jože, hčerka Julijana z družino, sin Vinko, hčerka Nežica z družino iz Boživje, sin Martin z ženo iz Francije in hčerka Anica z družino iz Sevnice

Senuš, 8. 4. 1969

Ob bridki izgubi našega očeta, moža

IVANA ROŠTOHARJA

iz Zabukovja nad Sevnico

se iskreno zahvaljujem sosedom, ki so mi pomagali v težkih urah. Zahvaljujem se vsem darovalcem vencev in cvetja, za številno spremstvo na njegov zadnji poti. Posebna hvala povsem, ki so mu zapeli pri odprtem grobu. Hvala sinu Sandju in njegovi ženi iz Leskovca pri Krškem, ki sta žrtvovala proste ure za očeta v oddaljeni hribovski vasi, mu prinašala pribojške iz ga tolažila

Zalujoča žena Kati, sinovi Maks, Sandi, Stane z družinami, hčerki Karolina in Minka z družinama

Ob nenadni izgubi naše mame

IVANE PLUT

iz Kota pri Semiču

se najlepše zahvaljujemo vsem sosedom za v ljudeh pomoč v času njene boleznii in ob njeni smrti, posebno pa še osebjui internega oddelka splošne bolnice Novo mesto. Najlepše se zahvaljujemo vsem, ki so jo zadnjikrat obiskali ob trtvaškem odru, vsem, ki so jo spremlili na zadnji poti, in vsem za podarjeno cvetje in vence.

Zalujoči: sinovi Anton z družino, Janez z ženo, Andrej z ženo in hči Režka z družino

Trčenje na ovinku

Na ostrem ovinku pred osnovno šolo v Sušju pri Ribnici sta 16. aprila okoli 15. ure trčila poitovorni avto trgovskega podjetja JELKA iz Ribnice, ki ga je upravljal Tone Stamefelj, in osebni avto, ki ga je vozil Janez Pucelj iz Otavice. Pucelj in njegov sopotnik sta bila lažje poškodovana, na vozilih pa je za okoli 8000 din škoda, od tega za okoli 7000 din na osebnem avtomobilu.

jo odpeljali v novomeško bolnišnico. Voznik je avtomobil zavril, vendar ni mogel preprečiti nesreče.

Z avtomobilom v obcestni kamen

Mirko Judež iz Krškega se je 16. aprila zvečer peljal z osebnim avtomobilom proti domu. V Leskovcu je zapeljal na levo stran ceste in zadel v večji obcestni kamen, od tam ga je vrglo 8 metrov naprej, da je obstal na cesti prevrten na levi bok. Vozniku je bila nuđena zdravniška pomoč, na avtomobilu pa je za okrog 10.000 dinarjev škoda. Judežu so odvzeli krl za preiskavo.

Neprimerna hitrost

17. aprila zjutraj se je pripetila prometna nesreča v Zg. Pljvškem. Anton Ul iz Maribora se je peljal z osebnim avtomobilom proti Sevnici. Naproti je pripeljal voznik osebnega avtomobila, Silvo Mastnak iz Celja. Na nepreglednem delu ceste sta zaradi neprimerno hitrosti trčila. Na vozilih je za okrog 3.500 dinarjev škoda

Nesreča pri prehitevanju

16. aprila zvečer je šla proti Drnovemu peš ob kolezu po desni strani ceste Anica Geršak iz Krškega. Za njo je pripeljal tovornjak s prikolico Zvonko Candi iz Gorice, katerega je v trenutku, ko je pripeljal do Geršakove, prehitaval neznan voznik osebnega avtomobila. Zaradi tega je voznik tovornjaka peljal po skrajni desni strani in pri tem zadel Geršakovo v tamo. Zaradi poškodb so Geršakovo odpeljali v novomeško bolnišnico.

Jezero: hladilnik pod cesto

Aleksander Perkanovič je 14. aprila dopoldne vozil tovornjak — hladilnik kmetijskega kombinata Bosanski Samac iz Zagreba proti Ljubljani. Pri Jezeru ga je prehitel tovornjak s prikolico v trenutku, ko je naproti hitel ljubljanski avtomob. Perkanovič se je umaknil na desni rob ceste, kjer ga je najprej oplazi prehiteljoči tovornjak s prikolico, nakar se je pod cesto prevrnil. Škoda so ocenili na 5000 din.

Bereča vas: kombija sta se zaletela

Kamber Osmani iz Novega mesta je 16. aprila popoldne vozil kombi iz Crnomlja proti Novemu mestu. Pri Bereči vasi se je pripeljal v ovinek po sredini ceste. Nasproti je vozil kombi Metličan Martin Kapus. Vozili sta se zaleteli, Osmani je kombi pa se je po trčenju prevrnil. Huja sta bila ranjena Kapus in njegov sopotnik; odpeljali so ju v novomeško bolnišnico. Škoda so ocenili na 165.000 din.

Prihodnja številka 8. maja!

Zaradi prvomajskih praznikov in tiskarni in pri dostavi našega tednika na dom, v četrtek, 1. maja — DOLENJSKI LIST ne bo izšel. Zato smo danes pripravili obsežnejšo dvojno številko 17—18, številka 19 pa bo izšla v četrtek, 8. maja.

UREDNIŠTVO

SEJEM NA VESELI GORI

Krajevna skupnost SENTRUPERT

sporoča

vsem svojim prijateljem, da bo živinski in kramarski sejem na

VESELI GORI PRI SENTRUPERTU

v ponedeljek, dne 28. aprila 1969.

Vabimo vse prodajalce in kupce živine ter ostale kramarske robe, da se sejma udeležijo, ker so priložnost za nakup govedi in konj.

»DOLENJKA«

sporoča:

30. aprila bodo odprte vse naše trgovine neprekinjeno od 8. do 18. ure.

1. maja bodo zaprte vse prodajalne,

2. maja pa bo odprt le

MARKET

na Cesti herojev, in sicer od 7. do 11. ure.

Za 1. maj čestitamo vsem delovnim ljudem!

DOLENJSKI LIST

LASTNIKI IN IZDAJATELJI: občinske konferen ce SZDL Brežice, Crnomelj, Kočevje, Krško, Metlika, Novo mesto, Ribnica, Sevnica in Trebnje

UREJUJE UREDNISKI ODBOR: Tone Gošnjak (glavni in odgovorni urednik), Risa Bačar, Slavko Dokl, Miloš Jakopc, Marjan Legan, Marija Padovan, Jože Primc, Jožica Teppey in Ivan Zoran Tehlični urednik: Marjan Moškon

IZHAJA vsak četrtek — Posamezna številka 70 par (70 starih din) — Letna naročnina: 32 Ndin (3200 Sdin), polletna naročnina 16 novih dinarjev (1600 Sdin); plačljiva je vnaprej — Za izmenjstvo 62.50 novih dinarjev (6.250 Sdin) oz. 5 ameriških dolarjev ali ustreznega druge valute v vrednosti 6 ameriških dolarjev — Tekoči račun pri podr. SDK v Novem mestu: 521-8-9 — NASLOV UREDNIŠTVA IN UPRAVE: Novo mesto, Glavni trg 3 — Poštni predal: 33 — Telefon: (068) 21-227 — Nenaročenih rokopisov in fotografij ne vračamo — Tiska OP »Delos« v Ljubljani

malio glasi

SLUŽBO DOBI

ISCEM 2 priučeni šivilji krojačici, do 25 let stari, za Karlovac, za stalno. Soba preskrbljena. Plača po dogovoru. Ponudbe pod »Hitros«.

STANOVANJA

FORD 12 M. 1966 četvero vrat, prodam ali zamenjam za FIAT 124 proti doplačilu. Vzemem tudi vrstni red za FIAT 124. Informacije na upravi Dolenjskega lista v dopoldanskem času ali po 16. uri na tel. št. (068) 21-517.

KUPIM

KUPIM dobro ohranjeno peč — kaminček. Naslov v upravi lista (721/69).

PRODAM

PRODAM dobro ohranjen kombiniran otroški voziček. Košmarlj, Zabja vas 84, Novo mesto.

POSEST

KUPIM gradbeno parcelo na ločenski strani. Jože Speth, Rago vo 9, Novo mesto.

SLUŽBO IŠČE

RADA BI DOBILA mesto frizerske vajenke. Sem pridna, poštena, imam osemletko. Naslov v upravi lista (776/69).

MOTORNA VOZILA

PRODAM motor NSU Prima, 150 ccm. Stane Gosenc, Podgrad 23, Stopiče.

PREKLIČ

PRODAM motorno kolo Max 175. Crelbar, Cesta herojev 19 — Novo mesto.

POSEST

PRODAM novo hišo 60 m² in 65 arov zemlje med Krškim in Brežicami, 10 minut od železniške in avtobusne postaje. Cena ugodna. Vprašajte na naslov: Milan Šporčić, Spodnji Stari grad 56, Krško.

POSEST

PRODAM hišo z vrtom U. F. Senovo 4, v bližini Brestanice.

POSEST

TAKOJ prodam hišo z lepim vrtom in večjim dvoriščem z drvarnico in drugimi objekti neposredno pri cerkvi na Drnovem. Amalija Germek, Krško, Aškerčeva ul. 7

POSEST

PRODAM dobro ohranjen globok otroški voziček znamke Tribuna in otroški priklopi sedež za avto znamke Chicco. Informacije po telefonu št. 21-679, Novo mesto, od 17. ure dalje.

POSEST

DVE LETI stari deklid prodam svoje oblake, klobučke in ostalo garderobo. Urška Kastelic — Trdinova 5, Novo mesto.

POSEST

PRODAM motorno kolo Max 175. Crelbar, Cesta herojev 19 — Novo mesto.

POSEST

PRODAM motorno kolo Max 175. Crelbar, Cesta herojev 19 — Novo mesto.

POSEST

MOPED, tip 12, in električni šteditnik prodam Jure Murn, Vel. Orehek 12, Stopiče.